

31 ΙΑΝ. 1960

ΤΙΜΗ ΔΡΧ. 8

Ἑκατοχὴ

Έκδοχή

Τόμος ΙΣΤ' Τεύχος 173
31 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1960

Άρθρα

- 19 ΚΛΕΜΑΝΣΩ Ο «ΤΙΓΡΗΣ»
N. M. Παπαδόπουλου
- 26 Η ΜΠΡΙΖΙΤ ΜΠΑΡΝΤΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΝΔΡΟΜΟΝ ΛΟΛΙΤΑΣ
Simone De Beauvoir
- 29 ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΤΗΝ
ΑΦΡΟΔΙΤΗ;
Auguste Danielson
- 32 ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΦΩΣ
Mathew Josephson

Διηγήματα

- 25 ΤΟ ΨΩΜΙ
Wolfgang Borchert
- 38 Η ΗΜΕΡΑ ΕΧΕΙ ΧΙΛΙΑΔΕΣ
ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ
Peter Ustinov

- 55 ΠΕΘΑΝΕ ΣΑΝ ΚΥΡΙΑ
Carter Dickson
(Αστυνομικό μυθιστόρημα, γ' συ-
νέχεια).

Ποιήματα

- 31 ΕΝΤΕΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ
Θαν. Φωτιάδη
- 59 ΝΑΝΑΡΙΣΜΑ
Δημοτικό

Διάφορα

- 2 ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΝΕΟΙ ΚΑΘΑΡΟΑΙΜΟΙ ΣΤΟ
ΔΕΛΤΑ
- 10 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
- 48 ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ
B. Σ.

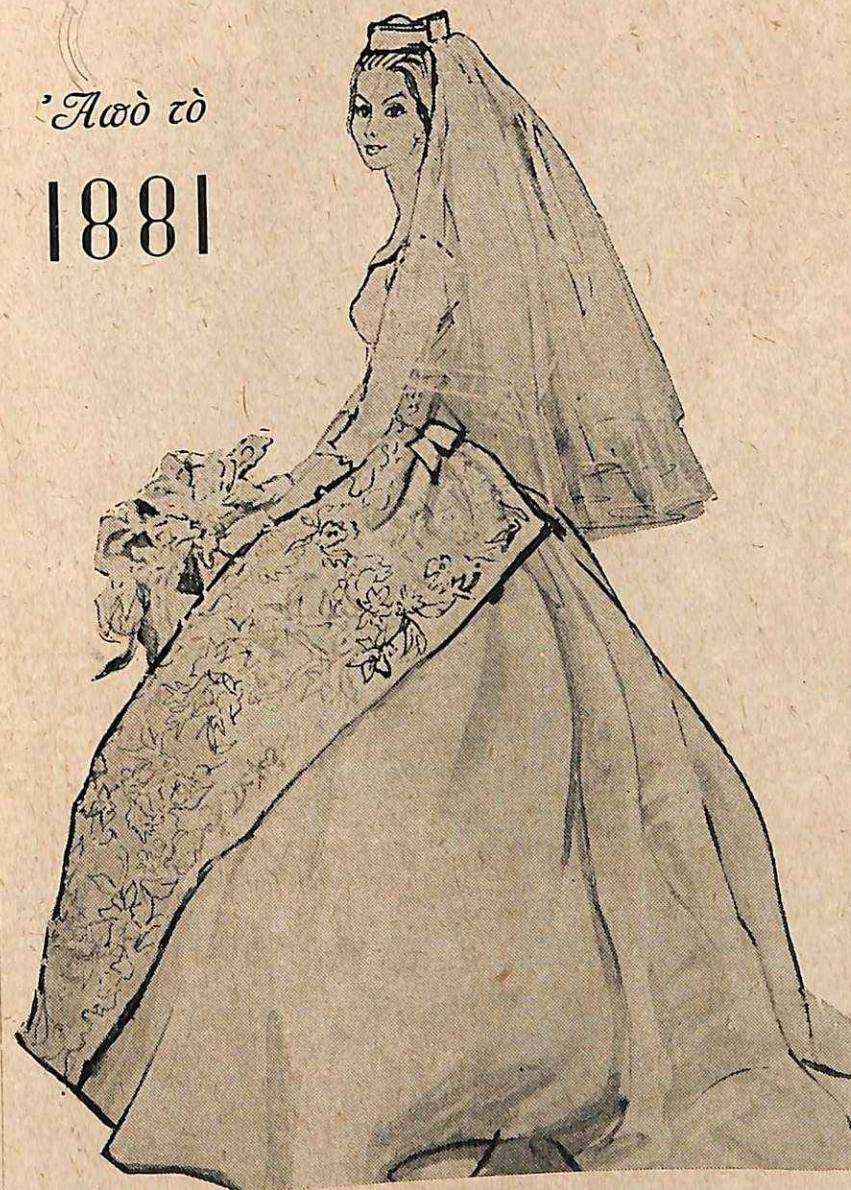
Κριτική

- 50 Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
K. I. Δεδόπουλου
- 52 ΟΡΓΙΣΜΕΝΑ ΝΕΙΑΤΑ
Σταύρου Αλεξάνδρου
- 54 ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΡΕΣΙΤΑΛ

Σταυρόλεξο, Σημεία και Τέρατα,
Σκάκι, Λύσεις

Το εξώφυλλο, «Παραλία στο Ξυλόκαστρο»
είναι από ελαιογραφία του Σπύρου Βασιλείου.

Από το
1881

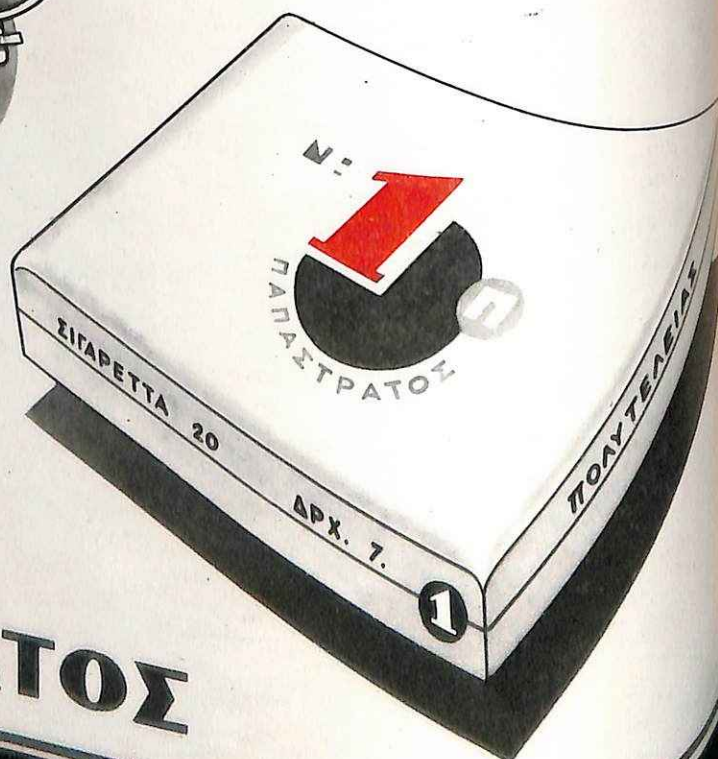
έως σήμερα, πάντα καὶ παντοῦ

ΚΟΥΦΕΤΑ ΓΩΓΟΥ

Καταστήματα Γώγον, Καλαμιώτου 12

Τηλ. 24-965

Ο χρόνος διαβαίνει,
τὸ μαλὸ μένει...

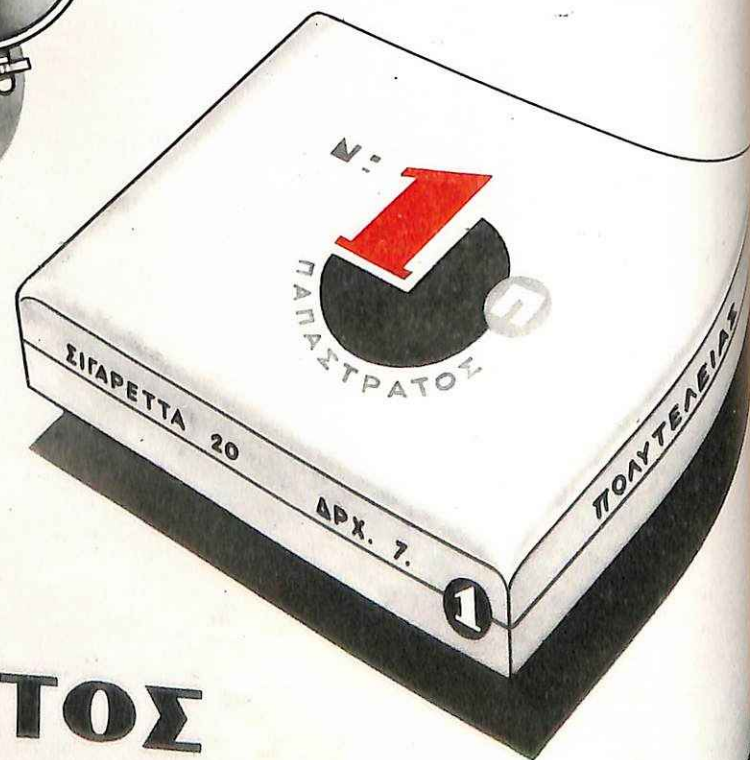

Από το 1931 τὰ σιγαρέτ-
τα "1" διαφημίζουν τὰ
Ἑλληνικά Καπνὰ σ' ὅλον
τὸν Κόσμο.

ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

*Ο χρόνος διαβαίνει,
τό υαλό μένει....*

Από το 1931 τα σιγαρέττα "1" διαφημίζουν τα Έλληνικά Καπνά σ' όλο τον Κόσμο.

ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

"ΑΛΕΚ"

Έκδοχή

Τόμος ΙΣΤ'

Τεύχος 173

31 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1960

Άρθρα

- 19 ΚΛΕΜΑΝΣΩ Ο «ΤΙΓΡΗΣ»
N. M. Παπαδόπουλου
- 26 Η ΜΠΡΙΖΙΤ ΜΠΑΡΝΤΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΝΔΡΟΜΟΝ ΛΟΛΙΤΑΣ
Simone De Beauvoir
- 29 ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΤΗΝ
ΑΦΡΟΔΙΤΗ;
Auguste Danielson
- 32 ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΦΩΣ
Mathew Josephson

Διηγήματα

- 25 ΤΟ ΨΩΜΙ
Wolfgang Borchert
- 38 Η ΗΜΕΡΑ ΕΧΕΙ ΧΙΛΙΑΔΕΣ
ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ
Peter Ustinov

- 55 ΠΕΘΑΝΕ ΣΑΝ ΚΥΡΙΑ
Carter Dickson
(Αστυνομικό μυθιστόρημα, γ' συνέχεια).

Ποιήματα

- 31 ΕΝΤΕΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ
Θαν. Φωτιάδη
- 59 ΝΑΝΑΡΙΣΜΑ
Δημοτικό

Διάφορα

- 2 ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
10 ΝΕΟΙ ΚΑΘΑΡΟΑΙΜΟΙ ΣΤΟ
ΔΕΛΤΑ
12 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
15 ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
48 ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ
B. Σ.

Κριτική

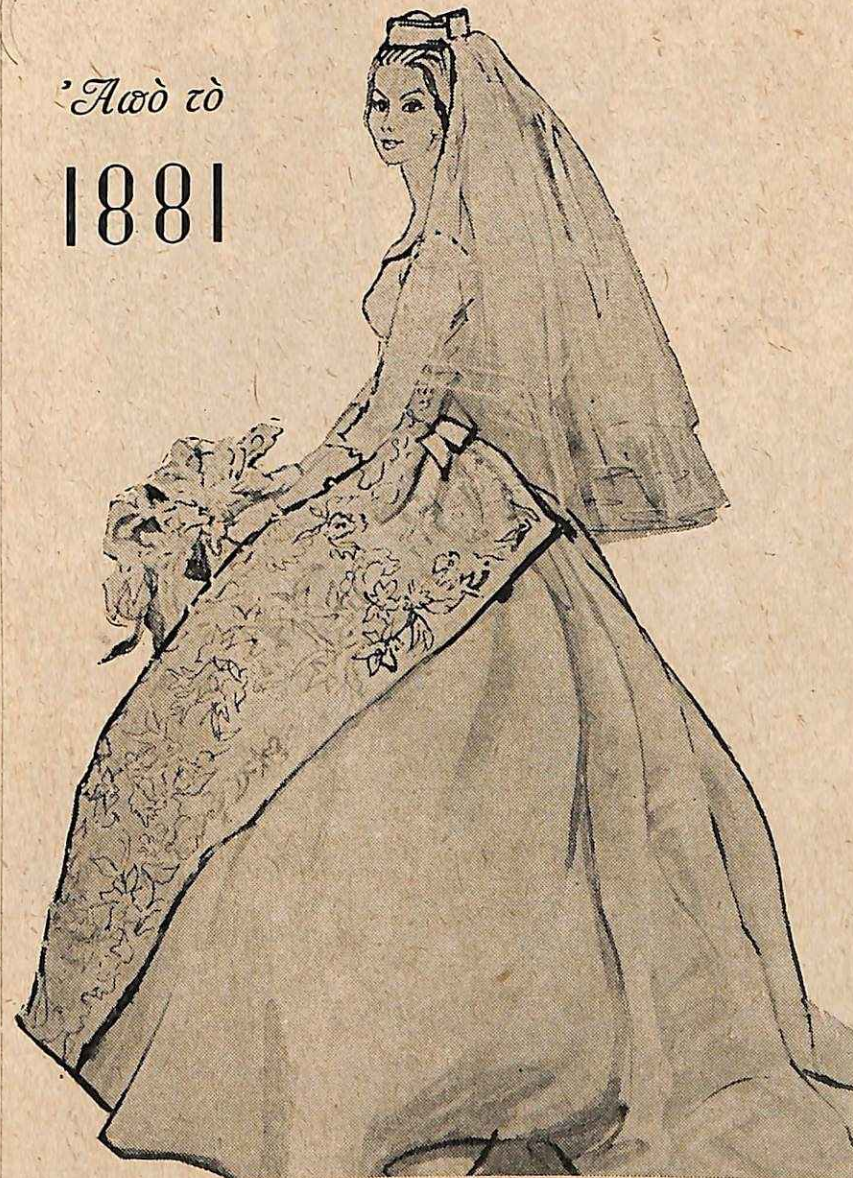
- 50 Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
K. Γ. Δεδόπουλου
- 52 ΟΡΓΙΣΜΕΝΑ ΝΕΙΑΤΑ
Σταύρου Αλεξάνδρου
- 54 ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΡΕΣΙΤΑΛ

Σταυρόλεξο, Σημεία και Τέρατα,
Σκάκι, Λύσεις

Το εξώφυλλο, «Παραλία στο Ξυλόκαστρο»
είναι από ελαιογράφια του Σπύρου Βασιλείου.

Από το

1881

έως σήμερα, πάντα και παντού

ΚΟΥΦΕΤΑ ΓΩΓΟΥ

Καταστήματα Γώγον, Καλαμιώτου 12

Τηλ. 24-965

ΑΘΗΝΑΪΚΟ

ΘΕΑΤΡΑ

ΡΙΧΑΡΔΟΣ Ο Γ' — Τού Σαίξπηρ. Σκηνοθέτης και πρωταγωνιστής ο 'Αλέξης Μινωτής.

ΟΡΓΙΣΜΕΝΑ ΝΕΙΑΤΑ—Τού 'Όσμπορν. Με τη Νέλη 'Αγγελίδου, την Γέλυ Μαυροπούλου, τον Δημήτρη Παπαμιχαήλ, τον Στ. Βόκοβιτς και τον Λυκ. Καλλέργη. (α' Εθνικό Θέατρον. 'Αγ. Κωνσταντίνου 22, τηλ. 523-242).
'Ο 'Ριχάρδος ο Γ', θα δίδεται καθημερινώς (πλὴν Δευτέρας) μόνον σὲ βραδινὴ παράστασι, 8.30' μ.μ. καὶ κάθε Κυριακὴ μόνον σὲ ἀπογευματινὴ, 5.30' μ.μ. Παράλληλως θὰ δίδονται καὶ τὰ 'Οργισμένα νεύτα' του Τζών 'Όσμπορν μόνον σὲ ἀπογευματινὴ παραστάσεις (δηλαδὴ Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη, Παρασκευὴ καὶ Σάββατο) 5.30 μ.μ. καὶ Κυριακὴ σὲ βραδινὴ μόνον παράστασι, 9.15 ἀκριβώς.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ — Τού 'Ανοῦφ κατά σκηνοθεσίαν Καρόλου Κούν και μεταφράσει Μάρκου Πλωρίτη. 'Ο ίδιος ο Κούν ἐνσαρκώνει τὸν 'Ανρὺ ἐνδὲ ἡ Μάγια Λυμπεροπούλου παίζει τὸν ρόλο τῆς Εὐρυδίκης. (Θέατρο Τέχνης), ὑπόγειον α' Ὁρφέως, τηλ. 28-706. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΝΤΡΕΫΦΟΥΣ—Διασκευή τοῦ Μανώλη Σκουλούδη. 'Ο Δημήτρης Μυράτ πρωταγωνιστὴς καὶ σκηνοθέτης, διπλά του ἡ Βούλα Ζουμπουλάκη. Σκηνογραφίαι 'Ανεμογιάννη. (α' Διάνη), 'Ιπποκράτους 7, τηλ. 616-903. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ ΟΡΘΙΑ—Τού 'Αλεξ. Κασσάνη. Πρωταγωνιστοῦν ὁ Βασίλης Διαμαντόπουλος καὶ ἡ Μαρία 'Αλκαίου. (α' Νέο Θέατρον), Στουρνάρα 53, τηλ. 527-497. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΝΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΦΤΕΡΑ—Τού Μάξγουελ 'Αντερσον. Σκηνικά Σπ. Βασιλείου. Θέμα: Οἱ φυλετικὲς προκαταλήψεις ποὺ τόσο βαθειά εἶναι ριζωμένες στὴν 'Αμερικὴ. 'Εξαιρετικὴ ἡ ἐρμηνεία τῶν δύο πρωταγωνιστῶν 'Ελσας Βεργὴ καὶ Τζ. Καρούσου. (Θέατρο 'Ελσας Βεργὴ), Βουκουρεστίου 1, τηλ. 35-235. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΤΟΤΟ ΣΤΑ ΝΕΙΑΤΑ—Κωμωδία τοῦ Οὐγγέρου συγγραφέως Λαντισλάβ Φοντόρ σὲ σκηνοθεσίαν Κώστα Μουσούρη. Πρωταγωνιστοῦν ὁ Κώστας Μουσούρης καὶ ἡ Ἄλκη Βουγιουκλάκη. (α' Μουσούρη) Πλατεία Καρότσι, τηλ. 27-248. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΤΡΙΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΑ—Ποὺ παρουσιάζει ἡ 'Δωδεκάτη Ἀδελφὴ' τοῦ Λυκούργου Καλλέργη. (1ον) Μ. Κρίστη 'Τὰ καπέλλα' σὲ σκηνοθεσίαν Λυκούργου Καλλέργη. Σκηνογραφίαι Γ. Μινάδη καὶ μουσικὴ Μ. 'Αδάμη, 2ον) Β. Ζιόγα 'Τὸ προξενιὸ τῆς 'Αντιγόνης' σὲ σκηνοθεσίαν Χ. Βαχλιώτη. Σκηνογραφίαι Α. Χρηστάκης καὶ μουσικὴ Δ. 'Αγραφιωτῆ, 3ον) Θ. Κασταλάρα 'Οἱ 'Ανίκωνοι' σὲ σκηνοθεσίαν Γ. Γιαννιτσῆ καὶ σκηνογραφίαι Τ. Τσιτσονόπουλου (Θέατρο Φωτοπούλου) Πατησίων καὶ Στουρνάρα, τηλ. 526-888. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΘΑΥΜΑΤΩΝ—Κωμωδία τοῦ Δημήτρη Φαβὰ ποὺ σκητίζει τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ κοσμήλου ἀπὸ τοὺς εὐφυεῖς ἀμύγκυς. Στὰς πρώτους ρόλους: ὁ Δημήτρης Χόρν καὶ ἡ Βέρα Ζαβριτιάνου. (α' Κεντρικόν), Πλατεία Κολοκοτρώνη, τηλ. 21-559. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΤΟ ΚΟΡΟΪΔΑΚΙ ΤΗΣ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΟΣ—Κωμωδία τῶν Ν.Ταυφύρου-Π.Βασιλειάδη, με πρωταγωνιστὰς τὸν Ντίνο 'Ηλιόπουλο, Τζένη Καρέη καὶ Δ. Παπαγιαννόπουλο (α' Κοτοπούλη), Πανεπιστημίου 41, τηλ. 614-592. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14						

2. Τῆς Ὑπαπαντῆς
7. Ἀρχὴ Τριωδίου
10. Ἀγ. Χαράλαμπος

Ἐκδογὴ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΕΛΕΝΗ Γ. ΒΛΑΧΟΥ, ΜΟΥΡΟΥΖΗ 1
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57 - ΤΗΛ. 527.081

Δ/ΝΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Ν. ΚΟΝΤΟΡΟΣ, Μ.ΑΣΙΑΣ 1

Γενικῶς τὰ 'Αθηναϊκὰ Θέατρα ἀρροῦν τὴ Δευτέρα ὅλη τὴν ἡμέραν καὶ τὴν Παρασκευὴν τὸ ἀπόγευμα, ἐνδὲ ἡ βραδυνὴ τῆς ἰδίαις ἡμέρας (8 μ.μ.) εἶναι κλεισμένην στὰ περισσότερα θέατρα ἀπὸ τὴν 'Εργατικὴν 'Εστία. 'Επίσης, ἐπειδὴ εἶναι ἐνδεχόμενον ἀρισμεῖνα προγράμματα νὰ ἀλλάξουν αἰφνιδίως, καλὸ εἶναι τὸ κοινὸ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὸν ἀνωτέρω πίνακα παρακολουθώντας τὸν ἡμερησίον τύπον.

ΣΑΡΑΝΤΑ ΚΑΙ...—Κωμωδία τῶν 'Αλέκου Σακελλάριου καὶ Χρήστου Γιαννακόπουλου, με σκηνοθετὴ καὶ πρωταγωνιστρίαν τὴν Μαίρη 'Αρώνη, (α' Ἀκροπόλιν), 'Ιπποκράτους 9, τηλ. 614-481. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΗΘΙΚΗΣ—Κωμωδία τοῦ Μαρσέλ Φράνκ σὲ μεταφράσει Α.Κουκούλα καὶ σκηνοθεσίαν Κωνσταντίνου (α' Κοτοπούλη), Πανεπιστημίου 46, τηλ. 614-596. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Η ΓΥΝΗ ΝΑ ΦΟΒΗΤΑΙ ΤΟΝ ΑΝΔΡΑ—'Ηθογραφικὴ κωμωδία τοῦ Γ. Τζαβέλλα ποὺ ἔχει ὡς κοινὸ στοιχείον ἐνδιαφέροντος τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Βασίλειου Λογοθετίδη. (Θέατρο 'Αθηνῶν), Βουκουρεστίου 10, τηλ. 35-524. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΚΛΗΡΟΝΟΜΗΣΤΕ ΤΟΝ ΑΝΕΜΟ—'Αμερικανικὴ κωμωδία ποὺ θὰ παρουσιάσῃ τὸ 'Ελληνικὸν Ἀλκαίου τοῦ Μάνου Κατράκη τὸ πρῶτον 10 Φεβρουαρίου, σὲ σκηνοθεσίαν Πάτην Λαζαρίδη. (Θέατρο 'Φωτοπούλου), Πατησίων καὶ Στουρνάρα, τηλ. 526-888. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

Η ΝΤΙΑΡΠΤΗ ΤΩΝ ΟΛΙΦΕΩΝ—Τού Τζέην Μ. Λιγκτον Σόγγι. Παρουσιάζεται ἀπὸ τὴν 'Αλκαίου Σκηνήν, κάθε Δευτέρα βράδυ (8 μ.μ.) σὲ μεταφράσει Δ. Σταύρου καὶ σκηνοθεσίαν Μπίστη. (α' Κυβέλης) Πλατεία Συντάγματος, τηλ. 34-491.

Η ΚΥΡΙΑ ΕΧΕΙ ΝΕΥΡΑ—Τού Δημήτρη Γιαννιτσῆ καὶ τῆς Βίλλια Κύρου καὶ τὸν Θίασόν τῆς Δημοτικῆς Θεάτρου Πειραιῶς, τηλ. 41-351. 'Απογ. 6 μ.μ., βραδ. 9 μ.μ.).

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ 60—'Επιτυχημένη ἐπιθεώρησις τῶν 'Αλέκου Σακελλάριου καὶ Χρήστου Γιαννακόπουλου, με πρωταγωνιστὰς τὴν 'Αννα Νικολοπούλου, Ρίτζο, Γιωνάκη, Μηνάκη, Μαρία Καλουτῆ, Ρίτζο, Γιωνάκη, Μηνάκη, Σοφίαν Σαμπάκη καὶ τὸ Τρίο Γκρέκο. Μουσικὴ Ζακ 'Ακωβίδη. (α' Κυβέλης), Πλατεία Συντάγματος, τηλ. 34-491. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΤΑ ΦΩΤΑ ΤΟΥ ΦΩΤΗ—Κωμωδία τῶν 'Αλ. Σακελλάριου καὶ Χρήστου Γιαννακόπουλου. Πρωταγωνιστοῦν ὁ Κώστας Χατζηχρήστος καὶ ἡ Ρίτζο Διαλυνῆ. (α' Διονύσιον), 'Αμερικῆς 10, τηλ. 22-612. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΜΟΝΤΕΡΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ—'Επιθεώρησις τῶν Γ. Λαμὰ-Θαβίου-Πρετεντέρη, με τὴν Ρένα Ντολφὴ τὸν 'Ορέστη Μακρῆ καὶ Βασίλην Ἀδωνιδῆ. Μουσικὴ Μ. Θεοφανίδη. Χορεύουν οἱ Κασσιανὴ Ζώκα καὶ τὸ μπαλέτο τους. (α' Μπορνέτο), Πατησίων 27, τηλ. 525-262. 'Απογ. 6.30 μ.μ., βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΠΕΡΙΟΔΕΥΟΝΤΕΣ ΘΙΑΣΟΙ

ΘΙΑΣΟΣ ΣΜΑΡΟΥΛΑΣ-ΓΙΟΥΛΗ—Παίζει στὴν Ἀθήναν τὰς Κύπρον παρουσιάζοντας τὰ ἑξῆς ἑρωτηθέντα στὰ ὑνεῖρά μου, «'Ημερολόγιον τῆς 'Αννας Φράνκ», «Φίλησε καὶ πᾶς τῆς καὶ 'Τὸ κοῦρέλι». Πρωταγωνιστὴς καὶ σκηνοθέτης ὁ Κωστής Λειβαδέας.

ΘΙΑΣΟΣ Ν. ΣΤΑΥΡΙΑΔΗ—Συνεχίζοντας τὴν περιοδεύσιν αὐτοῦ στὴν Πελοπόννησον παρουσιάζει τὰ ἑξῆς: «'Ο χρυσὸς καὶ ὁ τενεκέ», «'Τὸ ροῦλεττὸ μὲς καμπαρέ», «'Ο γαμπρὸς μου ὁ σὺ γόρος» καὶ «'Είμαστε ἀπὸ τῶκαν». Πρωταγωνιστὴ ἡ Μαίρη 'Εγυπτιδίου.

ΘΙΑΣΟΣ ΣΟΦΙΑΣ ΒΕΜΠΟ—Περιοδεύει στὴς πόλεις ἐπαρχιακὰς πόλεις παρουσιάζοντας τὰ ἑξῆς: «'Ιστορία τοῦ ἐλλήνου τραγουδοῦ ἀπὸ 1821 ὡς σήμερον με κείμενα τοῦ Μίμη Φόρου. Τὴν Σοφίαν Βέμπο συνοδεύει στὸ πιάτο ὁ συνθέτης Λυκαρδόπουλος.

ΘΙΑΣΟΣ Μ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ—'Αρχισε τὴν περιοδεύσιν αὐτοῦ ἀπὸ τὴν 'Αλεξάνδρειαν τῆς Ἀιγύπτου στὸ Θέατρο 'Μοχάμετ' Ἄλιν παρουσιάζοντας τὰ ἑξῆς: «'Ο καλὸς στρατιώτης Σβετλάν», «'Ο Κεμὴλ», «'Ο Φανούρης καὶ τὸ σὺ γόρος», «'Ο Θρησκόμαστος», «'Ο 'Ηλίας τοῦ γόρος» καὶ «'Ο χρυσὸς καὶ ὁ τενεκέ». Πρωταγωνιστὴ ἡ 'Ελένη Χατζηαργύρη.

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΠΑΙΔΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ—Μουσικὴ κωμωδία τοῦ Βαγγέλη Λυκαρδόπουλου. (Κάθε Κυριακὴ 11 π.μ., Θέατρο 'Κυβέλης', Πλατεία Συντάγματος, τηλ. 34-491).

ΣΤΕΡΝΗ ΜΟΥ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ Η ΧΙΟΝΑΤΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΠΤΑ ΝΑΝΟΥΣ—Τῆς Σούλας Πιεράκου, με πρωταγωνιστὰς μικροὺς ἡθοποιούς. (Κάθε Κυριακὴ καὶ ἑορτές, 11 π.μ., Θέατρο 'Αθηνῶν', Βουκουρεστίου 10, τηλ. 35-524).

Ο ΚΑΚΟΤΥΧΟΣ Κ' Η ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ ΤΥΧΕΡΗ—Γερμανικὸ παραμῦθον ποὺ τὸ ἐρμηνεύουν στελέχη τοῦ Θιάσου Βίλλιας Κύρου. (Κάθε Κυριακὴ καὶ ἑορτές, 11 π.μ., α' Δημοτικὸν Θέατρον Πειραιῶς, τηλ. 41-351).

Ο ΧΑΖΟΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΒΑΤΡΑΧΩΝ—Τῆς Κυβέλης Μυράτ. Παίζουν μικροὶ ἡθοποιοὶ καὶ χορεύει τὸ μπαλέτο τῆς Σοφίης Χαλκιοπούλου. (Κάθε Κυριακὴ καὶ ἑορτές, 11 π.μ., Θέατρο 'Ἰντελ', Πανεπιστημίου 46, τηλ. 614-596).

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ—'Απὸ τὸν Εὐγένιο Σπαθάρη. (Κάθε Κυριακὴ 4 μ.μ. γιὰ μικροὺς καὶ κάθε Δευτέρα 4.30 γιὰ μεγάλους. α' Νέο Θέατρον) Στουρνάρα 53, τηλ. 527-497).

ΜΠΑΡΜΠΑ-ΜΥΤΟΥΣΗΣ—Διασκευὴ ἀπὸ μύθους τοῦ Αἰσώπου. 'Ενα παραμῦθον α' ἡ Πίττα τῆς Μαρουλιάς, τὸ μπαλέτο α' ἡ χαρούμενη συντροφίαν καὶ μίαν νέα κωμωδίαν με τὸν Κλούβιο καὶ τὴν Σουβλίτσα. (Κάθε Κυριακὴ 11 π.μ., 12 π.μ. καὶ 4 μ.μ. ΧΕΝ, 'Αμερικῆς 11).

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ—(α' Ἀκαδημία 61, τηλ. 612-461. 'Εναρξίς 8.30 μ.μ.).

2, 11 Φεβρ. «Φαούστ» τοῦ Γουινώ. 3,6, 10,14 Φεβρ. «Νυχτερίδων» τοῦ Στράους. 5 (πρώτη), 9 Φεβρ. «Χορὸς Μεταμορφωμένων». 7, 13 Φεβρ. «Φαβορίταν» τοῦ Ντοβελλάρδι. 12 Φεβρ. «Βαφτιστικὸς» τοῦ Σακελλάριου.

Σὲ ὅλα τὰ ἔργα ἐκτός ἀπὸ τὸ τελευταῖον, τραγουδᾷ ὁ Ἰσπανὸς βαρύτονος Μανουὲλ 'Αουσένσι.

(Τιμὲς εἰσιτηρίων: 50, 40, 30, 20 καὶ 10 δραχ. Πρεμιέρες: 125, 100, 50, καὶ 30 δραχ.).

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ—(α' Ρέξ) τηλ. 614-591. 'Εναρξίς 8.30 μ.μ.).

8 Φεβρ. Διευθυντὴς ὀρχήστρας ὁ Θεόδωρος Βαβαγιάννης, σολίστ ὁ Ἰταλὸς πιανίστας Ντελαμύλα. Ἔργα: Ρεσπίνι: Τοκάτα. Φράνκ: Ρ. Σιλάβου: Εἰσαγωγή.

15 Φεβρ. Διευθυντὴς ὀρχήστρας ὁ Θεόδωρος Βαβαγιάννης, σολίστ ὁ Γερμανὸς βιολίστας Σπλιερ. Ἔργα: Μπετόβεν: Κονσέρτο γιὰ βιολί. Σαίν Σάνς: Πρωτὸ ἐμβατήριον. Κυδωνιάτη: Α' Συμφωνία (πρώτη ἐκτέλεσις).

ΓΑΛΙΚΟ ΚΟΥΑΡΤΕΤΤΟ ΛΕΒΕΝΓΚΟΥΤ—Συναυλία με ἔργα Μπετόβεν, Μιλῶ, Ραβέλ καὶ Ρουσέλ. (4. Φεβρ., 8.45 μ.μ., α' Παρνασσός).

ΚΟΥΑΡΤΕΤΤΟ ΦΕΛΜΤ—Συναυλία με ἔργα γιὰ κουαρτέτο καὶ τραγούδι. Σολίστ ἡ μεσώφωνος τῆς Μετροπόλιταν Όπερα τῆς Ν. Ἰρβίς Βιρτζίνια Ζόγκερ (5 Φεβρ., 6 μ.μ., Θέατρον α' Ἀθηνῶν).

ΚΛΑΣΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ—ἀπὸ δίσκους. (Χ.Ε.Ν., Ἀμερικῆς 11, τηλ. 20-025, κάθε Τετάρτη, 7.30 μ.μ., εἰσὸδος ἐλευθέρη).

ΕΡΓΑ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΟΣ—ἀπὸ δίσκους με πρόλογο καὶ ἀνάλυσιν. (Γκαλερί α' Σαράν, Κολοκοτρώνη 9, τηλ. 32-136, κάθε Παρασκευὴ, 8 μ.μ., εἰσὸδος ἐλευθέρη).

ΚΟΝΤΣΕΡΤΑ—ἀπὸ δίσκους, 3 καὶ 10 Φεβρ., 7-8.30 μ.μ. (α' Αμερικανικὴ Βιβλιοθήκη, Σταδίου 24, εἰσὸδος ἐλευθέρη).

"Ένα τέλειο καὶ δοκιμασμένο Ἀμερικανικὸ προϊόν

Σὲ γυάλινα βάζα
καὶ μετάλλινα κουτιά

ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΣ ΚΑΦΕΣ

BRAVO

ΔΙΑΛΥΤΟΣ - ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΣ

'Ενδουσιάζει δσοὺς ζητοῦν τὴν γεῦσιν καὶ
τὸ ἄρωμα τοῦ πραγματικοῦ καφέ!

ΕΙΣΑΓΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΥΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ
ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΦΕΔΩΝ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ BRAVO

ΡΕΣΙΤΑΛ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΜΕΛΗΣ — Ρεσιτάλ πιάνου με έργα Σοπέν στα πλαίσια του «Διεθνούς Έτους Σοπέν». (5 Φεβρ., 10.30 μ.μ., θέατρον Κοτοπούλη).

ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΠΟΚΑΝΤΑΜΟ — Ρεσιτάλ τραγουδιού. (3 Φεβρ., 6 μ.μ., θέατρον «Αθηνών»).

ΘΑΝΟΣ ΜΠΟΥΡΛΟΣ — Ρεσιτάλ τραγουδιού. Έργα: Χαίντελ, Σούπερτ, Στράους, Ντε Φάλια, Βάγκνερ, Μόσαρτ, Λόρτσιγκ και Καλομοίρη. Στο πιάνο ο κ. Κ. Κυδωνιάτης (2 Φεβρ., 8.45 μ.μ., «Παρνασσός»).

Γ. ΣΑΜΙΟΣ — Ρεσιτάλ τραγουδιού (15 Φεβρ., 9.30 μ.μ., «Παρνασσός»).

ΠΙΕΡΡΟ ΓΚΟΥΑΡΙΝΟ — Ρεσιτάλ πιάνου. (5 Φεβρ., 7 μ.μ., Ιταλικό Ινστιτούτο, Πατησίων 47, τηλ. 529-294).

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΣΚΟΥΛΗΣ — Ρεσιτάλ πιάνου. Έργα: Λίστ, Μπράμς, Προκόφιεβ και Χατζηδάκης. Για τους συνδρομητές του «Καλλιτεχνικού Γραφείου Αθηνών». (1 Φεβρ., 10.15 μ.μ., θέατρο «Αθηνών»).

Α. ΖΑΧΟΠΟΥΛΟΣ — Ρεσιτάλ βιολιού (13 Φεβρ., 7 μ.μ., «Παρνασσός»).

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΑ ΠΡΩΪΝΑ — Ο Γιώργος Οικονομίδης, οι ορχήστρες Μουζάκη και Πλέσσα, το ντουέτο Χιώτης - Λίντα και το Τρίο Μορένο, σε ένα ποικίλο πρόγραμμα ελληνικής και ξένης ελαφρής μουσικής (Πέρε, 11 π.μ.).

ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΖΑΖ — από δίσκους και ταινίες μαγνητοφώνου (Ελληνοαμερικανική Ένωση, Ηρώδου Αττικού 25, τηλ. 71-620, κάθε Τρίτη 8.30 μ.μ. - 10 μ.μ., Είσοδος ελεύθερη).

ΑΘΗΝΑΪΚΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

(Από τα ενδιαφέροντα προγράμματα που αναγγέλλονται για το πρώτο πενθήμερο του Φεβρουαρίου)

ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Θέατρο

«ΚΑΤΑΚΤΗΤΕΣ» — Δημ. Φωτιάδης. Ραδιοφωνία Θεσσαλίας. Θεατρική ομάδα του Γ. Ζαβιτσιάνου, Χρ. Τσαγανέας, Τίτος Βασιλίου, Γ. Δάνης. (Κυριακή 7 Φεβρ., ώρα 21.15).

«ΓΥΡΝΑ ΠΙΣΩ ΜΙΚΡΕ ΑΓΓΕΛΕ» — Κ. Φωτιάδης. Ραδιοφωνία Θεσσαλίας. Ραδιοσκηνοθεσία Νίκου Γκάτσου. Πρωταγωνιστούν: Στέλιος Βόκοβιτς, Δέσπω Διαμαντίδου, Δημήτρης Παπαμιχαήλ. (Τετάρτη 10 Φεβρ., ώρα 20.30).

Ομιλίες

Ν. ΡΟΥΣΣΟΠΟΥΛΟΥ — (Καθηγητού της Γεωγραφίας στην Ανωτάτη Γεωπονική Σχολή). «Η Πυρηνική Ενέργεια εις την γίαν και την Γεωπονικήν» (Τρίτη 9 Φεβρ., ώρα 18.02).

Μουσική

ΜΑΡΙΑ ΧΑΙΡΟΓΙΩΡΓΟΥ ΣΙΓΑΡΑ — Ρεσιτάλ πιάνου με έργα Σοπέν. (Παρασκευή 5 Φεβρ., 20.30).

ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ — Συνανλία από διεύθυνση του κ. Αντίοχου Εξαγγελάτου. Έργα: Μόσαρτ, Ντεμπισσύ, Ράβελ, Βίνκελσταϊν. Σκέτσα. (Πέμπτη 11 Φεβρ., ώρα 21.15).

ΠΟΤΗ ΤΖΑΒΑΡΑ — Μεσόφωνος της Σχολής. Ρεσιτάλ με έργα Περάλ, Μπράμς, Ντοβιζέντι, Εξαγγελάτου. (Παρασκευή 13 Φεβρ., ώρα 20.30).

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ομιλίες

ΟΛΑΦ ΤΕΝΤΙΝ — (Καθηγητού του Πανεπιστημίου του Σικάγο). «Η εφαρμογή της γεωμετρίας εις την Γεωγραφία». (Παρασκευή 5 Φεβρ., ώρα 17.15).

ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Μουσική

ΕΝΡΙΚΟ ΜΑΪΝΑΡΝΤΙ — Βιολοντσέλλο. (Τετάρτη 10 Φεβρ., ώρα 22.45).

ΓΚΡΗΓΚ — Μουσικό Πορτραίτο. (Παρασκευή 12 Φεβρ., ώρα 22.15).

ΣΕΜΠΕΡΓΚ - ΜΠΑΡΝΤΟΚ - ΜΠΟΥΛΕΖ — Φωτογραφία σύγχρονου Μουσικής. (Τρίτη 9 Φεβρ., ώρα 19.30).

ΑΘΗΝΑΪΚΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

(Με ορχήστρα)

«ΑΣΤΕΡΙΑ» — (Ακτή Γλυφάδας, τηλ. 33-607 και 04-124). Κέντρο μοντέρνο και πολυτελές λειτουργεί την ημέρα ως εστιατόριο. Το βράδυ, καθώς και την Κυριακή το απόγευμα παίζει η ορχήστρα του Τέλη Αποστολάκου και τραγουδά το «Τρίο Καντιόν»... «ΑΘΗΝΑΙΑ» — (Πανεπιστημίου 6, τηλ. 617-381). Μικρό, σκοτεινό, συμπαθές κέντρο που στηρίζει την ατμόσφαιρά του στη λαμπρή ορχήστρα Λέβ — Κανακίδη. Καλή κουζίνα με τιμές λογικές. Λειτουργεί από 9 π.μ. - το πρωί... «ΑΚΡΟΠΟΛ» — (Πατησίων 51, τηλ. 523-851). Πολυτελές, ευχάριστο και πολιτισμένο. Παίζει η ορχήστρα Λούκας και τραγουδά ο Τζέμιν... «ΜΟΚΑΜΠΟ» — (Πανεπιστημίου 10, τηλ. 20-236). Πλούσιο, διεθνές πρόγραμμα που εμφανίζεται δύο φορές, στις 11.15 μ.μ. και 1.30 μ.μ. και παίζει το κουιντέτο Robert Manoupu του «Ολυμπία» των Παρισίων... «ΤΖΑΚΙ» — (Μουρούζη 11, τηλ. 71-185). Η Νανά Μοσχούρη είναι το πιο ενδιαφέρον στέλεχος μιας ομάδας Ελλήνων καλλιτεχνών που αρχίζουν το πρόγραμμά τους στις 11 μ.μ... «ΚΑΣΤΡΟ» — (Μησιμειούς 8, Πλάκα, τηλ. 25-447). Ο Γιώργος Οικονομίδης, η ορχήστρα Μουζάκη και οι Καστρινός - Ζώκα προσφέρουν το πρόγραμμά τους ενώ οι θαμώνες τρώνε και χορεύουν... «ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ» — (Φλέσσα 4 - Πλάκα, τηλ. 22.000). Η Μπελίντα, ο Σωτός Παναγόπουλος και η ορχήστρα Γ. Κατσαρού δίνουν κάθε βράδυ κέφι και μπρίο στους θαμώνες του κέντρου... «ΒΡΑΧΟΣ» — (Αγγ. Βλάχου 6, τηλ. 35.880). Η Αιγυπτία χορεύτρια Nadia Gamal και το συγκρότημά της μεταφέρουν στην Πλάκα την ατμόσφαιρα της Ανατολής... «ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ» — (Τρείς Γέφυρες, τηλ. 881-072). Ευχάριστη ατμόσφαιρα με τους Los Indios επί κεφαλής... «ΦΛΑΜΙΓΚΟ» — (Οθωνος 6, τηλ. 33.592). Αναγνωμένο, με την ορχήστρα Γ. Καρδάμη προσφέρει καλή μουσική και ξένα νούμερα... «ΡΟΥ ΚΛΑΜΠ» — (Οθωνος 10, τηλ. 23-132). Μουσική χόλλ, ρετωράν, μπάρ...

(Χωρίς ορχήστρα)

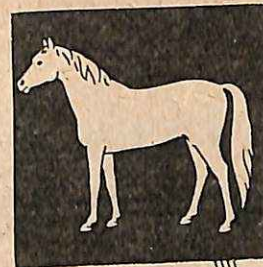
«ΣΙΑΒΕΡ ΧΑΟΥΖ» — (Γλυφάδα). Πολυθόρυβο και νεανικό. Οι θαμώνες χορεύουν με «αίσιον μπόξ»... «ΔΕΛΦΙΝΙ» — (Βάρκιζα). Όσοι αναζητούν πρωτοτυπία μπορούν να χορέψουν στο υπόγειο του κέντρου που η διακόσμηση του θυμίζει κεντάριο... «ΙΠΠΟΚΑΜΠΟΣ» — (Ραφήνα). Ένα εξόλινο σπίτι στην πλαγιά της Ραφήνας και ο Άρις στο πιάνο συνθέτουν την φιλική περιβάλλον... «ΩΡΕΒΟΥΑΡ» — (Πατισίων 136). Διακριτική και πολιτισμένη μουσική από μαγνητοφώνον... «ΣΕΒΕΤΗΝ» — (Βουκουρεστίου). Συμπαθές και αθόρυβο με τζαζ, βιβλία και περιοδικά για δίσους κατεβαίνουν μόνοι...

(Λαϊκά)

«ΤΡΙΑΝΑ» — (Λεωφ. Συγγρού 170, τηλ. 960-354). Ο Τανταλός παίζει, η Πόλυ Πάνου τραγουδά λαϊκά τραγούδια με ο Μοσχονάς δημοτικά... «ΚΡΟΝΙΟΡΑ» — (Πέριμα Σαπολίων, τηλ. 870-853). Ορχήστρα Γ. Μητσάκη, τραγουδά τζαζ... «ΦΛΟΡΙΝΤΑ» — (Λεωφ. Αλεξάνδρας 10, τηλ. 813-833). Δύο ορχήστρες, λαϊκή και ευρωπαϊκή. Τραγουδούν ο Καζαντζίδης, η Τριανή και η Γιώτα Λούδα... «ΚΟΛΟΚΟΡΑΓΙΟΥ» — (Ιερά όδός 50, στάσις Αγγ. Ρεζογιάννη). Παίζει το συγκρότημα Μπιθιώτισση... «ΠΙΝΔΟΣ» — (Πίνδου και Τυάλας με το συγκρότημά του... «ΚΑΝΑΡΙΑ» — (Λεωφ. Αλεξάνδρας 227)...

(Διανυκτερεύοντα)

«ΠΡΕΣΤΟ» — (Πατησίων 14)... «ΟΛΥΜΠΙΑ» — (Πλάτεια Ομονοίας)... «ΓΑΛΛΙΑ» — (Σταδίου 61)... «ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ» (Πλ. Κολωνακίου)... «ΕΡΜΗΣ» — (Πιπίνου 90) «ΚΑΝΑΡΙΑ» — (Λεωφ. Αλεξάνδρας 227)...

Ούϊσκι Σκωτίας
Παγκοσμίου
Προτιμήσεως

Από το 1742

WHITE HORSE
Scotch Whisky

ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ "ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΝΙΑΣ,"

6 Φεβρ. Χοροσπερις Γαλλοελληνικού Συνδέσμου
7 » Χορός Αποφοίτων Κολλεγίου Ψυχικού
18 » Χορός Ενώσεως Θεσσαλονικέων
20 » Χορός Αδελφότητας Κεφαλληνών
21 » Χορός Αποφοίτων Σχολής Αναβρύτων

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ "ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΜΕΛΑΘΡΟΝ,"

6 Φεβρ. Χορός Μακεδονικής Έστιας
7 » Χορός Εφορευτικών
13 » Χορός Χημικών
14 » Χορός Συλλόγου Αποφοίτων Αμερικ. Κολλεγ. Θηλέων
18 » Χορός Περιηγητικής Λέσχης
20 » Χορός Ίθακησιών
21 » Χορός Αποφοίτων Προτύπου Λυκείου Αθηνών
27 » Χορός Λαμίων
28 » Χορός Σιφνίων

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ "ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ,"

30 Ίαν. Χορός Συλλόγου Ολυμπίων
6 Φεβρ. Χορός Ενώσεως Τρικολώνων
7 » Χορός Πανελ. Οδοντοιατρ. Συλλόγου
11 » Χορός Φιλοδασκικής Ενώσεως
13 » Μπάλ ντε Τέτ Έθν. Συμβουλ. Έλληνίδων
14 » Χορός Σπετσιωτών
18 » Χορός Κορινθίων
19 » Χορός Αποφοίτων Βαρβακείου
20 » Χορός Λυκείου των Έλληνίδων
21 » Χορός Πεζοπορικού Ομίλου
23 » Χορός Χιακής Αδελφότητας
24 » Χορός Συλλόγου Ανδρών
25 » Χορός Ελληνικής Μερίμνης
26 » Χορός Ποντίων
27 » Χορός Παγκρητίου Ενώσεως
28 » Χορός Αεκαδίων

"ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ"
ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ

ΚΡΥΣΤΑΛΛΩΝ - ΚΑΘΡΕΠΤΩΝ
ΔΩΝ ΝΙΚ. & ΜΙΧ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

ΕΚΘΕΣΙΣ - ΓΡΑΦΕΙΑ Μητροπόλεως 20 - Τηλ. 20-377

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ Πετράκη 6 - Τηλ. 31-166 ΑΘΗΝΑΙ

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

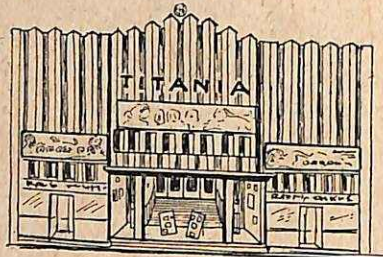
Για τον μήνα Φεβρουάριο, αναγγέλλονται οι εξής κινηματογραφικές ταινίες, οι οποίες όπου έχουν ήδη προβληθεί έχουν τραβήξει το ενδιαφέρον του κοινού και της κριτικής.

«ΟΡΦΕΟ ΝΕΓΚΡΟ»—Ο παλιός μύθος μεταφέρεται στη Βραζιλία και συνδυάζεται με δημοφιλία, πλούτο χρωμάτων, κίνηση και εξωτισμό, χωρίς να χάνει την βαθύτερη του δραματικότητα.

«ΤΑ ΕΞΑΔΕΛΦΙΑ»—Γαλλικό έργο αντιπροσωπευτικό του νέου κλίματος, όπου η πρωτοτυπία και ο κυνισμός κρύβουν το κενό της σύγχρονης νεότητας. Θυμάσαι οι δύο νέοι: Ζεράρ Μπλαιν και Ζάν Κλώντ Μπριαλό.

«ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΕΝΟΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ»—με τον Τζαίημς Στιούαρτ στον καλύτερο ίσως ρόλο του, και με την πιο συνταρακτική σκηνή δικαστηρίου που έχει γυρισθεί.

«THEY CAME TO CORDURA»—Περιπέτεια με πλήθος καλών ήθοποιων και την Ρίτα Χέιγουορθ σε ένα διαφορετικό ρόλο.

«ΘΥΕΛΛΑ»—Ιταλικό φιλμ του Ντ. Λαουρέντις, με την Σουλβάνα Μαγκάνο, τον Βάν Χέφλιν και την Βιβέκα Λίντφορς έρμηνευτές του έργου του Πούσκιν.

«ΠΕΡΡΙ»—Μιά από τις πιο χαριτωμένες ταινίες του Γουόλτ Ντίσνεϋ με ήρωα ένα ελαφάκι.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΔΕΞΗ

Κυριακή 31 'Ιαν. : «ΟΡΦΕΟ ΝΕΓΚΡΟ»
8 Φεβρ.: «400 COUPS»
(Διά πυρός και σιδήρου)

Η Κινηματογραφική Δέση διακόπτει για λίγο το πανόραμα του βωβού γαλλικού Κινηματογράφου για να παρουσιάσει στα μέλη της δύο μεγάλες γαλλικές ταινίες του 1959.

ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ—Προβολές ταινιών με ορειβατικά και χιονοδρομικά θέματα. (Αΐθουσα ΟΠΑΠ, Δραγατσίου 6, κάθε Τετάρτη 8 μ.μ.).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ—Προβολές του Κέντρου Παραγωγικότητας, (Καποδιστρίου και Πατησίων, 3 και 10 Φεβρουαρίου 8.30 μ.μ., 9.30 μ.μ., 4 και 11 Φεβρ. 5.50 - 6.50 μ.μ., είσοδος ελεύθερα).

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΝΤΟΥΜΑΝΤΑΙΡ—(Αμερικανική Βιβλιοθήκη Αθηνών, Σταδίου 29, κάθε Τρίτη και Τετάρτη 10-11 μ.μ., είσοδος ελεύθερα).

ΤΑΙΝΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΙΧΘΗΚΑΝ, ΕΞΩΡΙΣΑΝ ΚΑΙ ΛΕΙΖΕΙ ΝΑ ΤΑ ΔΗΤΕ ΟΤΑΝ ΠΡΟΒΛΗΘΟΥΝ ΠΑΛΙ

«ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ»—Δράμα με θέμα την διεστραμμένη νεότητα με τους Όρσον Γουέλλες, Μπράντφορντ Ντέλλαν και Ντίν Στόικγουελ στους κεντρικούς ρόλους.

«Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΜΟΝΑΧΗΣ»—Χάρης στην Όντρεϊ Χέμπορν και την θαυμάσια φωτογραφία, το έργο αποκτά ενδιαφέρον.

«ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ ΦΡΑΝΚ»—Σωστή κινηματογραφική απόδοση της τραγικής ιστορίας, με την Μίλλυ Πέρριν ως Άννα Φράνκ.

«Η ΔΙΚΗ ΤΗΣ ΝΥΡΕΜΒΕΡΓΗΣ»—Συνταρακτικό ιστορικό ντοκουμέντο των τραγικότερων κεφαλαίων του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

«Η ΜΟΙΡΑ ΕΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ»—Σοβιετικό αντιπολεμικό φιλμ, από το δώδεκτο έργο του Σολόχωφ, με τον θαυμάσιο Σεργκέι Μποντάρτσουκ.

«ΟΣΟ ΘΑ ΥΠΑΡΧΗ ΚΟΣΜΟΣ»—Μιά απαισιόδοξη αλλά ενδιαφέρουσα εικόνα του τέλους της ανθρωπότητας. Έξαιρετική η Άβα Γκάρντνερ.

«ΟΥΔΕΝ ΝΕΩΤΕΡΟΝ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ Χ»—(Pork chop hill). Ο Γκρέγκορι Πέκ δίνει την τελευταία μάχη στην Κορέα σε μία σοβαρή κολογιορμημένη πολεμική ταινία.

«ΕΙΜΑΙ ΠΡΑΚΤΩΡ ΤΟΥ ΕΦ-ΜΠΗ-ΑΪ»—Αυθεντική, εγχρωμή και ενδιαφέρουσα ταινία με θέμα το παιχνίδι κλέφτες και αστυνομί, στην πραγματική ζωή.

«ΧΕΙΡΑΦΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΑΒΟΛΟ»—Έργο εμπνευσμένο από την Ιρλανδική επανάσταση με τον Τζαίημς Κάφκνι και μία ομάδα καλών ήθοποιων.

«ΜΕΓΑΛΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ»—Γαλλικό φιλμ, που ανοίγει τις κλειστές πόρτες της αριστοκρατίας των ονομάτων και του χρήματος.

«ΕΝΑΣ ΠΡΟΔΟΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ»—Γαλλική ταινία γυρισμένη στα άγρια των «12 Ενόρκων» με μία ομάδα λαμπρών ήθοποιων. Έπι κεφαλής η Ντανιέλ Νταριέ.

«Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΛΟΧΑΓΟΥ»—Ωραίο ρωσικό φιλμ, προσφέρει μία κλασική έρμηνεία του έργου του Πούσκιν και θαυμάσιες φωτογραφίες.

«ΣΟΛΟΜΩΝ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑ»—Η Τζίννα Λολομπρίτζιτα στην ταινία που χάσε με τον Τάβρον Πάουερ και τελείωσε τον Γιούλ Μπρύννερ.

Ο ΑΝΕΜΟΣΤΡΟΒΙΛΟΣ ΤΩΝ ΠΑΘΩΝ—(Room in the top). Άγγλικό φιλμ με τον Λαρόντ Χάρβεϋ και την Σιμόν Σινιόρε σε ένα συναρπαστικό έρωτικό-κοινωνικό δράμα.

ΑΓΑΠΗΜΕΝΕ ΑΠΙΣΤΕ—Ο Γκρέγκορι Πέκ και η Ντεμπόρα Κάρο σε μία ταινία εμπνευσμένη από τη ζωή του συγγραφέως Σκωτ Φίτς.

ΜΕΤΑΞΥ ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ—Ταινία αυθεντικές έσοτεμένων έρασιτεχνών, σάβερ της Άγγλιας, Βεατρίκη της Ολλανδίας, Γκρέης του Μονακό) συνδυασμένες σε κυμανταίρ.

NORTH BY NORTHWEST—Ένα από τα καλύτερα θρίλλερ του Χίτσκοκ με τον Γκράντ στον κύριο ρόλο.

ΘΕΜΑΤΑ ΤΕΧΝΗΣ—Ταινίες στην Έλληνική Γαλλική και Άγγλική. (Γκαλερί «Σαρλ» Κολοκοτρώνη 9, κάθε Τρίτη 8 μ.μ., είσοδος ελεύθερα).

ΠΡΟΒΟΛΕΣ—Της «Ελληνοαμερικανικής Ένωσης». (Ήρδου του Άττικου 25, κάθε Δευτέρα 8 μ.μ., είσοδος ελεύθερα).

ΕΓΧΡΩΜΕΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΕΣ—Με όμιλίες γύρω από την φωτογραφική τέχνη. (Αΐθουσα Βουλιαγμένης Φωτογραφικής Έταιρείας, Ρεστίου 25 α, 5 Φεβρ. 8 μ.μ., είσοδος προσκελεύσεις).

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΖΩΓΡΑΦΟΙ—(Παρθένος, Λύτρας, Γαλάνης, Μαλέας, Βολονάκης, Γερμενής, Όθωνος). (Γκαλερί «Ηλιάδης», Ακαδημίας 29, 9 π.μ. - 2 μ.μ. και 5 μ.μ. - 9 μ.μ. Κυριακή κλειστά).

ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΕΧΝΗΣ—Με συμμετοχή των καλλιτεχνών Άπεργη, Χουτοπούλου (Γλυπτική), Γαίτη, Κοντοπούλου, Κυριάκη, Μαραγκοπούλου, Μηταράκη, Οικονομίδου, Πολυχρονιάδου, Σπυροπούλου, Χαντοπούλου (Ζωγραφική), Αντωνιάδου, Βασιρτζή (Μινιατούρες), Βαλσαμάκη, Κώστα, Πολυχρονιάδου (Κεραμική), Όρφανου (Υ'φισιδατά), Πλακωτάρη (Μεταξοτυπίες), (Γκαλερί «Νέες Μορφές», Βαλαωρίτου 9α, 10 π.μ. - 1.30 μ.μ.).

Π. ΠΑΧΤΟΥΡΙΔΗΣ—Ζωγραφική. («Παρνασσός» έως 16 Φεβρ., 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-8 μ.μ.).

ΑΥΓΗ ΣΑΚΑΛΗ—Ζωγραφική. («Πρακτορείον Πνευματικής Συνεργασίας», Λυκαβηττού 2, έως 10 Φεβρ., 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 6-9 μ.μ.).

ΕΚΤΩΡ ΔΟΥΚΑΣ—Ζωγραφική. («Παρνασσός», έως 9 Φεβρ., 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-8 μ.μ.).

ΜΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΝΩΛΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗΣ—Ζωγραφική, γλυπτική και χαρακτική. (Γκαλερί Τέχνης, Νίκης 2, έως 13 Φεβρ., 9.30 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-9 μ.μ. Κυριακή κλειστά).

ΕΛΕΝΗ ΖΕΡΒΑ—Εμφανίζεται για πρώτη φορά σε ατομική έκθεση με πίνακες αφηρημένης τέχνης (Γκαλερί «Ζυγός», Βουκουρεστίου 11, έως 16 Φεβρ., 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-9 μ.μ. Κυριακή κλειστά).

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΛΑΓΑΝΑ—Ζωγραφική. (Γκαλερί «Ζυγός», Βουκουρεστίου 11, έως 17 Φεβρ., 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-9 μ.μ. Κυριακή κλειστά).

Φ. ΠΑΤΡΙΚΑΛΑΚΗΣ—30 διακοσμητικά και ζωγραφικά έργα. (Γκαλερί «Σαρλ» Κολοκοτρώνη 9, έως 10 Φεβρ., 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 5.30 - 9.30 μ.μ.).

«Έχετε καθυστερήσει την τελευταία δόση, και σ'ς τον πέρνουμε πίσω.»

(Από το «Νταίηλυ - Μαίηλυ»)

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ—Συνεχίζεται το πρωτάθλημα 'Ελλάδος εθνικής κατηγορίας με τους εξής αγώνες: 1 Φεβρ. 3 μ.μ. Ολυμπιακός - Α.Ε. Νικαίας, ΠΑΟ - ΠΑΟΚ, Απόλλων Καλαμαριάς - ΑΕΚ, Απόλλων Αθηνών - Παναγιώλειος, Παγκορινθιακός - Ηρακλής, Προοδευτική - Έθνικός, Δόξα - Πανιώνιος, Άρης - Μέγ. Αλέξανδρος. 8 Φεβρ. 3 μ.μ. ΠΑΟ - Ολυμπιακός, ΑΕΚ - Πανιώνιος, Άρης - Παγκορινθιακός, Έθν. Πανιώνιος, Α.Ε. Νικαίας - Προοδ. Παγκορινθιακός, Α.Ε. Νικαίας - ΠΑΟΚ, Μεγ. δευτική, Απόλλων Καλαμαριάς - ΠΑΟΚ, Αθηνών - Ηρακλής, Απόλλων Αθηνών - Ηρακλής, Άρης - Δόξα. 15 Φεβρ. 3 μ.μ. Ολυμπιακός - Παγκορινθιακός, Παναγιώλειος - ΠΑΟ, ΑΕΚ - Έθνικός, Α.Ε. Νικαίας - Πανιώνιος, Απόλλ. Καλαμαριάς - Προοδευτική, Μέγας Άλ. Αλέξανδρος - ΠΑΟΚ, Απόλλων Αθηνών - Ηρακλής, Άρης - Δόξα.

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΕΣ—Κάτω Βέρμιο, 12 - 14 Φεβρ., Πανελλήνιοι αγώνες χιονοδρομίας 1960.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΚΟΛΥΜΒΗΣΙΣ—9 π.μ. - 2 μ.μ. στα Λουτρά της Ούλεν (Π. Φάληρο), κάθε Κυριακή πραγματοποιείται η εθνική εξόρμηση του όμιλου στην οποία συμμετέχουν όλα τα μέλη.

ΙΠΠΑΣΙΑ—Ιππικός Όμιλος (Παράδεισος). 7 και 14 Φεβρ. Εσωτερικοί αγώνες μεταξύ εφήβων και καραϊδών.

ΣΚΟΤΟΒΟΛΗ—Σκοπευτήριο Τηγροί, 6 Φεβρ., 3 μ.μ. Αγών τυφεκίου των 22 προηγδών. 7 Φεβρ. 10 π.μ. Αγών πιστολίου ακριβείας Φεβρ. 10 π.μ., Βολαί 60. 13 Φεβρ. 3 μ.μ. των 22, από 50 μ., Βολαί 60. 13 Φεβρ. 3 μ.μ. Αγών τυφεκίου των 22 όρθιος. 14 Φεβρ. 10 π.μ. Αγών τυφεκίου των 22 γονυπετώς κατ' ολυμπιακών ανδρείκελων.

ΜΠΑΣΚΕΤ ΜΠΩΛ—7 και 14 Φεβρ. Συνεχίζεται το πρωτάθλημα παιδιών, εφήβων και Γ' κατηγορίας στα γήπεδα των συλλόγων. Μετέχουν οι ομάδες (παιδών) Αμύντας, Έσπερος, Μίλων, Τρίτων, (εφήβων) Φοίνιξ, Α.Ε. Παγκρατίου, Σπόρτινγκ, Πειραιώς και (Γ' κατηγορίας) Άρης, Δάφνη, Α.Ο. Ψυχικού και ΕΦΕΤ.

ΒΟΛΛΕΥ ΜΠΩΛ—7 και 14 Φεβρ., 10.30 π.μ. Τελικοί αγώνες πρωταθλήματος βόλλεϋ Β' κατηγορίας, στα γήπεδα των ομάδων. Μετέχουν οι ομάδες Ν. Βύρωνος, Α.Ο. Φαλήρου, Τυρών, Νήαρ 'Ηστ, Έθνικός Πειραιώς, Α.Ο. Δάφνης.

ΠΙΝΓΚ ΠΟΝΓΚ—Συνεχίζονται καθημερινώς οι προκριματικές συναντήσεις για το Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 1959-60. Οι αγώνες των ανδρών δίδονται στην αίθουσα της «Πανελληνίου Όμοσπονδίας Επιτραπέζιων Αντισφαίρισεως» (Νίκης 23) και των γυναικών στην αίθουσα της ΧΕΝ (Αμερικής 11). Μετέχουν δηλητές από την Αθήνα, τον Πειραιά, την Θεσσαλονίκη, Λάρισα και τους ελληνικούς συλλόγους της Ήνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας.

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ—Ο σύνδεσμος «Ελληνικό Παπούτσι και δέμα» διοργανώνει από 31 'Ιαν. - 10 Φεβρ. έκθεση στο Ζάππειο για να προβάλει τα επιτεύγματα της Ελληνικής υποδηματοποιίας και να εμφανιστεί τη μόδα του θέρους του 1960. Μετέχουν 50 εργοστάσια υποδημάτων.

ΝΕΟΙ ΚΑΘΑΡΟΑΙΜΟΙ ΣΤΟ ΔΕΛΤΑ

Οι πρωινές ιπποδρομίες σημείωσαν μεγάλη επιτυχία και θα καθιερωθούν

ΤΡΙΑΝΤΑΕΞΗ νέα καθαρόαιμα αλογα προστέθηκαν στην ιπποδύναμη του Φαληρικού Δέλτα. Πρόκειται για τα «προϊόντα» του ιπποφορβείου της Λαζαρίνας, που εκμισθώθηκαν σε διάφορους ιδιοκτήτες στη δημοπρασία της περασμένης Κυριακής. Συγκεκριμένα στη δημοπρασία παρουσιάστηκαν 58 αλογα και απ' αυτά βρήκαν κυρίως σχετικώς εύκολα τα 36. Οι τιμές στις οποίες έφθασαν τα περισσότερα από τα αλογα αυτά κυμαίνονται μεταξύ 1.100 και 4.000 δραχμών. Ζωηρότατο ενδιαφέρον προκάλεσε ένα ωραίο πουλάρι, γιός του Βίγκορους και της Παμπάζετ, που τελικά κατακυρώθηκε στους Σταύλους "Ανδρου αντί 4.000 δραχμών, ενώ δύο άλλα πουλάρια, το ένα του Βίγκορους και της Χαϊφέδερ και το άλλο του Βίγκορους και της Στόρμ Γουαίη μισθώθηκαν αντί 3.200 το καθένα. Οι τιμές που πραγματοποιήθηκαν γενικά στη φετινή δημοπρασία ήταν κάπως χαμηλότερες από εκείνες που πραγματοποιήθηκαν στην περυσινή όπου το μεγαλύτερο μίσθωμα πέ-

Η «ΕΚΛΟΓΗ»

Δέχεται
ευχαρίστως συνεργασίες:
Διηγήματα
Ποιήματα
Ανέκδοτα (έλληνικά,
πρωτότυπα)

Οι αποστολείς θα λαμβάνουν
έντος 10ημέρου απάντηση.
Στην περίπτωση αποδοχής,
θα πληρώνονται άμεσα με
τις τρέχουσες τιμές δημοσιο-
γραφικών συνεργασιών.

ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ
ΔΕΝ ΘΑ ΕΠΙΣΤΡΕΦΩΝΤΑΙ

Σημ. — Προτιμώνται τα
χειρόγραφα τα ευανάγνωστα,
τα γραμμένα από τη μία πλευ-
ρά του χαρτιού, με μεγάλα
περιθώρια.

τυχε το Μελέτι — 6.100 δραχμές — χωρίς όμως μέχρι σήμερα να έχει έδραιώσει τη φήμη του στις ιπποδρομίες, ως ισχυροτέρου των περυσινών διετών καθαροαίμων. Αντίθετα, θετικώτεροί του και ισχυρότεροί του αναδείχθηκαν το 'Αργοστόλι και ο Βανκούμπερ, που μισθώθηκαν στη μισή σχεδόν τιμή απ' αυτόν. Βέβαια, η τιμή εκμισθώσεως και των φετινών διετών καθαροαίμων κυμάνθηκε με βάση τους τίτλους γενεαλογίας και τη σωματική τους διάπλαση.

Πόσες φορές όμως δεν συνέβηκε το περιεργό φαινόμενο αλογα άριστης γενεαλογίας να διαφεύσουν την προπατορική τους φήμη, να τρέχουν επί μήνες και μήνες χωρίς να αντικρύψουν το τέρμα νικηται και μόνο ύστερα από δυο και τρία χρόνια να αποτινάξουν τον έπαίσχυντο τίτλο του «μέδεν» αφού προηγουμένως αφανίσουν όχι μόνο τον ιδιοκτήτη τους αλλά και τους φιλίππους εκείνους που πιστεύουν πως κάποτε θα «μιλήση το αίμα» των αλόγων που είναι ανωτέρας κλάσεως; Και όχι σπάνια έχει συμβεί το αντίθετο, όπως μαρτυρεί το σχετικά πρόσφατο παράδειγμα του καθαροαίμου Σέξ 'Αππύλ που με δυσκολία βρήκε αγοραστή αλλά δεν δυσκολεύθηκε να δρέψη όλα τα μεγάλα έπαθλα της κατηγορίας του, που έφθασαν συνολικά το ποσόν αρκετών εκατοντάδων χιλιάδων και γνώρισε μονάχα την ήττα όταν έπειτα από ενός έτους θριάμβους του έκδηλώθηκε η ευπάθεια των ποδιών του.

Τα 36 πουλάρια που εκμισθώθηκαν την Κυριακή «χτυπήθηκαν» στη δημοπρασία από διάφορους προπονητές για λογαριασμό αρκετών από τους σημερινούς ιδιοκτήτες του Δέλτα και δεν είναι ακόμη γνωστό ποιούς σταύλους θα ενισχύσουν με τη δύναμή τους. Αυτό θα ξεκαθαριστή όταν θα γίνη η καταχώρησή τους από τους ιδιοκτήτες τους στα βιβλία της Φιλίππου 'Ενώσεως. Πάντως οι προπονηταί Γλυκής, Μαυράκης, Λιαμπήρης, Πετσάβας, Κουντουριώτης, Κάδουρας, Πυροκάκος, Μιχαηλίδης, Σουρλάς, Μπαλωμένος νοίκιασαν από

δυο έως πέντε πουλάρια και μερικοί άλλοι από ένα. Τα υπόλοιπα 22 πουλάρια δεν βρήκαν κυρίως και θα εκτεθούν καινούργια δημοπρασία πολύ σύντομα. Η σχετική αυτή άπροθυμία που παρατηρήθηκε εκ μέρους των πιδιό πολλών διοκτιτών είναι αποτέλεσμα της κρισεως που μαστίζει τις ιπποδρομίες, ρίως εξ αιτίας της εισφοράς που έχει πιβάλει το κράτος και που ανάγκασε την 'Εταιρία 'Ιπποδρομιών να μισθώ τα νέα αλογα αντί να τα πουλήσει, άλλοτε, όταν βεβαιώθηκε πως δεν μπει να βρή αγοραστές στις άστρονομικές τιμές που ανέβασε τα αλογα εισφορά. Και φυσικά δύσκολα αποφορζει κανείς να πληρώσει για νοίκι αλόγου 2.000 δραχμές το μήνα — ση είναι η μέση τιμή τους αφού τα φετινά αλογα νοικιάστηκαν από 1.100 4.000 δραχμές το καθένα — δηλαδή να καταβάλει για δυο χρόνια μίσθωμα 48.000 δραχμές ενώ στο παρελθόν την τιμή αυτή μπορούσε να αγοράσει από τα πιο καλά καθαρόαιμα προϊόντα της Λαζαρίνας.

Πριν από τη δημοπρασία της Κυριακής έγιναν στο Φαληρικό Δέλτα οι πρωινές ιπποδρομίες. Η επιτυχία τους, όπως είχαμε προβλέψει απ' αυτή τη στήλη, ξεπέρασε κάθε προσδοκία και το δημοψήφισμα απέβη με συντριπτική πλειοψηφία υπέρ των φιλίππων που προτιμούν τις πρωινές κούρσες, ώστε να χάνουν μόνο το χρήμα τους και όχι και την Κυριακή τους όλοκληρη στον ιπποδρομιο. Συγκεκριμένα ενώ το Κυριακάτικο πλήρωμα του Φαληρικού Δέλτα κυμαίνεται γύρω στις 4 χιλιάδες φιλίππους, και πολύ σπάνια τις ξεπερνάει, τις πρωινές ιπποδρομίες έσπευσαν παρακολουθήσουν 5.629 φίλιπποι. Αυτοί τον αριθμό έδωσαν τα έκδοτήρια να τηρίων του 'Ιπποδρόμου, χωρίς πολολογίσουν και τους «τζαμπατζήδες» που κατάφεραν να εξασφαλίσουν δωρεάν είσοδο από την 'Εταιρία 'Ιπποδρομιών. Έπειτα από την επιτυχία της των πρωινών ιπποδρομιών καθιερω νεται για κάθε Κυριακή νέο πρόγραμμα με πρωινές ιπποδρομίες τουλάχιστον για τον Φεβρουάριο.

Χαρακτηριστικό είναι ακόμα ότι πρώτη αυτή πρωινή ιπποδρομιακή συγκέντρωση έληξε όμαλά και ειρηνικά. Ούτε αντικανονικές επιδόσεις πων, ούτε αίφνιδισμοί των ταλαίπωρων φιλίππων με τη νίκη γωστών πεταλλοσυλλεκτών ούτε αποδοκιμασίες καμιά αναβατών από ζεματισμένους λίππους. Τό... έκκλησίασμα του παρακολούθησε με πολλήν ευταξία διέρχωνται το τέρμα και στις έξη ιπποδρομίες τα πρώτα ή τα δεύτερα φαίνονται προς μεγίστη απογοήτευση των γών άουτσάιντερ.

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΒΟΥΛΗΣ — Παλαιά 'Ανάκτορα 9 π.μ. - 1 μ.μ. (Πλουσιώτατο τμήμα πολιτικών - νομικών βιβλίων, πλήρης σειρά των 'Εφημερίδων της 'Ελλάδος από το 1901 - 1937, πλήρης σειρά της 'Εφημερίδος της Κυβερνήσεως)

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ — Σουηδίας 61, 9 π.μ. - 2 μ.μ. και 5-8 μ.μ. Σάββατο απόγευμα κλειστή. (Πλουσιώτατη ιστορική βιβλιοθήκη για τα Βαλκάνια και την 'Εγγύς 'Ανατολή, ιδίως την παλαιά και νεώτερη Τουρκία. 'Απαράμιλλη συλλογή βιβλίων για τη μεσαιωνική και νεώτερη ιστορία της 'Ελλάδος. Πρώτες εκδόσεις αρχαίων 'Ελλήνων συγγραφέων. Μικροσκοπικές παλαιές εκδόσεις σπουδαίων έργων. Πρωτότυπα έργα ζωγραφικής, τα έργα του Ζωγράφου που έγιναν καθ' ύποδειξιν του Μακρυγιάννη, 300 χειρόγραφα, συλλογή των έργων των περιηγητών που ήρθαν στην 'Ελλάδα από τον 15ο-19ο αιώνα, και χειρόγραφα του Βύρωνος).

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ — Μέγαρον Δημαρχίας, 8 π.μ. - 3 μ.μ. (δχι ένημερωμένη)

ΕΘΝΙΚΗ — Καθημερινώς άνοικτη, 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-8 μ.μ. (Πλήν των βιβλίων περί 'Ελληνικής μεσαιωνικής και νεώτερης φιλολογίας, ιστορίας, θεολογίας, πλουσιώτατο τμήμα εφημερίδων και περιοδικών, σπάνιοι γεωγραφικοί χάρτες, εικονογραφημένα παλαιά βιβλία, σπάνιες εφημερίδες και περιοδικά, χαλκογραφίες, βυζαντινά χειρόγραφα, αρχαίον έγγραφα της Τουρκοκρατίας και της 'Επανάστασεως του 1821).

ΜΠΕΝΑΚΕΙΟΣ — Παλαιά Βουλή, 'Ανθίμου Γαζή 2, 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-8 μ.μ. Σάββατο απόγευμα κλειστή. (Πλήν άλλων έχει πλήρη σειρά όλων των εφημερίδων της 'Ελλάδος από το 1822-1900 και από το 1937 έως σήμερα).

ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ — 'Αθηνών (Σταδίου 29) και Πειραιώς (Πραξιτέλους 136). 'Ανοικτές 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 6-9 μ.μ. Έχουν βιβλία λογοτεχνικά, φιλοσοφικά, επιστημονικά, καλλιτεχνικά και ιστορικά.

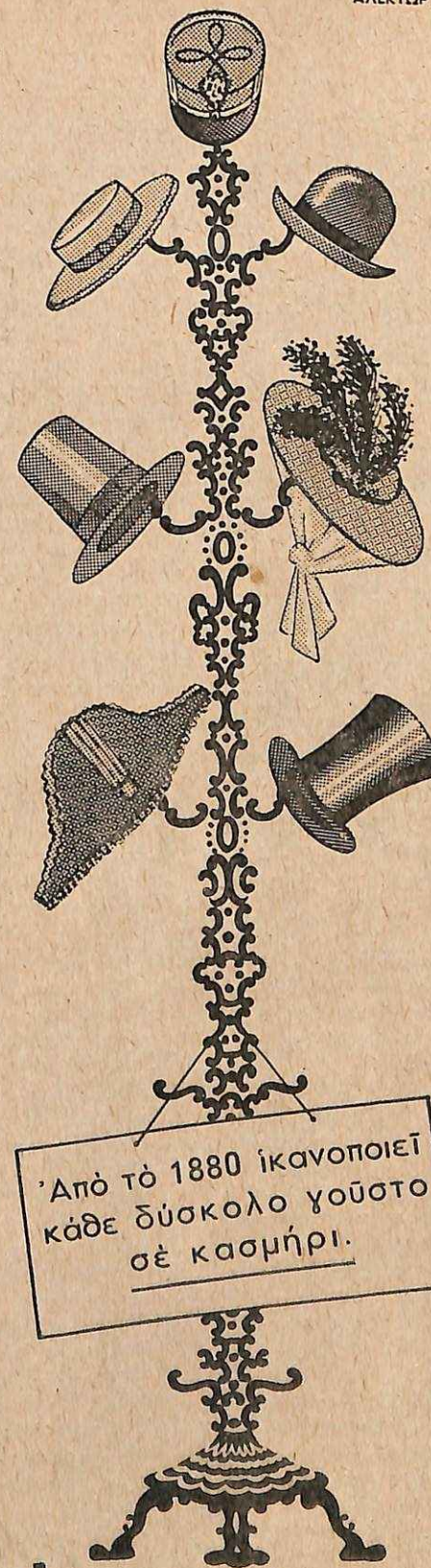
ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ — (Δημοκρίτου 14). 'Ανοικτη καθημερινώς, 10 π.μ. - 1 μ.μ. και τα απόγευματα Τρίτης και Παρασκευής από 5.30 - 7.30 μ.μ. Βιβλία λογοτεχνικά, επιστημονικά, ιστορικά.

ΠΑΝΤΕΛΗ ΠΡΕΒΕΛΑΚΗ

Ο ΗΛΙΟΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ένα μυθιστόρημα που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν ένας «όμνος της ζωής κάτω από το φως της 'Αγάπης».

Έκδοσις: Ι.Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ

Από το 1880 ικανοποιεί
κάθε δύσκολο γούστο
σε κασμήρι.

ΑΗΛΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΙΟΛΟΥ 46

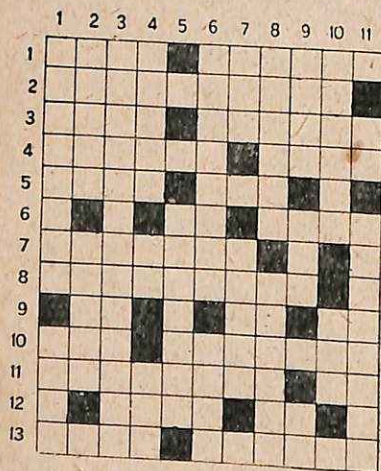
Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΕΚΛΟΓΗΣ»

ΒΡΑΒΕΙΑ

Οι πρώτοι πέντε από ένα δίσκο Decca κλασικής μουσικής από το κατάστημα «Discofile», *Αμερικνής 15. Οι δεύτεροι πέντε από ένα δίσκο Decca με τέσσερα τραγούδια ελληνικά ή ξένα. Οι τρίτοι πέντε από ένα δίσκο Decca με δύο τραγούδια ελληνικά ή ξένα. *Όσοι θέλουν μπορούν να διαλέξουν ανάμεσα σε 10 βιβλία, που θα τεθούν υπό την εκλογή τους, ανάλογα με τον βαθμό επιτυχίας τους.

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

Βαθμοί 16

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1. Συγγραφέας, του οποίου ο τελευταίος επίσημος πρόωρος θάνατος έβυθισε σε πένθος τα γαλλικά γράμματα.— 'Η γή των προγόνων μας.
2. *Όρος της μουσικής.
3. 'Η επικρατούσα εκεί θρησκεία είναι ο Βουδδισμός.— Μικρή άγκυρα χρήσιμη για την ενίσχυση μεγαλύτερης (δημ.).
4. Είναι σχεδόν κάθε γυναίκα.— 'Ο νομαστό προάστιο του Παρισιού.
5. Ζωντανοί οργανισμοί.— Τα αρχικά κόμματος της άριστερας.
6. Κοινόν στην «Ποιμενική» του Μπετόβεν και την «Παθητική» του Τσαϊκόφσκυ.— 'Αρχιεπίσκοπος του είναι ο κ. Πορφύριος.
7. Οι ανατολικοί φημίζονται (αίτ.).
8. Χαρακτηρισμός τριγώνων (γεν.).
9. Είναι έβδομο μεταξύ των όμοιων του.— Ποταμός της Γαλλίας.— Τόσα χρόνια έζησε ο Μέντελσον.
10. 'Η νύχτα του είναι ο τίτλος μελοδράματος του Ρίμσκυ Κορσακόφ.

(γεν. δημ.).— 'Ελλην, διορισθείς από την Πύλη ήγεμών της Σάμου, που με την απολυταρχική του διοίκηση προκάλεσε το 1908 την εξέγερση των κατοίκων της υπό τον Θεμ. Σοφούλη.

11. Χαρακτηρίζει κλασικά έργα.— Νησί της Γαλλίας, κοντά στις ακτές της του 'Ατλαντικού.
12. Με την δικαιοδοσία σχετικά.— 'Η γενική αναφορικής αντωνυμίας.
13. Μικρή στρατιωτική μονάδα των Βυζαντινών.— 'Ελληνικός ποταμός.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. Διάσημος 'Ιταλός σκηνοθέτης, γνωστός από τις «Λευκές νύχτες».— Περφόρμα ποιήματα του Μαρκορά.
2. Μέρος του κεφαλιού.— Σύγχρονος Γάλλος θεατρικός συγγραφέας, που εξέλεξε τον Μάτσο 1959 μέλος της Γαλλικής 'Ακαδημίας.
3. Είναι έκκρεμεις.
4. 'Ονομαστοί αγώνες.— 'Εχει τον πυρήνα της (αντίστρ.).— 'Αρχαία πόλις της Λέσβου.
5. 'Οπαδοί μιάς φιλοσοφίας.
6. Μας θυμίζει τα περσικά πετρέλαια.— Με όριστική ιστορικού χρόνου είναι ταυτόσημο με το «ότε».
7. Μετακινεί... αρχαιοπρεπώς.— 'Ο ναός της συνέσεως.
8. Τό ζητούν από προβάλλοντας υπερβολικές αξιώσεις, αντίστρ. (ξεν.).— Γί' αυτόν δεν ισχύει το «τά εν οίκω μη εν δήμω».
9. Ποταμός του Βελγίου, θέατρο μεγάλων μαχών του Α' Παγκοσμίου πολέμου.— 'Ανδρικό όνομα.— 'Ο αριθμός των Τιτανίδων.
10. Στο κυριώτερο έργο του ήρωας είναι ο Μπετόβεν.— Για τον βασιλέα αυτόν συνέθεσε μια είσαγωγή ο Μπερλιόζ.
11. 'Αντίστρ. γραφή διφθόγγου.— Κάβουν πολλές οι μαθηταί.

Ο ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Βαθμοί

'Η έπομένη περικοπή είναι από διήγημα του 'Αλέξανδρου Παπαδιαμαντή, από την τελευταία έκδοση των πάντων του.

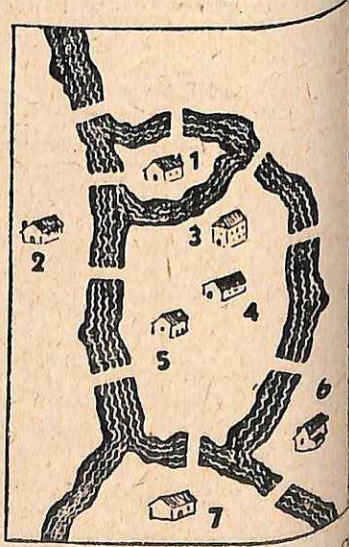
«Είς το χωρίον Πενκάμια, όπου καταφύγει ή Βάσω, απήλθεν ο Νικόλας την επαύριον, και διηγήθη μετά δακρύων το παραξενικό τέλος της ταύτης. 'Ο ήρωικός πρόμαχος της καρναβίας δεν ήτο πλέον μεταξύ ζώντων.

'Αλλά καλλίτερον παντός άλλου γούνται την έκβασιν της πάλης στίχοι του ήρωϊκού άσματος: Με το τουφέκι τρέξανε ένας να τον άλλο, φωτιάν έδώκαν στη φωτιά, πέφταν κι οι δυο στον τόπο».

Ποιό είναι το διήγημα αυτό του Παπαδιαμαντή;

ΕΠΤΑ ΣΠΙΤΙΑ — ΔΕΚΑ ΓΕΦΥΡΕΣ

Βαθμοί

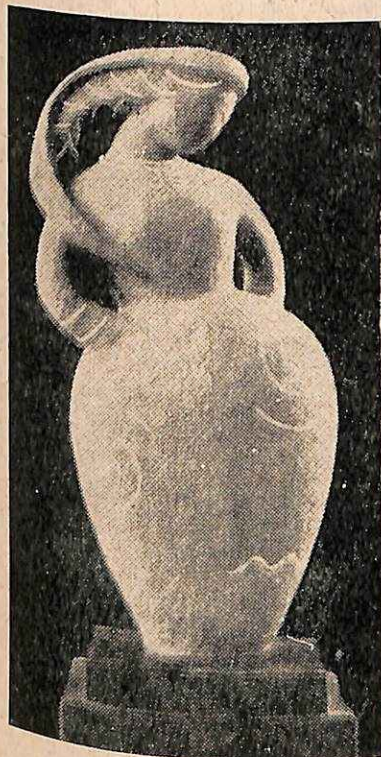

Ξεκινήστε από ένα από τα επτά σπίτια.

σπίτια και περάστε από όλα, χωρίς να περάσετε δυο φορές από καμιά από τις δέκα αυτές γέφυρες.

Η ΣΤΑΜΝΑ

Βαθμοί 9

'Η «στάμνα» αυτή είναι σύγχρονο ελληνικό γλυπτικό έργο. Τίνος;

ΜΕΡΙΚΑ «ΔΥΣΚΟΛΑ» ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Βαθμοί 4

- 1) Τί κάνουν οι Κινέζοι τα σόφλια των καρυδιών;
- 2) 'Ο άνεμος φυσάει από το Βορρά. 'Η θάλασσα είναι πολύ ταραγμένη. 'Ενα μπρίκι κατευθύνεται προς τα νοτιοδυτικά με ταχύτητα 20 χιλιομέτρων την ώρα. 'Η ταχύτης του ανέμου είναι 11 μέτρα το δευτερόλεπτο. 'Ο καπνός έχει τάση να κατευθυνθή προς Νότον (λόγω του ανέμου), προς τα Βορειοανατολικά (λόγω της πορείας) ή προς ενδιάμεση κατεύθυνση;
- 3) Σ' ένα μισογεμισμένο ποτήρι με νερό υπάρχει ένα κομμάτι πάγος. 'Όταν ο πάγος λυώση το νερό θα ανέβη στο ποτήρι ή θα κατέβη;
- 4) Μπορείτε να μετρήσετε, χωρίς να σταματήσετε, μέχρι το ένα εκατομμύριο;

ΑΘΗΝΑΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

(Μέσω της 'Ακαδημίας 'Αθηνών)

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ—Δρχ. 50.000 για τη συγγραφή «Γενικής Ιστορίας της Κύπρου από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα».

ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ—Πρώτον δρχ. 30.000. Δεύτερον δρχ. 20.000 και Τρίτον δρχ. 10.000 για την καλύτερη «Ιστορία του Σώματος της Βασιλικής Χωροφυλακής από την σύστασή του μέχρι σήμερα».

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ Α. Π.— Δρχ. 17.600 για την καλύτερη ανέκδοτη μελέτη «Περί της χρησιμοποίησεως της 'Ηλεκτρικής 'Ενεργείας στην αξιοποίησή του γεωργικού πλούτου της 'Ελλάδος» (εις μνήμην 'Αλεξάνδρου Βλάχου). Δρχ. 17.600 για την καλύτερη ανέκδοτη μελέτη «Περί των χρήσεων της 'Ηλεκτρικής 'Ενεργείας».

ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ «ΔΩΡΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ»—Δρχ. 15.000 για την καλύτερη ανέκδοτη Ιστορία της Δωρίδος από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΡΕΤΑΙΟΥ — Δρχ. 10.500 για την καλύτερη μελέτη με θέμα «Ιστορία της 'Ιατρικής στην 'Ελλάδα» από την εποχή του 'Οθωνος έως σήμερα.

ΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΒΟΙΩΤΙΚΟΥ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ — Δρχ. 12.000 για την καλύτερη ανέκδοτη Ιστορική μελέτη περί του «Βοιωτικού 'Ορχομενού».

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ — Δρχ. 10.000 για την καλύτερη μελέτη σχετικά με την «Γεωργία στην 'Ελλάδα από το 1912 έως σήμερα».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΙ ΑΓΝΗΣ ΑΙΓΙΝΙΤΟΥ—Δρχ. 5.000 για την καλύτερη πρωτότυπη μελέτη με θέμα την «Ελληνική φύση».

ΔΗΜΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΗΜΑΘΙΑΣ — Δρχ. 5.000 για την καλύτερη ανέκδοτη Ιστορία της 'Αλεξανδρείας 'Ημαθίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

(*Όλες οι μελέτες πρέπει να υποβληθούν στα γραφεία της 'Ακαδημίας 'Αθηνών σε πέντε δακτυλογραφημένα αντίτυπα μέχρι της 30ής 'Απριλίου).

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΚΑΡΛ ΦΟΡΜΑΝ — Διαγωνισμός νοβέλλας σε σύγχρονο θέμα. 'Ο μύθος του έργου πρέπει να είναι εντελώς φανταστικός και να εξελίσσεται μετά το 1945, ή έκτασή του μεταξύ 25.000 - 45.000 λέξεων, να είναι ανέκδοτο υπό οποιαδήποτε μορφή και να κατατεθῇ έως τις 31 Μαρτίου 1960 στα γραφεία του παραρτήματος 'Ελλάδος της «Ενώσεως συγγραφέων ταινιών του Χόλλυγουντ και της τηλεόρασεως» (Βουκουρεστίου 18, β' όροφος, τηλ. 20-312). Οι υποψήφιοι πρέπει να δηλώσουν την συμμετοχή των στην ίδια διεύθυνση 45 ημέρες προηγουμένως. Το βραβείο είναι 2.500 δολάρια, ο δε νικητής θα έχη το δικαίωμα να λάβη από τον Κάρλ Φόρμαν 18.500 δολάρια επιπλέον αν η νοβέλλα του κινηματογραφηθῇ ή μεταδοθῇ από την Τηλεόραση.

Βάλτε τη χαρά να σ'ας δεχθῇ στο καινούργιο σας διαμέρισμα. Το ώραίο και ξεκούραστο παρκέ είναι ή χαρά της νοικοκυράς. 'Ωραία λαμπερά παρκέ χωρίς κανένα κόπο θα έχετε μόνον με το

Synteko

Το μοναδικό πλαστικό βερνίκι διαρκείας για παρκέ των εργοστασίων CASCO Σουηδίας. Καταργεί δια παντός τις παρκετίνες και τα τριψίματα. ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΛΙΣΘΗΡΟΝ. Θωρακίζει τα παρκέ, και για να συντηρηθούν αρκεί ένα απλό σκούπισμα με σκούπα ή με βρεγμένο πανί.

ΕΧΕΤΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ ΚΟΠΟΥ, ΧΡΟΝΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Δια πάσαν πληροφορίαν και εξυπηρέτησιν αποταθήτε εις την 'Αποκλειστικήν 'Αντιπροσωπείαν, Τεχνικόν γραφείον «ΚΛΑΙΡ», τμήμα επιστρώσεων και συντηρήσεως δαπέδων, Φιλελλήνων 20. Τηλ. 26.503.

(*Ανακοίνωσις)

Στη σελίδα 62 δημοσιεύονται οι λύσεις του Διαγωνισμού του τεύχους 171 και τα δνόματα των επιτυχόντων και εκείνων που συγκέντρωσαν πάνω από το μισό της βαθμολογίας.

ΣΗΜ.—Οι λύσεις του Διαγωνισμού πρέπει να βρίσκονται στα γραφεία της «'Εκλογής» το αργότερο 8 μέρες μετά την κυκλοφορία του τεύχους.

τόν ρώτησε, «Περὶ τὰ ὀκτακόσια» τοῦ ἀπάντησε. Τὸ φυτὸ αὐτό, ποὺ ὅλοι τὸ λένε δένδρο, εἶναι «πόα», χόρτο σὰν τὰ μαρούλια καὶ τὰ ραδίκια, ἀλλὰ φτάνει καὶ τὰ τρία μέτρα. Οἱ πιὸ γνωστὲς εἶναι οἱ μπανανιὲς ποὺ δίδουν κλωστικές ἴνες γερές, γιὰ καραδόσκονα καὶ ἄλλες ποὺ τὰ φύλλα τους χρησιμοποιοῦνται σὰν χαρτὶ περιτυλίγματος ἢ σὰν κεραμίδια. Στους Τροπικούς, ὅπου ἀφθονοῦν οἱ μπανανιὲς, ὁ ἰθαγενὴς δὲν κινδυνεύει ποτὲ νὰ γίνῃ μούσκεμα ἀπὸ ραγδαία βροχή: κόβει ἕνα μπανανόφυλλο, τὸ βά-ζει στὸ κεφάλι του καὶ τὸν σκεπάζει σὰν ὀμπρέλλα. Ἀπὸ ἄλλα εἶδη μπανά-νας βγαίνει ἀλεύρι, ζάχαρη, οἶνοπνευ-

μα, ξύδι. Ὑπάρχουν μπανανιὲς, τῶν ὁποίων ὁ καρπὸς μαγειρεύεται καὶ ἄλλες ποὺ τὰ φύλλα τους γίνονται βραστὰ σαλάτα. Ἐκατομμύρια ἄνθρωποι τρέφον-ται μὲ τὸ θρεπτικώτατο ψωμί ποὺ γίνε-ται ἀπὸ μπανανάλευρο. Σ' ἕνα ὥραίο προπολεμικὸ βιβλίο τῆς τότε Γεωργικῆς Ἑταιρίας, γραμμένο ἀπὸ τὸν γεωπόνου Ἀλτιπαρμάκη, εἶχα κ' ἐγὼ διαβάσει ὅτι δέκα στρέμματα γῆς ποὺ δίνουν τὸν σιτά-ρι μίας χρονιάς γιὰ μιά οἰκογένεια ἔξι ἀτόμων, ἂν καλλιεργηθοῦν μὲ μπανάνες δίνουν καρπὸ γιὰ νὰ ζήσουν ἕκατὸν πε-νήντα ἄνθρωποι. Μέσα στὰ ὀκτακόσια εἶδη τῶν μπανανῶν ὑπάρχουν ὅλα τὰ χρώματα τῆς ἱριδὸς ἐκτός τοῦ μπλέ: μπανάνες ροζ πάλ, κόκκινες, κατακό-κινες, μώβ, καστανῆς, πορτοκαλίες, πρά-σινες, οἱ κίτρινες ποὺ ξέρουμε καὶ μπα-νάνες πιτσιλιωτὲς μὲ βούλες διαφόρων χρωμάτων. Μία ποικιλία θυμίζει τὸ δερ-μα τῆς τίγρης, μὲ μπανάνες μικροσκο-πικὲς σὰν φασόλια, μικρὲς, μέτριες, με-γάλες, τεράστιες, ἄλλες μὲ σπόρους, ἄλλες χωρὶς. Κανεὶς δὲν ξέρει ποῦ καὶ πότε πρωτοφάνηκε ἡ μπανάνα στὴ γῆ. Βρέθηκε ἰθαγενὴς στὴν Ἀφρική, στὴν Ἀμερική καὶ στὴν Ἀσία ὅπου τὴν ἐγνώ-ρισαν οἱ στρατιῶτες τοῦ Μεγάλου Ἀ-λεξάνδρου. Κατὰ καιροὺς ὑπῆρξε, σὰν τὸ πετρέλαιο, αἰτία ταραχῶν. Μικρὲς χώρες τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ὄρθαν τὸν μπελὰ τους ἀπὸ τὶς μπανανοφυτεῖες, ὅ-πως ἄλλες τὸν βρῆκαν ἀπὸ τὶς πετρε-λαιοπηγές. Οἱ κυβερνήσεις τους ἀνεβαί-νουν καὶ πέφτουν ἀνάλογα μὲ τὰ συμ-φέροντα τῶν μεγάλων ἐταιριῶν ποὺ καλ-λιεργοῦν καὶ ἐμπορεύονται τὶς μπανάνες. Τέλος, κατέληξε ὁ γεωπόνος, ἡ μπανά-να κατέχει καὶ ἕνα πρωτάθλημα: Μεγα-λάνει γρηγορώτερα ἀπὸ ὅλα τὰ φυτὰ τοῦ κόσμου. Κάποτε μιά μπανανιά λίγο τοῦ ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Στὸ κέντρο τοῦ κομμένου βλαστοῦ θὰ φυτρώσουν νέα φύλλα, ποὺ μπορεῖ νὰ τὰ παρακο-

λουθήσῃ κανεὶς μὲ τὸ μάτι νὰ μεγαλώ-νουν. Ὑστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα ἡ κομμένη μπανανιά θὰ ἔχῃ κερδίσει τὸ ὕψος τῆς, καὶ θὰ καρποφορήσῃ σὰ νὰ μὴν εἶχε συμ-βῇ τίποτε. Σὲ διαγωνισμὸ ἀναπτύξεως τῶν φυτῶν θὰ ἔπαιρνε ἀσφαλῶς τὸ πρῶ-το βραβεῖο, ἀλλὰ καὶ σὲ διαγωνισμὸ γονιμότητος πάλι τὸ πρῶτο καὶ μάλιστα μετ' ἐπαίνων...

Ἐκθεσις

ΠΑΠΟΥΤΣΙ ἀπὸ τὸν τόπο σου ἀλλὰ ὄχι μπαλωμένο. Αὐτὸ εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς Πανελληνίου Ἐκθέσεως Ὑποδημάτων ποὺ διοργανῶνται στὸ Ζάππειο ἀπὸ 31 Ἰανουαρίου - 10 Φε-βρουαρίου ὁ σύνδεσμος «Ἑλληνικὸ πα-πούτσι καὶ δέρμα». Ὁ σύνδεσμος δὲν εἶναι ἀκόμη πολὺ γνωστὸς στὸ κοινό μας. Εἶναι νεοσύστατος καὶ ὅπως ὅλα τὰ καινούργια πράγματα διαπνέεται ἀ-πὸ ἐνθουσιασμό. «Θέλουμε», μὰς ἐξή-γησε ὁ πρόεδρος τοῦ συνδέσμου κ. Δυο-ῖλης, ἕνας ἄνθρωπος μὲ γκρίζα μαλλιά, γελαστὴ ὄψη καὶ πολλὴ ἀγάπη γιὰ τὴ δουλειά του, «νὰ τοποθετήσουμε τὸ Ἑλ-ληνικὸ παπούτσι ἐκεῖ ποὺ τοῦ ἀξίζει νὰ δρίσκεται;» ρωτήσαμε. «Ποῦ τοῦ ἀξίζει νὰ βρί-σκεται;» ρωτήσαμε. «Ξέρετε ὅτι τὰ σο-λοδέρματα καὶ τὰ ἐπανωδέματα ποὺ κατασκευάζει ἡ Ἑλληνικὴ Βιομηχανία εἶναι ἂν ὄχι ἀνώτερα, τουλάχιστον ἐφά-μιλλα μὲ τὰ Εὐρωπαϊκά;» Δὲν τὸ ξέ-ραμε. «Ξέρετε ὅτι ἡ Ἰταλία ἐξάγει κά-θε χρόνο 20 ἑκατομμύρια ζευγάρια στὴν Ἀγγλία, τὴν Ἀμερική καὶ τὸ Καναδά;» οὔτε αὐτὸ τὸ ξέραμε. «Ὑστερα εἶναι καὶ τὸ ἄλλο», συνέχισε ὁ συνομιλητής μας. «Οἱ Ἕλληνες δὲν ἀλλάζουν εὐκο-λα παπούτσια. Στὴν Εὐρώπη κάθε ἄ-τομο ἀγοράζει 3,5 ζευγάρια κατὰ μέσον ὄρο τὸ χρόνο. Στὴν Ἀμερική, ὅπου πωλοῦνται 638 ἑκατομμύρια ζευγάρια τὸ χρόνο, ἡ ἀναλογία εἶναι τέσσερα ζεύγη κατ' ἄτομο. Ἀντίθετα στὴν Ἑλ-λάδα, ἡ ὁποία δὲν ἔχει τίποτε νὰ ζη-λέψῃ ἀπὸ τὴν ποιότητα τῆς ξένης πα-ραγωγῆς, ἡ ἀναλογία εἶναι ἐνάμισυ ζεύγος γιὰ κάθε ἄτομο. «Δηλαδή εἴ-μαστε τελευταῖοι στὸν κατάλογο;» «Ὁ-χι ἀκριδῶς», ἀπάντησε ὁ κ. Δυοῖλης. «Ὑπάρχουν κι ἄλλοι περισσότεροι γυμνό-ποδες ἀπὸ μὰς. Ἡ Ἀφρική ἐπὶ παρα-δείγματι δίδει ἀναλογία... ἐνὸς τετάρ-του τοῦ ζεύγους γιὰ κάθε ἄτομο.»

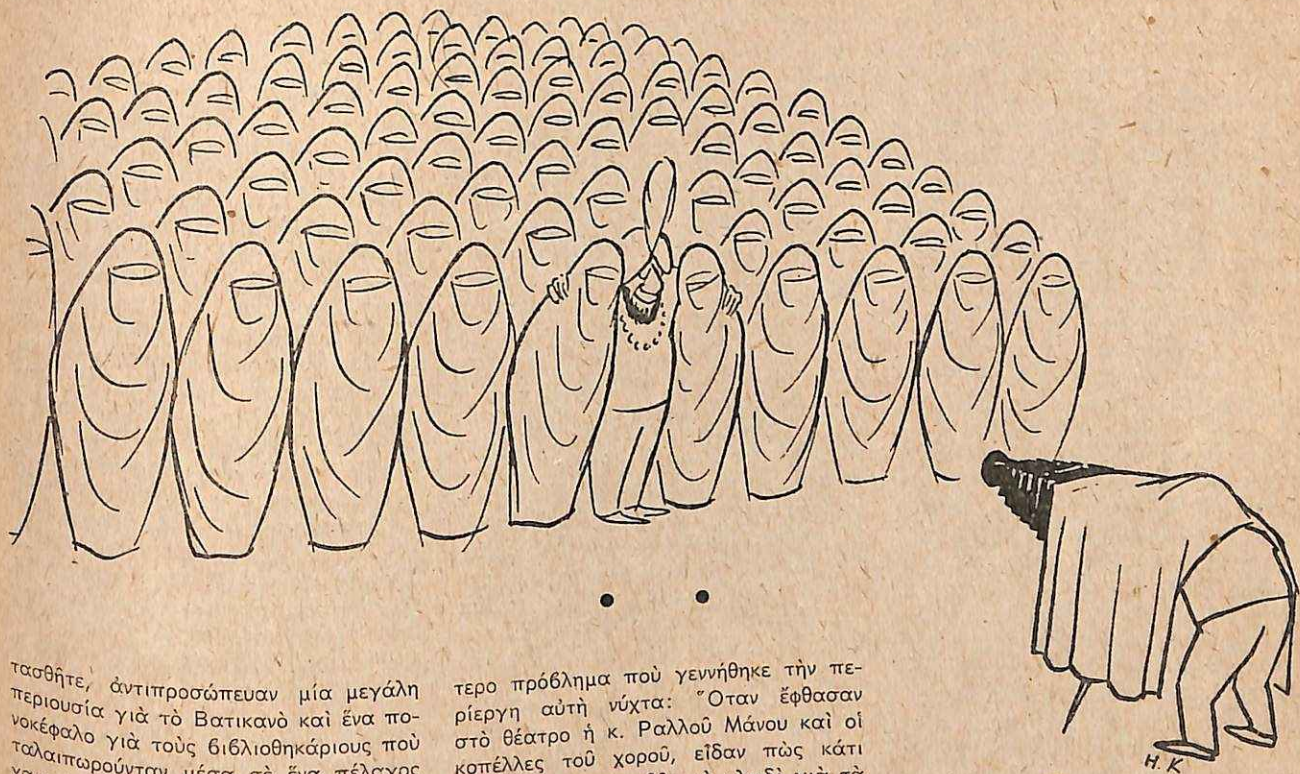
«Ἀλλὰ», παρατηρήσαμε ἐπιστρέφον-τας στὸ ἑλληνικὸ πρόβλημα, «ἂν οἱ Ἕλληνες δὲν ἀγοράζουν πολλὰ παπού-τσια δὲν σημαίνει ὅτι ἔχουν λίποτε ἐναν-τίον τοῦ ἑλληνικοῦ παπουτσιῦ. Ἀπλού-στατα ἡ τσέπη τους δὲν τοὺς ἐπιτρέπει νὰ ἀγοράσουν περισσότερα. Δὲν συμ-φωνεῖτε;» «Ἐχετε δίκιο» παραδέχθηκε ὁ συνομιλητής μας, «ἀλλὰ ἂν ρίξουμε τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς θὰ αὐξήσουμε τὴν κατανάλωση. Πῶς θὰ πέσῃ τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς; Ὑπάρχει ἕνα σημαν-

τικὸ δῆμα ποὺ πρέπει νὰ γίνῃ. Πρέπει νὰ μηχανοποιηθῇ περισσότερο τὸ ἑλλη-νικὸ παπούτσι. Ὁ Ἰταλὸς ἐργάτης φτιάχνει ἕξι ζευγάρια τὴν ἡμέρα ἐνῶ ὁ δικός μας μόνο δύο, γεγονός ποὺ ρίχνει τὴ σκιά του στὴν τιμὴ τοῦ ἑλληνικοῦ πα-πουτσιῦ.»

«Αὐτὰ γιὰ τὴν ἱστορία», κατέληξε ὁ πρόεδρος τοῦ συνδέσμου «Ἑλληνικὸ πα-πούτσι καὶ δέρμα.» Τώρα ἂς ξαναγυρί-σουμε στὸ θέμα μας. Ἠλθατε νὰ μετρη-τήσετε γιὰ τὴν ἐκθεση, δὲν εἶναι ἔτσι; Λοιπὸν ἐλπίζουμε ὅτι ὅλα θὰ πᾶνε κα-λά. Θὰ λάβουν μέρος 50 ἐργασταῖο παπουτσιῶν μὲ ἄγνωστο ἀριθμὸ ἐκθε-μάτων. Ὁ σκοπός μας εἶναι νὰ παρου-σιάσουμε τὴ μόδα τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1960. Δουλέψαμε ὅλοι μὲ κέφι γιὰ τὴν ἐκθεση αὕτη, καλέσαμε μάλιστα καὶ ξέ-νους ἀντιπροσώπους. Ἄν τοὺς ἀρέσουν τὰ εἶδη μας θὰ κάνουν παραγγελί-ες. Ἔτσι θὰ ἀνοίξῃ ὁ δρόμος τῶν ἐξαγω-γῶν, τὸ ἑλληνικὸ παπούτσι θὰ μπηῇ στὸν δρόμο του καὶ τότε θὰ ποῦμε ὅτι ἡ πρῶ-τη Πανελλήνιος Ἐκθεσις Ὑποδημάτων σημείωσε ἐπιτυχία 100%.

Τὸ Βατικανὸ ταξιδεύει

ΜΠΟΡΕΙΤΕ νὰ φανταστήτε μιά το-νοβελιστική πλοκή ποὺ θὰ περιέχει το-σοῦς τόμους ὅσους ὅλες μαζί οἱ ἐθνι-κὲς βιβλιοθήκες τοῦ κόσμου; Αὐτὸ τὸ ἀνέφικτο ὄνειρο φαίνεται ὅτι πῆρε συ-γκεκριμένο σχῆμα μέσα στὸ μυαλὸ τοῦ αἰδουσιμωτάτου Λώρεϋ Τζ. Ντάλυ ὁ ὁποῖ-ος ἱεουργεῖ σὲ ἕνα ναὸ τοῦ Μισσοῦρι. Μία ἐπιτυχία μάλιστα ποὺ ἔχει στὸ ἐ-νεργητικὸ του μᾶς κάνει νὰ πιστεύουμε ὅτι ὁ δραστηριὸς ἱερωμένος θὰ πραγμα-τοποιήσῃ αὐτὸ ποὺ φαίνονταν ἀπραγμά-τοποιητὸ. Ἐνὰ πρῶτὸ τοῦ 1950 ὁ πᾶτερ Ντάλυ χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ Βατικαν-οῦ καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπο βιβλιοθηκᾶριο νὰ τοῦ μικροφωτογραφή-σῃ ὅλα τὰ χειρόγραφα τῆς βιβλιοθήκης. Τὰ χειρόγραφα αὐτὰ, περγαμνῆς καὶ πάπυροι καὶ ὅ,τι ἄλλο μπορεῖτε νὰ φαν-

τασθήτε, ἀντιπροσώπευαν μιά μεγάλη περιουσία γιὰ τὸ Βατικανὸ καὶ ἕνα πο-νοκέφαλο γιὰ τοὺς βιβλιοθηκᾶριους ποὺ ταιλαιπωροῦνταν μέσα σὲ ἕνα πέλαγος χαρτιῶν, κάθε φορὰ ποὺ ἔψαχναν γιὰ ἕνα χειρόγραφο ἢ μίαν περγαμνὴ. Ἡ πρό-ταση τοῦ ἀββᾶ Ντάλυ ἦταν μιά ἀπροσ-δόκητη ἀκτίδα σωτηρίας. Καὶ τὸ πεί-ραμα ἄρχισε. Ἐπὶ ἑπτὰ χρόνια, εἰδικὸ φωτογραφικὸ συνεργεῖο ἀπὸ 15 ἄτομα φωτογράφιζε τὸ ὕλικὸ τῆς βιβλιοθήκης. Ἐνδεκά ἑκατομμύρια σελίδες πέρασαν σὲ μίαν ταινία τῶν 35 mm. μήκους 260 χιλιομέτρων καὶ γέμισε 8720 μπομπί-νες. Τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ δύο ἀντίγραφα τῆς ταινίας αὐτῆς ἔμεινε στὸ Βατικανὸ ὑπὸ τύπον ἀμοιβῆς ἐναντὶ «συγγραφικῶν δι-καιωμάτων». Τὸ ἄλλο ταξίδεψε στὴν Ἀ-μερική καὶ φυλάσσεται στὴ βιβλιοθήκη τοῦ Σαιντ Λιούις. Τώρα ὁ πᾶτερ Ντάλυ ἐτοιμάζεται νὰ μικροφωτογραφήσῃ 12 ἑκατομμύρια τόμους τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Οὐάσιγκτων.

Τέλος καὶ Ἀρχὴ

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ 16 Ἰανουαρίου γυρίστηκαν οἱ τελευταῖες σκηνὲς τῆς «Ἰουναίκας τοῦ Λιμανιοῦ» τοῦ Ζὺλ Ντασσέν, στὸ Ὠδεῖον Ἡρώδου τοῦ Ἀτ-τικοῦ. Τὸ «γύρισμα» παρετάθη ὡς τίς ἔξι τὸ πρῶτὸ ἀποδεικνύοντας ἄλλη μιά φορὰ πῶς ὅσο πιὸ ὀργανωμένη εἶναι μιά παραγωγή, τόσο περισσότερα ἄ-πρόοπτα συμβαίνουν. Καὶ νὰ ἡ ἀπό-δειξις τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτοῦ πού, ἐκ πρώτης ὄψεως, μοιάζει παραδοξολογία: «Ὅταν ὅλοι οἱ τεχνικοὶ καὶ οἱ ἡθοποιοὶ ἔφθασαν κατὰ τὴ νύχτα στὸ θέατρο, ἀ-νεκαλύφθη ὅτι εἶχαν ξεχαστῇ κάτι... μι-κροπράγματα, δηλαδή τὸ καμiónι μὲ τὰ μηχανήματα, τοὺς προβολεῖς, τὰ φῶτα, τὴν γεννήτρια, τὴν μηχανὴ λήψεως. Δεῦ-

τερο πρόβλημα ποὺ γεννήθηκε τὴν πε-ρίεργη αὕτη νύχτα: Ὅταν ἔφθασαν στὸ θέατρο ἡ κ. Ραλλοῦ Μάνου καὶ οἱ κοπέλλες τοῦ χοροῦ, εἶδαν πῶς κάτι ἄλλο εἶχε λησμονηθῇ: τὸ κλειδί γιὰ τὰ καμαρίνια. Πῶς ἦταν δυνατό νὰ γδυ-θοῦν οἱ κοπέλλες στὸ ὑπαιθρο. Κακὴν-κακῶς, φορτώθηκαν σὲ ταξί μαζί μὲ τὰ κοστοῦμια τὰ ὁποῖα μπηκαν μπροστά, καὶ μετοφέρθηκαν στὴ Σχολὴ Μάνου ὅπου θὰ ντύνονταν καὶ θὰ περίμεναν τὴν εἰδοποίηση ὅτι ἦρθε ἡ σειρά τους. Οἱ κοπέλλες κατέβηκαν ἀπὸ τὰ ταξί, κάποιος βρέθηκε νὰ τὰ πληρώσῃ, κα-νεὶς ὁμως δὲν σκέφθηκε ὅτι ἔφευγαν τὰ κοστοῦμια τους κλεισμένα στὸ χώρο τῶν ἀποσκευῶν ἐνὸς ταξί. Τρεῖς ὥρες τουλάχιστον κράτησε τὸ κυνηγιό. Τη-λεφωνήματα στὴν Τροχαία, στὸν... Ρα-διοφωνικὸ Σταθμὸ, περίπατοι ἀδιάκο-ποι ὡς τὴν «πιάτσα» τῶν ταξί γιὰ νὰ βρεθῇ αὐτὸ ποὺ εἶχε μεταφέρει τὶς κοπέλλες.

Τελικὰ ὁ σωφὲρ ἔφθασε μοναχὸς του νὰ δηλώσῃ μὲ ἀπάθεια: «Κάτι ξεχά-σατε νομίζω!» καὶ τὸ γύρισμα μόρε-σε νὰ ἀρχίσῃ μὲ τὰ κανονικὰ κοστοῦ-μια ἐνῶ ἄνθρωποι ἀκόμη τριγύριζαν μέσα στὴ νύχτα ἀναζητώντας ἄλλα κοστοῦμια γιὰ νοίκιασμα.

Μία τελευταία νύχτα γυρίσματος μπορεῖ νὰ ἔχῃ τόσα ἀπρόοπτα, ὅσα καὶ μία πρεμιέρα στὸ θέατρο...

Συνέντευξις

ΟΣΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ δημοσιεύ-θησαν τῆς κ. Σοναλί Ντάς Κού-πτα, τῆς Ἰνδῆς «καλλονῆς» ποὺ ἐγκα-τέλειψε τὸν ἄνδρα τῆς γιὰ νὰ ζήσει σκηνοθέτη ἐξεμάνη τόσο ὥστε ἤθελε νὰ κάμῃ τὴν Σοναλί ζωντανὴ κατὰ τὸ Ἰν-δικὸ ἔθιμο). Ἀλλὰ ἡ ἀμείλικτη Ἀσιατικὴ

ῶνουν ὅσοι τὴν εἶδαν ἀπὸ κοντά. Πάν-τως πρόκειται γιὰ ἕνα περίεργο πλά-σμα. Οἱ γείτονές της στὴ Ρώμη (μένει σὲ μιά μικρὴ δίλλα 14 χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὴν ἰταλικὴ πρωτεύουσα) τὴν βλέ-πουν κάθε μέρα νὰ περιφέρεται στὸν κήπο τῆς μελαψῆς, σκοτεινῆς καὶ ἀπρό-σιτης, τυλιγμένη στὸ σαρί της ποὺ σκε-πάσει κάποια μυστηριώδη θηλυκότη-τα. Σημειώτεον ὅτι ἡ κ. Σοναλί Ντάς Κούπτα - Ροσσελίνι ἔδωσε πρὶν ἀπὸ λί-γο καιρὸ στὸν ἀπεσταλμένον ἐνὸς γαλλικοῦ περιοδικοῦ μίαν συνέντευξη ὅπου κατηγορεῖ τὶς γυναῖκες τῆς Εὐρώ-πης ὅτι δὲν σκέπτονται, ὅτι δὲν ἔχουν ἀνησυχίες καὶ προβλήματα, ὅτι δὲν εἶναι μὲ δύο λόγια ὁλοκληρωμένες γυναικες. «Στὶς Ἰνδίες», εἶπε, «ἡ γυναίκα σκέπτεται περισσότερα γιατί ἡ θρησκεία εἶναι δεμένη μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὰ μεγάλα ἐρωτήματα προβάλλουν σὲ κάθε βῆμα. Τί εἶναι ζωὴ; Τί εἶναι θάνατος; Ποιὸς εἶναι ὁ προορισμός μας; Οἱ ἀνη-συχίες αὐτὲς ἀντὶ νὰ περιορίζουν τὴν ἐλευθερία μας τὴν μεγαλώνουν ἐνῶ στὴν Εὐρώπη ἡ ἐλευθερία τῆς γυναίκας εἶναι ἀπατηλή». Καὶ κάτι ἄλλο ποὺ τῆς ἔκανε ἐντύπωση στὴν Εὐρώπη: «Γίνεται κατά-χρηση ζηλοτυπίας. Γιατί ζηλεύετε τόσο πολὺ μεταξύ σας; Στὴν πατρίδα μου οἱ σχέσεις μας μὲ τοὺς ἄνδρες εἶναι πολὺ ἡρεμώτερες». (Τὸ Ρώτερ ἐπληγράφησε ὅτι ὅταν ἔμαθε ὁ κ. Ντάς Κούπτα τὶς σχέσεις τῆς γυναίκας του μὲ τὸν Ἰταλὸ σκηνοθέτη ἐξεμάνη τόσο ὥστε ἤθελε νὰ κάμῃ τὴν Σοναλί ζωντανὴ κατὰ τὸ Ἰν-δικὸ ἔθιμο). Ἀλλὰ ἡ ἀμείλικτη Ἀσιατικὴ

συνεχίζει: «Και οι σχέσεις των δύο φύλων; Πρώτη φορά είδα ανθρώπους να φιλιούνται στο δρόμο. Στην Εύρωπη το λέτε φιλή αυτό; Έγω το λέω κωμωδία». Στο σημείο αυτό ο δημοσιογράφος που έπαιρνε τη συνέντευξη τόλμησε να ρωτήσει: «Στις Ίνδιες οι άνθρωποι δεν φιλιούνται»; «Η Σοναλί τον κεραυνοβόλησε με το βλέμμα της. «Ναι αλλά όχι έτσι». «Πώς;» επέμενε ο δημοσιογράφος. «Φροντίστε να σās έρωτευθώ μία Ίνδη, τον αποστόμωσε η Σοναλί, αν και το θρίσκω κάπως άπίθανο». Τώρα η Σοναλί συγγράφει μία πολυσέλιδη μελέτη για τις Εύρωπαϊες και τον εύρωπαϊκό τρόπο ζωής.

Πρόοδος

ΤΑ ΙΠΤΑΜΕΝΑ ΠΛΟΙΑ νηολογούνται στο Σαρωνικό. Η είδηση δημοσιεύτηκε, διαβάστηκε και δεν διαφεύσθηκε. Δύο ιπτάμενα πλοία, μαθαίνουμε συμπληρωματικά, θα καλύπτουν τη γραμμή Πειραιάς - Ύδρα - Σπέτσες. Αργότερα, αν το πείραμα πετύχει, θα μπουν και στη γραμμή Πειραιάς - Δήλος - Μύκονος.

Αλλά τί είναι το ιπτάμενο πλοίο; Πώς κινείται, τί σχήμα έχει, ποιά είναι τα πλεονεκτήματά του; Είχαμε την ευκαιρία πριν από δύο-τρία χρόνια να

τα γνωρίσουμε όλα αυτά χάρη στο «Φρέτσια ντελ Σόλε», το πρώτο ιπτάμενο πλοίο που μπήκε στα Έλληνικά νερά, ένα από τα πρώτα που κατασκευάσθηκαν στα ναυπηγεία Ροντριγκέζ της Μεσσίνα, όπου ναυπηγούνται τα περιέργα αυτά σκάφη. Ένα τηλεφώνημα του αντιπροσώπου της Έταιρίας μάς είχε προσκαλέσει στον Πειραιά να το δούμε από κοντά και να κάνουμε μία βόλτα στο Σαρωνικό. Έτσι γνωρίσαμε το ιπτάμενο πλοίο. Κομψότατο κι άστραφτερό στις τελευταίες ακτίνες του αύγουστιάτικου απογεύματος λικνιζόταν ναυελικά στα ήσυχά νερά του λιμανιού. «Πρέγκο» έκανε ο Ίταλός ναύτης που στεκόταν στη σκάλα. «Ντα κουέστο πασσάτζιο». Το σκάφος είχε δύο ορόφους. Προτιμήσαμε τον επάνω. Μία διπλή σειρά από αναπαυτικά καθίσματα ντυμένα με κόκκινο νάυλον θύμιζαν έσωτερικό τουριστικού λεωφορείου. Όλα ήταν ώραία. Ένώ το «Φρέτσια ντελ Σόλε» έτοιμαζόταν να ξεκινήσει, ο μηχανικός ανέδθηκε επάνω για να γνωρίσει τους αντιπροσώπους του τύπου. Συμπαθέστατος, πολύ νέος, κατάξανθος και γελαστός. «Έχουν οι κύριοι καμία απορία;» ρώτησε με κάποια άμηχανία ύστερα από τις χειραφίες, σαν καθηγητής που δεν είναι βέβαιος ότι οι μαθητές του χώνεψαν το μάθημα. «Έχω μία» πετά-

χτηκε κάποιος από την παρέα. «Δεν καταλαβαίνω ποιά είναι ή χρησιμότητα του ιπταμένου πλοίου. Γιατί να πετούν τα πλοία αφού έχουμε τα αεροπλάνα;» Ο ξανθός Ίταλός κούνησε το κεφάλι του, χαλάρωσε τον κόμπο της γραβάτας του κι άρχισε να εξηγεί: Το «Φρέτσια ντελ Σόλε», μάς είπε, δεν είχε καμία σχέση με αεροπλάνα. Ήταν πλοίο με τη μόνη διαφορά ότι δεν έπλεε. Δω τα πράγματα άρχισαν να μπερδεύονται. Πώς ήταν δυνατόν να είναι πλοίο και να μην πλέει; Προσπαθήστε να παρακολουθήσετε, έκανε ο μηχανικός. Το ιπτάμενο πλοίο πλέει ιπτάμενο και ιπταται πλέον - αλλά στην πραγματικότητα ούτε ιπταται ούτε πλέει. Με κατάλαβατε; Όχι, απάντησε εν χορώ όμήγυρις. Ένταξει, είπε ο Ίταλός, έτρεξε να δάλη μπρος τη μηχανή.

Αργότερα, καθώς το ιπτάμενο πλοίο έσχιζε περήφανα τα νερά του Σαρωνικού, μπορούσαμε να πάρουμε μία ιδέα από έχουν τα πράγματα. Ακριβώς από κάτω, στην «κοιλιά» του σκάφους δηλαδή, είναι προσαρμοσμένα δύο άτρακτοι περύγια φτιαγμένα από ειδικό άτσάλ. Το ύψος τους είναι ένα μισό μέτρο. Κάτω το σκάφος αρχίζει να αναπτύσσεται ταχύτητα το νιώθετε να ανυψώνεται. Όταν ή ταχύτητα του φθάσει σε ένα ώρισμένο σημείο, το ιπτάμενο πλοίο βρίσκεται σε ύψος 1.50 μ. από την επιφάνεια της θαλάσσης. Λέμε τότε ότι το σκάφος πετά ή τουλάχιστον φαίνεται σαν να πετά. Τα μόνα σημεία επάνω πτερύγια. Το κυριώτερο πλεονέκτημα του ιπταμένου πλοίου είναι ή ταχύτητα, που φθάνει τα 80 χιλιόμετρα. Καθώς στέκεστε δίπλα στο τιμόνι ή επάνω στη γέφυρα νιώθετε σαν κάποια άδρα τη δύναμη να σās ώθη προς τα επάνω. Έχετε την εντύπωση ότι από στιγμή σε στιγμή το πλοίο θα πετάξει. Όταν ξεκινήσαμε συναντήσαμε μία άνεμοστράτα που μόλις είχε βγει από το λιμάνι. Μέσα σε μισό λεπτό την είχαμε αφήσει 200 μέτρα πίσω. Πιο έξω βρήκαμε τα «Κυκλάδες» που είχε ξεκινήσει πριν από μάς. Προτού προλάβουμε να το δούμε το είχαμε κι αυτό προσπεράσει.

Όλα αυτά είναι πολύ ώραία. Μάθαμε ότι ή τιμή των δύο σκαφών που άγοράστηκαν είναι 550.000 δολάρια ή ένα. Έλπίζουμε ότι δεν θα είναι ανέλαφο και το εισιτήριο.

Ναβάχος

ΟΙ ΑΚΡΙΒΩΤΕΡΟΙ γιατροί του κόσμου είναι ίσως οι ιερείς των Ναβάχων, μιας Ίνδιανικής φυλής που ζει στο όροπέδιο του Νέου Μεξικού. Για να γίνουν τρέψουν μια γρίπη ή ένα στομαχόπονο πρέπει να τελέσουν μια πολύπλοκη μυσταγωγία που διαρκεί 8 ημέρες και στοιχίζει 2.000 δολάρια.

ΚΛΕΜΑΝΣΩ, Ο «ΤΙΓΡΗΣ»

Ηταν ένα χειμωνιάτικο πρωινό, όταν έδω και τριάντα χρόνια, μαθαίναμε πώς ο Κλεμανσώ, ο «Πατέρας της Νίκης» του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, είχε πεθάνει. Οί έφημερίδες - τότε δεν υπήρχε ραδιόφωνο - είχαν μεταδώσει με τούτα τα λόγια την είδηση του θανάτου του.

«Αγγέλλεται εκ Παρισίων ότι ο Κλεμανσώ απέβίωσεν. Ολόκληρος ή Γαλλία θρηνεί τον θάνατον του μεγάλου τέκνου της. Ο «Τίγρης» έζητησε να ταφή όρθιος παρά το πλευρόν του πατρός του, Ολίγας έβδομάδας πρό του τέλους του είχε δώσει συνέντευξιν προς Αμερικανόν δημοσιογράφον. «Τί θα κάμετε τώρα;» έρώτησε ο δημοσιογράφος. «Θά κάμω τον γύρον του κόσμου και κατόπιν θα νυμφευθώ».

Ήταν τότε ο Κλεμανσώ 88 χρονών. Τό πώς θα παντρευόταν σε κείνη την ηλικία, ήταν βέβαια ένας σαρκασμός από τους συνηθισμένους του. Ούτε κ' έγινε εκείνο που είχε παραγγείλει, να τον θάψουν όρθιο. Τόν έβαλαν κοντά στον πατέρα του, στη Βανδέα, του έστησαν και μια επιτύμβια πλάκα με μια παράσταση της Αθηνάς. Αν όμως το πρώτο μαρτυρά για την ακατάβλητη ζωτικότητα που βρισκόταν μέσα στο γέρικο εκείνο κορμί, το δεύτερο, το ότι δηλαδή ζήτησε να μη όρθος στα υποχθόνια, καθώς και το παρωνύμιό του «ο Τίγρης», δοσμένο πριν ακόμα τον ανέβασή ο πολιτικός κόσμος της Γαλλίας στο ανώτατο αξίωμα, σε στιγμές απόγνωσης, φανερώνουν το ακατάβλητο πνεύμα του πολεμιστή που δε συμβιβαστηκε και δε λύγισε σ' όλη τη μακρά και ταραγμένη σταδιοδρομία του, του πολιτικού, του δημοσιογράφου και του έθνικού αγωνιστή, και που ακόμα λιγώτερο φοβήθηκε ή ψυχή του όταν, απόλυτος αυτός κύριος της τύχης της Γαλλίας, μαχόταν στήθος με στήθος με τον έχθρο στα τρομερά και άπαισία χρόνια του μεγάλου πολέμου.

Ατρωμος έμπρός στις κακοτοπιές της ζωής, στάθηκε το ίδιο άφοβος κ' έμπρός στο θάνατο. Τόν έβλεπε που έρχόταν και τον περίμενε. Κανείς ποτέ δεν πάλαψε με το χάρο όσο αυτός. Έξι έβδομάδες άγωνιούσε και δεν ήθελε να ξεψυχήσει. Δεν έννοούσε να πεθάνη, παρ' όλο που μίλούσε εύθυμα για το θάνατο. Ακριβώς δε γιατί μίλούσε συχνά γι' αυτό, δέ δεχόταν και να πεθάνη. Όλα του τα αισθήματα και τα πάθη ξεσηκώνονταν κ' επαναστατούσαν έμπρός στο Μηδέν. Του φαινόταν πώς, αν υπέκυπτε, θα όμολογούσε την ήττα του. Όστόσο, έσθεσε λίγο-λίγο, μην μπορώντας να παλαίψη με δυνάμεις που δεν έξουσία-

Ο Κλεμανσώ νέος, σε πίνακα του E. Manet

ζε. Λίγο - λίγο, τα σκοτεινισμένα μάτια του σκεπάστηκαν από τις άδυσώπια αιώνιες σκιές. Και τότε παρέδωσε το πνεύμα. Στις τελευταίες του στιγμές τον άκουσαν να μιλά στον γεροπατέρα του που του είχε πεί κάποτε. «Νάρθης να με ανταμώσης εδώ σαν πρώτη φορά στη ζωή του. Αλλά έπρεπε να βρεθί έμπρός στο θάνατο για να υπακούση. Και πάλι αυτή ή προσταγή έπρεπε να προερχόταν από τον πατέρα του, τον μόνο άνθρωπο που σεβάστηκε στη ζωή του.

Εκείνο που ξεχώριζε τον Κλεμανσώ ήταν το ένστικτο της ανεξαρτησίας, ή έλευθερία της κριτικής, ή ισχυρογνωμοσύνη, ή μαχητικότητα του και το φιλέκτικο του χαρακτήρα του. Πατριώτης με την απόλυτη σημασία της λέξης, έχθρος προς κάθε τι το ξενικό, καχύποπτος, ανέλετος για τους αντιπάλους του, ήταν με μια λέξη ένας αναστημένος Ιακωβίνος του 1793. Τα καθέκαστα του θανάτου του μάς φανερώνουν ακόμα μια κλίση του. Δεν άγαπούσε τον όχλο. Αντιπαθούσε και περιφρονούσε το πλήθος, αν και δημοκράτης ο ίδιος. Δεν ήθελε να το νιώθη μήτε έμπρός στο φέρετρό του. Όστόσο, κανείς δεν μπόρεσε να έμποδίση τα ξύλινα σκάρα των χωρικών της Βανδέας να στέκονται ευλαβικά πάνω από τον άνοιγμένο τάφο του. «Ήθελε να μείνη μόνος - μονώτατος και στο θάνατο, το ίδιο όπως ήταν και στη ζωή.

Στις φιλοσοφικές πεποιθήσεις του ήταν όρθολογιστής. Θαυμάζει τον Ντιντερό κι ακολουθεί τον Άγγλο θετικιστή Στιούαρτ Μίλλ και τον νταρβινιστή Σπένσερ. Αντικληρικός, θέλει να έμπο-

δίση όπωσδήποτε την έπιρροή του ιερατείου μέσα στην Άστική κοινωνία. Αντιθρησκευτικός και ματεριαλιστής, δεν πιστεύει μήτε σε θεό μήτε σε διάβολο. Όσο για την ψυχή και την άθανασία της, έλεγε πώς το νυστέρι του σαν γιατρού δεν την είχε ανακαλύψει στις ανατομικές έρευνές του.

Περιφρονούσε τις τιμητικές διακρίσεις κ' έλεγε πώς γι' αυτόν «αυτές δε σημαίνουν άλλο παρά συνθηκολόγηση της συνείδησης». Δεν έπαιρνε από κολακεία, δεν τον συγκινούσαν τα παινέματα, δεν ήθελε να βλέπη τον εαυτό του «κοπριζόμενον υπό έπαίνων», κατά τη φράση του Ιωάννη της Κλίμακος. Κι όταν ή Ακαδημία του πρόσφερε μια έδρα, ύστερα από τη Συνθήκη των Βερσαλλιών, δε δέχτηκε να παρουσιασθή, μήτε κ' έλαβε ποτέ μέρος στις συνεδριάσεις της. Δεν είχε σε ύπόληψη τις ακαδημαϊκές τιμές - καθώς κι όλες τις άλλες.

Οί πρώτες άψιμαχίες

Ηταν είκοσιενός χρονών όταν, μ' ένα άρθρο του δημοσιευμένο σ' ένα περιοδικό του Καρτιέ - Λατέν όπου έγραφε και ο Ζολά, την «Έργασία», διεκήρυσσε τα πολιτικά του φρονήματα.

«Δεν έχουμε να περιμένουμε τίποτε από μια αλλαγή που προχωρεί σαν τη χελώνα» έγραφε, «κι ο λαός απόκαμε να υποφέρει. Η κοινωνία, το ίδιο καθώς και ή φύση ενεργούν με άλματα. Και όμως πολλοί από εκείνους που λογαριάζονται για πρωτοπόροι, μάς λένε με σοδαρότητα: Δεχόμαστε τις μεγάλες άρχες του 1792, αλλά άπορρίπτουμε με άποστροφή τις βαιοπραγίες που έκαμε ή Έπανάσταση. Αυτοί που μιλούν έτσι, είναι ήλίθιοι ή κακόπιστοι. Δεν ξέρουν πώς ακριβώς αυτές οι βαιοπραγίες είναι οι μοιραίες αίτιες που έμφανίστηκαν αυτές οι άρχες στην πολιτική σκηνή; Αν πιστεύουν πώς μπορεί να θριαμβεύση ειρηνικά μια καινούργια ιδέα, είναι γελασμένοι.»

Ήταν το προμήνυμα των ύστερών, από το 1876 ως το 1885, άγώνων του που τον έφεραν κοινοβουλευτικό άρχηγό της άκρας άριστερας. Το όνομά του ώστόσο πρωτοβγήκε στην επιφάνεια όταν, στα 1870, ήταν δήμαρχος της Μονμάρτης. Μέσα στην όχλοκρατία που ακολούθησε την ήττα, ο στρατός ένώθηκε με τις λαϊκές μάζες που είχε διαταγή να χτυπήσει και τότε ένας χειμαρρος από άνδρες και γυναίκες αλόφρονες χύθηκε κατεπάνω στους στρατηγούς Λεκόντ και Τομά, τους έδεσε και τους τουφέκισε. Για κείνον τον τουφεκισμό των δύο στρατηγών ή αντίδραση κατηγορούσε τον Κλεμανσώ για ύ-

ΦΤΕΡΩΤΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

«Όστε κ' έσδ στην Σπετσοπούλα γεννήθηκαν; ...»

πεύθυνο. Μπορούσε τάχα να τους σώ-
ση και δὲν τόκαμε. Κι αὐτὴ ἡ συκοφαν-
τὶα συνεχιζόταν ἀκόμα καὶ μετὰ τὶς
ἀποστοματικές διαβεβύσεις ποὺ δημόσι-
εῖθηκαν στὸν τύπο ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς
ἐπαναστάτες.

“Όταν τους έξι μήνες επάνω, δικαζόταν ή υπόθεση στο στρατοδικείο, πρόεδρος καί επίτροπος προσπαθοῦσαν νά τόν ἐνοχοποιήσουν, μ’ ὅλο πού οἱ μαρτυρίες δέν ἐπέτρεπαν ἕνα τέτοιο ἐνδεχόμενο. Ἀλλά ὁ Κλεμανσώ δέν εἶναι ἀπό κείνους πού μπορεῖ νά τοὺς ἐκφοβίσουν. «Ἄν μέ θεωρήτε ἐνοχο, τοὺς λέει κοφτά, ὅπως φαίνεται νά τὸ ἐπιθυμῆτε, τότε νά περάσω σέ κείνα ἐκεῖ τὰ ἐδῶλια», κ’ ἔδειξε κατὰ τὰ ἐδῶλια τῶν κατηγορουμένων. Καί τελειώνει τὴν κατάθεσή του μ’ αὐτὰ τὰ λόγια πού σήμαιναν ἀντεπίθεση. «Σ’ ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα θρискοῦν στοὺς πόστους μου καὶ τὸ ἀπέδειξα πῶς ἔκανα τὸ χρέος μου. Ἄν ἡ Κυβέρνηση ἔκανε κι αὐτὴ τὸ δικό της καθήκον ὅπως τὸ ἔκανα ἐγώ, δὲ θὰ εἴχατε νά δικάζετε σήμερα τὰ θλιβερά γεγονότα τῆς 18 Μαρτίου.»

Στη διάρκεια της διαδικασίας άπαν-
τὰ ἀπότομα σ' ἓνα στρατοδίκη που πει-
ράχτηκε γι' αὐτὸ καὶ τελειώνοντας ἡ
συνεδρίαση τοῦστειλε τοὺς μάρτυρές
του. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Κλεμανσὸ τοῦ φυ-
τεῦει μιὰ σφαῖρα στὸ μηρό. Ὁταν ἡ
ἀρχὴ τῶν πάμπολλων μονομαχιῶν που
ἀκολούθησαν καὶ που σ' αὐτὲς χρεω-
στὰ τὸ ἄλλο παρωνύμιό του τοῦ «Μο-
νομάχου».

Ἀνατροπὴ Ὑπουργῶν καὶ Κυβερνή-
σεων

ΣΤΑ 1883 δημιουργείται το Αιγυπτιακό ζήτημα που παρουσιαζόταν τότε διαφορετικά από ό,τι σήμερα μπορούμε να φανταστούμε. Είχαν ξεσπάσει εκεί κάτω ταραχές και η Γαλλία με την Αγγλία λογάριζαν να ενεργήσουν από κοινού. Μάλιστα, το υπουργείο Γαμβέτα είχε ετοιμάσει και τα σχέδια για την επέμβαση.

Όσοτοσο ή διάδοχος κυβέρνηση φρε-
υσινέ, φοβισμένη από τις παραστάσεις
του Βίσμαρκ, περιώρισε τις απαιτήσεις
της στο να μη διαταραχθί δηλαδή εκεί
ή τάξει. Καί ζητούσε από τη Βουλή πι-
στώσεις 9 εκατομμύρια φράγκα. Τό
κυβερνητικό σχέδιο είχε μεγάλες πιθα-
νότητες να συγκεντρώσει την πλειοψη-
φία. "Όταν ό Κλεμανσώ ανέβηκε στο
βήμα με μιá σύντομη, αλλά άστραπό-
βολη επίθεση, έδειξε την άναποδη πλεу-
ρά του ζητήματος και τους κινδύνους
πού διέτρεχε ή Γαλλία από τη ζηλοτυ-
πία των άλλων Δυνάμεων. «Στ' αλήθεια,
είπε, φαίνεται να υπάρχει κάπου ένα
μοιραίο χέρι πού έτοιμάει μέσα στην
Ευρώπη μιá τρομερή έκρηξη. Ποιός
είναι σέ θέση ν' αναλάβη τις ευθύνες
γιά κείνα πού έγκυμονούνται; Ποιός θα
τολήση να μās βεβαιώση πώς, όταν

ἔρθῃ ἡ μέρα νὰ ρυθμισθῇ τὸ Αἰγυπτιακό, εἶναι γιὰ τὴ Γαλλία προτιμότερο νὰ βρίσκεται μονάχη τῆς δίπλα - δίπλα μὲ τὴν Ἀγγλία, σὲ διάσταση μὲ τὴν Εὐρώπη, παρὰ νὰ εἶναι ἐνωμένη μὲ τὴν Εὐρώπη, ὁλόκληρης, διεκδικώντας τὸ νόμιμο δικαίωμα τῆς ἐπάνω στὸ αἰγυπτιακό ἔδαφος;... Κύριοι, τὸ συμπέρασμα αὐτῶν ποὺ συμβαίνουν τούτῃ τῇ στιγμή εἶναι αὐτὴ ἡ εἰκόνα: Ἡ Εὐρώπη εἶναι σκεπασμένη ἀπὸ στρατεύματα, ὅλος ὁ κόσμος βρίσκεται σὲ ἀναμονή, ὅλες οἱ Δυνάμεις ἐπιφυλάσσουν στὸν ἐαυτὸ τους τὴν ἐλευθερίαν τῆς δράσης ἐπὶ τὸ μέλλον. Φυλάξετε καὶ σεῖς τὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἐλευθερίαν δράσης στὴ Γαλλία.»

Ἡ ἐπίδραση ποὺ εἶχε αὐτὴ ἡ σύντομη παρέμβαση τοῦ Κλεμανσώ εἰς τὰ κεραυνοβόλο ἀποτέλεσμα, ὅπως ἐξομολογήθηκε ἀργότερα ὁ Φρεϋσσινέ. Ἡ Κυβέρνηση δὲν μπόρεσε νὰ συγκεντρώσῃ πάνω ἀπὸ 75 ψήφους, κ' ἔπρεπε. Ἀλλὰ γιὰ τριάντα χρόνια τὸν Κλεμανσώ τὸν θεωροῦσαν σὰν τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἐξαιτίας του εἶχε τάχα χαθῆ ἡ Αἰγυπτος γιὰ τὴ Γαλλία. Ἄσχετο ἂν ἀργότερα φάνηκαν τὰ κέρδη ποὺ ἡ Γαλλία ἀποκόμισε ἀπὸ τὴ στάση της ἐκείνη, διασμένη ἀπὸ κείνον τὸν ἴδιο «ἀντιαποικιακὸ» Κλεμανσώ.

‘Η ἄκρα ἀριστερά, καθὼς καὶ ἡ δε-
ξιά, ἦταν ἀντίθετες πρὸς ὅποιαδήποτε
ἀποικιακὴ ἐπέκταση. Ὡδὴ ἡ ἐγκατά-
σταση τῆς Γαλλίας στὴν Τυνησία εἶχε
κακὴ ἀπήχηση κ’ ἔδινε λαβὴ σὲ σφοδρὲς
ἐπικρίσεις. Τὸ θέμα Τονκίνου ξεσήκω-
νε ἀκόμα μεγαλύτερη ἀντίδραση. Στὴν
κατάσταση αὐτὴ τῶν πνευμάτων ἦρθε
νὰ προστεθῇ ἡ εἰδηση γιὰ τὸ ἀτύχη-
μα Λάνγκ - Σόν. Σὲ μιὰ μάχη τῶν Γάλ-
λων μὲ τοὺς Κινέζους, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ
ἐκστρατευτικοῦ σώματος πληγώθηκε κι
ὁ ἀντικαταστάτης του εἶχε διατάξει σύμ-

πτηξη, βρίσκοντας τη γαλλική παρ
ταξη έκτεθειμένη.

Ἡ εἰδήση προκάλεσε τεράστια συγκίνηση σ' ὅλη τὴ Γαλλία. Λέγανε πάλι ξανάρχονταν οἱ μέρες τοῦ 1870, καὶ τὸ Λάγκ - Σὸν φάνταζε στὰ μάτια τῶν Γάλλων χειρότερο ἀπὸ τὸ Σεντάν. Τὸν στίς 30 Μαρτίου ἦρθε τὸ θέμα στὴ Βουλὴ, ἀμέτρητα πλήθη Παρισίανων ἔβηκαν νὰ πολιορκήσουν τὸ Κοινοβούλιο.

Ἡ Κυβέρνηση ἀπέφυγε νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις. Περιωρίστηκε νὰ ζητήσῃ τὶς συστάσεις ποὺ χρειαζόταν ὁ στρατός ἀφίονοντας νὰ ἐννοηθῇ πῶς, ἂν καταφθίζοντας τὴν πρότασή της, θὰ ἔφευγε ἀπὸ τὴν ἀρχή.

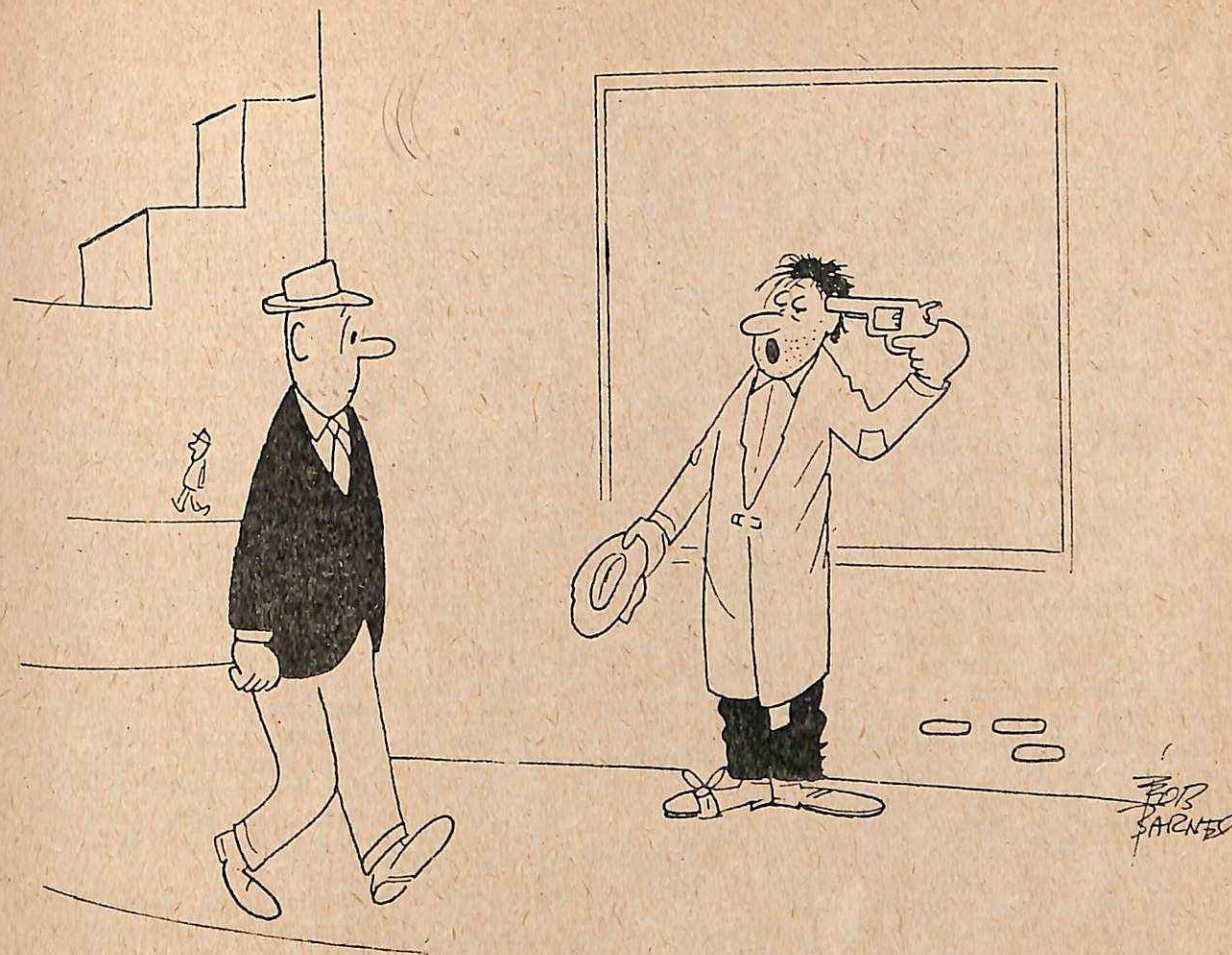
Τότε ο Κλεμανσώ ανέβηκε στο βήμα για να διαβάσει έναν από τους πιο σημαντικούς λόγους του. «Δεν ήρθα εδώ», είπε, «για ν' απαντήσω στον κύριο Πρόεδρο του Υπουργικού Συμβουλίου. Βρίσκομαι εδώ πώς σ' αυτές τις στιγμές καμιά συζήτηση δε χωρεί ούτε και μπορεί να γίνει ανάμεσα στην Κυβέρνηση του έκπαιστος λαού πεί ο Πρόεδρος και ένα άπλο τὰ δημόσια κρατικά μέλη του Κοινοβουλίου. Να, κάθε συζήτηση μεταξύ μας έληξε. Δεν μπορούμε να σάς ακούσουμε, δεν μπορούμε να συζητήσουμε μαζί σας τὰ μέγιστα γάλα συμφέροντα του έθνους. Δέ σάς ξέρουμε, μήτε και θέλουμε πιά να σάς ξέρουμε. Άπ' εδώ κ' έμπρός, δέν έχουμε να πούμε τίς. Άπ' εδώ κ' έμπρός, με να κάμουμε με μιά Κυβέρνηση, έχω έμπρός μου τούς ύπουργούς της Χώρας μου. Έχω μπροστά μου μονάχα κατηγορούμενους επί εσχάτη προδοσία, και άν υπάρχει στη Γαλλία συναίσθημα με εύθύνος και δικαιοσύνη, ο Νόμος θα θάρρησει να πέσει επάνω τους...»

Τὰ λόγια αὐτὰ εἰπώθηκαν ἀπὸ τὸ
πολλὰς φορές. Ἀλλὰ, κατὰ πῶς τὸ
οἱ γεροντότεροι, τίποτε δὲν μπορεῖ
δῶσθαι μιὰ ἰδέα γιὰ τὰ συμβάντα.
Θίσις στὸ θῆμα, μὲ τὸ χέρι τεταμένον
πειλητικὰ πρὸς τὰ κυβερνητικὰ
λίσια, κατακίτρινος ἀπὸ θυμὸ κι ἀπὸ
φῶτα ποῦ ἔπεφταν πάνω του καὶ
ζαν τὰ μογγολικά χαρακτηριστικά
ὁ Κλεμανσώ φάνταζε ὡς ἀγρίο θηρὶ
ἑτοιμὸ νὰ κατασπαράξῃ τὴ λεῖα του.

Μέσα στην κατάμεστη αίθουσα, άκροατήριο έτρεμε σαν τ φύλλο, ενώ έκ
καί γύρω από τ ό Κοινοβούλιο τ ό πληθύν
κραύγαζε συνθήματα έκδίκησης.
θε λέξη του Κλεμανσώ ήχούσε σαν μ
στίγιο. Πότε οί φράσεις του ακούγονται
μέσα σέ μιά τραγική σιωπή και π
γίνονται δεκτές μέ κραυγές έπίδοκι
σίας που έμοιαζαν μέ ουρολίσματα.

Ὁ χροὸς ἀλλὰ γαλήνιος, ὁ Φερὺ ἀντι-
τὸ κατηγορητήριο μ' ἕναν ἀδιόρατο μα-
φασμὸ περιφρόνησης. Τὸ ἀποτέλεσμα
ἦταν συντριπτικὸ γιὰ τὴν Κυβέρνηση.
Ἡ Βουλὴ ἀπέρριπτε τὶς πιστώσεις.
Πλειοψηφία 160 ψήφων καὶ ὁ Φερὺ
ναγκαζόταν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν αἴτη-
σιν κατὰ ἀπὸ γιουχαίσματα καὶ κρο-
γῆς.

Τὴν ἄλλην μέρα μαθεύτηκε πὼς ἦ

« Ένα τάλληρο για μία σφαῖρα, κύριε. »

ταστροφή που την είχαν νομίσει άνε-
πανόρθωτη, περιωριζόταν σ' ένα τοπι-
κό ατύχημα, τόσο δε λίγο είχε νιώσει
ή κίνα τον έαυτό της σάν νικήτρια,
που δεχόταν να υπογράψει ειρήνη, ύστε-
ρα από μηνών αναβολές και κωλυσιερ-
γία.

Όταν αργότερα ο Κλεμανσώ ήρθε
στα πράγματα, ούτε στιγμή δὲ σκέ-
φθηκε νὰ φύγῃ ἡ Γαλλία ἀπὸ τὸ Τον-
κίνο, μήτε νὰ ἐκχωρήσῃ ἕνα κὰν ψίχουλο
ἀπὸ τὰ ἀποικιακὰ ἐδάφη της. Ὡστόσο,
ἡ κοινοβουλευτικὴ νίκη τοῦ στερεάνου
πρὸς τὸ παρὸν τὴν προκατάληψιν πῶς
ἦταν ἀντιαποικιακός.

Τό υπουργείο Μπρισσόν που τον διαδε-
χτηκε στην εξουσία. Ένα χρόνο πω-
τέτερα είχε ρίξει το δεύτερο υπουργείο
Φρέυσινε και σ'α δύο χρόνια επάνω,
έβριξε και την κυβέρνηση Τιράρ και
δυσ'ακόμα που έγιναν στο ανάμεταξύ.
Πολύ...

Πολύ άργότερα, σάν γινόταν λόγος
έμπρός του γιά τό πόσα ύπουργεία καί
έκτακτους έπαιρους είχε γκερμίσει στήν κοινο-
βουλευτική θητεία του, διαμαρτυρόταν:
«Μπά, τά παραλένε. Δέν έρριξα παρά

Ένα μονάχα υπουργείο. Ήταν πάντα το ίδιο.»

Τὰ « Μεγάλα Σκάνδαλα »

Στη δεκαετία 1880 - 1890 παρελά-
νουν μέσα από την κοινοβουλευτική ζωή
της Γαλλίας τὰ μεγαλύτερα σκάνδαλα
τοῦ 19ου αἰώνα. Ἡ «ὑπόθεση Γκρεβύ»
(τὸ σκάνδαλο τῶν παρασῆμων), τὸ
«σκάνδαλο Παναμᾶ» καὶ ἡ «ὑπόθεση
Ντρέϋφους» εἶναι τὰ σοβαρώτερα. Οἱ
πράξεις βούλῃ νὰ κρίνῃ ἡ τοτινὴ γαλ-
λικὴ Βουλὴ θάλεγε κανεῖς πῶς ἦταν
δυσὴ κακοποιῶν, κατορθώματα συμμο-

Έργα κακοποιών, κατοικημένα σε
 ριών γκάγκστερς κ' όχι Ευρωπαίων δι-
 μοσίων ανδρών. Λαποδυσίες, πλαστο-
 γραφίες, έπιπορίες, έκβιασμοί και σκο-
 τωμοί, σκευωρίες και άπάτες, νοσηρές
 φιλοδοξίες και έκδικήσεις. Ή κοινοβου-
 λευτική ζωή της Γαλλίας ήταν τότε ένα
 ξέχειλο καζάνι που κόχλαζε και έτοιμα-
 ζόταν τώρα να ζεματίσει εκείνους που
 τό τροφοδοτούσαν με την παρανομία
 και την άπάτη.

Στὸ κέντρο αὐτῆς τῆς τρομερῆς κοι-
νωνίας, αὐστηρῆς τοὺς τρόπους, ὑπονο-

μευμένης με έκρηκτικά και τριγυρισμέ-
νης από ηλεκτρικό ρεύμα υψηλής τά-
σεως», θρискόταν πάντα ο Κλεμανσώ.
Μπορούσε να τον δη καιείς μαχόμενον
πότε προς τα δεξιά, πότε προς τ' αρι-
στερά, άεικίνητο, έπιθετικό, πάντα θρι-
αμβευτή, κάποτε δέ και πληγωμένο.

Ἡ «ὑπόθεση Γκρεβι» ξέσπασε μετὰ τὴν ἀποκάλυψη πὼς ὁ γαμπρὸς τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, βουλευτῆς Οὐίλσον, ἀγγλικῆς καταγωγῆς, εἶχε ἰδρύσει ἓνα γραφεῖο «συστάσεων καὶ διαδημάτων» ποὺ ἐμπορευόταν στὰ φανερά τὰ γαλλικὰ παράσημα. Ὅποιος ἤθελε, τὸν παρασημοφοροῦσε ἡ Δημοκρατία, φτάνει νὰ πληρώνει τὴν τιμὴ. Μοίραζε ἀκόμα κι ἄλλα ἀξιώματα, φτάνοντας ὥς καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ Νομάρχου.

“Υστερα από τις αποκαλύψεις που έγιναν στη Βουλή, ο Ουίλσον φυλακίστηκε. Όστόσο, ο Γκερεβί δὲ νόμιζε πὼς θιγόταν ὁ ἴδιος ἀπὸ τὰ καμώματα τοῦ γαμπροῦ του ποὺ «ἐργαζόταν» κάτω ἀπὸ τὴν προστατευτικὴ σκιά τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Οἱ ἐπιθέσεις τοῦ Κλεμανσώ, καθὼς καὶ οἱ σάτιρες κ’ οἱ σαρκασμοὶ ποὺ ἀκολούθησαν, ἀνάγκα-

σαν τελικά τὸν πεθερὸ τοῦ Οὐίλσον νὰ φύγει ἀπὸ τὰ Ἡλύσια.

Στὴν «ὑπόθεση Ντρεῦφους», ὁ Κλεμανσὼ δείχνει ὅλη του τὴν ἀγωνιστικὴ ἱκανότητά καὶ τὴ μαχητικότητά του ταμπαραμέντου του. Εἶναι τώρα ἐλεύθερος ἀπὸ κάθε δέσμευση ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴ βουλευτικὴ ιδιότητα, γιατί ἀπέτυχε στὶς ἐκλογές. Τὸ ταρινὸ ὄπλο του εἶναι τὸ κοντύλι τοῦ δημοσιογράφου καὶ οἱ ἐπάλξεις του βρίσκονται στὶς στήλες τῆς «Αὐγής». Κάθε μέρα, ἐπὶ τρία χρόνια, τροφοδοτεῖ τὸ κοινὸ μὲ τὰ νευρώδη καὶ συναρπαστικὰ ἄρθρα του, ποὺ τὸν φανερώουν, ἐκτὸς ἀπὸ ἄλλα, καὶ σπουδαῖο συγγραφέα.

Ὅταν ἔφερε ὁ Ζολὰ τὸ γνωστὸ ἄρθρο του στὴν «Αὐγὴ», τὸ εἶχε τιτλοφορήσει «Γράμμα πρὸς τὸν Φελίξ Φώρ». Ὁ Κλεμανσὼ τραβᾷ μιὰ γραμμὴ, σήνει τὸν τίτλο καὶ βάζει στὸν τόπο του μιὰ λέξη ποὺ ἔμεινε στὴν ἱστορία. ΚΑΤΗΓΟΡΩ! Ἐνα μῆνα ἀργότερα, ποὺ δικαζόταν μαζί μὲ τὸν Ζολὰ, ἀστράφτει καὶ βροντᾷ στὸ κακουργιοδικεῖο ἀπὸ τὰ ἐδώλια τῶν κατηγορουμένων. Θὰ τελειώσῃ τὴν ἀπολογία του μ' αὐτὰ τὰ λόγια: «Τώρα ποὺ θ' ἀποσυρθῇτε γιὰ νὰ μᾶς δικάσετε, νὰ ξέρετε πὼς ἔχετε πρὶν πολλὴν νὰ σκεφτῇτε τὸν ἑαυτὸ σας καὶ λιγώτερο ἐμᾶς. Ἐμεῖς ἐμφανίζομαστε μπροστὰ σας γιὰ νὰ μᾶς κρίνετε, ἐσεῖς ὅμως ἔχετε νὰ λογοδοτήσετε ἐμπρὸς στὴν ἱστορία ποὺ περιμένει νὰ σᾶς δικάσῃ.»

Στὸ «σκάνδαλο Παναμά» μεσουρανοῦν δύο τρανὰ ὀνόματα. Τὸ ἓνα εἶναι τοῦ Χέρτζ, τὸ ἄλλο τοῦ Ράινχαξ. Ὁ πρῶτος ἀπ' αὐτοὺς ψιθυρίζεται πὼς εἶχε σχέσεις μὲ τὸν Κλεμανσὼ.

Ἡ συζήτηση παίρνει δραματικὸ τόνο ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ἀνεβαίνει στὸ βῆμα ὁ Ντερουλέντ, ὁ φλογερὸς ἐθνικὸς ποιητὴς καὶ ξακουστὸς πατριώτης ποὺ ἤθελε νὰ μονοπωλήσῃ τὴν ἰδέα τῆς ἐκδίκησης γιὰ τὴν ἡττὰ τοῦ 1870. Ὁ ἀγορητὴς ὑποστηρίζει πὼς δὲ θὰ μπορούσε ὁ Χέρτζ νὰ φτάσῃ σὲ τόσες τιμὲς καὶ νάχῃ τὸ ὄνομά του τὴν τὴν πέραση μέσα στὴ Γαλλία, ἂν δὲν εἶχε ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑποστήριξη κάποιας προσωπικότητας μὲ ἐξαιρετικὴ δύναμη καὶ ἐπίρροη. «Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, αὐτὸν τὸν ἀφοσιωμένο, βολικὸ καὶ ἀκούραστο μεσίτη, τὸν τόσο δραστήριο καὶ ἐπικίνδυνον, τὸν ξέρετε ὅλοι σας. Τὸ ὄνομά του βρίσκεται στὰ χεῖλιά σας. Μὰ, δὲ θέλετε νὰ τὸ προφέρετε. Γιατὶ ἔχει τρία πράγματα ποὺ σᾶς τρομάζουν - τὸ ξίφος του, τὸ πιστόλι του καὶ τὴ γλῶσσα του. Ἐγὼ τὰ ἀψηφῶ καὶ τὰ τρία. Καὶ θὰ σᾶς τὸν ὀνομάσω. Εἶναι ὁ κύριος Κλεμανσὼ.»

Μπορεῖ νὰ βάλῃ κανεὶς μὲ τὸ μυαλὸ του τὴν κατάπληξη ποὺ σκέπασε τὴν αἵθουσα τῶν συνεδριάσεων, ὅσο καὶ τὴν περιέργεια γιὰ τὸ τί θὰ ἀκολουθοῦσε ὕστερα ἀπὸ μία τέτοια σφοδρὴ προσωπικὴ προσβολή.

Ἀντίθετα ἀπὸ ὅτι περίμεναν νὰ συμβῇ, ὁ Κλεμανσὼ δὲν ἔδειξε ταραχή. Σηκώθηκε γαλήνιος καὶ ἡ στάση του ἦταν ὀλύμπια καὶ ἀξιοπρεπής. Μίλησε γιὰ τὰ πρὶν προσωπικὰ του ζητήματα σὰν ἀρχαῖος Κάτων, βρίσκοντας πὼς ἐκείνη τὴ στιγμή ἔτσι ἔπρεπε νὰ κάμῃ, κι αὐτὸ τὸν ἀνέβασε ὅσο δὲ θὰ τὸ πετύχαινε μὲ τὴν πρὶν σφοδρὴ ἀντεπίθεση.

«Ἄν χρειάζεται ἀπάντησιν σὲ κείνα ποὺ ξεστόμισε ὁ Ντερουλέντ, γυρίστε καὶ ρίξτε μιὰ ματιὰ στὸ ἀνοιγμένο διβλίο ποὺ εἶναι ἡ ζωὴ μου. Ὅλοι σας ξέρετε μὲ ποῖον τρόπο ζῶ καὶ προκαλῶ ὅποιονδήποτε νὰ βρῇ ἄλλη πολυτέλεια στὴ ζωὴ μου, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ σέλλα τοῦ ἀλόγου μου. Κι αὕτῃ ἡ πολυτέλεια ποὺ εἶναι γιὰ μένα μιὰ ἀνάγκη καὶ ἀσκηση, μοὺ στοιχίζει πέντε φράγκα, ὅλα - κι - ὅλα, τὴν ἡμέρα. Προσθέστε τώρα σ' αὐτὰ μιὰ δαπάνη ἀπὸ πεντακόσια φράγκα, ὅταν συμβῇ νὰ προσκαλέσω σὲ κυνήγι τοὺς φίλους μου...»

Ἦξερε καλὰ ἡ Βουλὴ πόσο ἀληθινὰ ἦταν ἐκείνα ποὺ ἔλεγε ὁ Κλεμανσὼ καὶ πόσο λιτὰ περνοῦσε τὸ σπιτικό του. Ἐπρεπε νὰ πεθάνῃ, γιὰ νὰ μάθῃ ἡ Γαλλία τὸ πόσο στενὸχώρα εἶχε περάσει τὰ τελευταῖα χρόνια του.

Ἀλλαγὴ καθηκόντων καὶ καταστάσεων

Στὴν «ὑπόθεση Παναμά» οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Κλεμανσὼ νικῆθηκαν. Ἡ τρομέρη ἐκείνη κατὰ μέτωπον ἐπίθεση τοῦ μπροστοκρίτου Ντερουλέντ δὲν καρποφόρησε. Δὲν κατάρωσαν νὰ κλονίσουν τὸ κύρος του καὶ νὰ θίξουν τὸ ὄνομά του. Ἰσως οἱ ἄδικες ἐκείνες κατηγορίες νὰ τὸν ἔκαναν καὶ συμπαθέστερο.

Σὰν εἶδαν πὼς τὸ ἀγρίμι ἀντέχει στὰ φανερὰ χτυπήματα, ἔβαλαν ἐμπρὸς ἄλλα, ὑπόουλο ὅσο καὶ ἀνέντιμα, ὅπλα. Τὸν κατηγορήσαν πὼς ἦταν, οὔτε λίγο οὔτε πολὺ, πράκτωρ τῆς Ἀγγλίας. Ἡ κατηγορία γκρεμίστηκε, ἀλλὰ ἡ συκοφαντία ἔμεινε. «Νὰ λοιπὸν γιατί ἀντιδρούσε πάντα στὴν ἀποικιακὴ μας ἐ-

Ἡ ἀγνόησις στὴν Τέχνη παίζει τὸν ἴδιον ρόλο ποὺ παίζει τὸ μηδὲν δίπλα σὲ ἓναν ἀριθμὸ - ἡ ἀξία του ἐξαρτᾶται ἀπὸ κείνο ποὺ ὑπάρχει δίπλα.

ΧΕΝΡΥ ΤΖΑΙΗΜΣ

πέκτασις, νὰ γιατί δὲ μᾶς ἄφησε νὰ πάμε στὴν Αἴγυπτο, νὰ γιατί σχεδὸν μᾶς ἐμπόδισε νὰ καταλάβουμε τὴν Τυννησία.»

Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς καταθρόνιας πολεμικῆς ἦταν νὰ ἀποτύχῃ στὶς ἐκλογές τοῦ 1893, λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν

ὑπόθεσις Ντρεῦφους. Ἐγκατέλειψε τὴν περιφέρειά του διωγμένος ἀπὸ τοὺς σαρκασμοὺς καὶ τὶς προσβολὰς τοῦ πρὶν σαρκασμοῦ. Σπάνια δημόσιος ἄνθρωπος προπηλακίστηκε καὶ πομπεύτηκε μὲ τὴν σκληρότητα. Σπάνια τὸ συνηθισμένο αὐτὸ πάθημα ἐνὸς κοινοβουλευτικοῦ προκαλέσει τόση ἀγαλλίαση στὶς τάξεις τῶν ἀντιπάλων του.

Ὑστερα ἀπὸ ἐννέα χρόνια κατορθώνει ἐπὶ τέλους νὰ γίνῃ γερουσιαστὴς. Τέσσερα χρόνια ἀργότερα παίρνει τὸν ὑπουργεῖο τῶν Ἑσωτερικῶν καὶ σὲ λίγο ἀναλαμβάνει καὶ καθήκοντα πρωθυπουργοῦ.

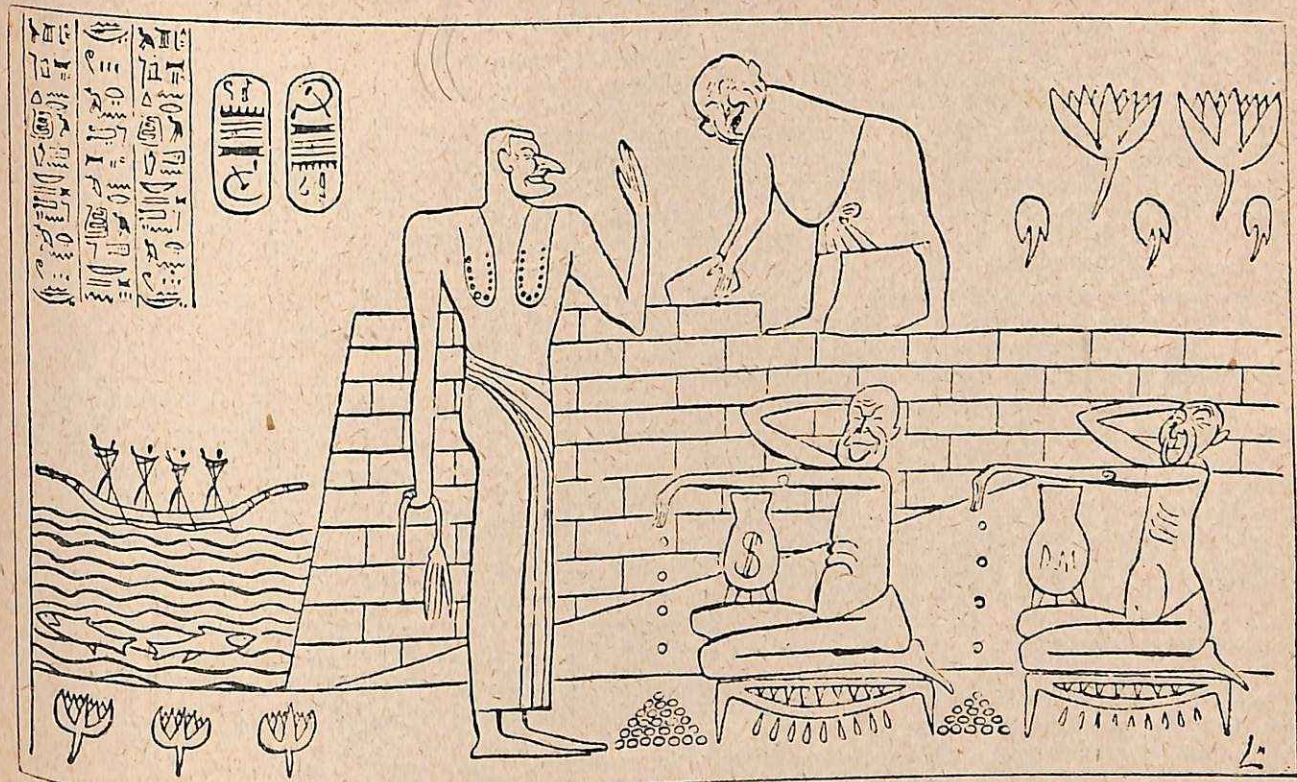
Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς πρώτης του ἀσπασίας, ἔδειξε πὼς ἦταν ἱκανὸς ὁ μόνον ἀπὸ νὰ ρίχνῃ τὶς κυβερνήσεις ἀλλὰ καὶ σὲ νὰ κρατᾷ γερά τὸ πηδάλιο τῆς ἐξουσίας. Καταστέλλει τὶς ἀναρχικὲς ταραχὲς ποὺ εἶχαν ξεσπάσει καὶ ἐμπεδώνει τὴν τάξη στὸ ἑσωτερικόν. Στὰ ἐξωτερικὰ γνωρίζει μεγαλύτερη ἐκκόμα ἐπιτυχία. Διαπραγματεύεται τὸν Ἑδουάρδο καὶ ἰδρύει τὴν «Ἐγκατεστημένη», τὴν Ἀντάντ. Τρίζει τὰ δόντια του στοὺς Γερμανοὺς στὸ ζήτημα τοῦ Μαρόκου. Ὅποια ἄλλη στάση καὶ νὰ τηροῦσε ἡ Γαλλία, θάβγαίνετο μιωμένη. Τώρα μὲ τὸν Κλεμανσὼ εἶδε γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τὸ 1870, νὰ λαγαριάζεται ὁ λόγος τῆς.

Ὡστόσο, ἀφοῦ γκρέμισε τόσες καὶ τόσες κυβερνήσεις, ἦρθε ἡ σειρά του νὰ πέσῃ κι ὁ ἴδιος. Κι αὐτὸς ποὺ τὸν ἔρριξε δὲν ἦταν κανένας φοβερός κοινοβουλευτικὸς πολέμαρχος, ἀλλὰ κάποιος ποὺ δὲν μπορούσε οὔτε καὶ νὰ μιλήσῃ ἐκ τῆς προχείρου κ' ἔφερνε στὴ Βουλὴ κάθε φανερὰ γραμμένους τοὺς λόγους του. Ἦταν τότε Ἰούλιος τοῦ 1909 καὶ ὁ Κλεμανσὼ εἶχε συμπληρώσει δυὸ χρόνια καὶ ἐννέα μῆνες στὴν ἐξουσία, πράγμα ὅχι καὶ τὸσο συνηθισμένο γιὰ τὴ Γαλλία.

Στὰ 1911 μπαίνει στὴν Ἐπιτροπὴ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων — ἓνα παρατηρητήριον ἀπ' ὅπου παρακολουθοῦσε τὴν εὐρωπαϊκὴν πολιτικὴ καὶ τὶς πολεμικὲς ἐτοιμασίες τῆς Γερμανίας. Ἀπὸ τότε εἶδε τὸν πόλεμον καὶ πρόβλεψε πὼς «ἡ σύγκρουσις θὰ ἵσταντο μὲ τοὺς Γερμανοὺς θὰ ἵσταντο μὲ τὸ θάνατο ἢ τὴν ἐπιβίωσιν τῆς Γαλλίας.»

Εἶναι ἀπίστευτὴ ἡ δραστηριότης ποὺ ἔδειξε τὰ τρία πρῶτα χρόνια τοῦ πολέμου. Ἐυπνοῦσε στὶς δύο μετὰ μεσάνυχτα κ' ἔγραφε τὸ ἄρθρο του γιὰ τὴν ἐφημερίδα του — πρῶτα τὸν «Ἐλεύθερον ἄνθρωπον» καὶ ὕστερα τὸν «Ἀλυσσοδεμένον». Ὑστερα δεχόταν τοὺς φίλους του, ἀφοῦ πρωτίστως ἐπαίρνε, στὶς 6, τὸ πρωῒν του. Δεχόταν ἀκόμα κι ἄλλους πολλοὺς ἐπισκέπτες καὶ κατόπι διαβάζε τὰ ἀμέτρητα γράμματα ποὺ ἔφταναν ἀπ' ὅλη τὴ Γαλλία. Παρακολουθοῦσε ἔτσι τὸν καθημερινὸ σφυγμὸ τοῦ ἔθνους. Ἀργότερα πῆγαινε νὰ λάβῃ μέρος στὶς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς

ΤΟ ΝΕΟΝ ΦΡΑΓΜΑ ΤΟΥ ΑΣΣΟΥΑΝ

Ἐργογραφικὸν τοῦ 20οῦ αἰῶνος μ.Χ. ποὺ ἐμφανίζει τὸν βασιλέα Τοῦς-Ἀνκ-Νασέρ καὶ τοὺς οἰκονομικοὺς του ὑποστηρικτὰς ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ καὶ τὴ Δύση. (Suddutsche Zeitung)

Ἐθνικῆς Ἀμύνης. Τέλος, γύριζε σπῆτι τοῦ στὶς 8 τὸ βράδι γιὰ νὰ κοιμηθῇ. Ἦταν δὲ ὁ Κλεμανσὼ 73 χρόνων ὅταν κηρύχτηκε ὁ πόλεμος.

Ἡ ὕστατη δοκιμασία

Στὴν αὐτὴν τὴν παθιασμένο πρεσβύτη τῶν 76 χρόνων, φορτωμένο τὶς κακίες καὶ τὰ μίσῃ μιᾶς ὁλόκληρης πενηνταετίας, δόθηκε τὸ πηδάλιο τῆς Γαλλίας μέσα στὴ χειρότερη στιγμή τοῦ κυκλώνα. Στὸν ἀλύγιστο ριζοσπάστη, στὸν τρομέρο εἰκονοκλάστη, τὸν ἐπίφοβο μονομάχο, τὸν ἀνελέητο διώκτη τῶν πολιτικῶν ἀντιπάλων του, σ' αὐτὸν πῆγαν καὶ πρόσπεσαν γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸ σκάφος τῆς Χώρας τοῦ ἀπὸ τὸν ἐσχατο κίνδυνον. Τὸν προσκαλοῦσαν, ὅχι ἀπὸ κοινοβουλευτικὴ συμβατικότητα, ἀπὸ συμπάθεια ἢ προτίμησιν, κι αὐτὸς ποὺ τοῦ ἔστειλαν νὰ τὸν προσκαλέσῃ, ἦταν ὁ ἀντίπαλος ποὺ τὸν εἶχε πολεμήσει λυσσοσπασμένα στὶς ἐκλογές γιὰ τὴν προεδρία τῆς Δημοκρατίας. Ὁ ἴδιος ὁ Πουτου, ἀφοῦ ἀναγκασθῇ σὲ χρόνον ἐπάνω νὰ προχωρήσῃ ἀκόμα περισσότερο. Ἐκεῖ σὲ τὸ Μέγας, ἐμπρὸς σὲ στρατὸ ποὺ παρουσιάζει ὅπλα, θὰ τὸν ἀσπαστῇ, λέγοντάς του πὼς τὸ ἔθνος τὸν ἀνακηρύσσει «Ἀξίον τῆς Πατρίδος». Πρὸς τὸ

παρόν, ἡ πρόσκλησίς του ἦταν μιὰ ἀνάγκη ἀδυσώπητη. Ἡ Γαλλία εἶχε ἀποκάμει ἀπὸ τὸν πόλεμον, τὰ ἀτυχήματα σὲ μὲτωπο ἔρχονταν ἀπανωτὰ, τὸ ἔθνος τὸ φρόνημα εἶχε καταπέσει, δηλητηριασμένο καὶ ὑπονομευμένο ἀπὸ τὴν εἰρηνοφιλή καὶ τὴν ἡττοπάθεια. Κι ὁ Κλεμανσὼ ἀντιπροσώπευε τὴν πάλη μέχρι θανάτου.

Κάθε ἄλλος πολιτικὸς θὰ τὸ σκεπτόταν πρὶν ἀποδεχθῇ τὴν ἐντολή. Γιὰ τὸν Κλεμανσὼ ἦρθε σὰν ἓνα οὐράνιο δῶρο. Τί εἶχε νὰ σκεφτῇ, ἀφοῦ αἰσθανόταν τὸν ἑαυτὸ του νὰ εἶναι σὲ στοιχεῖο τοῦ δεινῆς συνέβαινε νὰ βρίσκεται σὲ ἐπικέντρο τοῦ κινδύνου; Ἀπὸ φυσικοῦ τοῦ δὲν ἀνεχόταν τὸ ταπεινὸ καὶ τὸ μέτριο. Τοῦ χρειαζόταν πάντα κάτι τὸ τρομέρο, ἢ τὸ ἐπὶ τὸν πόλεμον. Τώρα ἡ Μοῖρα ἀναλάμβανε νὰ ταμπάρῃ αὐτὰ τὰ δύο. Τὰ ἐλάττωματά του, ποὺ τόσο τρομάζουν τοὺς ἀντιπάλους του, θὰ τὰ μεταμορφώσῃ ἢ Κλωθὼ σ' ἐπίφοβες ὅσο κι ἀκατανίκητες δυνάμεις γιὰ κείνον ποὺ ἐπιβουλεύεται ὅ,τι ἔχει ἱερώτερον αὐτὸς ὁ Ἑωσφόρος, τὴν πατρίδα του. Ἀλλοίμονο στὸν ἐχθρό, τώρα ποὺ ἡ Γαλλία ἀποφάσισε νὰ ἀμολύσῃ κατεπάνω του τὸ θυμωμένο λεοντάρει της.

Ὅταν στὶς 20 Νοεμβρίου τοῦ 1917 ἔκανε τὶς δηλώσεις του ἐμπρὸς στὰ δύο

Νομοθετικὰ Σώματα, ἓνα τίνανγμα αἰσθάνθηκε ἡ αἵθουσα τῶν συνεδριάσεων καὶ μαζί μ' αὐτό, ἓνα ρίγος πέρασε ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη ἴσαμε τὴν ἄλλη τὴ Γαλλία. Νάτος, ἐπάνω σὲ τὸ βῆμα, ὁ κοινοβουλευτικὸς Τίγρης τῆς Γαλλίας, ὁ εὐλογημένος δικτάτωρ καὶ τύραννος, ποὺ ἀξιώθηκε νὰ βρῇ τὸ τυχερὸ αὐτὸ ἔθνος μέσα στὴ χειρότερη δοκιμασία τῆς νεώτερης ἱστορίας του.

«Τελείωσαν πιά οἱ ἀδυναμίες, σταμάτησαν τὰ εἰρηνόφιλα κηρύγματα κ' οἱ δολοπλοκίες τῶν Γερμανῶν. Οὔτε προδοσίες πιά, οὔτε μισοπροδοσίες. Πόλεμος καὶ μόνο πόλεμος. Τίποτε ἄλλο ἀπὸ πόλεμος. Δὲν πρόκειται νὰ πιαστῇ ὁ στρατὸς μας ἀνάμεσα σὲ δύο πυρᾶς...»

Ἦταν τὰ πρῶτα ἀντρείωμένα λόγια ποὺ ἀκούγονταν ἀπὸ κείνη τὴν πλευρὰ καὶ μονομίας τὰ μαχόμενα ἐλεύθερα ἔθνη ποὺ εἶχαν σπληνισθῇ στὴ Γαλλία πῆραν φτερά καὶ ἐλπιδες. Ὅπως πῆραν φτερά καὶ τὰ ταλαίπωρα χαρακώματα. Τελείωσε τὶς δηλώσεις του μ' αὐτὴν ἐδῶ τὴ δραματικὴ ἀποστροφή:

«Ἡ προσπάθεια ποὺ καλεῖται νὰ καταβάλῃ τὸ ἔθνος δὲ θὰ εἶναι μικρὴ, οὔτε εὐκολή. Ἀλλὰ μιὰ μέρα, ἀπὸ τὸ Παρίσι ἴσαμε τὸ πρὶν ταπεινὸ γαλλικὸ χωριό, καταιγισμοὶ ἀπὸ ζητωκραυ-

γές θα υποδεχθούν τα νικηφόρα μας λάβαρα, βουτηγμένα στο αίμα και στα δάκρυα, καταξέσκισμένα από τις όδιδες του έχθρου, μεγαλόπρεπο φανέρωμα των τιμημένων νεκρών μας.»

Νά με τί λόγια ζωγραφίζει τη σκηνή ο Τσώρτσιλ που ήταν παρών σε κείνη τη συνεδρίαση.

«Βημάτιζε επάνω στο δῆμα περιδιαβάζοντας από τη μιάν ἄκρη ἴσαμε τὴν ἄλλη. Μιλοῦσε χωρὶς νὰ κρατᾷ στὸ χέρι ὑπόμνημα, χωρὶς σημειώσεις, δίχως τὸ παραμικρὸ κομμάτι χαρτί, τονίζοντας τίς φράσεις του ποὺ ξεπηδοῦσαν τιναχτὰ ἀπὸ μέσα του, θαρρεῖς ἢ σκέψη του ἐβγαίνει κομματιαστὰ μέσα ἀπὸ τὸ μυαλό του. Θὰ μπορούσες νὰ τὸν παρομοιάσεις μὲ θηρίο ποὺ οὐρλιάζε καὶ μούγκριζε πίσω ἀπὸ τὰ κάγκελα τῆς κλούβας του, τὴν ὥρα ποὺ ὀλοτρίγυρά του βρισκόταν μὲ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπία μὲ πιασμένη τὴν ἀναπνοή του — μιὰ Συνέλευση ποὺ θάδινε τὸ πᾶν γιὰ νὰ μὴν τὸν ἐδλεπε ἀνεβασμένον ἐκεῖ ἐπάνω, τώρα ὅμως ποὺ τὸν ἔχει βάλει ἐκεῖ μόνη της, αἰθανόταν πὼς ἔπρεπε νὰ τὸν ὑπακούσῃ.»

Ἀπὸ τὰ λόγια, γρήγορα περνᾷ στὰ ἔργα. Τὸ πρῶτο ποὺ ἔκανε ἦταν νὰ χτυπήσῃ κατακέφαλα τὴν ἡττοπάθεια. «Ἡ δὴ, ἀπὸ τὴν τέταρτη μέρα ἀφότου ἀνέλαβε τὴν ἀρχή, παραπέμπει στὸ Ἀνώτατο Δικαστήριον τὸν ἄλλοτε ὑπουργὸ τῶν Ἑσωτερικῶν Μαλβύ, στὶς 22 Δεκεμβρίου αἶρει τὴ βουλευτικὴ ἀσυλία τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ Καγιώ καὶ στὶς 14 Φεβρουαρίου τοῦ 1918 στέλνει στὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα τὸν πολὺν Μπόλο Πασσά. Ἐφτάσε, λένε, στὸ σημείον νὰ βάλῃ νὰ τουφεκίσουν, ἴσαμε τὸν τελευταῖο ἀξιωματικὸ καὶ στρατιώτη, ὁλόκληρους σχηματισμοὺς στὰ μετόπισθεν, γιὰ νὰ μὴ μολυνθῇ τὸ Μέτωπο ἀπὸ τὸ μικρόβιο τῆς ἡττοπάθειας καὶ τῆς ἀπειθαρχίας.

Μὰ εἶναι ἀπαραίτητο νὰ χύνεται αἷμα ἀδελφικό, τὸν ρώτησαν. «Ναί», ἀπάντησε. «Πρώτον, γιὰτὶ κάνω πόλεμο. Δεύτερον, γιὰτὶ κάνω πόλεμο καὶ τρίτον, γιὰτὶ κάνω πόλεμο.» Σκοποῦσε τὸν τρόπο πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις, ὅμως κανένας δὲν εἶχε περισσότερους λόγους νὰ παραπονεθῇ γι' αὐτό, ὅσο ὁ ἐχθρός. Ὡστόσο, τὰ πολεμικὰ νέα ἦταν στενόχωρα. Ὑστερα ἀπὸ τὴ συνθήκη τοῦ Μπρέστ - Λιτόβσκ ἡ Γερμανία ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὸ Ἀνατολικὸ μέτωπο σάραντα μερῶν καὶ τὶς ἐβρίχνε στὸ Δυτικόν. Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1918 ἡ γαλλικὴ παράταξη βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ συμπτυχθῇ ἴσαμε ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ Παρίσι.

Ἡ ὑπόθεση ἔφτασε στὴ Βουλὴ ὅπου ἔγινε τρομερὴ συζήτηση. Σὲ κείνη τὴν τρικυμία, ὁ Κλεμανσώ στάθηκε σὰν κυματοθραύστης. Ἡ ἀντίδραση ἤθελε νὰ ρίξῃ τὸν Φὼς καὶ τὸν Πεταίν, ἀνάμεσα ὅμως ἀπὸ τοὺς στρατηγούς, ὁ Κλεμανσώ ἦταν ὁ μεγάλος στόχος. Ὑπερασπίστηκε τοὺς μεγάλους ἀρχηγούς, ἀντάξι-

ους, ὅπως ἔλεγε, τῶν ὑπέροχων Γάλλων φαντάρων. Ἀρνήθηκε νὰ τοὺς ζητήσῃ ἐξηγήσεις, ὅπως τοῦ τὸ πρότειναν. «Διῶξτε με ἀπὸ τούτῃ τὴ θέση, κραύγασε, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν πρόκειται νὰ τὸ κάμω σὲ καμιὰ περίπτωση. Ἡ νίκη εἶναι ἐξασφαλισμένη ὅσο οἱ κρατικές ἐξουσίες στέκονται στὸ ὕψος ποὺ ἀπαιτοῦν οἱ καιροί. Καί, μάθετέ το. Πολεμῶ τώρα ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ Παρίσι. Θὰ πολεμήσω καὶ μέσα στὸ Παρίσι. Ἄν χρειαστῇ, θὰ πολεμήσω καὶ πίσω ἀπὸ τὸ Παρίσι...»

Τὸ ἀδάμαστο θάρρος του ἔκαμε νὰ ὑποχωρήσουν οἱ ἀντίπαλοί του. Ἦταν ἄξιος νὰ δῇ τὸ Παρίσι γινομένο στάχτη, χειρότερα ἀπὸ τὸ Ὑπρ καὶ τὸ Ἀρράς, παρὰ νὰ ξεστράτισῃ ἀπὸ τὴν ἀπόφασή του. «Θὰ καθόταν ἐπάνω στὴ βαλβίδα ἀσφαλείας τοῦ καζανιοῦ, περιμένοντας τὴν ὥρα τῆς νίκης ἢ τὴ στιγμή ποὺ θὰ τινάζονταν καὶ θὰ γινόταν κομμάτια κι αὐτὸς κι ὁ κόσμος ὁλόκληρος.» Οἱ ἔνοιοι «εἰρήνη» καὶ «μέλλον» τοῦ ἦταν ἀδιάφοροι ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ. Δὲν ἔδλεπε μπροστὰ του παρὰ τὸν πόλεμο.

Λίγους μῆνες πρὶν ἀπὸ τὴ μάχη τοῦ Μάρνη, πῆγαινε κ' ἐπισκεπτόταν συχνὰ τὸ Μέτωπο. Ἦθελε νὰ βρίσκεται ἀνάμεσα στὸ μαχόμενο πληθυσμό. Γιὰ νὰ δώσῃ θάρρος στοὺς στρατιώτες, χωνόταν ἴσαμε τὰ πιὸ προχωρημένα φυλάκια. Πολλὲς φορὲς βρισκόταν σὲ ἀπόσταση λίγων μονάχα δεκάδων μέτρων ἀπὸ τὰ ἐχθρικά χαρακώματα. Σ' ἓνα στρατηγὸ τῆς ἀκολουθίας του ποὺ τοῦ σύστησε κάποτε νὰ μὴν προχωρήσῃ περισσότερο, γύρισε καὶ τοῦ εἶπε: «Σὲ τέτοια γεράματα ποὺ ἔφτασα, δὲν πειράζει καὶ νὰ πεθάνω.» Πὼς μπορούσε ἡ Γαλλία νὰ μὴ νικήσῃ ἔχοντας ἓνα τέτοιο πολέμαρχο;

Ὑστερα ἀπὸ τὴ νίκη ἡ πατρίδα του τὸν παραπέταξε. Προτίμησε γιὰ τὴν προεδρία τῆς Δημοκρατίας μιὰ ἐράσμια μηδαμινότητα ἀπὸ τὸν ἄνδρα ποὺ ὅλοι οἱ Γάλλοι τὸν εἶχαν παραδεχθῇ γιὰ Πατέρα τῆς Νίκης. Ὅχι δὲ μονάχα οἱ Γάλλοι, ἀκόμα καὶ οἱ ἐχθροί. Μιὰ γερμανικὴ ἐφημερίδα εἶχε γράψῃ πὼς ἡ Γερμανία θὰ κέρδιζε τὸν πόλεμο, ἂν εἶχε ἓνα Κλεμανσώ. Ὅταν ἔμαθε τὴν ἀποτυχία του ὁ Λούδ Τζῳρτζ δὲν κρατήθηκε. «Ἀπὸ τίς Δημοκρατίες, εἶπε, λείπει δίχως ἄλλο τὸ αἶσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης.»

Πικραμένος, ἀποσύρθηκε ἀπὸ τὴ δημόσια ζωὴ. Ἐκάμε πρώτα δυὸ μεγάλα ταξίδια, στὶς Ἰνδίες καὶ στὴν Ἀμερική, καὶ ὕστερα ἀποτραβήχθηκε σὲ μιὰν ἄκρη τῆς Βανδέας, στὸ πατρικὸ του, γιὰ νὰ ζήσει μὲ συντροφιά τῇ φτώχειά του, τὴν ἀξιοπρέπειά του καὶ τὴ μεγαλοφροσύνη του. Σὲ κείνο τὸ ἡσυχαστήριον πέρασε τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του, πότε γράφοντας, πότε ἀναπαύοντας τὰ περασμένα, πότε φιλοξενώντας κανένα φίλο, ποὺ τὸν ἄκουγε νὰ ἐκφράζεται γιὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πράγματα μὲ τὴ συνηθισμένη δηκτικὴ του αὐστηρό-

τητα. Τὶς ιδέες του αὐτὲς μπορεῖ νὰ τὶς βρῇ κανεὶς στὸ ἔργο του «Στὸ Λυκάειον τῆς Σκέψης». Ἐργαζόταν ἴσαμε τὰ τελευταῖα του.

Μὲ τὸ θάνατό του χάθηκε ἓνας γίγας, ὁ τελευταῖος ἴσως ἀπὸ τοὺς ἀσυνήθους, ἓνας πολεμιστὴς ποὺ ἔπαιζε τὴν πατρίδα του καὶ γέμισε μὲ τὸν μῦθό του τὴν οἰκουμένη, μιὰ μορφή ποὺ τὸ ταίρι της βρίσκεται κοντὰ στοὺς ῥωές τῆς ὁμηρικῆς ἀρχαιότητος.

— Ν. Μ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

«ΔΕΝ ΣΑΣ ΚΑΛΕΣΑ ἁμέσως, λέει ἡ ῥα στους ἀστυνομικοὺς, «γιατὶ δὲν εἶδα τάλα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ κλοπῆς. Σὺ φημι πὼς ὁ ἄνδρας μὲν θὰ ἔχασε τὸν μιστὸν τῶν μαζιγιῶν του.»

©

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ ἀπὸ μάταια προσπαθῶν νὰ σταδιοδρομήσῃ στὸ θέατρο, ἀποφασισε νὰ μὴ παραιτῆσθαι σὲ μιὰ φάρμακον τὴν πρώτη μέρα, ἔρχεται νὰ τὸ ξυπνήσῃ τὸ ἀφεντικὸ στὶς τέσσαρες τὸ πρωῒ.

«Σήκω!» τοῦ φωνάζει. Ποῦ εἶναι ὁ κόπονός σου γιὰ τὶς ἀγγελίδες!»

«Εἶναι ἄγριο τὸ χόρτο;» ρωτᾷ τὸν παιδί, μισοκοιμισμένο ἀκόμη.

«Ὅχι.»

«Τότε γιατί νὰ τὸ πιάσουμε στὸν πνο;»

©

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ἑνὸς φρενοκομείου συνδεδεῖ στοὺς διαφόρους θαλάμους δημοσιογράφου.

«Ἐδῶ εἶναι οἱ αὐτοκνητομασμένοι λέει στὸ δημοσιογράφου.

«Μὰ δὲν βλέπω κανένα», διαμαρτυρεῖται ἐκεῖνος.

«Εἶναι ὅλοι κάτω ἀπὸ τὰ κρεβάτια τους» ἀπαντᾷ ὁ γιατρός. «Ἐπιδιοσκοποῦν τὶς μηχανές τους.»

©

ΑΦΟΥ τελείωσε τὶς σχετικές διατυπώσεις τῆς ἐγγραφῆς του σὲ μιὰ πολὺ δημοκρατικὴ καὶ κλειστὴ λέσχη.

Ἀγγλος λέει στὸν γραμματέα:

«Ἀπὸ κάθε μέλος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συνοδεύεται ἀπὸ μιὰ κυρία, θὰ εἶμαι μὲ τὴ φίλη μου.»

«Ἀναπαύου, κύριε», ἀπαντᾷ ὁ γραμματέας, «ἀλλὰ ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ συνοδεύεστε μόνον ἀπὸ τὴν γυναῖκα σας ἐκτὸς ἐὰν ἡ φίλη σας εἶναι σὲ ἄλλου μέλους. Σὲ τέτοια περιπτώσεις ὑπάρχει ἀντίρρηση.»

©

ΑΠΕΛΠΙΣΜΕΝΟΣ ἀπὸ τὰ ἀνυπόστατα φερόμενα τοῦ γιοῦ του, ὁ πατέρας ἀποφασισε νὰ τοῦ ἀγοράσῃ ἓνα ποδήλατο.

«Ἐξέρεις ὅτι αὐτὸ δὲν θὰ τὸν ἐκπαιδεύσῃ νὰ δημιουργῇ φασαρίες;» τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα του.

«Ἀσφαλῶς δὲν θὰ τὸν ἐκπαιδεύσῃ ἀλλὰ τοῦλάχιστον δὲν κάνει θὰ τὸν μακρύνῃ ἀπὸ τὸ σπίτι» ἀπάντησε ὁ πατέρας.

©

«Κάτι ἀκουσα κ' ἐγώ. Ἀλλὰ δὲν ἦταν τίποτα.» Ἐβλεπε τὸ πιάτο στὴ θέσιν του καὶ σκούπισε μὲ τὸ χέρι τῆς τῆς ψίχουλα ἀπὸ τὸ τραπεζομάντηλο. «Ὅχι, δὲν ἦταν τίποτα» ἐπα-

νέλαβε σὰν ἡχώ αὐτός, ἀβέβαιος. Ἐθέλησε νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Ἦταν ἔξω. Ἐλα νὰ πέσουμε. Θὰ

«Κάτι ἀκουσα κ' ἐγώ» ἀπάντησε

Ἦταν ἔξω. Ἐλα νὰ πέσουμε. Θὰ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΟ ΨΩΜΙ

Ὁ Βόλφγκανγκ Μπόρχερτ, «ποιητὴς μιᾶς προδομένης γενιᾶς», θεωρεῖται ὁ καλύτερος ἀπὸ τοὺς μεταπολεμικοὺς Γερμανοὺς λογοτέχνες. Γεννημένος στὰ 1921, ἔζησε μόνο 26 χρόνια. Βιβλιοπώλης στὴν ἀρχὴ καὶ ὕστερα ἡθοποιός, στάλθηκε τὸ 1941 στὸ ἀνατολικὸ μέτωπο, ὅπου πληγώθηκε. Σὲ λίγο τὸ χιτλερικό καθεστὸς τὸν θεωροῦσε ὑποπτό. Καί, ἄρρωστο, τὸν φυλάκισε γιὰ 8 μῆνες. Τὸν περνοῦν ὕστερα ἀπὸ δίκη καὶ τὸν καταδικάζουν σὲ θάνατο. Ἀλλὰ τοῦ δίνουν χάρη καὶ τὸν ξαναστελνουν στὸ ἀνατολικὸ μέτωπο. Ἐκεῖ ἀρρωσταίνει βαρὺ ἀπὸ πυριτιῶση καὶ παίρνει ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὸ στρατό. Σὲ λίγο, πολίτης, τὸν φυλακίζουν πάλι, ὡς τὰ 1945, καὶ ἐλευθερώνεται. Ἀρρωστος ἀναγκάζεται, γιὰ νὰ ζήσει, νὰ γίνῃ βοηθὸς σκηνοθέτη. Συγχρόνως γράφει διηγήματα, μυθιστορία, ποιήματα. Τὸ ὄνομά του γίνεται γνωστό. Ὅμως οἱ δυνάμεις τῶν ἐγκαταλείπουν. Φίλοι τὸν στέλνουν σ' ἓνα σανατόριο στὴν Ἑλβετία, ὅπου θὰ ζήσει δυὸ χρόνια ἀκόμη παλεύοντας μὲ τὴν ἀρρώστια καὶ γράφοντας. Τότε ἔγραψε καὶ τὸ μοναδικὸ του δράμα. «Ἐξω μπρο-

σὰ ἀφηνικά ξύπνησε. Ἦταν δυὸ καὶ μισή. Σκέφτηκε, γιατί. Ἄ, ἔτσι. Κάποιος στὴν κουζίνα εἶχε χτυπήσει πάνω σὲ μιὰ καρέκλα. Τέντωσε τ' αὐτὴ τῆς. Ἦσυχία. Ἦταν πολὺ ἡσυχία καὶ καθὼς ἄπλωσε τὸ χέρι διπλά τῆς στὸ κρεβάτι, τὸ βρήκε ἄδειο. Αὐτὸ ἦταν ποὺ ἔκανε νὰ εἶναι τόσο ἡσυχία: ἔλειπε ἡ ἀναπνοή του. Σηκώθηκε καὶ ψηλαφητὰ διευθύνθηκε μέσα στὸ σκοτάδι τοῦ σπιτιοῦ πρὸς τὴν κουζίνα. Στὴν κουζίνα συναντήθηκαν. Ἡ ὥρα ἦταν δυόμιση. Εἶδε κάτι ἄσπρο νὰ στέκεται κοντὰ στὸ ντουλάπι. Ἄναψε τὸ φῶς. Ἔστεκαν κ' οἱ δυὸ, ὁ ἓνας ἀντίκρου στὸν ἄλλο μὲ τὰ νυχτικά τους. Νύχτα. Στὶς δυόμιση. Στὴν κουζίνα.

Πάνω στὸ τραπέζι ἦταν τὸ πιάτο μὲ τὸ ψωμί. Εἶδε ὅτι εἶχε κόψει ψωμί. Τὸ μαχαίρι βρισκόταν ἀκόμα κοντὰ στὸ πιάτο. Καὶ πάνω στὸ τραπεζομάντηλο ἦταν ψίχουλα ψωμιοῦ. Ὅταν τὸ βράδυ πῆγαιναν νὰ κοιμηθοῦν, καθάριζε πάντοτε τὸ τραπεζομάντηλο. Κάθε βράδυ. Ἀλλὰ τώρα βρισκόνταν ψίχουλα πάνω στὸ τραπεζομάντηλο. Καὶ τὸ μαχαίρι ἦταν ἐκεῖ. Ἐνίωσε σὰν ἡ κρυάδα ἀπὸ τὰ πλακάκια ν' ἀνέβαινε ἀργὰ στὸ κορμί τῆς. Καὶ γύρισε τὸ βλέμμα τῆς μακριὰ ἀπὸ τὸ πιάτο.

«Σκέφτηκα πὼς κάτι ἦταν ἐδῶ» εἶπε αὐτὸς καὶ κοίταξε γύρω του στὴν κουζίνα.

«Κάτι ἀκουσα κ' ἐγώ» ἀπάντησε

στὰ τὴν πόρτα», ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὸ δράμα τῶν Γερμανῶν στρατιωτῶν ποὺ γυρίζουν νικημένοι στὴν ἐρειπωμένη πατρίδα τους. Στὶς 20 Νοεμβρίου 1947 πεθαίνει στὴ Βασιλεία, τὴν ἴδια μέρα ποὺ τὸ δράμα αὐτὸ παρουσιαζόταν γιὰ πρώτη φορὰ στὸ Ἀμβούργο. Ἡ φήμη του μετὰ τὸ θάνατό του μεγάλωσε.

Τὸ δράμα του παίχτηκε σὰ μεγαλύτερα θέατρα τῆς Γερμανίας, καθὼς καὶ ἄλλων ἐυρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ γυρίστηκε ἀκόμη σὲ φιλμ μὲ τὸν τίτλο «Ἀγάπη 1947». Τὰ Ἀπαντὰ του μεταφράστηκαν σονηδικά, ἀγγλικά, γαλλικά, ἰαπωνικά καὶ φιλανδικά. Ὁ Μπόρχερτ εἶναι ὁ ποιητὴς τῆς πρώτης μεταπολεμικῆς γενιᾶς τῆς Γερμανίας, τῆς γενιᾶς ποὺ βγήκε ἐρεῖλιο ἠθικὸ καὶ ὕλικὸ ἀπὸ τὸν πόλεμο. Πίσω ἀπὸ τὴ βαθιὰ του ἀπαισιοδοξία καὶ τὸ μηδενισμό, νιώθει κανεὶς μιὰ εὐαισθησία ποὺ μίσησε κάθε ἀπάνθρωπο καὶ ἀγάπησε βαθιὰ τοὺς φτωχοὺς, τσακισμένους ἀπὸ τὸν πόλεμο ἀνθρώπους. Τὸ ἔργο του εἶναι ἡ κραυγὴ ἐνὸς ὀδυνηρώτατα πληγωμένου ἀνθρώπου ἀπὸ τὴ βαρβαρότητα τοῦ πολέμου.

αὐτὴ καὶ θρήκε, ὅτι νύχτα μὲ τὸ νυχτικὸ φαίνονταν πολὺ γερασμένος. Τόσο γερασμένος, ὅσο ἦταν. Ἐξηγητῶν. Τὴν ἡμέρα φαίνονταν κάποτε νεώτερος. Φαίνεται πολὺ γερασμένη, σκέφτηκε αὐτός, μὲ τὸ νυχτικὸ φαίνεται ἀρκετὰ γερασμένη. Μπορεῖ αὐτὸ νὰ ὀφείλεται σὰ μαλλιά. Στὶς γυναῖκες ὀφείλεται πάντοτε σὰ μαλλιά, τοῦλάχιστο τὴ νύχτα. Τὶς δείχνουν τόσο γερασμένες ξαφνικά.

«Ἐπρεπε νὰ εἶχες βάλει τὰ παπούτσιά σου. Ἔτσι ξυπόλυτη στὰ κρύα πλακάκια θὰ κρυώσους.» Δὲν τὸν κοίταξε, γιὰτὶ δὲν μπορούσε νὰ ὑποφέρῃ ποὺ ἔλεγε ψέματα. Ποὺ ἔλεγε ψέματα, ἐνῶ ἦταν τριάντα ἐννέα χρόνια παντρεμένοι.

«Σκέφτηκα πὼς κάτι ἦταν ἐδῶ» εἶπε αὐτὸς ἀκόμα μιὰ φορὰ καὶ κοίταξε πάλι τόσο ἀνόητα ἀπὸ τὴ μιὰ γωνία στὴν ἄλλη, «ἄκουσα κάτι ἐδῶ. Τότε σκέφτηκα, πὼς κάτι ἦταν ἐδῶ.»

«Κάτι ἀκουσα κ' ἐγώ. Ἀλλὰ δὲν ἦταν τίποτα.» Ἐβλεπε τὸ πιάτο στὴ θέσιν του καὶ σκούπισε μὲ τὸ χέρι τῆς τῆς ψίχουλα ἀπὸ τὸ τραπεζομάντηλο. «Ὅχι, δὲν ἦταν τίποτα» ἐπα-

νέλαβε σὰν ἡχώ αὐτός, ἀβέβαιος. Ἐθέλησε νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Ἦταν ἔξω. Ἐλα νὰ πέσουμε. Θὰ

κρυώσης — πάνω στὰ κρύα πλακάκια.»

Κοίταξε πρὸς τὸ παράθυρο. «Ναί, πρέπει νὰ ἦταν ἔξω. Φοβήθηκε πὼς ἦταν ἐδῶ.»

Σήκωσε τὸ χέρι τῆς στὸ διακόπτη. Πρέπει νὰ σθῆσω τὸ φῶς τώρα, ἄλλοιῶς πρέπει νὰ κοιτάξω πρὸς τὸ πιάτο. «Ἐλα» εἶπε καὶ ἔσθησε τὸ φῶς, «ἦταν ἔξω. Τὸ λούκι χτυπάει πάντα στὸν τοῖχο ὅταν φυσᾷ. Ἦταν σίγουρα τὸ λούκι. Μὲ τὸν ἄερα κανεὶ πάντοτε θόρυβο.»

Διευθύνθηκαν φιλαφτὰ κ' οἱ δυὸ μέσα ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ διάδρομο πρὸς τὴν κρεβατοκάμαρα. Τὰ γυμνά τους πόδια ἀκούστηκαν πάνω στὸ πάτωμα.

«Ἐχει ἄερα» εἶπε αὐτός. «Εἶχε ἄερα ὅλη τὴ νύχτα.» Ὅταν βρέθηκαν στὸ κρεβάτι, αὐτὴ εἶπε: «Ναί, εἶχε ἄερα ὅλη τὴ νύχτα. Ἦταν τὸ λούκι.»

«Ναί, σκέφτηκα, πὼς ἦταν στὴν κουζίνα. Ἦταν τὸ λούκι.» Τὸ εἶπε σὰ νὰ ἦταν πιά μισοκοιμισμένος.

Ἀλλὰ αὐτὴ πρόσεξε πόσο ψεύτικη ἤχησε ἡ φωνή του, καθὼς ἔλεγε ψέματα.

«Εἶναι κρύο», εἶπε αὐτὴ καὶ χαμοουρήθηκε ἀλαφρά. «Θὰ κουκουλωθῶ. Καλὴ νύχτα.»

«Καλὴ νύχτα», ἀπάντησε αὐτὸς καὶ πρόσθεσε «ναί, εἶναι κρύο, πάρα πολὺ κρύο.»

Τότε ἔγινε ἡσυχία. Ὑστερα ἀπὸ πολλὰ λεπτὰ τὸν ἄκουσε ποὺ μασουλοῦσε σιγὰ καὶ προσεχτικά. Αὐτὴ σκόπιμα ἀνάσαινε δοθεῖα καὶ ρυθμικά, γιὰ νὰ μὴ καταλάβῃ ὅτι ἦταν ξύπνια. Ἀλλὰ τὸ μασούλημά του ἦταν τόσο κανονικὸ ποὺ αὐτὴ σιγὰ - σιγὰ ἀποκοιμήθηκε.

Ὅταν τὸ ἄλλο βράδυ ἦρθε στὸ σπῆτι, τοῦ ἔβαλε μπροστὰ του τέσσερις φέτες ψωμί. Ὡς τότε ἔτρωγε αὐτὸς πάντοτε τρεῖς.

«Μπορεῖς μὲ τὴν ἡσυχία σου νὰ φᾶς τέσσερις» τοῦ εἶπε καὶ τραβήχτηκε ἀπὸ τὸ φῶς. «Δὲν μπορῶ νὰ χωνέψω καλὰ αὐτὸ τὸ ψωμί. Φάε μιὰ παραπάνω. Δὲν τὸ χωνεύω τόσο καλά.»

Εἶδε πόσο θαθεῖα αὐτὸς ἔγειρε τὸ κορμί του πάνω ἀπὸ τὸ πιάτο. Τὸ πρόσωπό του δὲ φαίνονταν. Τὴ στιγμή ἐκείνη τὸν λυτήθηκε.

«Δὲν μπορεῖς ὅμως νὰ φᾶς μόνο δυὸ φέτες» εἶπε αὐτὸς σκυμμένος πάντα στὸ πιάτο του.

«Κι ὅμως. Τὴ νύχτα δὲν τὸ χωνεύω καλὰ τὸ ψωμί. Φάε. Φάε.»

Μόνο ὕστερα ἀπὸ λίγο κάθισε αὐτὴ στὸ τραπέζι, κάτω ἀπὸ τὸ φῶς.

— ΒΟΛΦΓΚΑΝΓΚ ΜΠΟΡΧΕΡΤ

Η ΜΠΡΙΖΙΤ ΜΠΑΡΝΤΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟΝ ΛΟΛΙΤΑΣ

Η γέννηση του μικρού Νικολά ξαναφέρει την Μπριζίτ Μπαρντό στο προ-σκήνιο του ενδιαφέροντος, αυτή τη φορά σαν εδνυχισμένη μητέρα - ενώ το προηγούμενο γεγονός που αναστάτωσε την κοινή γνώμη την έφερε σαν σύζυγο «μιά μέσα». Είναι τόσο περιέργη και συνάμα απλή αυτή η τελευταία ιστορία, το «σκάνδαλο» του Ζακ Σαρριέ με άλλα λόγια, ώστε αξίζει να την συζητήσουμε σαν συμπλήρωμα ειδησεογραφικό του άρθρου που ακολουθεί: «Η κοινή γνώμη λοιπόν ερεθίστηκε με την αίτηση αναβολή που δόθηκε στον στρατιώτη Ζακ Σαρριέ και όλοι νόμισαν - και νομίζουν - ότι ήταν αποτέλεσμα ένεργειών της Μπριζίτ. Λάθος! Διότι η δυσάρεστη διαφήμιση ήταν τόσο σοβαρή - για να μην πούμε καταστρεπτική - ώστε δεν άξιζε μερικούς μήνες συζυγικής εδνυχίας ή όποια έτσι κι αλλιώς θιγόταν από τα γεγονότα.

Η αλήθεια είναι φυσική και ο καθένας μπορεί να φανταστεί το δράμα του νεο-ρώτατον - ως μην το ξεχνούμε - Σαρριέ. Παιδί καλής οικογενείας, ήσυχος, ντροπαλό, βρέθηκε μία μέρα ξαφνικά, στον κόσμο του κινηματογράφου ακριβώς γιατί ένα τέτοιο σεμνό παιδί χρειαζόταν στον Καρνέ για τους «Ζαβολιάρηδες». Στην ταινία της «Μπαμπιόν» χρειάστηκε να αντιμετωπίσει τα πυρά της Μπριζίτ και γρήγορα ο δεσμός τους δεν είχε μυστικά για κανέναν. Η επίκειμένη άφιξη του μικρού Νικολά επέσπευσε τον γάμο και ο Σαρριέ βρέθηκε παντρεμένος χωρίς να βρῇ τον καιρό να καλοσκεφθῇ ποιαν είχε πάρει. Οι συνάδελφοί του όμως που τον υποδέχτηκαν στον στρατών, ήξεραν πολύ καλά αυτήν την «ποιάν» και από κακία, από σαχλαμάρα, από πνεύμα «καζούρας» ή όπως αλλιώς θέλετε να το πείτε, δεν έχασαν καμιά ευκαιρία να στολίσουν τη σύζυγο του καινούργιου φαντάρου με τα χειρότερα λόγια των λεξιλόγων, ενώ συγχρόνως στόλιζαν τους τοίχους με όποια φωτογραφία της κατώρριωναν να βροῦν σε άσεμνη στάση. «Ο Σαρριέ έπαθε σοβαρότατο ψυχικό τραύμα και άνοιξε τις φλέβες του με το ξυράφι. Οι στρατιωτικοί γιατροί είδαν την έλεεινή νευρική του κατάσταση και αποφάσισαν: «Δεν πρόκειται να φοβηθούμε την κοινή γνώμη και να σκοτώσουμε έναν άνθρωπο, είπαν. «Ας μάς παρεξηγήσουν όσο θέλουν, καθήκον μας είναι να στείλουμε στο σπίτι του με ενός έτους αναβολή αυτό το νευρικό χάος.»

Αυτή είναι η αληθινή ιστορία. Η καρδιά του Σαρριέ έχει ύποπτη ζημία απανθρωπότη. Δεν έχει μεγάλο ταλέντο ο δυστυχής και ο κόσμος τον κορόιδευε σκληρά. «Και ο «Αρθουρ Μίλλερ» έκανε τολμηρό γάμο όταν πήρε την Μαρίλιν Μονρόε, αλλά έχει πλάτες και άνθεξε!» είπαν καταδικάζοντας οριστικά τον Ζακ Σαρριέ.

Το πρόβλημα τώρα παραμένει: Πόσο ακόμη μπορεί να διαρκέσει η «Μπαρτολατρεία» με όλα αυτά τα δυσάρεστα των τελευταίων μηνών, και με την εδχά-

ριστη γέννηση ενός μωρού το οποίο όμως δεν βοηθεί τον μύθο της; Μόνον το μέλλον μπορεί να το δείξει. «Εν τῷ μεταξύ, εκείνη έχει φροντίσει να λάβη τα μέτρα της. Από καιρό αναγγέλλει ότι θα αποσυρῇ από τον κινηματογράφο γιατί δεν έχει εμπιστοσύνη στη συνέχιση των θριάμβων της, αναγνωρίζοντας, πολύ έξυπνα, ότι «μόδα είναι και θα περάσει.»

Σήμερα δίνουμε το λόγο σε μία διάσημη γυναίκα, την φιλόσοφο και συγγραφέα Σιμόν ντε Μπωβουάρ, η οποία έχει αντίθετη γνώμη.

Όταν η Μπαρντό εμφανίστηκε στη γαλλική τηλεόραση άχτένιστη όπως συνήθως, με μία κιθάρα, οι γυναίκες είπαν:

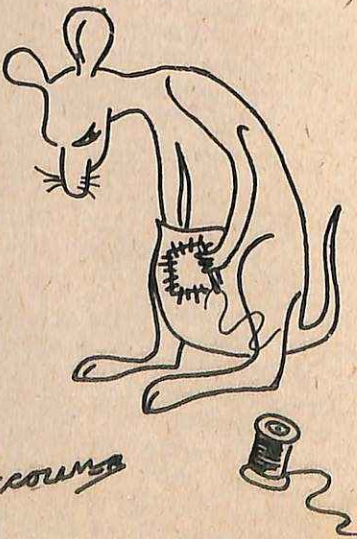
«Αυτό δεν είναι δύσκολο: θα μπορούσα να το κάνω και γώ. «Επειτα δεν είναι καν δύσκολο. Το πρόσωπό της είναι σαν δουλκικό.»

Οι άνδρες την καταδρόχιζαν με τα μάτια μ'αυτοί κοροϊδεύανε. «Ανάμεσα σε τριάντα μαζεμένους ανθρώπους μόνο δυο - τρεις την βρήκαμε γοητευτική. «Έκανε και ένα θαυμάσιο χορευτικό νούμερο.

«Πάντως ξέρει να χορεύει» ωμολόγησαν οι περισσότεροι.

Και για μία ακόμη φορά διαπίστωσα το γεγονός πως η Μπριζίτ Μπαρντό δεν είχε συμπάθειες στην ίδια της την πατρίδα.

Όταν παίχτηκε στο Παρίσι η ταινία «Και ο Θεός έπλασε την γυναίκα» ενώ είχε κοστίσει 140.000.000 φράγκα έκανε εισπράξεις κάτω από 60.000.000. Στις «Ηνωμένες Πολιτείες οι εισπράξεις έφτασαν τα 4.000.000 δολάρια δηλαδή όσα θα απέφερε η πώληση 2.500 αυτοκινήτων Ντωφίν. Η Μπέ - Μπέ αξι-

ζει τώρα να θεωρηθεί ένα προϊόν έγωγής, το ίδιο σημαντικό όσο και το αυτοκίνητο Ρενώ. «Έγινε το είδωλο της Αμερικανικής νεολαίας, μπήκε στη σειρά των μεγάλων διεθνών αστέρων, όμως οι συμπατριώτες της εξακολουθούσαν να την αποστρέφονται. Δεν περνά έδωμάς χωρίς να φανούν στον τύπο άρθρα που μιλούν για τις περιπέτειες, για κέφια, για την προσωπικότητά της, για τα περισσότερα είναι γεμάτα καταιγισμοί. Παίρνει κάπου 300 γράμματα την ημέρα από αγόρια και κορίτσια και κάποιες αγανακτισμένες μητέρες γράφουν στις εφημερίδες, στις θρησκευτικές και στις πολιτικές αρχές και διαμαρτύρονται την ύπαρξή της. Το ότι οι ήθικολογούμενων των χωρών, ακόμη και των Ηνωμένων Πολιτειών προσπάθησαν να απογορεύσουν την προβολή των ταινιών δεν φαίνεται παράξενο. Δεν είναι κοινό φαινόμενο να βλέπουν κανείς ανθρώπους μορφωμένους να ταυτίζονται με την άμαρτία με τη σάρκα και να όνειρευονται μια τεράστια πυρά από όλα τα έργα τέχνης, τα βιβλία και τα φίλμ που ασχολούνται έμμεσα ή άμεσα με την άμαρτία;

Η επίσημη αυτή σεμνοτυφία ωστόσο δεν έξηγει την ιδιάζουσα αντίπαθεια του γαλλικού κοινού για την Μπέ - Μπέ. Η Μαρτίν Καρόλ δεν δίσταζε να ξεσηκώνεται αρκετά απλόχερα στις πιό δημοφιλείς ταινίες της, κανένας όμως δεν σκέφτηκε να την κατηγορήσει ενώ εκείνη είναι έτοιμοι να παραδεχτούν την Μπέ - Μπέ σαν ζωντανό μνημείο ανθρωπότητας. Γιατί άραγε ο τύπος αυτός, ο μιούργημα του Μάρκ Άλλεγκρε, ο ιδιαίτερα του Βαντίμ, ξυπνά τέτοια θρότητα;

Αν θέλουμε να καταλάβουμε τι είναι το φαινόμενο της Μπέ - Μπέ δεν είναι απαραίτητο να ξέρουμε πώς άπαξ είναι η γυναίκα που λέγεται Μπριζίτ Μπαρντό. Οι θαυμαστές και οι κριτικοί της ασχολούνται με την φανταστική ύπαρξη που βλέπουν στην οθόνη μέσα από το άλλοπρόσωπο νέφος της εκθεσιμότητας όπως είναι στα βλέμματα του κοινού, τρέφεται όχι μόνο με την ιδιωτική της ζωή αλλά και με τους κινηματογραφικούς της ρόλους και τα ταξίδια. Η Μπέ - Μπέ είναι ο μύθος που ζει με ένα πολύ παλιό μύθο που ο Βαντίμ θέλησε να ανανεώσει. Εφεύρε τον μοντέρνο παραλλαγή του «αϊώνιου έρωτα» και λάνσαρε ένα καινούργιο έρωτικό έρωτισμό. Η καινοτομία αυτή έρωτεύει και άλλους ένοχλεϊ.

Η αγάπη μπορεί να αντισταθεί στην οικειότητα. Ο έρωτισμός δεν κινηματογραφικό περιωρίστηκε σημαντικά. Οι κοινωνικές διαφορές μεταξύ των φύλων ελαττώθηκαν. «Ανάμεσα στο 1930 και στο 1940 ο έρωτισμός έδωσε θέση του στον ρομαντισμό και στην αισθηματικότητα. Η μοιραία γυναίκα

Αδίκη... .

τικαταστάθηκε από την κοπέλλα - φίλη. Όταν ωστόσο το 1947 μία σοβαρή κρίση απείλησε τον κινηματογράφο οι παραγωγοί γυρίσανε στον έρωτισμό για να κερδίσουν πάλι το κοινό. Σε μία εποχή που η γυναίκα οδηγεί αυτοκίνητο, παίζει στο χρηματιστήριο και επιδεικνύει άδίστακτα τα κάλλη της στις άμμουδιές δεν μπορούσε να γίνει λόγος για αναβίωση του τύπου της μυστηριώδους «δάμης». Ο κινηματογράφος προσπάθησε να προσελκύσει το ανδρικό ένοστικό με τρόπο πιο ώμο. Οι γυναίκες ήθοποι-οί κρίνονταν από τις καμπύλες πιο πολύ παρά από το εκφραστικό τους βλέμμα. Η Μαίριλιν Μονρόε, η Σοφία Λόρεκλάμας. Ο θρύλος της Μπέ - Μπέ έπαψε να γοητεύει τους άνδρες. Ωστόσο τα ανήσυχτα πνεύματα έκινούντο και πάλι προς άλλες κατευθύνσεις. Με την Ωντρεϊ Χέμπρν, τη Μαρίνα Βλαντύ, τη Λέαλ Καρόν, και τη Μπριζίτ Μπαρντό δημιουργήσανε το έρωτικό κοριτσόπουλο. Για ένα ρόλο του φίλμ του «Επικίνδυνες σχέσεις» ο Βαντίμ χρησιμοποίησε ένα κορίτσι 14 ετών. Η γυναίκα - παιδί δεν θριαμβεύει μόνο στην οθόνη. Στο έργο του «Αρθουρ Μίλλερ» «Ψηλά από τη γέφυρα» που σημείωσε μεγάλη επιτυχία στις «Ηνωμένες Πολιτείες και μεγαλύτερη στην Αγγλία και τη Γαλλία η ήρωίδα μόλις έχει μπη στην έφηβική ηλικία. Η «Λολίτα» του Ναμπόκοβ, μία κοπελίτσα δώδεκα χρο-

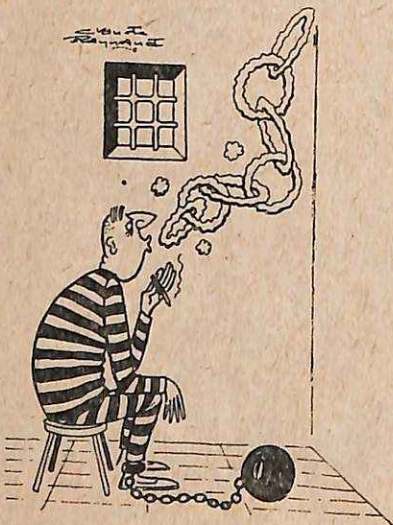
νών που ξελογιάζει ένα σαραντάρη, κέρ-τησε τον τίτλο του πιο πολυδιαβασμένου βιβλίου στην Αμερική επί μήνες ολόκληρους. Η ενήλικη γυναίκα ζή στον ίδιο κόσμο με τον άνδρα αλλά η γυναίκα - παιδί κινείται σ' έναν κόσμο κλειστό γι' αυτόν. Η διαφορά της ηλικίας ξαναφέρει ανάμεσα στον έρρενα και στο θήλυ την απόσταση που φαίνεται αναγκαία για τον πόθο. Τουλάχιστον σ' αυτή την άποψη ποντάρανε όσοι δημιουργήσανε μια καινούργια Εύα, ενώνοντας τους τύπους του άγουρου φρούτου και της μοιραίας γυναίκας.

Η Μπριζίτ Μπαρντό είναι το τελειότερο δείγμα αυτού του κράματος. Όταν την βλέπεις από πίσω, το λεπτό, μυώδες σώμα της χορεύτριας, μοιάζει σώμα έφηβου. Η θηλυκότητά της θριαμβεύει στο στήθος της. Τα μακριά της μαλλιά πέφτουν ανέμελα στους ώμους της. Τα χείλη της έχουν μια έκφραση παιδιαστική μ'αυτή προκαλούν. Περιφρονεί τα κομψά φορέματα, τα κοσμήματα, τα μυρωδικά, το μακιγιάζ. Αλλά το περπάτημά της είναι αισθησιακό - τόσο που και ένας άγιος θα πουλούσε την ψυχή του στο διάβολο για να την βλέπει να χορεύει. Λένε πως το πρόσωπό της έχει μια και μόνη έκφραση. Μ'αυτή η αδιαφορία της πάει. Η Μπέ - Μπέ δεν έχει τη σφραγίδα της πείρας, είναι σ'α να μην έχει μνήμη ούτε παρελθόν.

Ο θρύλος που έπλεξε γύρω της ή διαφήμιση την ταύτισε για πολλόν καιρό μ' αυτό τον τύπο του ένοχλητικού παιδιού. Ο Βαντίμ την παρουσίασε σαν «ένα φαινόμενο της φύσεως». Δεν παίζει, έλεγε, απλώς υπάρχει. Την περιέγραφε τόσο άφελη που να φτάνει τα όρια της κουταμάρας. Άλλοι πάλι την περιγράφανε σ'α μια γυναίκα που υπακούει τυφλά στα ένστικτα και τις παρορμήσεις της. Είναι γυναίκα με ταμπεραμέντο, εύμεταβλητη και γεμάτη απροσδόκητες εκδηλώσεις και παρ' όλο που διατηρεί την καθαρότητα του παιδιού, διατηρεί και το μυστήριό του. Μια εικόνα αυτή δεν απομακρύνεται πολύ από τον πατροπαράδοτο μύθο της θηλυκότητας. Οι ρόλοι που της δίνουνε στην οθόνη έχουν κι αυτοί την τυποποιημένη τους πλευρά. Εμφανίζεται σαν μια δύναμη φυσική, επικίνδυνη όσο μένει αδάμαστη, αλλά που ο άρρενικός μπορεί να την εξημερώσει. Εκείνη είναι καλή, έχει αγαθή καρδιά. «Αν ξεφεύγει, αν κάνει κάτι στραβό, είναι γιατί είναι τόσο νέα και γιατί φταίνε οι περιστάσεις. Η Μπέ - Μπέ είναι ένα χαμένο, αξιολύπητο παιδί που θέλει οδηγό και προστάτη. Το πλαίσιο αυτό πέτυχε. Κολακεύει την ανδρική ματαιοδοξία και καθησυχάζει τις ώριμες γυναίκες. Η Μπέ - Μπέ δεν είναι ούτε διεφθαρμένη ούτε αντάρτισσα, ούτε ανήθικη, γι' αυτό ακριβώς το λόγο ή ήθικο-

λογία δεν έχει καμιά σχέση μαζί της. Τό καλό και τό κακό είναι γι' αυτήν συμβατικότητα.

Δεν της καίγεται καρφί για τη γνώμη των άλλων. Μά και δεν προσπαθεί να σκανδαλίση. Ξέρει τα δικαιώματά της καλύτερα από τα καθήκοντά της. 'Ακολουθεί τις όρεξεις της. Τρώει όταν πεινά και κάνει έρωτα με την ίδια α-

πλότητα. Δεν κρίνει τους άλλους. Κά-νει, ό,τι της άρεσει κι αυτό είναι που συγκινεί. Δέ ρωτά, μά δίνει απαντήσεις με μια ελκρινεία, που μπορεί να εί-ναι μεταδοτική. Τά ήθικα παραστρατή-ματα μπορούν να διορθωθούν, αλλά πώς να διορθωθή ή καταπληκτική της άρε-τή, ή γνησιότητα; Αυτή είναι ή ουσία της. Τίποτα δεν μπορεί να της την ά-φαιρέσει. 'Απορρίπτει την ύποκρισία και τις έπικρίσεις, αλλά και την προνοητι-κότητα και τον ύπολογισμό και την προ-μελέτη. Γι' αυτήν τό μέλλον είναι μία από τις έφευρέσεις των μεγάλων στις όποιες δεν έχει έμπιστοσύνη. «Ζώ σαν να ήταν να πεθάνω από τη μία στιγμή στην άλλη» λέει με τό στόμα μιάς ή-ρωίδας της όθόνης.

Για όλα αυτά μία μεγάλη και συντη-ρητική όπισθοφυλακή της έποχής μας λέει ό,τι ή Μπέ - Μπέ είναι τό γέννημα και ή έκφραση της άνηθικότητας του αιώνα μας. Οι καθώς πρέπει γυναίκες μπορεί να νιώθουν πιό ήσυχες όταν βρεθούν μπροστά σε γυναίκες με τόν κλασικό τύπο της γόησσας με τά σκο-τεινά μυστικά. 'Από τό ύψος της άρε-τής της ή μνηστή, ή σύζυγος, ή δεσπο-τική μητέρα, καταδικάζουν τις μάγισ-σες. 'Αλλά, όταν δούν τό κακό να παίρ-νι τη μορφή της άθωότητας, γίνονται έξω φρενών. 'Η Μπέ - Μπέ δεν έχει τί-ποτε από τόν τύπο της κακιάς γυναίκας. Στο πρόσωπό της διαβάζεται ή ελλι-κρινεία και ή καλωσύνη. Είναι άνθηρη

και γερή, γεμάτη από έναν ήρεμο αί-σθησιασμό.

Οι άνδρες έλκονται από τη γοητεία της Μπέ - Μπέ, αυτό όμως δεν σημαίνει ό,τι την συμπαθούν. Οι περισσότεροι Γάλλοι ισχυρίζονται ό,τι ή γυναίκα χάνει τό σέξ - άπλή της όταν έγκαταλείψη τά τερτίπια της. Λένε πώς μία γυναί-κα με παντελόνια παγώνει τόν πόθο, αυτό όμως δεν συμβαίνει με την Μπρι-ζίτ και ένοχλούνται, γιατί δεν είναι πρό-θυμοι να έγκαταλείψουν τόν ρόλο τους. 'Η δάμπ τους γοήτευε, μά ήταν γι' αυτούς ένα όν παθητικό. Πήγαιναν συ-νειδητά πρὸς την καταστροφή τους. 'Η Μπέ - Μπέ δεν καλλιεργεί τό μυστήριο. 'Όταν γυμνώνεται, άπλώς δείχνει τό σώ-μα της, που ποτέ δεν μένει άκίνητο. Περπατά, χορεύει, κινείται. 'Ο έρωτι-σμός της δεν έχει τίποτα τό μυστηρια-κό, είναι επιθετικός. Στο παιχνίδι του έρωτα ή Μπέ - Μπέ είναι και κυνηγός και λεία. Κι αυτό άκριβώς πληγώνει την άρσενική ύπερηφάνεια.

Η διαφορετική ύποδοχή που κά-νουν στη Μπέ - Μπέ στη Γαλλία και στην 'Αμερική, όφείλεται ως ένα σημείο στο γεγονός ό,τι ό 'Αμερικανός δεν βρίσκει γούστο, όπως ό Γάλλος, στα κάπως χοντρά άστεία. 'Εχει την τάση να δείχνει σεβασμό στη γυναίκα. 'Η σεξου-αλική ισότητα που εκφράζεται χωρίς λόγια με τόν τρόπο της Μπέ - Μπέ εί-ναι κάτι άγνωρισμένο στην 'Αμερι-κή από καιρό. 'Όστόσο, ό 'Αμερικανός άντιπαθεί κάπως τη δυναμική γυναίκα - τύρανο. Γι' αυτό και παραδίνεται με χαρά στη γοητεία της «nymphette» που δεν δείχνει καθόλου τά σημάδια της συζύγου και της μαμάς. Στη Γαλ-λία πολλές γυναίκες συνεργούν κρυφά για νάχουν οι άνδρες ένα αίσθημα ύπεροχής που τόσο τους εύχαριστεί. Οι Γάλλοι προτιμούν να έχουν μπροστά τους την ύπακοη παρά την περήφανη άδιαντροπία της Μπέ - Μπέ.

Σε μία κοινωνία με πνευματικές ά-ναζητήσεις ή Μπέ - Μπέ εμφανίζεται σαν κάτι άπελπιστικά ύλιστικό και πεζό. 'Όστόσο, ό έρωτας έχει μεταμφιεσθή με τόσο ψεύτικα ποιητικά τεχνάσματα, ώ-στε ή πεζότητα αυτή μου φαίνεται ύγι-εινή και ξεκουραστική.

Οι άνθρωποι που ξέρουν τη Μπέ - Μπέ μιλούν για την καλή της διάθεση, την καλωσύνη της, τη φρεσκάδα της. Δεν είναι ούτε άνόητη ούτε χαζή και ή φυσικότητά της δεν είναι προσποιητή. Και τά τελευταία άρθρα που δημοσιεύ-θηκαν γι' αυτήν με αυθεντικές πληροφο-ρίες λένε πώς είναι ένα άπλό κορίτσι που άγαπά τά ζώα, λατρεύει τη μητέ-ρα του, είναι άφοσιωμένο στους φίλους του, μετανοιώνει για τά καπρίτσια του και θέλει να διορθώσει τους τρόπους του. 'Η φήμη και ή τύχη ήρθαν ξαφνικά και της φούσκωσαν τά μυαλά, αλλά

τώρα συνέρχεται. Με λίγα λόγια, παρα-τηρείται ένα άληθινό κίνημα «άποκατα-στάσεώς» της.

Τώρα ή Μπέ - Μπέ λέει συχνά με έ-θουσιασμό, πώς λατρεύει την έξοχη και όνειρεύεται να άποκτήσει μία φού-μα. Στη Γαλλία, ή άγάπη για τις φού-μας θεωρείται δείγμα ύψηλης ήθι-κής. 'Ο Ζαν Γκαμπέν κερδίζει πολλή συμπάθεια όταν δηλώνει πώς «μία γελάδα είναι κάτι ουσιαστικότερο από τη δόξα». Οι άστέρες φωτογραφίζουν συχνά ενώ ταίζουν τις κόττες τους σκάδουν τόν κήπο τους. Τό πάθος αυτό για τη γή είναι χαρακτηριστικό του λογικού άστού κι αυτό τείνει να γίνι ή Μπριζίτ. Είναι τύπος που κοι-τά ήξερε τις τιμές των ειδών και ήξερε πάντα πρόσχε τους λογαριασμούς του σπιτιού. 'Επειτα παρακολουθεί τις με-ς του Χρηματιστηρίου και είναι παν-τα καλά πληροφορημένη. Σε ένα έπίση-μο γεύμα κατέπληξε τό διευθυντή της Τράπεζας της Γαλλίας με τις γνώσεις της. Για τη γαλλική άστική τάξη είναι μεγάλο προτέρημα τό να ξέρει κανείς τό τοποθετή τό χρήμα του. Πολλούς ρω-λους έχει μπροστά της για να παίξει στην άληθινή ζωή ή Μπέ - Μπέ. Τό έ-θαιο είναι πώς στην όθόνη άρχισε να αλλάζει. 'Ηδη στην ταινία της «'Η Μπέ - Μπέτ πάει στον πόλεμο», έπαίξε ήρωίδα της άντιστάσεως και έμφανίστη-κε ντυμένη με στρατιωτική στολή και με ρούχα σεμνά. 'Ο έρωτας να μπορούν να βλέπουν και οι άνήλικοι» λένε ό,τι έπρε-πε.

'Αραγε ή μεταμόρφωση είναι όρι-κή; 'Αν είναι έτσι, άσφαλώς μερικοί άν-θρωποι που ψυχικά ανήκουν στην παλαιο-φρουρά και ώριμοι που προτιμούν την άλήθεια από την παράδοση. 'Όταν πει-με ό,τι ή Μπαρντό έκπροσωπεί την πρι-νηθικότητα μιάς έποχής αυτό σημαί-νι πώς ό τύπος που δημιούργησε είναι προ-κληση για ώρισμένα ταμπού που δεχ-ταν ή προηγούμενη έποχή, κυρίως ένα που άρνιόνταν στη γυναίκα τη σε-ξουαλική άυτόνομία. 'Όστόσο, ή άπελευ-θέρωση τό έρωτα και τό έρωτιστικό συ-ναισθήμα είναι κάτι με πολύ σοβαρότερες πει-σεις από ό,τι νομίζουμε. Μόλις άκού-σουμε ένα μύθο, όλοι οι μύθοι κινεί-ναι. Τά παιδιά ρωτούν πάντα «γιατί τί;» και «γιατί όχι;» Και τους λέμε «α-σπάζουν». Τά μάτια της Μπριζίτ, χαμόγελό της, ή παρουσία της ύπόβα-λουν θαρείς αυτές τις έρωτήσεις. 'Αρ-γε θα άποσιωπηθούν τά έρωτήματα πρὸς πρόβαλε εκείνη χωρίς λόγια; 'Όχι, έ-πεί νά λή κι αυτή άνοησίες; 'Ισως έτσι άντιπάθεια που ξεσήκωσε να καταστ-λάξη μά εκείνη δεν θα άντιπροσώπευ-με πώς δεν θα δεχτή να μπη στην άσ-μαντότητα για να γίνι δημοφιλής. 'Α-ρίμηση μά να μην αλλάξει.

—SIMONE DE BEAUVILLE

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΤΗΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗ;

ΕΝΩ ό Βέρνερ φόν Μπράουν άνήγ-γειλε τελευταία ό,τι θα έκτοξευθή ό 'Αμερικανικός πύραυλος «Κρόνος» που θα τοποθετήσει στο διάστημα πλατφόρ-μες για να άνεφοδιάζονται τά διαστη-μόπλοια, οι Ρώσοι έτοιμάζουν, μία άπο-στολή γύρω στον πλανήτη 'Αφροδίτη, 42 έκατομμύρια χιλιόμετρα μακριά από τη Γή.

'Η Ρωσική αυτή άποστολή στην 'Α-φροδίτη θα είναι τό πιό έντυπωσιακό γεγονός στην ιστορία της άστρονομίας, είπε ένας διακεκριμένος έπιστήμων, νιό-θοντας άσφαλώς δικαιολογημένη περη-φάνεια. Είναι φανερό πώς ή έπιστήμη των άστρων, ή έπιστήμη του άπείρου, γίνεται από μέρα σε μέρα ή έπιστήμη της έπικαιρότητας. Τώρα τό κομμάτι του γαλάζιου ούρανού που ατενίζουμε από τό δωμάτιό μας γίνεται ένα και-νούργιο πεδίο περιπετειών. 'Εδώ και τρία χρόνια, και από τότε που παρου-σιάστηκαν οι Σπούτνικ, ή σκέψη των ανθρώπων πήρε κάθετη κατεύθυνση. 'Η άσφάλεια των λαών εξαρτάται από τους δρόμους των άστρων και όχι από τά καπρίτσια της γεωγραφίας. 'Ο ούρα-νός των ταπεινών, των πιστών, έγινε ούρανός των έπιτελείων.

Οι πύραυλοι έφεραν την άστρονομία στην καρδιά της πολιτικής. 'Όσα δεν μπορούσαν να έξιχνιάσουν κατά βάθος τά μεγάλα τηλεσκόπια, τά άστροναυτικά έργαστήρια έτοιμάζονται να τά γνωρί-σουν επί τόπου. 'Η 'Αφροδίτη, ό πρώ-τος πλανήτης, που παρατήρησαν οι άρ-χαίοι, βρίσκεται πρώτη στη σειρά των εξερευνησεων που σχεδιάζουν οι έπιστή-μονες και τους προκαλούν να καταπι-στούν μ' αυτά προτού άκόμη άποικί-σουν τη Σελήνη, προτού έγκαταστήσουν σταθμούς στο διάστημα, προτού ξεκα-θαρίσουν τις άμφιβολίες τους σχετικά με την ύπαρξη των 'Αρείων.

'Αλλωστε όλοένα περισσότερο έπι-κρατεί ή άποψη ό,τι ή 'Αφροδίτη είναι ή αδελφή της Γής, άκόμη και ό,τι είναι κατοικήσιμη. Πάντως, αν και έχη μία λάμψη τόσο έντονη ώστε να την βλέπουμε με γυμνό μάτι και στο φώς της ήμέρας, και στις Μεσογειακές πε-ριοχές και από την κορυφή ενός βουνού όπου τό γαλάζιο του ούρανού είναι βα-θύτερο, ή 'Αφροδίτη κρατά τό μυστικό της. 'Υπάρχουν άραγε άνθρωποι ή δυ-τά συγγενή πρὸς τόν άνθρωπο στην 'Αφροδίτη;

Τό άστεροσκοπείο του όρους Ουίλσον καταπιάστηκε από τόν χειμώνα του 1958 με τό τελευταίο κεφάλαιο του μυ-θιστορήματος της 'Αφροδίτης και δεν θα άργήσει άσφαλώς ή ώρα που θα προστεθούν νέες πληροφορίες για να

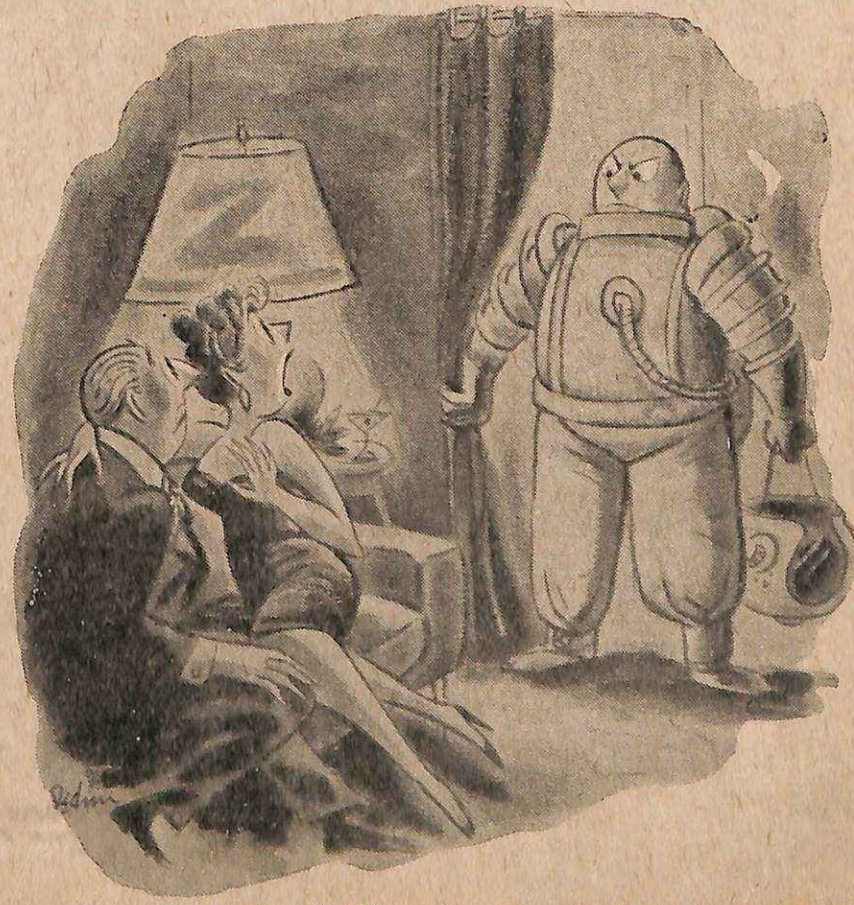
συμπληρώσουν τό πορτραίτο του πλα-νήτη αυτού.

Η ιστορία άρχισε με τό Γαλιλαίο. Τώ-ρα ό ρωσικός πύραυλος θα φέρη τους τελευταίους άριθμούς, τις τελευταίες άποδείξεις της καταπληκτικής αλήθειας. Οι άστρονόμοι παρατήρησαν πρώτα ό,τι ή 'Αφροδίτη ήταν πιό μικρή από τη Γή μόνον κατά 4%. 'Αλλά τό τηλεσκό-πιο, που έδειχνε τά όρη της Σελήνης, τις διώρυγες του 'Αρη και τις κηλίδες του 'Ηλίου, δεν έδειχνε άπολύτως τίπο-τα πάνω στην 'Αφροδίτη. Βαρειά σύν-νεφα σκέπαζαν πάντα την έπιφάνειά της. 'Όσο και αν τά τηλεσκόπια γίνον-ταν τελειότερα ή 'Αφροδίτη έμενε κρυμ-μένη.

Στά μέσα του 19ου αιώνα, ό φιλό-σοφος Αύγουστος Κόντ δεν δίστασε να πη ό,τι ήταν τόσο άδύνατο να παραμε-ρίσουμε τόν πέπλο της 'Αφροδίτης όσο και να καθορίσουμε τη χημική σύστα-ση των άστρων. 'Όστόσο, ή έπιστήμη

προχωρούσε ταχύτερα από τη σκέψη του φιλοσόφου. Τόν καιρό άκριβώς που ό Κόντ έκανε την ύπερβολική προφη-τεία του, δύο Γερμανοί έπιστήμονες, ό Μπούνσεν και ό Κιρτσόφ παρατηρού-σαν επάνω σ' ένα λευκό τοίχο τό φώς ενός κεριού που διαπερνούσε ένα πρί-σμα και σχημάτιζε ένα ούράνιο τόξο. Οι δύο έπιστήμονες σκέφθηκαν τότε να ρίξουν στη φλόγα του κεριού μερικούς κόκκους από διάφορες χημικές ουσίες. Τότε έμφανίστηκαν στο ούράνιο τόξο καινούργιες φωτεινές άκτίνες: μία κίτρι-νη όταν έρριξαν άλας της θάλασσας, μία πράσινη όταν έρριξαν άλας του χαλκού.

'Η άνακάλυψη ήταν μεγάλη: άφού τό φώς μπορούσε να φανερώσει τη χημική σύνθεση της πηγής που τό έκπέμπει, τό-τε θα ήταν δυνατό να καθορίσουμε από μακριά την ταυτότητα ενός φωτεινού χημικού σώματος. 'Ετσι, από άπόστα-ση δισεκατομμυρίων χιλιομέτρων ό άν-θρωπος θα μπορούσε να άναλύσει τη

«Δεν μου είπες ό,τι θα γνώριζες σε πέντε μήνες;»

...ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΦΩΣ

Δέν ήταν επινόηση της στιγμής, μά αποτέλεσμα μεγάλου κόπου και προσπάθειας.

ΜΠΟΡΩ να προσλάβω μαθηματικούς στην υπηρεσία μου, αλλά οι μαθηματικοί δεν μπορούν να με προσλάβουν στη δική τους υπηρεσία! Με μία τέτοια δήλωση την εποχή της επιτυχίας του και της παγκόσμιας φήμης του, ο Θωμάς Έντισον βόηθησε μόνο του στη σκιαγράφηση της προσωπικότητάς του: του γνήσιου Αμερικανού λαϊκού ήρωα, του αγράμματου τεχνίτη και εφευρέτη που δοκιμάζει και δεν πετυχαίνει, αλλά που φθάνει στο αποτέλεσμα που επιδιώκει με την επιμονή του και την έμφυτη επιδεξιότητά του. Λένε, για παράδειγμα, ότι δοκίμασε περισσότερα από 1.600 υλικά (χαρτί και ύφασμα, σπάγγο, σελιλιόντ, σανίδες κιβωτίων, ξύλο από ινδική καρύδα, άχυρο, φελλό, κεριά, καλάμι, ακόμη και τρίχες από τα γένια ενός κοκκινότριχου Σκωτσέζου). Όσοπου να φθάση στο κομμάτι ενός απανθρακωμένου θαμβακερού σπάγγου που έλαμψε μισή μέρα στο τεχνητό κενό, την 21 Οκτωβρίου 1879. Σήμερα, στον κόσμο που ζούμε και που εξαρτάται τόσο πολύ για τον τεχνητό φωτισμό του από τον ηλεκτρικό λαμπτήρα, η εφεύρεση αυτή δεν αναγνωρίζεται σαν μία εξαιρετικά σπουδαία συμβολή στην τεχνολογική επιστήμη. Κατατάσσεται μάλλον στους ευτυχείς εκείνους συνδυασμούς που ο Έντισον πετύχαινε με τις δοκιμές του, όπως ο φανογράφος, ο συσσωρευτής κλπ., πράγματα που δεν κατέχουν μεγάλη θέση στην εκτίμηση του σημερινού κοινού, συνηθισμένου πια να θαυμάζει την τεράστια πρακτική σημασία των ανωτέρων θεωριών της Φυσικής.

Το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας του Έντισον.

και κατασκεύασαν ένα νέο τύπο γεννήτριας που προσαρμόστηκε με επιτυχία στο ηλεκτρικό εκείνο ρεύμα που τόσο κορόιδευαν τότε, του «πολλαπλού τόξου». Με το σύστημα αυτό κυκλοφορίας του ρεύματος μπορούσαν να ανάβουν και να σβήνουν ανεξάρτητα το ένα από το άλλο τα διάφορα φώτα. Το κυριώτερο, την ίδια εποχή κατασκεύασαν και ηλεκτρικό λαμπτήρα που μπορούσε να λειτουργήσει στο είδος αυτό της ηλεκτρικής συνδέσεως. Τα εργαστηριακά σημειωματάρια των δεκαπέντε εκείνων μηνών μάς δείχνουν την έντατική εργασία του Έντισον, του Μάγου του Πάρκου Μένλο, προικισμένου με όλες τις καταπληκτικές ιδιότητες που του απέδιδε η λαϊκή φαντασία. Μας δείχνουν ακόμη ότι ο αυτοδίδακτος αυτός τεχνικός είχε μπηθαινό στο νόημα της φύσεως του ηλεκτρισμού και ήταν μνημένος στη δύναμη και στη νομοτέλειά του. Στις 8 Σεπτεμβρίου 1878 ο Έντισον πήρε την οριστική απόφασή του να αφιερώσει ολόψυχα το ταλέντο του στην υπόθεση του ηλεκτροφωτισμού. Την ημέρα εκείνη πή-

γε στην Άνσόνια της Κονέκτικατ να επισκεφθώ το ορυχαλουργείο του Ουίλλιαμ Ουάλλας που μαζί με τον Μαύση Φάρμερ είχαν εφεύρει το πρώτο πραγματικό δυναμό στην μερική. Ο Ουάλλας έδειξε στον Έντισον οκτώ λαμπρά βολταϊκά τόξα, 500 κηρίων το καθένα, που λειτουργούσαν με το δυναμό του, ισχύος οκτώ ίππων. Με τέτοιο σύστημα οι Ουάλλας και Φάρμερ όπως και ο Τσάρλς Μπρούς στην Κλήβελαντ άρχισαν τότε να εισάγουν ηλεκτροφωτισμό στο εμπόριο για τον φωτισμό δρόμων, εργοστασίων και κατοικημάτων. Ο Φάρμερ είχε κάνει την πρώτη επίδειξη φωτισμού με βολταϊκό τόξο δυο χρόνια πρωύτερα στην Ένθεση της Φιλαδελφείας και το κατάστημα του Τζών Βαναμαίκερ φωτιζόταν ήδη με το σύστημα αυτό. Το βολταϊκό τόξο εξακολουθεί και σήμερα να χρησιμοποιείται για προβολείς και γενικά για έντατικούς φωτισμούς, στις μηχανές κινηματογραφικής προβολής. Το ηλεκτρικό ρεύμα περνώντας από ένα μικρό κενό ανάμεσα σε δύο ηλεκτρόδια δημιουργεί ένα τόξο και τη διοχέτευση οξυγόνου δια του τόξου παράγεται ένα λαμπρό λευκοκόκκινο φως.

Στα 1870 η Ευρώπη προπορεύεται ήδη κατά μία δεκαετία από την Αμερική στην τελειοποίηση της τεχνικής της χρησιμοποίησης του βολταϊκού τόξου. Καταστήματα, σιδηροδρομικοί σταθμοί, δρόμοι και φάροι στην Αγγλία και τη Γαλλία χρησιμοποιούσαν το βολταϊκό τόξο. Με σχεδόν έκτακτο φωτιστικό φως, εκαιγαν μέσα σε άνοικτες γυάλινες σφαίρες και έβγαζαν βλαβερά αέρια, για το λόγο αυτό άλλωστε πάντοτε τοποθετημένα ψηλά στους δρόμους ή στα καταστήματα. Έπειδή όμως η άπορροφούσαν πολύ ρεύμα έπρεπε να συνδέωνται «έν σειρά», δηλαδή ένα μετά το άλλο στο ίδιο σύρμα συνεχές ρεύμα, και άναβαν και έσβηναν από ένα και μόνο διακόπτη. Και Έντισον είχε πειραματισθώ με το βολταϊκό τόξο χρησιμοποιώντας το «καθαρό» μέθοδο αυτής επιδόθηκε στην εφεύρεση του φανογράφου. Όταν όμως έπληθην το εργοστάσιο του Ουάλλας, συνεπήρε πάλι ο παλιός ένθουσιασμένος του όταν είδε τις επιτυχίες των άλλων. Όπως περιγράφει ένας αυτόπτης μάρτυς της σκηνής, «στο εργοστάσιο του Ουάλλας ο Έντισον έκανε σαν τρέχοντας από τη μια άκρη στην άλλη από το δυναμό στα φώτα και από τα φώτα στο δυναμό. Κυριολεκτικά έπαιζε με επάνω σε ένα τραπέζι και άρχισε να κάνει διάφορους υπολογισμούς. Λόγιζε την ίπποδύναμη της μηχανής και την απόδοση των φώτων, την πηλοειότητα του κάρβουνου που θα χρειαζόταν ή μηχανή σε μία μέρα, σε μία

μάδα, σε ένα μήνα, σε ένα χρόνο. Στον ίδιο τον Ουάλλας γύρισε ύστερα την ίδια εκείνη μέρα και του είπε προκλητικά: «Πιστεύω ότι μπορώ να σε νικήσω δίνοντας ηλεκτρισμό σ' ολόκληρη την πόλη. Δεν νομίζω ότι ακολουθής τον σωστό δρόμο.» Την ώρα που έτρωγαν, ο Έντισον χάραξε το όνομά του και την ημερομηνία με διαμάντι πάνω σε ένα ποτήρι. Από τις σημειώσεις του ίδιου του Έντισον και από τις διαφωτιστικές δηλώσεις του στον Τύπο την εποχή εκείνη γνωρίζουμε σήμερα τί είναι εκείνο που τον έκανε να αισθάνεται τόσο σίγουρο στην αυτοπεποίθηση και αίσιοδοξία την ημέρα εκείνη. «Είδα για πρώτη φορά τα πάντα να δουλεύουν πραγματικά. Είδα ότι το πράγμα δεν είχε προχωρήσει πολύ και ότι είχα έλπίδες. Το έντατικό φως δεν είχε διατεθεί αρκετά ώστε να μπορώ να μπη μέσα στα σπίτια. Σε όλα τα μέχρι την ημέρα εκείνη ηλεκτρικά φώτα, το φως ήταν πολύ έντατικό και ο αριθμός των φωτιστικών σωμάτων πολύ μικρός. Γύρισα στο σπίτι μου και άρχισα να πειραματίζωμαι επί δύο μερόνυχτα συνεχώς. Ανεκάλυψα το μυστικό που ήταν τόσο απλό ώστε και ένας λουστράκος θα μπορούσε να το καταλάβει... Η διαίρεση του φωτός είναι πια γεγονός.»

Την εποχή εκείνη ακριβώς, στο μυαλό του Έντισον έλαμψε ή εικόνα του φωτισμού των πόλεων της εποχής εκείνης με γκάζι. Το κεντρικό εργοστάσιο παραγωγής γκαζιού και οι κεντρικοί σωλήνες που ξεκινούσαν από αυτό με διακλαδώσεις ώδηγούσαν στους κατοικημένους χώρους και με την στρόφιγγα στην είσοδο κάθε κατοικίας που άνοιγε και έκλεινε ανάλογα με τη θέληση του κάθε πελάτη. Στα τελευταία πενήντα χρόνια του 19ου αιώνα, ο φωτισμός με γκάζι είχε πάρει στις Ηνωμένες Πολιτείες τις διαστάσεις μεγάλης βιομηχανίας. Φυσικά περιωριζόταν στις πόλεις. Τα τρία τέταρτα του πληθυσμού των Ηνωμένων Πολιτειών την εποχή εκείνη ζούσαν ακόμη στην ύπαιθρο και χρησιμοποιούσαν για φωτισμό τα κεριά και τις λάμπες πετρελαίου. Στη μοναξιά του, ο Έντισον προσπαθούσε να δώσει μια πιο συγκεκριμένη

μορφή στη σκέψη που τον απασχολούσε. Στο σημειωματάριό του γράφει κάτω από τον τίτλο «Ηλεκτρισμός αντί γκαζιού σαν γενικό φωτιστικό μέσο»: «Ο ηλεκτρισμός θα κάνει ό,τι σήμερα γίνεται με το γκάζι.» Η μεγάλη προσπάθεια του Έντισον ήταν όχι να κατασκευάσει ένα μεγάλο φως ή ένα έκτακτο φως, αλλά ένα μικρό φως με την απλότητα του γκαζιού. Σε ένα δημοσιογράφο μιάς από τις μεγάλες εφημερίδες της Νέας Υόρκης που τον συνόδευσε στην Άνσόνια, περιγράφει την ιδέα του ή μάλλον την εμπνευσή του, να φτιάξει ένα μεγάλο κεντρικό σταθμό ηλεκτροφωτισμού που να επαρκή μόλις για ολόκληρη τη Νέα Υόρκη. Ένα δίκτυο από ηλεκτρικά σύρματα θα μοίραζε το ρεύμα σε μυριάδες μικρά φώτα στις κατοικίες, φώτα που δεν θα έμοιαζαν καθόλου με το έκτακτο φως του βολταϊκού τόξου. Κατά κάποιο τρόπο το ηλεκτρικό ρεύμα θα το μετρούσαν και θα το πουλούσαν. Ο Έντισον είπε στον δημοσιογράφο ότι θα είχε έτοιμη την εφεύρεσή του ηλεκτροφωτισμού σε έξι έβδομάδες. Στο Πάρκο Μένλο, στην Πολιτεία της Νέας Υερσέης όπου ήταν εγκατεστημένο ήδη το περίφημο εργαστήριό του, θα έφτιαχνε συρμάτινες γραμμές και θα συνέδεε όλα τα σπίτια που θα τα φωτίζε ώστε να κάνει μία «μεγάλη επίδειξη.»

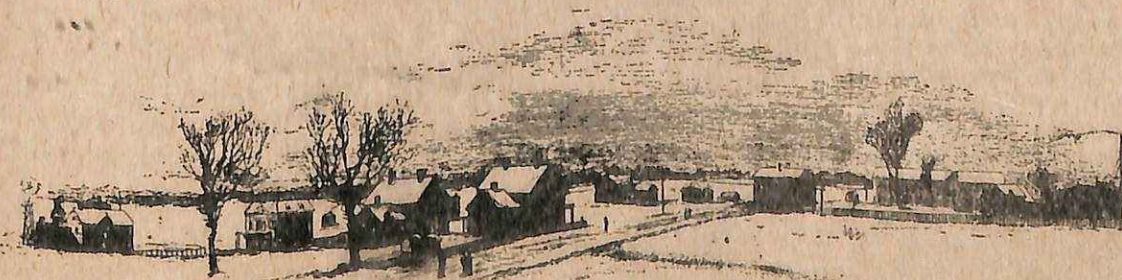
Έτσι, από την αρχή ο Έντισον δεν συγκέντρωνε τόσο πολύ την προσοχή του στην αναζήτηση ενός βελτιωμένου τύπου «πυρακτούμενου νήματος» όσο στην ανάλυση των κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών κάτω από τις οποίες θα μπορούσε να λειτουργήσει ή εφεύρεση που έπεδίωκε να πραγματοποιήσει. Ένώ με μεγάλη δραστηριότητα είχε επιδοθώ στην επέκταση των εγκαταστάσεών του στο Πάρκο Μένλο και στην ανεύρεση των απαραίτητων χρηματικών μέσων, συνέχιζε τη μελέτη της βιομηχανίας φωτισμού με γκάζι. Ταυτόχρονα επεξεργείτο την οικονομική διereύνηση του συστήματος ηλεκτροφωτισμού που είχε σχηματίσει με τη φαντασί-σμού του. Το γκάζι ήταν δύσχερηστο και επικίνδυνο. Τόσο δύσχερηστο, ώστε στο θέατρο της Μάντισον Σκουαίρ, κά-θε μπεκ γκαζιού είχε κοντά και ένα ε-

ξαεριστήρα.» Ότιδήποτε όμως θα ήταν εκείνο που θα αντικαθιστούσε το γκάζι, έπρεπε να προβλέπη και για «ένα γενικό σύστημα διανομής που αποτελούσε το μόνο δυνατό μέσον για έναν οικονομικό φωτισμό.» Μαζεύοντας όλα τα αρχεία, τα στοιχεία και τα βιβλία τα σχετικά με τον φωτισμό με γκάζι, μελέτησε τον τρόπο λειτουργίας της σχετικής βιομηχανίας, τον τρόπο καταναλώσεως και το σύστημα διανομής. Στο μυαλό του σχημάτιζε ήδη το σχέδιο ενός δικτύου από γραμμές ηλεκτροφωτισμού που θα κάλυπτε ολόκληρη την πόλη.

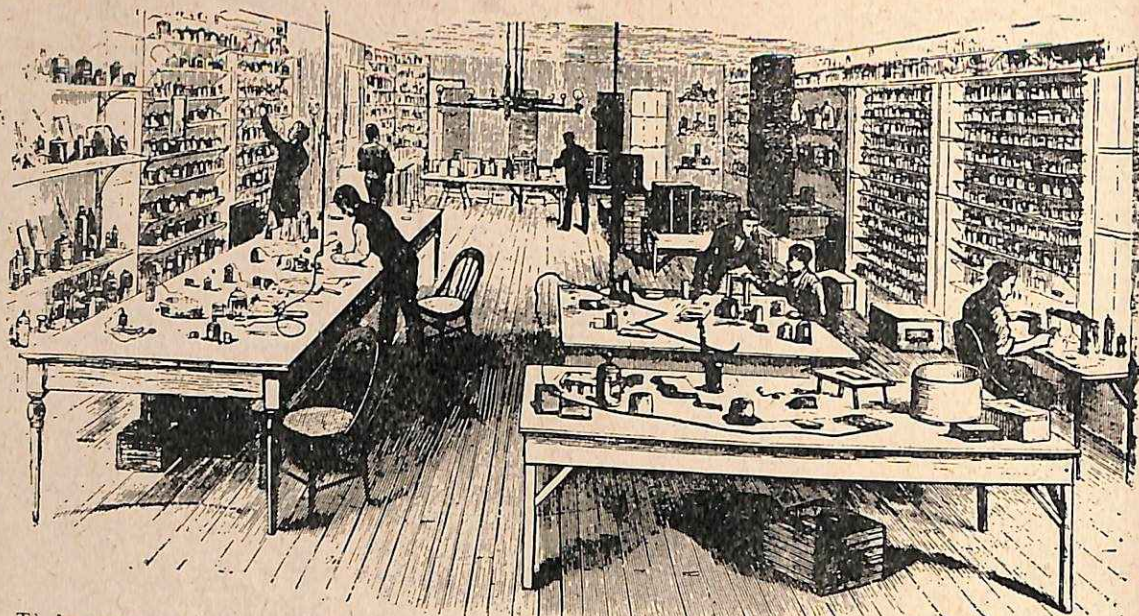
Ο Έντισον είχε εξαιρετικά ανεπτυγμένο το κοινωνικό και οικονομικό αίσθητήριό παρ' όλο που ο ίδιος προσωπικά δεν υπολόγιζε τα χρήματα και δεν έμοιαζε καθόλου με τον σύγχρονο του Τζών Ροκφέλλερ, φημισμένο για τις λογιστικές του ικανότητες. Πριν αρχίσει τα πειράματα για τη δοκιμή της εφεύρεσεως που είχε στα χαρτιά, καθώρισε με σαφήνεια αυτό που έπρεπε να επιδιώξη. Αυτό υπήρξε και ο οδηγός των πειραμάτων και των έρευνών του, ώστε το αποτέλεσμα να μην είναι ένα επιστημονικό παιχνίδι αλλά ένα προϊόν χρήσιμο σε κάθε άνθρωπο.

Εκείνοι που υποστήριζαν τον ηλεκτροφωτισμό

Στο κρίσιμο ζήτημα της χρηματοδότησεως του έργου του, ο Έντισον είχε τη γενναϊόδωρη υποστήριξη του Γκρόβενορ Λώουρη, ενός πλούσιου δικηγόρου. Ο Λώουρη είχε κυριολεκτικά μαγνητισθώ από τον Έντισον και τον έβλεπε όπως ένας συλλέκτης ζωγραφικών πινάκων βλέπει ένα μεγάλο καλλιτέχνη που θεωρεί ότι τα ζωγραφικά του έργα είναι προωρισμένα να περάσουν στην αθανασία. Χρησιμοποιώντας τις πολλές γνωριμίες του κατώρθωσε να σχηματίσει έναν ισχυρό όμιλο υποστηρικτών στους οποίους περιλαμβάνονταν μερικοί από τους σπουδαιότερους οικονομικούς παράγοντες της εποχής εκείνης. Σχηματίστηκε έτσι μια εταιρία που στους μετόχους της ήταν ο Ουίλλιαμ Βάντερμπιλτ και ο συνεταίρος του

Το Πάρκο Μένλο. Η εικόνα αυτή δημοσιεύθηκε στο «Illustrated Newspaper» μαζί με την εικόνα του εργαστηρίου του Έντισον. Το κτίριο του εργαστηρίου φαίνεται στην άκρη δεξιά.

Το εσωτερικό του εργαστηρίου του Έντισον στο Πάρκο Μένλο όπως ήταν τον Ιανουάριο του 1880. Αργότερα, την εποχή της τελειοποίησης του ηλεκτρικού λαμπτήρος, στο εργαστήριο αυτό έγιναν πολλές προσθήκες και επεκτάσεις.

τραπεζίτη Μόργκαν, Έγκιστο Φάμπρι. Αυτό πρώτη φορά συνέβαινε στις Ήνωμένες Πολιτείες. Έφευρέτες ως την εποχή εκείνη είχαν υποστηρίξει για την ανάπτυξη και εκμετάλλευση μιάς εφευρέσεώς τους που την είχαν ήδη τελειώσει. Οι χρηματοδότες του Έντισον, τον βοηθούσαν να ανακαλύψει κάτι, που απλώς ελπίζανε. «Το χρήμα τους το τοποθέτησαν στην πεποίθησή τους για την ικανότητά μου», γράφει ο Έντισον που τότε ήταν 31 ετών, και ήδη γνωστή φυσιογνωμία στην Ουάλ Στρίτ. Το τετραπλό τηλεγραφικό σύστημά του με το οποίο μπορούσε κανείς να στέλνει τέσσερα τηλεγραφήματα ταυτόχρονα χρησιμοποιώντας το ίδιο σύρμα, υπήρξε το επίκεντρο του λυσώδους ανταγωνισμού και του οικονομικού πολέμου που είχε ξεσπάσει τότε μεταξύ των δύο τηλεγραφικών εταιριών, της Ουέστερν Γιούνιον και της εταιρίας του Τζαίη Γκούλντ. Το ειδικό μικρόφωνο του Έντισον με ενεργό άνθρακα, είχε μεταβάλει το τηλέφωνο από ένα όργανο περιωρισμένης χρήσεως, σε σύστημα τηλεπικοινωνίας που ήδη ξαπλώνονταν σε όλη τη χώρα. Οι μετοχές των εταιριών γκαζιού άρχισαν να κατακυλοούν στα χρηματιστήρια της Νέας Υόρκης και του Λονδίνου με τις αναγγελίες του Λώουρη στις εφημερίδες ότι ο Έντισον προετοίμαζε την αντικατάσταση του γκαζιού με ηλεκτρισμό για τον φωτισμό των εργοστασίων και των σπιτιών.

Μολαταύτα ο συνεταιρισμός του Έντισον με τους χρηματοδότες του δεν ήταν στρωμένος με ρόδα. Το πρώτο ρήγμα παρουσιάστηκε στις αρχές Οκτωβρίου, όταν ο αντίπαλος εφευρέτης Ουίλλιαμ Σόγιερ και ο συνεταίρος του

«Άλμπον Μαν» ανήγγειλαν ότι «νίκησαν» τον Έντισον και υπέβαλαν αίτηση για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ενός λαμπτήρος με γραφίτη μέσα σε σωλήνα γεμάτον με άζωτο. Δημιουργήθηκε τότε ένα κύμα πανικού στη διεύθυνση της εταιρίας ηλεκτροφωτισμού Έντισον. Υποστηρίχθηκε η άποψη ότι ο Έντισον έπρεπε να ενώσει τις προσπάθειές του με εκείνες τις προσπάθειες των Σόγιερ και Μαν.

Το εργαστήριο του Πάρκου Μένλο

Την πεποίθησή του ότι θα ξεπερνούσε τους άλλους ο Έντισον την στήριζε στην απεριόριστη εμπιστοσύνη του προς το εργαστήριό του, τον ανώτερο τεχνικό εξοπλισμό του και τους βοηθούς του. Το εργαστήριο του Πάρκου Μένλο ήταν ο μοναδικός οργανισμός της Αμερικής που έκανε διομηχανικές έρευνες. Θα μπορούσε κανείς να πη ότι το εργαστήριο αυτό ήταν η σπουδαιότερη εφεύρεση του Έντισον. Στο διάστημα της περιόδου αυτής έγιναν σοβαρές επεκτάσεις και προσθήκες στο παλιό εργαστήριο. Το σπουδαιότερο όμως ήταν ότι ο Έντισον συγκέντρωσε εκεί ένα έπιτελείο από εκλεκτούς μηχανικούς και τεχνίτες που αποδείχθηκαν ανεκτίμητοι βοηθοί.

Ο Έντισον, αυτόδιδακτος καθώς ήταν, δούλευε με συγκεκριμένες εικόνες. Για να επιτύχει τον τετραπλό τηλεγράφο, έφτιαξε ένα μοντέλο με σωλήνες και διακόπτες από όπου περνούσε νερό, σαν ηλεκτρικό ρεύμα, για να δει πως θα δούλευε ο μηχανισμός με ρεύμα. Ήλλά στην περίπτωση του ηλεκτροφωτισμού, χρειαζόνταν περισσότερο θεωρητικές

γνώσεις και μαθηματικοί υπολογισμοί και τότε προσελήφθη ο ηλεκτροτεχνικός Φράνσις Άπτον που είχε δουλέψει στο εργαστήριο του περίφημου Γερμανού φυσικού Χέρμαν Χέλμχολτς στο Βερολίνο.

Όταν ο Άπτον προσελήφθη στα τέλη Οκτωβρίου, ο Έντισον είχε αρχίσει ήδη να ασχολείται με το φως από πυράκτωση. Αντί για το βολταϊκό τόξο πίστευε ότι η πυράκτωση θα μπορούσε να εξασφαλίσει την απαλότητα του φωτός που έδινε το γκαζί. Άλλα ή ιδέα ενός νήματος που να λάμπει μέσα σε κενό, είχε αναζητηθεί μάταια επί πενήντα χρόνια ως τότε από διάφορους εφευρέτες. Με την προτίμησή του για το φως από πυράκτωση, ο Έντισον παραμέριζε την τεχνική πρόοδο που έφερε το φως του βολταϊκού τόξου. Κανείς, ούτε και ο ίδιος, δεν είχε κατορθώσει να φτιάξει λαμπτήρα πυρακτώσεως που να βαστάει περισσότερο από λίγα λεπτά της ώρας.

Οι πρώτες προσπάθειες του Έντισον, στα 1878, δεν είχαν καμία αξία σημειώτη επιτυχία. Ξέροντας ότι ο άνθραξ έχει το υψηλότερο σημείο τήξεως από όλα τα γνωστά χημικά στοιχεία, δοκίμασε στην αρχή με ταινίες από χαρτί αλειμμένο με γραφίτη που είναι ένα είδος άνθρακος. Με τη μέθοδο αυτή κατορθώσε να κρατήσει τις ταινίες γραφίτη πυρακτωμένες επί οκτώ περιόδων λεπτά της ώρας. Ύστερα στράφηκε στα άνοξειδωτα μέταλλα και δοκίμασε με σύρμα από πλατίνη. Το φως που απέδωσαν ήταν λαμπρό αλλά η θερμοκρασία έλυωνε την πλατίνη. Ο Έντισον τότε κατασκεύασε ένα είδος θερμοστατικής βαλβίδας ή οποία διέκοπτε το ρεύμα όταν η θερμοκρασία έφτανε κον-

τά στο σημείο τήξεως της πλατίνης. Τώρα ο λαμπτήρας αναδόσθηκε αντί να καταστρέφεται τελείως. Προσέχοντας εν τούτοις το οικονομικό μέρος του έργου του ο Έντισον, στις 5 Οκτωβρίου, κατέθεσε αίτηση για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και κάλεσε τους δημοσιογράφους για μία επίδειξη.

Εν τω μεταξύ ο Έντισον με τη βοήθεια του Άπτον προχωρούσε στους υπολογισμούς του. Εκείνο που τον ενδιέφερε τη στιγμή εκείνη ήταν να ξέρει πόσο ηλεκτρικό ρεύμα θα χρειαζόταν για τη λειτουργία ενός συστήματος ηλεκτροφωτισμού με τέτοιου είδους λαμπτήρες. Με τον Άπτον ξεκίνησαν από την αρχή ότι μια τέτοια εγκατάσταση ηλεκτροφωτισμού, όπως την φανταζόταν, έπρεπε να έχει τους λαμπτήρες συνδεδεμένους «έν παραλλήλω» ώστε ο καταναλωτής να μπορεί να αναδοσθήν κάθε φως της εγκαταστάσεώς του χωριστά, όπως γινόταν και με το σύστημα φωτισμού με γκαζί. Προχωρώντας στους υπολογισμούς του αυτού, διαπίστωσαν ότι ο τύπος του λαμπτήρος που κατασκεύασαν, τελειοποιούμενος ακόμη, θα χρειαζόταν κατανάλωση δέκα άμπερ με τάση δέκα βόλτ. Αν στην κατανάλωση αυτή προσθέτονταν και οι απώλειες στο δίκτυο μεταφοράς και διανομής, έβγαине ότι για να φωτιστούν μερικά τετραγώνια μιάς πόλης με λαμπτήρες γραφίτη, έπρεπε να χρησιμοποιηθεί μία τεράστια ποσότητα χαλκού. Έπομένως ένα τέτοιο σύστημα ήταν εμπορικά ανεφάρμοστο.

Αυτός ήταν ο κυριώτερος λόγος για τις αντιρρήσεις με τις οποίες έγιναν δεκτές οι πρώτες ανακοινώσεις του Έντισον ότι θα χρησιμοποιούσε λαμπτήρα πυρακτώσεως σε σύνδεση «έν παραλλήλω». Τυπικό παράδειγμα της περιφρόνησης με την οποία έγιναν δεκτές αυτές οι ανακοινώσεις, είναι η γνώμη που έφρασε μία επίτροπή που συστήθηκε από το Βρετανικό Κοινοβούλιο για να εξετάσει τα αίτια του χρηματιστηριακού πανικού από την πτώση των μετοχών των εταιριών αερίοφωτος. Με τη συμβουλή των επισημόνων, η επιτροπή δήλωσε ότι «τα σχέδια αυτά μπορεί να θεωρούνται καλά από τους υπερατλαντικούς μας φίλους, αλλά είναι ανάξια κάθε προσοχής». Οι επικριτές του Έντισον σκεπτόντουσαν ότι η αύξηση του αριθμού των λαμπτήρων σε ένα κύκλωμα, θα σήμαινε αύξηση της αντίστασεως, επομένως θα περιόριζε τη ροή του ρεύματος προς κάθε λαμπτήρα. Έθεωρείτο ότι ο μόνος τρόπος για να εξασφαλισθεί αρκετό ρεύμα, επομένως και αρκετό φως από τους λαμπτήρες αυτούς, ήταν να περιορισθεί η αντίσταση στο σύστημα διανομής του ρεύματος. Στη σύνδεση «έν παραλλήλω» αυτό σημαίνει αύξηση της διαμέτρου του χάλκινου αγωγού (σύρματος) σε διαστάσεις πρακτικά άχρηστες.

Το σύστημα υψηλής αντιστάσεως

Ετσι εγκαταλείφθηκε το σύστημα χαμηλής αντιστάσεως. Οι μελέτες του Έντισον και του Άπτον στράφηκαν στην τελειοποίηση λαμπτήρων υψηλής αντιστάσεως που θα κατανάλωναν λίγο ρεύμα.

Τον Ιανουάριο του 1879 ο Έντισον δοκίμασε τον πρώτο λαμπτήρα υψηλής αντιστάσεως. Είχε ένα ελατήριο από λεπτό σύρμα πλατίνης μέσα σε μια γυάλινη φούσκα από την οποία είχε αφαιρεθεί ο ατμοσφαιρικός αέρας. Τα αποτελέσματα ήταν ενθαρρυντικά. Οι λαμπτήρες αυτοί κράτησαν μία έως δύο ώρες. Από τη στιγμή εκείνη δόθηκε ο Έντισον ολόψυχα στη λύση του διπλού προβλήματός του. Να επιτύχει τελειότερο κενό και να βελτιώσει την άντοχή του υλικού που έπρεπε να πυρακτώνεται.

Με τη βοήθεια της καινούργιας τότε αεραντλίας Σπρέγκελ, αφαιρούσε τα αέρια μέσα από τα μέταλλα θερμαίνοντάς τα. Το πλατινένιο σύρμα με τον τρόπο αυτό έγινε πολύ σκληρότερο και μπορούσε να αντέξει σε πολύ υψηλότερη θερμοκρασία. Αργότερα ο Έντισον έλεγε ότι τη στιγμή εκείνη πέτυχε να πραγματοποιήσει το πρώτο πραγματικό βήμα προς την ανακάλυψη του σύγχρονου λαμπτήρος πυρακτώσεως.

Εν τω μεταξύ το ήθικό των οικονομικών υποστηρικτών του άρχισε να πέφτει. Ο σοφός εφευρέτης τους δεν είχε πετύχει τίποτε το χειροπιαστό και συγκεκριμένο, ενώ ταυτόχρονα ζητούσε περισσότερα χρήματα για τις έρευνές του. Τα πρώτα φώτα με βολταϊκό τόξο έλαμπαν ήδη στο κάτω μέρος του Μπροντγουάη και έμπαιναν και άλλα σε διάφορα μέρη με αποτέλεσμα έντυπωσιακά. Οι υποστηρικτές του Έντισον άρχισαν να αμφιβάλλουν σοβαρά αν ακολουθούσαν το σωστό δρόμο. Για να τους έμψυχώση ο Λώουρη κανόνισε

ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ

Τον βλέπω κάθε πρωί. Στην είσοδο του πάρκου —ό γέρο κηπουρός

με μια πλατειά, μεγάλη σκούπα, προσεχτικά, χωρίς συγκίνηση μαζεύει απ' τα δρομάκια και τις ερημικές αλές

Μαζί με τα πεσμένα φύλλα, —τα χαμένα όνειρα, τ' άχρηστα χιτοποκάδια, τα πεθαμένα φυλά, τα λησμονημένα δάκρυα και τα θυμησιασμένα τουφεκά λόγια των χθεσίων περαστικών έρωτημένων. ΑΕΝΑ ΠΑΠΠΑ (Συνεργάστη)

με τον Έντισον να γίνει μία ιδιωτική επίδειξη.

«Τον Άπρίλιο», όπως λέει ένας από τους συνεργάτες του Έντισον, «έφθασαν στο Πάρκο Μένλο με το απογευματινό τραίνο από τη Νέα Υόρκη. Είχε ήδη σκοτεινιάσει όταν οδηγήθηκαν στο μηχανουργείο όπου είχαμε εγκαταστήσει μερικούς λαμπτήρες πλατίνης εν σειρά. Το άφεντικό έδειξε στους επισκέπτες του κομμάτια από σύρμα πλατίνης που χρησιμοποιούσε για τους λαμπτήρες, την εγκατάσταση των ηλεκτρικών φώτων, και τους περιέγραψε τον τύπο της γεννήτριας που είχε την έλπίδα ότι θα μπορούσε να κατασκευαστεί. Μετά, και ενώ ο χώρος είχε σκοτεινιάσει αρκετά, γύρισε προς τον Κρούση και του είπε να γυρίσει σιγά-σιγά το ρεοστάτη. Σήμερα βλέπω ακόμη με τη μνήμη μου τις λάμπες να κοκκίζουν σιγά-σιγά και ακούω τον Έντισον να λέει: «λίγο περισσότερο ακόμη. Και οι λαμπτήρες αρχίζουν να λάμπουν. Λίγο περισσότερο ακόμη και μία από τις λάμπες δγαζει μία άστραπή, ακούγεται ένα «πάφ» και ο χώρος θυθίζεται στο σκοτάδι. Αυτό επαναλήφθηκε δυο τρεις φορές με τα ίδια πάντοτε αποτελέσματα.»

Το σύρμα της πλατίνης εξακόλουθούσε να τραβάει πολύ ρεύμα για το φως που απέδιδε και η ζωή του λαμπτήρος ήταν μικρή. Η γεννήτρια που χρησιμοποιούσαν παρουσίαζε υπερθέρμανση και δεν απέδιδε αρκετά ώστε να μπορέσει ο Έντισον να συνδέσει τους λαμπτήρες του παράλληλα. Ο Έντισον παραδέχθηκε ότι το σύστημά του δεν ήταν ακόμη «πρακτικό». Επρόκειτο για μια θλιβερή συγκέντρωση το θράδυ εκείνο του Άπριλίου. Χρειάστηκε όλη η πίστη του Λώουρη για να αναπτειρώσει το ήθικό των χρηματοδοτών και να εξασφαλίσει τα χρηματικά μέσα για τη συνέχιση των εργασιών του Έντισον. Μερικές ημέρες για την απογοητευτική επίδειξη διέρρευσαν. Οι τιμές των μετοχών Έντισον έπεσαν απότομα και ανέβαιναν στο χρηματιστήριο οι μετοχές των εταιριών γκαζιού. «Ύστερα απ' αυτήν την επίδειξη, γράφει κάπου άλλου ο Έντισον, κάναμε γενική ανασυγκρότηση του εργαστηρίου και οι μεταλλικές λάμπες μπηκαν στην αποθήκη.» Ο Έντισον αποφάσισε να καταλείψει τη δουλειά και χώρισε το έπιτελείο του σε τρεις ομάδες. Στην πρώτη ανέθεσε την κατασκευή μιάς γεννήτριας ρεύματος σταθερής τάσεως που χρειαζόταν για το σύστημά του υψηλής τάσεως. Η δεύτερη έπρεπε να επιτύχει τελειότερο κενό. Και η τρίτη ομάδα, που την παρακολούθησε ο ίδιος προσωπικώς, ανέλαβε να πειραματισθεί με 1.600 διαφορετικά υλικά, για να βρεθεί το ανθεκτικότερο.

Οι γεννήτριες που χρησιμοποιούσαν τότε όχι μόνο στην Αμερική μα και στην

Η ΗΜΕΡΑ ΕΧΕΙ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Ο ΕΝΤΓΟΥΗΝ "Αππλεκот συνήθιζε να πηγαίνει στο ζωολογικό κήπο, στο «Ζού», όχι για να βλέπει τα λεοντάρια, αλλά για να βλέπει τα κουνέλια. Πίστευε πως η φύση είναι θαυμάσια, γιατί κάθε πλευρά του ανθρώπου, κάθε ταμπεραμέντο καθδεφτιζόταν σ' αυτήν. 'Ο έπιθεωρητής του τμήματός του στο Μπί-Μπί-Σί ήταν ένας άνθρωπος με φύση λεονταρίου, ένας Σκωτσέζος με κόκκινα γένια, με διαβολικό χαρακτήρα, ντυμένος συνεχώς με τριχωτά τουήντ. 'Η Μίς Μπάτλερ, η παραγωγός του προγράμματος, ήταν λιγάκι σαν άλογο, μάλλον σαν «γκνού» εκείνο το ζώο της Νότιας 'Αφρικής με τη μεγάλη πεταχτή μύτη και τα μικρά, απειλητικά μάτια. 'Όστοςό δεν θάπρεπε να είναι σκληρός με την Μίς Μπάτλερ. Μπορεί να μην ήταν καλλονή, αλλά είχε ένα δμορφο πνεύμα. 'Η Μίς Μάουμπερρυ που ήταν υπεύθυνη στο τμήμα μουσικής και χορού για παιδιά κάτω των τεσσάρων ετών ήταν μια κόττα. 'Όταν έκτελούσε κινήσεις στις μύτες των ποδιών, που φανταζόταν πως ήταν ελαφριές και γεμάτες χάρη, έμοιαζε τρομερά με τις κόττες που τρέχουν πανικόβλητες κάτω από τις ρόδες ενός αυτοκινήτου. 'Η Μίς 'Αλσοπ, η λυρική σοπράνο, ήταν καμηλοπάρδαλις. 'Ο λαιμός της ήταν τόσο μακρύς, ώστε μπορούσε κυριολεκτικά να παρακολουθήσει τις νότες καθώς έβγαιναν από το διάφραγμα ώπου έφταναν έξω στον αέρα. Καί κείνος, ο "Εντγουην" Αππλεκот, ο τενόρος, ήταν ένα κουνέλι.

'Η μητέρα του ήταν γεννημένη γεροντοκόρη και ο πατέρας του φανατι-

κός τύπος έργενη. Είχαν παντρευτή άργοπορημένα στη ζωή τους και ο γάμος τους ήταν μια ένωση δύο ανθρώπων απ' αυτούς που στους χορούς τους λένε «ταπετσαρίες». 'Ο "Εντγουην κοκκίνιζε πάντα όταν σκεπτόταν με ποιό τρόπο θα του είχαν δώσει ζωή, γιατί οι γονείς του του φαινόταν πάντα άνθρωποι πάρα πολύ εύγενικοί και λεπτοί για να ξεχαστούν σε κάτι τόσο έντονα προσωπικό και οικείο. 'Όστοςό θα συνδεθή μια και μόνο φορά. 'Ο "Εντγουην ήταν μοναχοπαίδι.

Είχε συνδεθή πολύ με τη μητέρα του, μα είχε συνδεθή και με τον πατέρα του, αφού οι γονείς του μοιάζανε καταπληκτικά ο ένας στον άλλο και έτσι εκείνος δεν μπορούσε παρά να μοιάση και στους δυο. 'Η οικογενειακή τους ζωή στάθηκε αρμονική και ποτέ δεν ανταλλάξανε ούτε ένα κακό λόγο. Το πρωινό τους το τρώγανε στις 8, το μεσημεριανό τους στη 1 άκριβώς, το άπογευματινό τσάι στις 4.30 και το βραδυνό στις 7.45. 'Ο κ. "Αππλεκот είχε δουλέψει σ' όλη του τη ζωή πωλητής σ' ένα κατάστημα ύφασμάτων και ποτέ δε σκέφτηκε να επιδιώξη μια προαγωγή. "Αν και ήταν άνθρωπος εύσεβής, στη σκέψη του δεν βασίλευε ούτε ο Θεός ούτε ο Βασιλιάς, αλλά ο κ. Πέρρυ, ο ιδιοκτήτης του καταστήματος όπου δούλευε. 'Ο κ. Πέρρυ έκανε τουτό, ο κ. Πέρρυ έκανε κείνο, λέγανε συνεχώς στο σπίτι του και η κυρία "Αππλεκот, όταν τσάκωνε καμιά φορά τον άντρα της να όνειροπολή, ρωτούσε με τάκτ: «Τί είπες σήμερα ο κ. Πέρρυ;»

'Ακόμη και στο θάνατό τους οι γο-

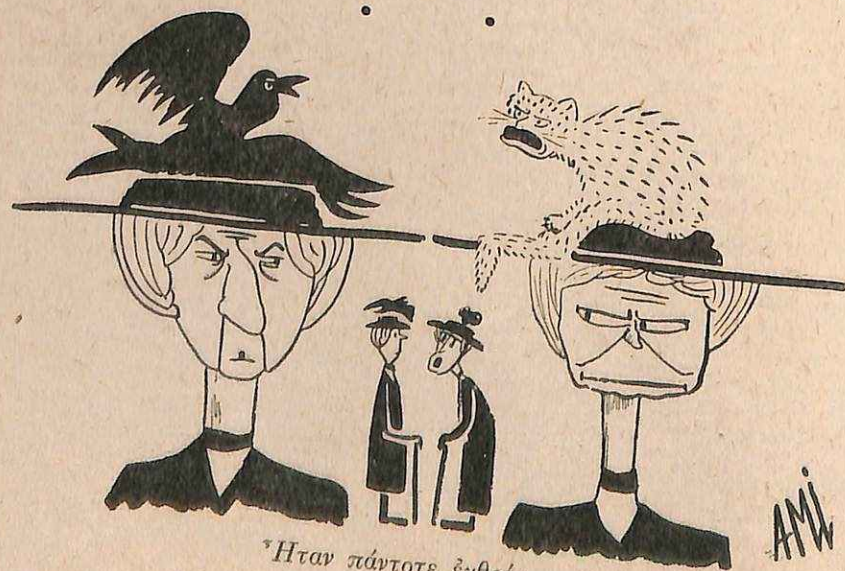
νείς του ήταν άξιοπρεπείς και διακριτικοί. Καί οι δυο τους πέθαναν στον πνο τους και η έκφραση του προσώπου τους δεν ταράχτηκε από πόνο, από φιδολία ή ακόμη από κάποιο αίσθημα.

'Ο "Εντγουην είχε πάρει μια μέτρηση μόρφωση και στο σχολείο οι βαθμοί του ήταν μέτριοι. "Αντιπαθούσε τα άθλητά, μα ήταν πολύ συνεσταλμένος για να το παραδεχτή. 'Ο στρατός τον απέλυσε έπειτα από τρεις μήνες υπηρεσίας γιατί έπαθε άναιμία και κατάφερε να βρή δουλειά προς το τέλος του πολέμου, όταν ο ανταγωνισμός ήταν μικρός — πράγμα που ταίριαζε στον χαρακτήρα του — και έτσι μπορούσε να ζή.

Δεκάξι χρόνια τώρα δούλευε στο δικό πρόγραμμα του ραδιοφωνικού σταθμού, τραγουδούσε νανουρίσματα με τη Μίς "Αλσοπ και έδινε τη φωνή του στο κουκλοθέατρο σε μια μαριονέτα που τη λέγανε Σίγκφριντ, ένα κουνέλι με ψηλό καπέλλο που τα παιδιά του είχανε ιδιαίτερη αγάπη.

'Η δουλειά αυτή του άφηνε πολλές ώρες ελεύθερες και τίποτα δεν του άρεσε τόσο όσο να περνά τον καιρό του στο ζωολογικό κήπο παρακολουθώντας μικρά άδύνατα πλασματάκια της φύσης στα άκινδυνα κυνηγητά τους. Έρε ένα δρόμο για να φτάνη στα κλουδιά τους χωρίς να περνά πολύ κοντά από τα μεγάλα και επικίνδυνα θηλαστικά. "Όσες φορές αναγκαζόταν να περάση κοντά από τα λεοντάρια και τις τίγρεις κατέστρωνε σχέδια για το πως θα μπορούσε να σωθή αν κανένα από αυτά το έσκαγε από το κλουδί του. Κοίταζε τα κάγκελα, μέτραγε με το μάτι το ύψος τους και τάχυνε το βήμα του για να φτάση κοντά σε πόρτα. Στο δρόμο πολλές φορές έμενε μόνος στο πεζοδρόμιο ενώ άλλοι άνθρωποι διασχίζανε όλοι μαζί το δρόμο άντικατευόμενα, βασίζοντας την ασφάλειά τους στον αριθμό τους. Δεν μπορούσε να κινηθή η να κατέβη από λεωφορείο έν κινησει, ούτε μπορούσε να αντιμετώπισει τις κυλιόμενες σκάλες στον υπόγειο. Τόν κυνηγούσε η ιδέα ότι θα μπορούσε να πιαστή το πόδι του στο σκαλοπάτι και να κουτροβαλήση. Θανάσιμος φόβος τον έπιανε και με τους άνελκυστάρες.

Κάποτε δοκίμασε να κάνει ποδήλατο και κατάφερε αρκετά εύκολα να κρατήσει την ισορροπία του, αλλά ο θόρυβος έκανε να άναπηδά και να πέφτη. "Ήταν βασικά άνθρωπος φλεγματικός και άδυνατούσε να αντισταθεί στην ψυχιατρική βοήθεια. "Εννοείται ότι χρειαζόταν ψυχιατρική βοήθεια. "Εννοείται ότι χρειαζόταν ψυχιατρική βοήθεια. "Εννοείται ότι χρειαζόταν ψυχιατρική βοήθεια.

"Ήταν πάντοτε έχθρες...

λους ανθρώπους και μηχανές η σε άνοικτους χώρους. Μόνος του, στο σπίτι του, με τα λιγοστά δικτωριανά του έπιπλα και τα διάφορα άντικείμενα που κληρονόμησε από την εποχή των φτωχών μα ήσυχων νεανικών του χρόνων, ένωθε γεμάτος άυτοπεποίθηση και άυτοκυριαρχία.

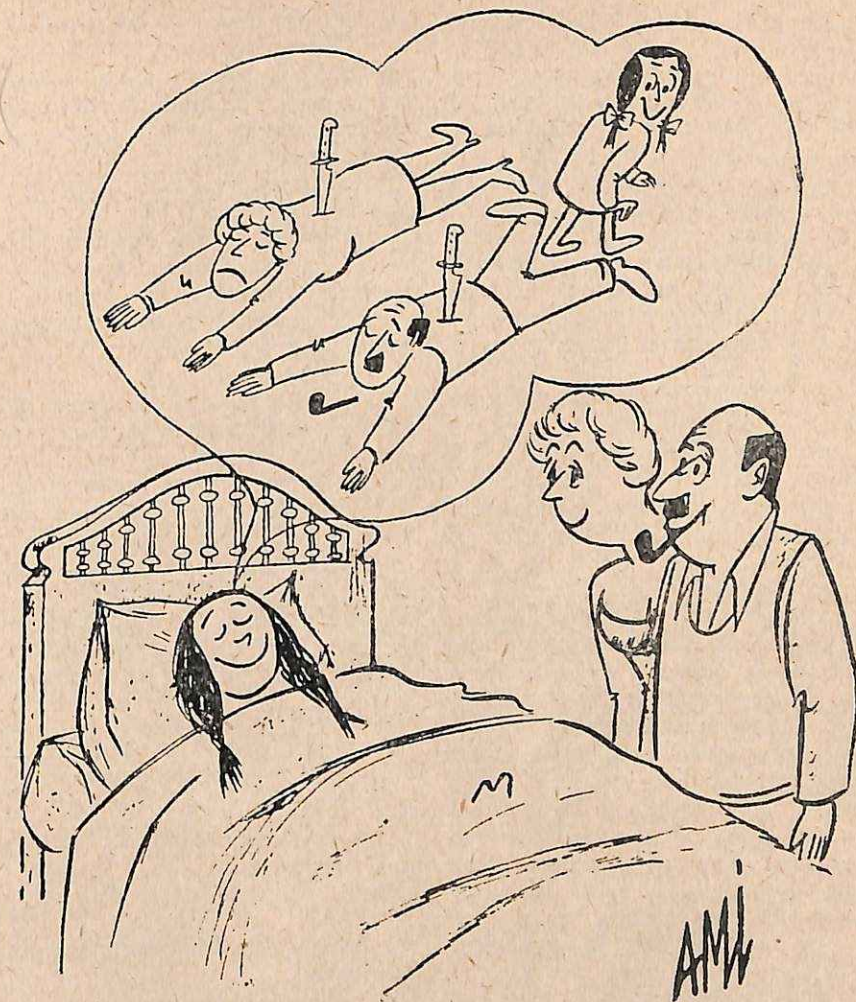
"Όταν έφτιαχνε το τσάι του — αυτό γινόταν συχνά — έτοιμάζε το δίσκο με προσοχή σαν να περίμενε επισκέψεις. "Επινε το τσάι του από ένα φλυτζάνι στολισμένο με όχρα τριαντάφυλλα, του ψιθύριζε μερικά εύγενικά λόγια και σκούπιζε τα χέρια του σπασμωδικά σε μια πετσέτα με μονόγραμμα. Μόλις τελείωνε, πάντα έπλενε τα πιατικά φέρώντας μια μωβ ποδιά της μητέρας του. Το σπίτι του ήταν πάντα πεντακάθαρο αν και μύριζε λίγο ύγρασία και πολυκαίρια.

Το ήρεμο αυτό λιμανάκι ήταν ένα διαμέρισμα δύο δωματίων στο δεύτερο πάτωμα ενός σπιτιού στη συνοικία Μπέηγουότερ του Λονδίνου. Είναι μια περιοχή ξεπεσμένης άρχοντιάς που δέχτηκε τη χαριστική βολή στον πόλεμο, όταν οι δόμβες ρίξαν κτίρια που θα τέφτανε όπωσδήποτε μόνα τους. 'Ο μόνος άλλος κάτοικος του σπιτιού ήταν η κυρία Σίντνεϋ που ο "Εντγουην συχνά τη χαιρετούσε στην είσοδο μια και φαινόταν να μπαينوβγαίνει στο διαμέρισμά της όλη την ώρα. "Ήταν μια εύγενική κυρία με κουρασμένη έκφραση και ιδιαίτερα δυσάρεστο άρωμα.

ΜΙΑ καλοκαιριάτικη μέρα ο "Εντγουην τελείωσε τη δουλειά του στο ραδιόφωνο κάπως νωρίτερα από το συνηθισμένο και άφού πήγε στο σπίτι του να πιή διαστικά ένα τσάι, πήρε το λεωφορείο για τον ζωολογικό κήπο. Πήρε το γνωστό του δρόμο για να πάη στους φίλους του τα κουνέλια. "Εμεινε εκεί δύο ολόκληρες ώρες και συλλογιζόταν πως δεν υπάρχει μεγαλύτερη παρηγοριά στη ζωή από το να βρή κανείς μια ύπαρξη που να συμμετέχη στους φόβους του.

"Όταν έφυγε από τα κουνέλια είχε ήδη αρχίσει να σκοτεινιάζει. 'Ο ζωολογικός κήπος κόντευε να κλείση και πήγαινε διαστικά από τα δρομάκια που είχε έρθει. Στα μισά του δρόμου όμως κατάλαβε πως το μονοπάτι του είχε κλείσει από κάποιο έμποδιο. Είχαν σκάψει για κάτι υπόγεια καλώδια. Δεν μπορούσε να κάνει τίποτα. "Επρεπε να γυρίση πίσω και να πάρη τον συντομώτερο δρόμο που περνούσε από τα κλουδιά των λεονταρίων. "Αρχισε να τρέχη όχι μόνο γιατί φοβόταν μη τον κλείσουν τη νύχτα μέσα μα και γιατί φοβόταν τα λεοντάρια που ήταν άνησυχά και μουγκρίζανε.

Το μισοσκοτάδο τουπαιζε άσχημα παιχνίδια. Τρέχοντας νόμιζε πως έβλεπε μπροστά του να σέρνονται σκιές, να

κινούνται σχήματα. Στην έξοδο σκουτούφλησε και στάθηκε πέντε λεπτά στο δρόμο για να πάρη άναπνοή. Το μέτωπό του ήταν ιδρωμένο. 'Η βραδυά του δεν άρχιζε πολύ καλά.

Το λεωφορείο στάθηκε στη στάση κοντά στο σπίτι του και έφυγε άπτόμα προτού προλάβη να κατέβη. Καυγάδισε με τον εισπράκτορα και κατέβηκε στην επόμενη στάση.

Πήρε το δρόμο για το σπίτι του άφηρημένος, με το νού γεμάτο λεοντάρια που πηδούσαν και φίδια που σέρνονταν άπειλητικά. Θεέ μου. "Αν ένιωθε έτσι τώρα που ήταν πλάγιαζε; Θα έπρεπε να πάνονταν όταν πλύνωτο χάπι και να βάλη τη ζυγνήτηρι καλό - κακό. Κοντά στην πόρτα του σήκωσε το κεφάλι και είδε την άστυνομία. "Οχι έναν άστυνόφλακα μα τέσσερις, ένα αυτοκίνητο της άστυνομίας, ένα νοσοκομειακό κ' ένα - δυο άντρες με πολιτικά.

Στάθηκε κερωμένος. Αυτό ήταν χειρότερο από τα λεοντάρια. Δεν μπορούσε να δη τα μάτια τους που ήταν κρυμμένα κάτω από τα πηλήκιά τους μα η-

ταν σίγουρο πως τον κοιτάζανε. Τί είχε κάνει; Τη συνδρομή του του ραδιοφώνου την είχε ταχυδρομήσει έγκαιρως, εκτός αν παράπρεσε. Το νοίκι ήταν πληρωμένο. Οι φόροι του έντάξει. Την εποχή του πολέμου ήταν πάντα πειθαρχικός στις διανομές με τα δελτία. Είχε δεχτή βέβαια λίγη έξτρα ζάχαρη αλλά από ένα φίλο του διαβητικό. Του άρεσαν πολύ τα γλυκά. Ποιό ήταν το έγκλημά του; Κι αν υπήρχε κάτι χρειαζόταν μήπως ένας ολόκληρος ούλαμος από άστυνομικούς και μυστικούς;

"Όσο πιό πολύ στεκόταν εκείδα τόσο πιό έννοχο φανταζόταν τον έαυτό του. Ξαφνικά ένιωσε πως δεν μπορούσε να άνεχτή πιά την ένταση. Γύρισε και έφυγε. Πίσω του άκουγε βήματα. "Ήταν όπως όταν πήγαινε ποδήλατο. Τα βήματα πλησιάζανε. Τάχυνε το βήμα του. Περνώντας από ένα φανάρι του δρόμου είδε τη σκιά του να μακραίνει και μόλις προσπερνούσε τον φωτεινό κύκλο είδε τη σκιά που έριχναν τρία κράνη να φτάνη τη σκιά των δικών του ποδιών. Στο επόμενο φανάρι τα τρία κράνη ήταν πιό κοντά του. "Αρχισε να τρέχη.

«Έφτασε σε μιὰ γωνιά. Στάθηκε προ-
τού διασχίσει τὸ δρόμο γιὰ νὰ βεβαιω-
θῇ πὼς δὲν ἔρχονταν αὐτοκίνητα. Κοί-
ταξε δεξιά, ἀριστερά, πάλι δεξιά, ὅ-
πως εἶχε μάθει ἀπὸ τὶς διαφημίσεις τῆς
τροχαίας, καὶ τὸν φτάσανε.

«Εἴστε ὁ "Εντγουν" Ἀππλεκот;» ρώ-
τησε ἕνας χοντρός ἀστυφύλακας.

«Ὁχι.»

«Δὲν εἴστε ὁ "Εντγουν" Ἀππλεκот;»
«Εἶμαι», εἶπε ὁ "Εντγουν" χαμένος.

«Τότε γιατί εἶπατε πὼς δὲν εἴστε;»
«Δὲν ξέρω, κύριε ἀστυφύλακα. Τά-
χασα.»

«Τί σὰς ἔκανε νὰ τὸ βάλετε στὰ πό-
δια;»

«Ὁ ἴδιος λόγος φαντάζομαι. Τί ἔ-
κανα;»

«Δὲν ξέρω. Θέλουμε νὰ ἀπαντήσετε
σὲ μερικές ἐρωτήσεις.»

«Γιὰ τί πράγμα;»
«Ἐγὶνε ἕνας φόνος.»

«Φόνος;»
«Ὁ "Εντγουν" λιποθύμησε στὰ χέρια
τοῦ ἀστυφύλακα ποὺ στεκόταν κοντά του
καὶ τὸν μεταφέρανε στὸ σπῆτι τοῦ.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν εἶδε τὴν
παράξενη συνοδεία νὰ πλησιάζει καὶ φώ-
ναξε:

«Τὸν πιάσατε;»

Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος ποὺ δὲν δεχό-
ταν ἀστεία καὶ εἶχε δράσει στὴν ἐκστρα-
τεία τῆς ἐρήμου. Τὰ μάτια του μικρύ-
νανε καθὼς ἔλεγε:

«Ἀντιστάθηκε, ἔ; Ὁ παλιάνθρω-
πος!»

«Ὁχι, λιποθύμησε», ἀπάντησε ὁ ἀ-
στυφύλακας Μάτλεϋ. Λιποθύμησε μό-
λις ἄκουσε πὼς ἔγινε ἔγκλημα.»

Βάλανε μὲ προσοχή τὸν "Εντγουν"
χάμω στὸ πεζοδρόμιο νὰ συνέλθει.

«Ὡστε αὐτὸς εἶναι ὁ "Αππλεκот ἔ;»
δρυχήθηκε ὁ ΜακΡάσαν. «Δὲν λέει καὶ
πολλά πράγματα...»

Ὁ ἀστυφύλακας Νόρτον ἦταν πολὺ
νέος. Βλέποντας τὴν τεταμένη ἔκφραση
τοῦ ΜακΡάσαν εἶπε:

«Νομίζετε πὼς αὐτὸς τόκανε, σέρ;»
Ὁ ΜακΡάσαν ἔρριξε στὸν νεαρό μιὰ
ἐξουθενωτικὴ ματιά.

«Ξέρω, Νόρτον, πὼς στὰ ἀστυνομι-
κά μυθιστορήματα οἱ ἐγκληματίες γυ-
ρίζουν πάντα στὴ σκηνὴ τοῦ ἐγκλήμα-
τος ἀλλὰ συνήθως ἀφήνουν νὰ περάσει
λίγος καιρός. "Ἄν ἔκανες ἐσὺ ἕνα φόνο
θὰ γύριζες πίσω μιὰ ὥρα ἀργότερα;»
«Μάλιστα, σέρ.»
«Γιατί ὄχι;»
«Γιατί... γιατί...»
«Θὰ φοβόσουν πὼς θάπεφτες πάνω
στὴν ἀστυνομία, δὲν εἶναι ἔτσι;»
«Μάλιστα, σέρ.»
«Τότε λοιπὸν πάψε νὰ μιλάς χωρὶς
νὰ σκέφτεσαι.»
«Μάλιστα, σέρ.»
Ὁ Νόρτον ὅμως δὲν πτοήθηκε. Τὸ
πρόθυμο, παιδιάστικο πρόσωπό του φω-
τίστηκε.

«Μὰ μπορεῖ νὰ εἶναι τρελλός, σέρ.»
Ὁ ΜακΡάσαν κοίταξε βλοσυρὸς τὸν
"Εντγουν".
«Δὲν μοῦ φαίνεται νάχης δίκιο», γρύλ-
λισε ὁ ἐπιθεωρητὴς.

«Ποῦ βρίσκομαι;» ρώτησε ὁ "Εντγουν"
ποὺ πρόλαβε νὰ δῇ ἕνα πτώμα νὰ τὸ
δγάδουν ἀπὸ τὸ σπῆτι πάνω σ' ἕνα φο-
ρεῖο.

«Περιμένετε», εἶπε ὁ Μακ Ράσαν στοὺς
τραυματιοφορεῖς καὶ γυρνώντας στὸν
"Εντγουν" ρώτησε: «Τὴν ξέρετε τὴν κυ-
ρία Σίντνεϋ;»

«Ναί, δηλαδή, ἀκριβῶς, δὲν τὴ γνω-
ρίζα καλά.»

«Θὰ τὴν ἀναγνωρίζατε ἂν τὴ βλέ-
πατε;»

«Ὁ, ναί. Ἐμενε ἐδῶ πάνω ἀπὸ τρία
χρόνια.»

Ὁ ΜακΡάσαν δοήθησε τὸν "Εντγου-
ν" νὰ σηκωθῇ καὶ τὸν ὡδήγησε στὸ φο-
ρεῖο.

Μὲ μιὰ ἀπότομη, σκληρὴ κίνηση τρά-
βηξε τὴν κουβέρτα καὶ ἀποκάλυψε τὸ
παραμορφωμένο καὶ ματωμένο πρόσω-
πο τῆς κυρίας Σίντνεϋ.

Ὁ "Εντγουν" ἔβαλε μιὰ φωνὴ καὶ λι-
ποθύμησε πάλι. Ὁ ΜακΡάσαν τὸν ἔ-
πιασε καὶ φώναξε μὲ τόνο γεμάτο περι-
φρόνηση.

«Αὐτὴ εἶναι ὅπως ὅποτε. Νόρτον, Μαί-
ηχιου, πάρτε τὸν αὐτὸν ἀπὸ δῶ.»
Ὁ γιατρός Γκάλλυ βγήκε ἀργὰ ἀπὸ
τὸ σπῆτι.

«Εἶναι λιγώτερο ἀπὸ μιὰ ὥρα
πέθανε», εἶπε. «Καὶ ὅπως φαίνεται
πέθανε ἀμέσως.»
«Καὶ δέβαια ὄχι. Κάλεσε τὴν ἀσ-
τυνομία», εἶπε ὁ ΜακΡάσαν.
«Ὁ θάνατος προήλθε ἀπὸ τὰ ἐπι-
νευλημένα χτυπήματα μὲ γροθιὲς
μὲ μπαστούνι, ὅσο μπορῶ νὰ κατα-
βῶ γιὰ τὴν ὥρα. Ἡ νεκρὴ εἶχε πλεῖ.
Μερὴ ἱστορία.»
Ὁ "Εντγουν" ἦταν ἄσπρος. Τὸν
νύουσε τρομερὰ τὸ κεφάλι του καὶ ἔ-
θε ναυτία.

«Ἄς ἀνέβουμε στὸ διαμέρισμά σου
εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.
«Πολὺ καλά.»
Ὁ "Εντγουν" πήγαινε μπροστὰ
σταμάτησε ὅταν εἶδε κάτι σκοτεινὰ
κέδες στὸ ξύλινο πάτωμα τῆς εἰσόδου.

«Τί εἶναι αὐτά;» ρώτησε.
«Αἷματα.»
Ὁ "Εντγουν" ἔκανε ἐμετὸ καὶ δὲν
σε πὼς δὲν μπορούσε νὰ μείνῃ ἐκεῖ
τε ἕνα λεπτὸ περισσότερο. Τὸν πεί-
νε στὸ ἀστυνομικὸ τμήμα καὶ τοῦ
σασε ἕνα φλυτζάνι τσάι. Πίνοντας
εἶχε πιά συνέλθει ἀρκετὰ ὥστε νὰ
φθῇ πὼς τὸ τσάι τοὺς δὲν ἔπαινε
τωσῆς μπροστὰ στὸ δικό του.

«Λοιπόν», εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς,
ἦσαν πρὶν ἀπὸ μιὰ ὥρα, δηλαδή
ταξὶ ἑπτὰ καὶ τέταρτο καὶ ἑπτὰ
μισή;»

«Ἦμουνα στὸ Ζού.»
«Τὸ Ζού κλείνει στὶς ἔξι.»
«Ὁχι τὸ καλοκαίρι.»
Ὁ ΜακΡάσαν κούνησε τὸ κεφάλι
του.

Ὁ "Εντγουν" εἶχε ξεφύγει ἀπὸ
παγίδα.
«Τί κάνατε στὸ Ζού;»
«Πηγαίνω συχνὰ ἐκεῖ.»
«Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπάντηση.»
«Μοῦ ἀρέσει. Πηγαίνω καὶ βλέπω
ζῶα.»
«Ποιά ζῶα;»
«Τὰ λεοντάρια, τὶς τίγρεις, δά-
ζῶα», εἶπε ὁ "Εντγουν" ψέματα καὶ
κίνησε. "Ἐνιωσα πὼς εἶχε ἐγκαταλε-
τοὺς μικροὺς του φίλους. «Καὶ τὰ
νέλια» πρόσθεσε δειλά.
«Τὰ κουνέλια!» εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.

«Εἶναι λιγώτερο ἀπὸ μιὰ ὥρα
πέθανε», εἶπε. «Καὶ ὅπως φαίνεται
πέθανε ἀμέσως.»
«Καὶ δέβαια ὄχι. Κάλεσε τὴν ἀσ-
τυνομία», εἶπε ὁ ΜακΡάσαν.
«Ὁ θάνατος προήλθε ἀπὸ τὰ ἐπι-
νευλημένα χτυπήματα μὲ γροθιὲς
μὲ μπαστούνι, ὅσο μπορῶ νὰ κατα-
βῶ γιὰ τὴν ὥρα. Ἡ νεκρὴ εἶχε πλεῖ.
Μερὴ ἱστορία.»
Ὁ "Εντγουν" ἦταν ἄσπρος. Τὸν
νύουσε τρομερὰ τὸ κεφάλι του καὶ ἔ-
θε ναυτία.

«Ἄς ἀνέβουμε στὸ διαμέρισμά σου
εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.
«Πολὺ καλά.»
Ὁ "Εντγουν" πήγαινε μπροστὰ
σταμάτησε ὅταν εἶδε κάτι σκοτεινὰ
κέδες στὸ ξύλινο πάτωμα τῆς εἰσόδου.

«Τί εἶναι αὐτά;» ρώτησε.
«Αἷματα.»
Ὁ "Εντγουν" ἔκανε ἐμετὸ καὶ δὲν
σε πὼς δὲν μπορούσε νὰ μείνῃ ἐκεῖ
τε ἕνα λεπτὸ περισσότερο. Τὸν πεί-
νε στὸ ἀστυνομικὸ τμήμα καὶ τοῦ
σασε ἕνα φλυτζάνι τσάι. Πίνοντας
εἶχε πιά συνέλθει ἀρκετὰ ὥστε νὰ
φθῇ πὼς τὸ τσάι τοὺς δὲν ἔπαινε
τωσῆς μπροστὰ στὸ δικό του.

«Λοιπόν», εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς,
ἦσαν πρὶν ἀπὸ μιὰ ὥρα, δηλαδή
ταξὶ ἑπτὰ καὶ τέταρτο καὶ ἑπτὰ
μισή;»

«Ἦμουνα στὸ Ζού.»
«Τὸ Ζού κλείνει στὶς ἔξι.»
«Ὁχι τὸ καλοκαίρι.»
Ὁ ΜακΡάσαν κούνησε τὸ κεφάλι
του.

Ὁ "Εντγουν" εἶχε ξεφύγει ἀπὸ
παγίδα.
«Τί κάνατε στὸ Ζού;»
«Πηγαίνω συχνὰ ἐκεῖ.»
«Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπάντηση.»
«Μοῦ ἀρέσει. Πηγαίνω καὶ βλέπω
ζῶα.»
«Ποιά ζῶα;»
«Τὰ λεοντάρια, τὶς τίγρεις, δά-
ζῶα», εἶπε ὁ "Εντγουν" ψέματα καὶ
κίνησε. "Ἐνιωσα πὼς εἶχε ἐγκαταλε-
τοὺς μικροὺς του φίλους. «Καὶ τὰ
νέλια» πρόσθεσε δειλά.
«Τὰ κουνέλια!» εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.

«Εἶναι λιγώτερο ἀπὸ μιὰ ὥρα
πέθανε», εἶπε. «Καὶ ὅπως φαίνεται
πέθανε ἀμέσως.»
«Καὶ δέβαια ὄχι. Κάλεσε τὴν ἀσ-
τυνομία», εἶπε ὁ ΜακΡάσαν.
«Ὁ θάνατος προήλθε ἀπὸ τὰ ἐπι-
νευλημένα χτυπήματα μὲ γροθιὲς
μὲ μπαστούνι, ὅσο μπορῶ νὰ κατα-
βῶ γιὰ τὴν ὥρα. Ἡ νεκρὴ εἶχε πλεῖ.
Μερὴ ἱστορία.»
Ὁ "Εντγουν" ἦταν ἄσπρος. Τὸν
νύουσε τρομερὰ τὸ κεφάλι του καὶ ἔ-
θε ναυτία.

«Ἄς ἀνέβουμε στὸ διαμέρισμά σου
εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.
«Πολὺ καλά.»
Ὁ "Εντγουν" πήγαινε μπροστὰ
σταμάτησε ὅταν εἶδε κάτι σκοτεινὰ
κέδες στὸ ξύλινο πάτωμα τῆς εἰσόδου.

«Τί εἶναι αὐτά;» ρώτησε.
«Αἷματα.»
Ὁ "Εντγουν" ἔκανε ἐμετὸ καὶ δὲν
σε πὼς δὲν μπορούσε νὰ μείνῃ ἐκεῖ
τε ἕνα λεπτὸ περισσότερο. Τὸν πεί-
νε στὸ ἀστυνομικὸ τμήμα καὶ τοῦ
σασε ἕνα φλυτζάνι τσάι. Πίνοντας
εἶχε πιά συνέλθει ἀρκετὰ ὥστε νὰ
φθῇ πὼς τὸ τσάι τοὺς δὲν ἔπαινε
τωσῆς μπροστὰ στὸ δικό του.

«Λοιπόν», εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς,
ἦσαν πρὶν ἀπὸ μιὰ ὥρα, δηλαδή
ταξὶ ἑπτὰ καὶ τέταρτο καὶ ἑπτὰ
μισή;»

«Ἦμουνα στὸ Ζού.»
«Τὸ Ζού κλείνει στὶς ἔξι.»
«Ὁχι τὸ καλοκαίρι.»
Ὁ ΜακΡάσαν κούνησε τὸ κεφάλι
του.

Ὁ "Εντγουν" εἶχε ξεφύγει ἀπὸ
παγίδα.
«Τί κάνατε στὸ Ζού;»
«Πηγαίνω συχνὰ ἐκεῖ.»
«Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπάντηση.»
«Μοῦ ἀρέσει. Πηγαίνω καὶ βλέπω
ζῶα.»
«Ποιά ζῶα;»
«Τὰ λεοντάρια, τὶς τίγρεις, δά-
ζῶα», εἶπε ὁ "Εντγουν" ψέματα καὶ
κίνησε. "Ἐνιωσα πὼς εἶχε ἐγκαταλε-
τοὺς μικροὺς του φίλους. «Καὶ τὰ
νέλια» πρόσθεσε δειλά.
«Τὰ κουνέλια!» εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.

«Εἶναι λιγώτερο ἀπὸ μιὰ ὥρα
πέθανε», εἶπε. «Καὶ ὅπως φαίνεται
πέθανε ἀμέσως.»
«Καὶ δέβαια ὄχι. Κάλεσε τὴν ἀσ-
τυνομία», εἶπε ὁ ΜακΡάσαν.
«Ὁ θάνατος προήλθε ἀπὸ τὰ ἐπι-
νευλημένα χτυπήματα μὲ γροθιὲς
μὲ μπαστούνι, ὅσο μπορῶ νὰ κατα-
βῶ γιὰ τὴν ὥρα. Ἡ νεκρὴ εἶχε πλεῖ.
Μερὴ ἱστορία.»
Ὁ "Εντγουν" ἦταν ἄσπρος. Τὸν
νύουσε τρομερὰ τὸ κεφάλι του καὶ ἔ-
θε ναυτία.

«Ἄς ἀνέβουμε στὸ διαμέρισμά σου
εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.
«Πολὺ καλά.»
Ὁ "Εντγουν" πήγαινε μπροστὰ
σταμάτησε ὅταν εἶδε κάτι σκοτεινὰ
κέδες στὸ ξύλινο πάτωμα τῆς εἰσόδου.

«Τί εἶναι αὐτά;» ρώτησε.
«Αἷματα.»
Ὁ "Εντγουν" ἔκανε ἐμετὸ καὶ δὲν
σε πὼς δὲν μπορούσε νὰ μείνῃ ἐκεῖ
τε ἕνα λεπτὸ περισσότερο. Τὸν πεί-
νε στὸ ἀστυνομικὸ τμήμα καὶ τοῦ
σασε ἕνα φλυτζάνι τσάι. Πίνοντας
εἶχε πιά συνέλθει ἀρκετὰ ὥστε νὰ
φθῇ πὼς τὸ τσάι τοὺς δὲν ἔπαινε
τωσῆς μπροστὰ στὸ δικό του.

«Λοιπόν», εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς,
ἦσαν πρὶν ἀπὸ μιὰ ὥρα, δηλαδή
ταξὶ ἑπτὰ καὶ τέταρτο καὶ ἑπτὰ
μισή;»

«Ἦμουνα στὸ Ζού.»
«Τὸ Ζού κλείνει στὶς ἔξι.»
«Ὁχι τὸ καλοκαίρι.»
Ὁ ΜακΡάσαν κούνησε τὸ κεφάλι
του.

Ὁ "Εντγουν" εἶχε ξεφύγει ἀπὸ
παγίδα.
«Τί κάνατε στὸ Ζού;»
«Πηγαίνω συχνὰ ἐκεῖ.»
«Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπάντηση.»
«Μοῦ ἀρέσει. Πηγαίνω καὶ βλέπω
ζῶα.»
«Ποιά ζῶα;»
«Τὰ λεοντάρια, τὶς τίγρεις, δά-
ζῶα», εἶπε ὁ "Εντγουν" ψέματα καὶ
κίνησε. "Ἐνιωσα πὼς εἶχε ἐγκαταλε-
τοὺς μικροὺς του φίλους. «Καὶ τὰ
νέλια» πρόσθεσε δειλά.
«Τὰ κουνέλια!» εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.

«Εἶναι λιγώτερο ἀπὸ μιὰ ὥρα
πέθανε», εἶπε. «Καὶ ὅπως φαίνεται
πέθανε ἀμέσως.»
«Καὶ δέβαια ὄχι. Κάλεσε τὴν ἀσ-
τυνομία», εἶπε ὁ ΜακΡάσαν.
«Ὁ θάνατος προήλθε ἀπὸ τὰ ἐπι-
νευλημένα χτυπήματα μὲ γροθιὲς
μὲ μπαστούνι, ὅσο μπορῶ νὰ κατα-
βῶ γιὰ τὴν ὥρα. Ἡ νεκρὴ εἶχε πλεῖ.
Μερὴ ἱστορία.»
Ὁ "Εντγουν" ἦταν ἄσπρος. Τὸν
νύουσε τρομερὰ τὸ κεφάλι του καὶ ἔ-
θε ναυτία.

«Ἄς ἀνέβουμε στὸ διαμέρισμά σου
εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.
«Πολὺ καλά.»
Ὁ "Εντγουν" πήγαινε μπροστὰ
σταμάτησε ὅταν εἶδε κάτι σκοτεινὰ
κέδες στὸ ξύλινο πάτωμα τῆς εἰσόδου.

«Τί εἶναι αὐτά;» ρώτησε.
«Αἷματα.»
Ὁ "Εντγουν" ἔκανε ἐμετὸ καὶ δὲν
σε πὼς δὲν μπορούσε νὰ μείνῃ ἐκεῖ
τε ἕνα λεπτὸ περισσότερο. Τὸν πεί-
νε στὸ ἀστυνομικὸ τμήμα καὶ τοῦ
σασε ἕνα φλυτζάνι τσάι. Πίνοντας
εἶχε πιά συνέλθει ἀρκετὰ ὥστε νὰ
φθῇ πὼς τὸ τσάι τοὺς δὲν ἔπαινε
τωσῆς μπροστὰ στὸ δικό του.

«Λοιπόν», εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς,
ἦσαν πρὶν ἀπὸ μιὰ ὥρα, δηλαδή
ταξὶ ἑπτὰ καὶ τέταρτο καὶ ἑπτὰ
μισή;»

«Ἦμουνα στὸ Ζού.»
«Τὸ Ζού κλείνει στὶς ἔξι.»
«Ὁχι τὸ καλοκαίρι.»
Ὁ ΜακΡάσαν κούνησε τὸ κεφάλι
του.

Ὁ "Εντγουν" εἶχε ξεφύγει ἀπὸ
παγίδα.
«Τί κάνατε στὸ Ζού;»
«Πηγαίνω συχνὰ ἐκεῖ.»
«Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπάντηση.»
«Μοῦ ἀρέσει. Πηγαίνω καὶ βλέπω
ζῶα.»
«Ποιά ζῶα;»
«Τὰ λεοντάρια, τὶς τίγρεις, δά-
ζῶα», εἶπε ὁ "Εντγουν" ψέματα καὶ
κίνησε. "Ἐνιωσα πὼς εἶχε ἐγκαταλε-
τοὺς μικροὺς του φίλους. «Καὶ τὰ
νέλια» πρόσθεσε δειλά.
«Τὰ κουνέλια!» εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.

«Εἶναι λιγώτερο ἀπὸ μιὰ ὥρα
πέθανε», εἶπε. «Καὶ ὅπως φαίνεται
πέθανε ἀμέσως.»
«Καὶ δέβαια ὄχι. Κάλεσε τὴν ἀσ-
τυνομία», εἶπε ὁ ΜακΡάσαν.
«Ὁ θάνατος προήλθε ἀπὸ τὰ ἐπι-
νευλημένα χτυπήματα μὲ γροθιὲς
μὲ μπαστούνι, ὅσο μπορῶ νὰ κατα-
βῶ γιὰ τὴν ὥρα. Ἡ νεκρὴ εἶχε πλεῖ.
Μερὴ ἱστορία.»
Ὁ "Εντγουν" ἦταν ἄσπρος. Τὸν
νύουσε τρομερὰ τὸ κεφάλι του καὶ ἔ-
θε ναυτία.

«Ἄς ἀνέβουμε στὸ διαμέρισμά σου
εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.
«Πολὺ καλά.»
Ὁ "Εντγουν" πήγαινε μπροστὰ
σταμάτησε ὅταν εἶδε κάτι σκοτεινὰ
κέδες στὸ ξύλινο πάτωμα τῆς εἰσόδου.

«Τί εἶναι αὐτά;» ρώτησε.
«Αἷματα.»
Ὁ "Εντγουν" ἔκανε ἐμετὸ καὶ δὲν
σε πὼς δὲν μπορούσε νὰ μείνῃ ἐκεῖ
τε ἕνα λεπτὸ περισσότερο. Τὸν πεί-
νε στὸ ἀστυνομικὸ τμήμα καὶ τοῦ
σασε ἕνα φλυτζάνι τσάι. Πίνοντας
εἶχε πιά συνέλθει ἀρκετὰ ὥστε νὰ
φθῇ πὼς τὸ τσάι τοὺς δὲν ἔπαινε
τωσῆς μπροστὰ στὸ δικό του.

«Λοιπόν», εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς,
ἦσαν πρὶν ἀπὸ μιὰ ὥρα, δηλαδή
ταξὶ ἑπτὰ καὶ τέταρτο καὶ ἑπτὰ
μισή;»

«Ἦμουνα στὸ Ζού.»
«Τὸ Ζού κλείνει στὶς ἔξι.»
«Ὁχι τὸ καλοκαίρι.»
Ὁ ΜακΡάσαν κούνησε τὸ κεφάλι
του.

Ὁ "Εντγουν" εἶχε ξεφύγει ἀπὸ
παγίδα.
«Τί κάνατε στὸ Ζού;»
«Πηγαίνω συχνὰ ἐκεῖ.»
«Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπάντηση.»
«Μοῦ ἀρέσει. Πηγαίνω καὶ βλέπω
ζῶα.»
«Ποιά ζῶα;»
«Τὰ λεοντάρια, τὶς τίγρεις, δά-
ζῶα», εἶπε ὁ "Εντγουν" ψέματα καὶ
κίνησε. "Ἐνιωσα πὼς εἶχε ἐγκαταλε-
τοὺς μικροὺς του φίλους. «Καὶ τὰ
νέλια» πρόσθεσε δειλά.
«Τὰ κουνέλια!» εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.

«Εἶναι λιγώτερο ἀπὸ μιὰ ὥρα
πέθανε», εἶπε. «Καὶ ὅπως φαίνεται
πέθανε ἀμέσως.»
«Καὶ δέβαια ὄχι. Κάλεσε τὴν ἀσ-
τυνομία», εἶπε ὁ ΜακΡάσαν.
«Ὁ θάνατος προήλθε ἀπὸ τὰ ἐπι-
νευλημένα χτυπήματα μὲ γροθιὲς
μὲ μπαστούνι, ὅσο μπορῶ νὰ κατα-
βῶ γιὰ τὴν ὥρα. Ἡ νεκρὴ εἶχε πλεῖ.
Μερὴ ἱστορία.»
Ὁ "Εντγουν" ἦταν ἄσπρος. Τὸν
νύουσε τρομερὰ τὸ κεφάλι του καὶ ἔ-
θε ναυτία.

«Ἄς ἀνέβουμε στὸ διαμέρισμά σου
εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.
«Πολὺ καλά.»
Ὁ "Εντγουν" πήγαινε μπροστὰ
σταμάτησε ὅταν εἶδε κάτι σκοτεινὰ
κέδες στὸ ξύλινο πάτωμα τῆς εἰσόδου.

«Τί εἶναι αὐτά;» ρώτησε.
«Αἷματα.»
Ὁ "Εντγουν" ἔκανε ἐμετὸ καὶ δὲν
σε πὼς δὲν μπορούσε νὰ μείνῃ ἐκεῖ
τε ἕνα λεπτὸ περισσότερο. Τὸν πεί-
νε στὸ ἀστυνομικὸ τμήμα καὶ τοῦ
σασε ἕνα φλυτζάνι τσάι. Πίνοντας
εἶχε πιά συνέλθει ἀρκετὰ ὥστε νὰ
φθῇ πὼς τὸ τσάι τοὺς δὲν ἔπαινε
τωσῆς μπροστὰ στὸ δικό του.

«Λοιπόν», εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς,
ἦσαν πρὶν ἀπὸ μιὰ ὥρα, δηλαδή
ταξὶ ἑπτὰ καὶ τέταρτο καὶ ἑπτὰ
μισή;»

«Ἦμουνα στὸ Ζού.»
«Τὸ Ζού κλείνει στὶς ἔξι.»
«Ὁχι τὸ καλοκαίρι.»
Ὁ ΜακΡάσαν κούνησε τὸ κεφάλι
του.

Ὁ "Εντγουν" εἶχε ξεφύγει ἀπὸ
παγίδα.
«Τί κάνατε στὸ Ζού;»
«Πηγαίνω συχνὰ ἐκεῖ.»
«Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπάντηση.»
«Μοῦ ἀρέσει. Πηγαίνω καὶ βλέπω
ζῶα.»
«Ποιά ζῶα;»
«Τὰ λεοντάρια, τὶς τίγρεις, δά-
ζῶα», εἶπε ὁ "Εντγουν" ψέματα καὶ
κίνησε. "Ἐνιωσα πὼς εἶχε ἐγκαταλε-
τοὺς μικροὺς του φίλους. «Καὶ τὰ
νέλια» πρόσθεσε δειλά.
«Τὰ κουνέλια!» εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.

«Εἶναι λιγώτερο ἀπὸ μιὰ ὥρα
πέθανε», εἶπε. «Καὶ ὅπως φαίνεται
πέθανε ἀμέσως.»
«Καὶ δέβαια ὄχι. Κάλεσε τὴν ἀσ-
τυνομία», εἶπε ὁ ΜακΡάσαν.
«Ὁ θάνατος προήλθε ἀπὸ τὰ ἐπι-
νευλημένα χτυπήματα μὲ γροθιὲς
μὲ μπαστούνι, ὅσο μπορῶ νὰ κατα-
βῶ γιὰ τὴν ὥρα. Ἡ νεκρὴ εἶχε πλεῖ.
Μερὴ ἱστορία.»
Ὁ "Εντγουν" ἦταν ἄσπρος. Τὸν
νύουσε τρομερὰ τὸ κεφάλι του καὶ ἔ-
θε ναυτία.

«Ἄς ἀνέβουμε στὸ διαμέρισμά σου
εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς.
«Πολὺ καλά.»
Ὁ "Εντγουν" πήγ

γευματινές εφημερίδες;»

«Όχι.»

«Ο αστυνομικός του έδωσε μία. Ένας άντρας, έγραφε, είχε συλληφθεί για τον φόνο της Γερτρούδης Ο' Τουλ ή κυρίας Σίντνεϊ.»

«Τον πιάσαμε σήμερα το πρωί. Ευτυχώς, γιατί ο κόσμος ανησυχούσε. Μένουνε δλέπετε τόσα έγκλήματα άνεξινάστα. Βρήκαμε κάτι γράμματά του στην τσάντα του θύματος και τον τσακώσαμε το πρωί.»

«Ποιός είναι;» ρώτησε ο Έντγουιν άθελά του.

«Ένας αγαπητικός.»

«Ένας... τί;»

«Ο ΜακΡάσαν σκέφθηκε πώς είχε μπροστά του την κόρη κανενός παπά.

«Ένας άντρας που ζή από τα άνήθικα κέρδη μιάς ή πολλών γυναικών», είπε όσο μπορούσε πιο φυσικά.

«Μά πώς είναι δυνατόν;» είπε ο Έντγουιν με τρεμάμενη φωνή.

«Η γυναίκα κερδίζει τα λεφτά με τα θέλητρά της και έπειτα δίνει τα πιο πολλά στο φίλο της. Αυτές οι γυναίκες έχουν μιά παράξενη αίσθηματικότητα. Ζούνε ως πούμε μισή ζωή κι αυτή τους ή τρελλή γενναιοδωρία είναι σαν μιά χειρονομία στη φυσιολογική ζωή που τους λείπει. Δεν ξέρω πάλι... δεν είμαι ψυχολόγος.»

«Μά... οι άντρες... οι άντρες που δέχονται τέτοια χρήματα...;»

Το πρόσωπο του Έντγουιν ήταν μιά μάσκα οδύνης και φρίκης. Ο ΜακΡάσαν κράτησε στη φωνή του έναν τόνο όσο μπορούσε πιο ήρεμο.

«Υπάρχουν άντρες που θεωρούν έξυπνάδα να παίρνουν χωρίς να δίνουν τίποτα όπως υπάρχουν και άλλοι που θεωρούν το άνδρικό φύλο άνωτερο από το γυναικείο. Το ένστικτό τους τους οδηγεί πάντα σε γυναίκες που συμφωνούν μαζί τους και που νιώθουν εύχα-

ρίστηση, φαίνεται, να βασανίζονται και να ταπεινώνονται.»

Ο ΜακΡάσαν ήταν άνθρωπος έξυπνος. Είχε θάρρος μά και μυαλό έξεταστικό. Αναγνώριζε πώς ο κόσμος ήταν φτιαγμένος από κάθε καρυδιάς καρύδι και του άρεσε όταν είχε την εύκαιρία να δίνει αναλυτικά τις σκέψεις του.

Τώρα καθόταν απέναντι στον Έντγουιν και αντιμετώπιζε την κατάσταση σαν τον λοχία της καριέρας που βλέπει έναν νεοσύλλεκτο να είναι έντελώς άκατάλληλος για το στρατό και να κινδυνεύει να κάνει περισσότερο κακό παρά καλό στη μονάδα του. Έσκυψε με ύφος έμπιστευτικό.

«Το ξέρω πώς όλα αυτά σας σοκάρουν πολύ, Άππλεκот, αλλά αυτή είναι ή πραγματικότητα και δεν μπορούμε να την άγνοήσουμε. Ασφαλώς θα ζήσατε ζωή πολύ περιωρισμένη γιατί άλλωθώς δεν θα σας έκπληξανε όλα αυτά. Θα ξέρατε τί ήταν ή κυρία Σίντνεϊ. Ίσως να είχατε αλλάξει σπίτι. Μά να ξέρετε πώς θα κληθήτε να καταθέσετε, ό,τι ξέρετε.»

«Εγώ;» φώναξε ο Έντγουιν.

«Ναί.»

«Θα πεθάνω!»

«Όχι δεν θα πεθάνετε. Και δεν θέλω να γελοιοποιηθήτε εκείνη την ώρα. Δεν έννοώ να σταθήτε στο δικαστήριο και να πείτε πώς δεν ξέρατε τί ήταν ή κυρία Σίντνεϊ. Κανένας δεν θα σας πιστέψει.»

«Εσείς με πιστεύετε, δεν είναι έτσι;» ρώτησε ο Έντγουιν γυρίζοντας άλλοιυ τα μάτια του.

«Σας πιστεύω, μά χρειάστηκε να περάσουν 24 ώρες γι' αυτό και δεν θα μείνετε τόσο στο δικαστήριο. Μερικοί δικαστικοί είναι ζόρικοι. Και δεν δίνουν μεγάλη σημασία στην αστυνομία. Είναι ανυπόμονοι και σαρκαστικοί. Θέλουν κάτι πειστικό περισσότερο από όσο θέλουν την αλήθεια.»

«Δεν το πιστεύω αυτό. Όχι για Άγγλία!»

«Παντού τα πάντα Άππλεκот. Σπτονται τη φήμη τους, όπως κ' έγώ έσείς. Και χάνουν τη φήμη τους χάνοντας υποθέσεις.»

Ο Έντγουιν θυσίθηκε σε συλλογή και ο έπιθεωρητής σηκώθηκε να γη.

«Το ξέρω πώς θαμεί περήφανος σας», είπε.

«Σας χρωστώ μιά λίρα», είπε ο Έντγουιν.

«Δεν πειράζει, άργότερα.»

Για πρώτη φορά ο ΜακΡάσαν έμεινε άμηνανία. Και έφυγε. Όταν γύρισε στο τμήμα είπε στον άστυφύλακα ΜακΛεύ:

«Δέ με νοιάζει τίποτα για τον ένοχο. Τάθελε και τάπαθε. Μά άνησυχώ για τον Άππλεκот. Άν του τύχη Μπόγιερ ή ο Πάρρις θα βρή το μπελά του. Είναι άνώφελο να τον καλέσουν μάρτυρα μά να δής που θα το κάμουν.»

Υστερα από δυο μέρες ή παραγωγή του προγράμματος του Έντγουιν, Μις Μπάτλερ, τον ρώτησε αν ήταν έρωστος. Δεν μπορούσε να συγκεντρωθί στη δουλειά του, ήταν χλωμός, μάτια του είχαν κύκλους και όλοι λυπόταν. Ο Έντγουιν δεν κρατήθηκε. Της τα είπε όλα κ' έβαλε τα κλάματα. Όλοι του δείξαν κατανόηση ή καλωσύνη και του δώσανε άδεια εβδομάδα για να συνέλθη.

Η ύποχρεωτική αυτή άπραξία ωφέλησε σε τίποτα. Έμεινε στο ξενοδοχείο τέσσερες μέρες κλεισμένος χωρίς να τρώη τίποτα ούτε να κοιμάται. Την πέμπτη μέρα, ήρθε ή κλήση για την μάρτυρα στη δίκη. Το περιεχόμενο άλλωστε γιατί τον είχε έπισκεφθή Κλέβερντον Μπόγιερ που θα ήταν εισαγγελέας στη δίκη του Άρλοντ. Η συνάντηση με τον γραμματέα έμεινε σαν σε όνειρο και ο Έντγουιν θυμόταν τίποτα. Τα μάτια του δεν έβλεπαν πια καλά. Μαύρες κηλίδες τριόνταν μπροστά του και στ' αυτιά του είχε ένα μακρινό δόμο.

Περίμενε τη σειρά του άτάραχος. Πειτα άκουσε το όνομά του και δρέψε στην αίθουσα του δικαστηρίου. Άδένες στο λαιμό του ήταν πρισμένα νεύρα του συσπασμένα.

Ο πρόεδρος, Λόρδος Στόμπερυ, έδινε τα χαρακτηριστικά του έπαγγέλματος. Κεφάλι όρνευο. Η άσπρη περρούκα βαρύνει και ήταν πασπαλισμένη με στάχτες. Ήταν δύσκολο να πη κανείς αν τα μαλλιά του ήταν άνοιχτά ή κλειστά, γιατί ήταν χωμένα βαθειά στη σκιά που ριχνε το μέτωπό του. Πίσω από Λόρδο Στόμπερυ ένα πελώριο λεοντάκι και ένας μονόκερος, έκδικητικοί και σαλλόδοξοι ύποβάσταζαν τον θυρεό

Άγγλίας που κρεμόταν στον τοίχο. Ο σερ Κλέβερντον Μπόγιερ στεκόταν με τους άντίχειρες στις τσέπες του γιλέκου του, είκόνα σίγουρης υπεροφίας. Τα χοντρά σμιχτά του φρύδια τόνιζαν τα γκρίζα άτσάλενια του μάτια. Ο κ. Χέρμπερτ Άμμονς, συνήγορος της υπερασπίσεως, καθόταν ήρεμος, με ένα έλαφρά πονηρό μειδίαμα στα χείλη. Ο κατηγορούμενος Άχόε στεκόταν άνήσυχος στο έδώλιο, ένας τύπος άσήμαντος και έντελώς άνάξιος για τέτοια έπιβλητική συνάθροιση.

Όστε έδώ γινόταν ή άπονομή της Βρετανικής δικαιοσύνης, έδώ λέγανε στους ανθρώπους ότι ήταν άθωοi ώσπου να άποδειχτούν ένοχοι, μόνο που ή άτμόσφαιρα τους έλεγε πώς ήταν για καλά ένοχοι έστω και αν άποδεικνύονταν άθωοι. Ο Έντγουιν έδωσε τον όρκο και ο σερ Κλέβερντον πήρε θέση πολυβολαρχίας έτοιμης για το πυρ.

«Είστε ο Έντγουιν Άππλεκот;»

«Ναί», είπε σχεδόν ψιθυριστά ο Έντγουιν.

«Μένετε στο διαμέρισμα έπάνω από της δολοφονθείσης κυρίας Σίντνεϊ;»

«Μάλιστα.»

«Πόσο καιρό μένετε εκεί;»

«Τρία χρόνια.»

Ο πρόεδρος έπενέβη.

«Να μιλάτε δυνατότερα μάρτυς. Δεν μπορώ να ακούσω τις άπαντήσεις σας. Είναι κανόνες για έναν μάρτυρα, ό,τι λέει να ακούγεται. Συνεχίστε.»

Ο Έντγουιν έκανε μιά έπιτηδευμένη υπόκληση. Οι έρωτήσεις στην αρχή ήταν πολύ πεζές, άφοι ο σερ Κλέβερντον ήταν σίγουρος για τη νίκη.

«Θα ξέρατε θεοδαιώς ότι ή γυναίκα αυτή ήταν μιά κοινή πόρνη», είπε ξαφνικά ο εισαγγελέας.

«Όχι», είπε ο Έντγουιν με κλειστά μάτια.

Όλες αυτές οι έρωτήσεις δημοσία ήταν κάτι τρομερό. Ο Σερ Κλέβερντον τινάχτηκε σαν να τον χτύπησε κεραυνός.

«Λέτε ότι δεν το ξέρατε πώς ήταν μιά κοινή γυναίκα, και θέλετε να σας πιστέψω;»

Έρριξε μιά τρομερή ματιά στον γραμματέα του που είχε μείνει άποσβολωμένος. Στην προκαταρκτική συνάντησή τους ο Έντγουιν είχε πει όλα όσα του είχε μάθει ο ΜακΡάσαν, αλλά τώρα, για κάποια άγνωστη αίτία, μιλούσε με άπόλυτη ειλικρίνεια.

«Δεν είναι γεγονός», συνέχισε ο εισαγγελέας, «ότι ή δολοφονθείσα συνήθιζε να δέχεται συχνά κόσμο;»

«Μάλιστα.»

«Κανόνιζε κάθε φορά να έχη έναν έπισκέπτη μόνο, δεν είναι έτσι;»

«Δεν ξέρω.»

«Μά δεν είδατε ποτέ γυναίκες να μπαίνουν στο διαμέρισμά της, δεν είναι έτσι;»

«Όχι, από όσο θυμάμαι, σέρ.»

«Είδατε άντρες να μπαίνουν στο διαμέρισμά της;»

«Μιά ή δυο φορές, ναί.»

«Είδατε τον κατηγορούμενο να μπαίνει στο διαμέρισμα της κυρίας Σίντνεϊ;»

Ο Έντγουιν κοίταξε τον Άχόε.

«Δεν μπορώ να πω χωρίς τα γυαλιά μου, σέρ.»

«Τότε βάλτε τα έπί τέλους! δροντοφώνησε ο σερ Κλέβερντον. Λοιπόν;»

«Μπορεί και να τον είδα. Δεν είμαι βέβαιος.»

«Δεν είστε βέβαιος;»

«Όχι, μου φαίνεται πώς έχω δει και άλλοτε τον κύριο μά δεν ξέρω που ακριβώς τον είδα.»

«Τον κύριο;»

Το άκροατήριο έσκασε στα γέλια. Ακόμη και ο Άχόε το βρήκε άστειο.

Ο πρόεδρος χτύπησε το κουδούνι. Ο εισαγγελέας ήταν έξω φρενών. Σύμφωνα με όσα είχε πει προηγουμένως ο Έντγουιν λογάριαζε να δώσει μιά φρικιαστική είκόνα του χαρακτήρα του θύματος και κατ' έπέκτασιν των ανθρώπων που σχετιζόταν.

«Αισθάνεστε καλά;» ρώτησε ο εισαγγελέας.

«Τελευταίως δεν ήμουνά τόσο καλά.»

«Ίσως τότε θα έπρεπε να σας άπαλλάξουμε από τη μαρτυρία ώσπου να αισθανθήτε καλύτερα.»

Ο κ. Άμμονς, ο συνήγορος της υπερασπίσεως, πετάχτηκε άμέσως έπάνω.

«Άν ο έντιμότατος κύριος εισαγγελέας τελείωσε την εξέταση του μάρτυρος θα έπεθύμουν να του άπευθύνω έγώ ώρισμένες έρωτήσεις.»

«Ο μάρτυς είναι άσθενής», είπε ο εισαγγελέας.

«Φαίνεται ότι μπορεί να σταθή στα πόδια του και άναπνέει κανονικά, είπε παγερά ο πρόεδρος. Η ιδέα ότι είναι άρρωστος ήταν δική σας. Νομίζετε πώς είστε άρρωστος;» ρώτησε.

Ο Έντγουιν ένιωσε τον πειρασμό να καταθέσει τα όπλα, μά ήταν τίμιος.

«Όχι, κύριε πρόεδρε.»

«Πολύ καλά. Συνεχίστε κ. Άμμονς.»

Αυτό φοβόταν ο σερ Κλέβερντον. Έσκυψε και ψιθύρισε κάτι θυμωμένος στον γραμματέα που σήκωσε άπορημένος τους ώμους του.

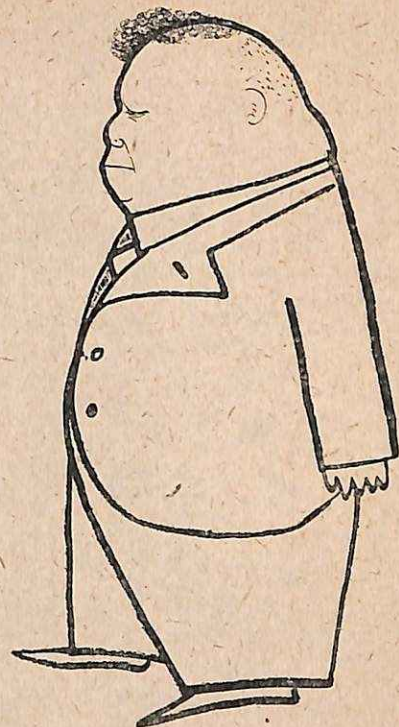
«Κύριε Άππλεκот», είπε ο συνήγορος με γλυκύτητα, «τί έργασία κάνετε;»

«Έργάζομαι στο Μπί-Μπί-Σί, σέρ.»

«Δηλαδή στη Βρετανική Ραδιοφωνική Υπηρεσία», έξήγησε με στόμφο ο κ. Άμμονς. «Και τί ακριβώς έργασία έκτελείτε σ' αυτό το άξιοσέβαστο ίδρυμα;»

«Έργάζομαι στην παιδική έκπομπή Έλάτε να παίξουμε.»

«Ός καλλιτέχνης;»

«Μάλιστα» είμαι τενόρος.»

«Και πόσον καιρό εργάζεστε εκεί;»

«Περίπου δεκαέξι χρόνια, σέρ.»

«Δεκαέξι έτη!» είπε ο κύριος συνήγορος σαν να ήταν αιώνας, «Δηλαδή το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα σας έθεώρησεν άξιον να σας χρησιμοποιήση έπί δέκα έξ έτη εις ένα πρόγραμμα προοριζόμενον διά τους πολίτας της αύριον, εις έποχήν της ζωής των κατά την όποιαν ο σπόρος του μίσους και της διαφθοράς εύρίσκει κατάλληλον έδαφος άναπτύξεως. Άρα ή Βρετανική Ραδιοφωνική Υπηρεσία σας θεωρεί άτομον άξιον να άναλάβη ευθύνas. Συμφωνείτε, κύριε; Θεωρείτε τον έαυτόν σας άτομον ύπευθυνον;»

«Μάλιστα, σέρ, θέλω να πιστεύω ότι είμαι.»

«Δεν ύπάρχει λόγος να είσθε μετριόφρων έδώ. Θεωρείτε τον έαυτόν σας άτομον ήθικόν;»

«Τό έλπίζω, σέρ.»

«Έχετε την καλωσύνη, να άπαντάτε ναί, ή όχι», είπε άπότομα ο συνήγορος, που άντιπαθούσε την άνικανότητα των Άγγλων να παινέψουν τον έαυτό τους δημοσία έστω και όταν είναι άπόλυτη άνάγκη.

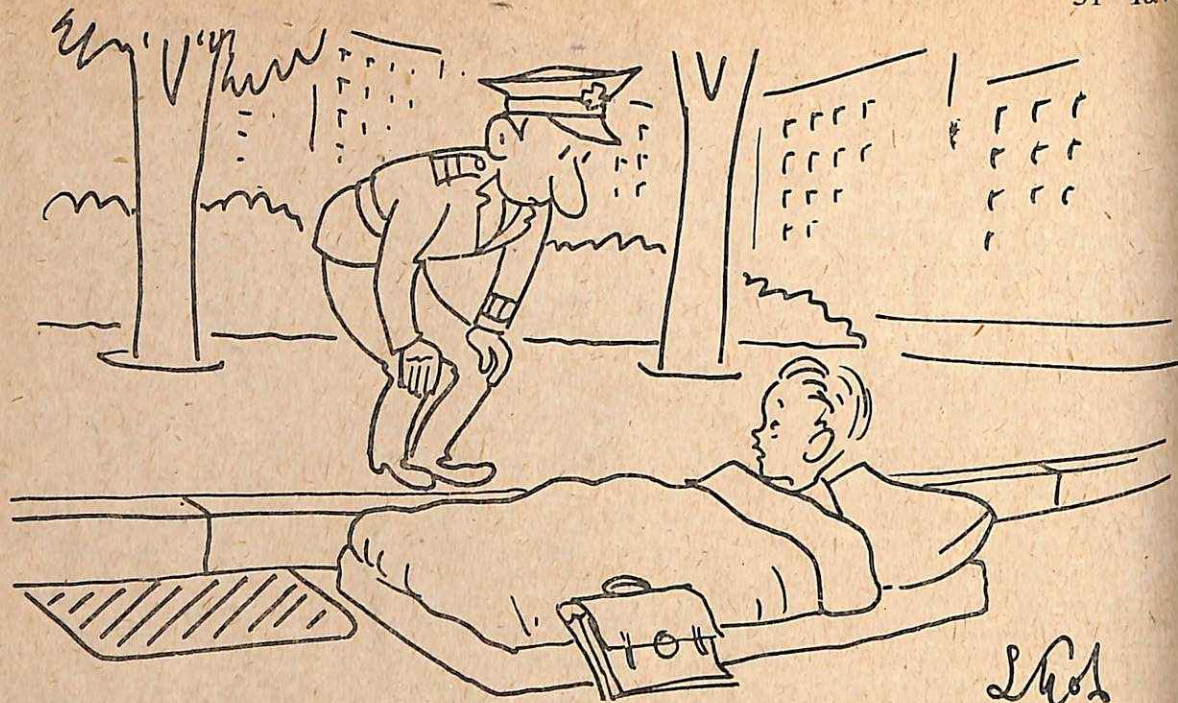
«Θα ήθελα να είμαι ήθικός άνθρωπος, σέρ.»

«Δεν νομίζετε ότι είστε άνήθικος, ή μήπως τό νομίζετε;»

«Ό, όχι, σέρ», είπε ο Έντγουιν έντρομος.

«Καλά. Θα ήτο λοιπόν δυνατόν ένας ήθικός, σοβαρός άνδρας, να ένοικιάση έν γνώσει του ένα διαμέρισμα έπάνω από τό διαμέρισμα μιάς γνωστής γυναικός της νύκτας;»

«Τί έννοείτε, σέρ;»

«Με έστειλε ο πατέρας να κοιμηθώ εδώ για να βάλω αυτίο το αυτοκίνητό του.»

«Μιάς πόρνης», γαύγισε ο «Αμμος». «Ό, όχι.»

«Πόσο καιρό μένετε σ' αυτό το διαμέρισμα;»

«Τρία χρόνια.»

«Και η κυρία Σίντνεϊ, έμεινε ήδη εκεί όταν νοικιάσατε το διαμέρισμα;»

«Μάλιστα.»

«Αυτό σημαίνει λοιπόν ότι η κυρία αυτή δεν άφηνε να φαίνεται ότι είχε ως πόρον ζωής το έμποριον της σαρκός της διότι άλλώς δεν θα μένατε, δεν είναι έτσι;»

«Μάλιστα, σέρ, νομίζω ότι δεν θα έμεινα.»

«Και κατ' αυτά τα τρία έτη δεν επέτρεψε ποτέ από το νου σας ότι άσκούσε το αρχαιότερον επάγγελμα του κόσμου;»

«Το αρχαιότερον επάγγελμα... δεν σας καταλαβαίνω, σέρ.»

«Ότι ήτο μίσ... πόρνη», ξεφώνισε ο «Αμμος» έρεθισμένος που αναγκαζόταν να εγκαταλείψη τις κομπές έκφράσεις του λόγω της βλακειας του μάρτυρος.

«Όχι δεν το ήξερα.»

«Μά τώρα το ξέρετε;»

«Μου το είπαν; Ποιός;»

«Η άστυνομία.»

Ταραχή. «Ο συνήγορος κοίταζε τούς ενόρκους.

«Κηλιδώνεται αναισχύντως υπό της άστυνομίας», είπε, «το όνομα μιάς γυναικός ή οποία δεν είναι παρούσα δια να υπερασπισθή την υπόληψιν της, ενώ ένας άνδρας ήθικός και έχέφρων, ζών πλησίον της δεν παρετήρησε τίποτε βάσει του όποιου να χαρακτηρίση ανήθικον την ζωήν της γείτονάς του εις

διάστημα τριών ετών, επί τριάκοντα εξ μηνας, επί χιλίας ημέρας!»

«Ο εισαγγελεύς διαμαρτυρήθηκε. «Ο κ. «Αμμος» εξέταζε τώρα μάρτυρα και δεν ήταν ώρα για λόγους στους ενόρκους. «Η ένσταση έγινε δεκτή και ο συνήγορος ζήτησε συγγνώμη και συνέχισε.

«Κοιτάξετε καλά τον κατηγορούμενο. Νομίζω πως δεν τον έχετε δει άλλη φορά.»

«Δεν μπορώ να το όρκιστώ, σέρ.»

«Βρίσκετε το πρόσωπο του κατηγορουμένου χαρακτηριστικό;»

«Δεν ξέρω τί να πώ, σέρ.»

«Δεν ξέρετε; Θα σας πώ εγώ. Να απαντήσετε ναί ή όχι.»

«Δεν μου άρέσει να κρίνω τα πρόσωπα των ανθρώπων, σέρ. «Επιτέλους δεν είναι υπεύθυνοι για το πρόσωπο που τους έδωσε ή φύση.»

«Το πεδιον αυτό δεν μου φαίνεται πολύ αποδοτικό, κύριε συνήγορε», είπε ο πρόεδρος.

«Ηθελα να διασαφηνίσω το γεγονός ότι ο κ. «Αππλεκοτ δεν είχε ξαναδει άλλοτε τον κατηγορούμενο, κύριε Πρόεδρε.»

«Ο μάρτυς είπε ήδη ότι, δεν μπορεί να πάρη όρκο και έφ' όσον έχει ήδη όρκιστή πρέπει να δεχθούμε τα λεγόμενά του. Μπορεί να είχε δει τον κατηγορούμενο.»

«Και μπορεί να μην τον είχα δει», είπε ο «Έντγουιν» θαρρετά.

«Πώς είπατε;»

«Ο πρόεδρος είχε αρχίσει να χάνη την ψυχραιμία του.

«Βλέπατε, κύριε πρόεδρε, δεν αποκλείεται να είδα τον κατηγορούμενο στο

δόρφο ή στο λεωφορείο. Το πρόσωπό του μου φαίνεται σαν γνωστό μάλλον ρεϊ να μοιάζει με το πρόσωπο κάποιου άλλου ανθρώπου που βέβαια είδα.»

«Δεν βρίσκεστε εδώ για να δώσετε τη μνήμη σας στις φυσιογνωμιών των ανθρώπων, είπε ο πρόεδρος.

«Με την άδεια του συνηγόρου υπακούω σπρίσεως θα σας ρωτήσω αν έχετε τον κατηγορούμενο να μπαίνει στο αυτοκίνητό του θύματος.»

«Πιθανόν να τον είδα.»

«Και πιθανόν να μην τον είδα.»

«Μουρμούρισε ο δικαστής άναστενάζοντας. «Η άπάντηση είναι όχι. Συνέχισε.»

«Μιλήσατε ποτέ με την κυρία Σίντνεϊ;» συνέχισε ο συνήγορος.

«Μάλιστα, σέρ. «Αλλά μόνο για καλημέρα ή καλησπέρα.»

«Θα την περιγράψατε σαν μιά ναίκα ευχάριστη και γλυκομίλητη;»

«Μάλιστα, κύριε. Πολύ ευχάριστη γλυκομίλητη. Οί λέξεις που χρησιμοποίησα ήταν λίγο χυδαίες ίσως, αλλά δεν είναι δουλειά μου να το κρίνω αυτό.»

«Πώς μπορεί ένας άνθρωπος να είναι γλυκομίλητος και χυδαίος συγχρόνως;»

«Είναι δύσκολο, το παραδέχομαι.»

«Δεν μ' άρέσει να μιλώ άσχημα για ανθρώπους. Δεν είναι δουλειά μου.»

«Δουλειά σας είναι να μάς ξέρετε και όχι να μάς κάνετε να μην με την ώρα μας σε ευγένειες.»

«Αποφασίστε, ήταν γλυκομίλητη ή όχι;» είπε ο πρόεδρος που σήκωσε το κεφάλι του και άγαπούσε το μαύρο.

«Θα έλεγα πως ήταν γλυκομίλητη.»

«Καλά. Συνεχίστε.»

«Με μιά τάση προς το χυδαίο», συμπλήρωσε ο «Έντγουιν».

«Ο πρόεδρος σήκωσε τα χέρια του άπελπισμένος. «Ο Έντγουιν έσπευσε να προσθέση.

«Νομίζω ότι δεν έφταιγε, έτσι ήταν φτιαγμένη, σέρ.»

«Είχε κανένα χαρακτηριστικό που να σχετίζεται με το δήθεν επάγγελμά της;» ρώτησε ο κ. «Αμμος. «Υπερβολικό βάψιμο, μυρωδιές, ψηλά τακούνια, μαύρες κάλτσες και τα τοιαύτα;»

«Να σας πώ, έβαζε ένα πολύ δυνατό άρωμα που μου μύριζε ως επάνω.»

«Θέλετε να υποστηρίξετε ότι το άρωμα περνούσε από το πάτωμα και το χαλί;»

«Ό, ναί. Μου έφερνε πονοκέφαλο και έκανα μιά - δυο φορές παράπονα, με ευγένεια βέβαια.»

«Παραπονεθήκατε προφορικώς;»

«Όχι. Κάθε φορά που κατέβαινα άκουγα, από την πόρτα, πως είχε επίσκεψεις. «Όταν δεν είχε, έλειπε.»

«Έννοείτε πως κρυφακούγατε στην πόρτα της;»

«Ό, όχι, μα οί όμιλίες ακούγονταν από τα μισά της σκάλας.»

«Και ακούγατε τις κουβέντες από τα μισά της σκάλας;»

«Όχι τις κουβέντες, σέρ. Μόνο ότι μιλούσαν άκουγα. «Όχι τί λέγανε. Δεν θα ήταν σωστό να προσέξω ακριβώς τί λέγανε. «Αλλωστε καμιά φορά ακουγόταν μόνο το ραδιόφωνο και κάτι θόρυβοι σαν να μετακινούσαν έπιπλα.»

«Καταλαβαίνω. Και πως διαδίδασατε τα παράπονά σας;» ρώτησε ο κ. «Αμμος ξεροβήχοντας.

«Έγραφα σημειώματα που τα έρριχνα κάτω από την πόρτα.»

«Πήρατε ποτέ άπάντηση;»

«Ποτέ. Έκτός...»

«Ναί;»

«Μιά φορά άνοιξε ή πόρτα καθώς έβαζα από κάτω το σημείωμα.»

«Ποιός την άνοιξε;»

«Ένας κύριος.»

«Ένας κύριος; Πως ήταν ντυμένος;»

«Με μιά φανέλλα.»

«Καί;»

«Τίποτε άλλο.»

«Θέλετε να πητε ότι την πόρτα του διαμερίσματος της κυρίας Σίντνεϊ την άνοιξε ένας άντρας ντυμένος μόνο με μιά φανέλλα;» ρώτησε ο συνήγορος μπερδεμένος.

«Μπορεί να φορούσε και κάλτσες. Δεν θυμάμαι καλά.»

«Δεν έχω άλλες ερωτήσεις.»

«Ο εισαγγελεύς σηκώθηκε: «Με την άδεια του κυρίου προέδρου θα ήθελα να κάνω μερικές ακόμη ερωτήσεις στον μάρτυρα.»

«Ελπίζω όχι πολλές. «Ορίστε.»

«Θυμάστε το πρόσωπο αυτού του ανθρώπου ή του κυρίου αν προτιμάτε;

Θα τον αναγνωρίζατε αν τον βλέπατε;»

«Ήταν μετρίου αναστήματος με σκούρα μαλλιά και άνοιχτόχρωμο δέρμα.»

«Έμοιαζε με τον κατηγορούμενο;»

«Ναί, τώρα που το λέτε έμοιαζε πολύ. Μά δεν θα μπορούσα να όρκιστώ πως ήταν αυτός.»

Στο άκροατήριο ακούστηκαν ψίθυροι και ο Άχός κοίταξε τον Έντγουιν με μίσος.

«Και τί σας είπε ο άνθρωπος;»

«Δεν κατάλαβα τί μου είπε ακριβώς μά ήταν κάτι όπως...»

«Ο Έντγουιν χρησιμοποίησε δυο λέξεις που δεν λέγονται. Από το άκροατήριο ακούστηκαν πνιχτά γέλια και ο πρόεδρος ζήτησε ήσυχία.

«Άπ' αυτά τα λόγια καταλαβαίνου-

Μυαλό: Ένα υπέροχο μηχανήμα που αρχίζει να δουλεύη μόλις άνοιξης τα μάτια σου το πρωί και σταματά τη στιγμή που κάθεσαι στο γραφείο σου. ΡΟΜΠΕΡΤ ΦΡΟΣΤ

με τον βαθμό καλλιέργειας των φίλων της κυρίας Σίντνεϊ.»

«Τί θα πη αυτό που είπα;» ρώτησε ο Έντγουιν σε άπόγνωση.

«Δεν έχει σημασία», είπε ο εισαγγελεύς. «Θα σας συμβούλευα να μην χρησιμοποιήσετε τις λέξεις αυτές έξω από τούς στρατώνες. Είναι ένας τρόπος για να πητε: Φύγετε παρακαλώ.»

«Όλοι γέλασαν και ο εισαγγελεύς συνέχισε:

«Πότε έγινε αυτό;»

«Περίπου στις έντεκα το πρωί.»

«Μά πότε;»

«Ό! Το πρωί της ημέρας του έγκλήματος.»

Μεγάλη ταραχή. «Ο κατηγορούμενος που ήταν σωφөр φορτηγού είχε παραδεχτή ότι γνώριζε την κυρία Σίντνεϊ αλλά είχε πει ότι εκείνη την ημέρα δρισκόταν από το πρωί ως το βράδυ στο «Αϊλγκτον, στής αδελφής του, και ή αδελφή είχε επιβεβαιώσει το άλλοθι.

«Είστε βέβαιοι; Ήταν ή 7η Ιουλίου;»

ΛΥΣΕΙΣ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΠΟ ΣΕΛ. 6

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ :

- ΕΠΙΚΟΥΡΕΙΟΙ
- ΠΑΣΑΛΙΜΑΝΙ
- ΙΑΛΕΜΟ - ΡΙΣΑΡ
- ΣΑΝΟΥ - ΙΚΤΙΣ
- ΚΙΜ - ΑΝΑΡ
- ΕΚ - ΠΟΥΡΑ - ΟΥΚ
- ΡΙΒΑΛ - ΦΥΛΑ
- ΑΒΙΤΑΜΙΝΩΣΙΣ
- ΤΙΕΡ - ΛΑΚΕ
- ΝΕΥΡΟ - ΕΙΜΗ
- ΑΝΥΠΟΣΤΑΤΟΣ
- Η «ΝΗΣΟΣ»

«Δεν θυμάμαι την ήμερομηνία μά ήταν εκείνη ή ημέρα. Έφευγα για το γραφείο μου.»

«Τί ώρα φεύγετε για το γραφείο σας;»

«Κατά τις έντεκα.»

«Δεν ξέρετε τί ώρα φεύγετε ακριβώς;»

«Περίπου στις έντεκα.»

«Μά δεν ξέρετε ακριβώς;»

«Ο Έντγουιν τάχασε για καλά. Πόσο καιρό θα βρισκόταν σ' αυτή την αίθουσα όπου όλοι ξέρανε ακριβώς τί κάνανε κάθε στιγμή της ημέρας!

«Περίπου στις έντεκα», άκουσε τη φωνή του να λέη.

«Τί ώρα πρέπει να δρίσκεστε στο γραφείο σας;»

«Στις έντεκα.»

«Και θέλετε να πητε ότι φεύγετε στις έντεκα για να δρίσκεστε στην άλλη άκρη της πόλεως ακριβώς στις έντεκα;»

«Ήμουν καθυστερημένος.»

«Τί ώρα φτάσατε εκείνη την ημέρα;»

«Λίγο μετά τις έντεκα.»

«Πόσο λίγο μετά;»

«Δέκα ή δεκαπέντε λεπτά.»

«Πόση ώρα θέλετε να πάτε από το σπίτι σας στο Μπί - Μπί - Σί;»

«Είκοσι λεπτά.»

«Όστε λογικώς πρέπει να υποθέσουμε ότι φύγατε έντεκα παρὰ δέκα ή παρὰ πέντε.»

«Υποθέτω ναί.»

«Γιατί δεν μου το λέγατε αυτό από την αρχή;»

«Γιατί;» ξέσπασε ο Έντγουιν. «Γιατί ώρκίστηκα να πώ την αλήθεια και μόνο την αλήθεια και κακώς το ώρκίστηκα.»

«Και γιατί παρακαλώ;» ρώτησε ο πρόεδρος.

«Γιατί δεν ξέρω ακριβώς την αλήθεια. Θα έπρεπε ίσως να τα ξέρω όλα με ακρίβεια μά δεν τα ξέρω. Και αν δεν σας τα πώ λεπτομερώς με το λεπτό, με το δευτερόλεπτο, δεν θα πώ την αλήθεια.»

«Μιλάτε δυνατότερα» είπε ο πρόεδρος.

«Ο Έντγουιν νόμιζε πως είχε ξεφωτίσει. Μά φαίνεται πως μόλις μουρμούριζε. Έκλεισε τα μάτια μά και όταν τα ξανάνοιξε δεν έδλεπε καθαρώτερα. «Ο

ΚΑΘΕΤΩΣ :

- ΕΠΙ - ΚΕΡΑΤΑ
- ΠΛΑΣΙΚΙΒΙ - ΑΝ
- ΙΣΛΑΜ - ΒΙΕΝΝΗ
- ΚΑΕΝ - ΠΑΤΡΕΥΣ
- ΟΛΜΟΒΟΛΑ - ΥΠΟ
- ΥΙΟΥ - ΜΕΡΟΣ
- ΡΜ (Ρώμη) - ΑΡΧΙΚΟΣ
- ΕΑΡΙΝΑ - ΝΑ - ΤΡ (Τάφρω) ...ΙΝΙΚΗ
- ΦΩΛΕΑΙ
- ΟΙΣΤΡΟΥΣ - ΙΤΟ
- ΑΙ - ΥΛΙΣΜΟΝ
- ΕΡΣΕΚΑΣ - ΗΣ.

είσαγγελέας τὸν κοίταζε σὰν ἀετός.
Ὁ πρόεδρος σὰν γίπας καὶ ὁ συνή-
γορος σὰν τυφλοπόντικας.

«Τέλος πάντων. Γυρίσατε στὸ σπίτι
σας πρὶν ἀπὸ τὶς ἑπτὰ;»

«Μάλιστα» εἶπε ὁ Ἐντγουν κατα-
βάλλοντας ὑπεράνθρωπη προσπάθεια.
«Τὸ πρόγραμμα ἀρχίζει στὶς 3.15 ἀ-
κριβῶς καὶ κρατᾷ ὥς τὶς 3.45. Κατό-
πι γύρισα γιὰ νὰ πῶ ἕνα φλυτζάνι
τσάι.»

«Κατευθεῖαν;»

«Μάλιστα.»

«Ὡστε θὰ φτάσατε στὸ σπίτι σας
μεταξὺ 4 καὶ 4.15.»

«Ὑποθέτω.»

«Τί θὰ πῇ ὑποθέτετε. Αὐτὸ λέει ἡ
λογική.»

«Ἄφου τὸ λέτε, σέρ.»

«Τὸ λέω. Πόση ὥρα μένατε στὸ
σπίτι σας;»

«Ὅσο χρειάστηκε γιὰ νὰ ἐτοιμάσω
ἕνα φλυτζάνι τσαΐ, νὰ τὸ πῶ μὲ δυὸ
μπισκότα, νὰ πλύνω τὸ φλυτζάνι καὶ
νὰ φύγω γιὰ τὸ «Ζού».

«Ὡστε κανένα τέταρτο τῆς ὥρας.»

«Δὲν ξέρω.»

«Τρῶτε πολὺ ἀργά;»

«Δὲν ξέρω.»

«Εἶναι καταπληκτικὸ πῶς οἱ ἄνθρω-
ποι περνοῦν τὴ ζωὴ τους χωρὶς νὰ
ξέρουν πότε καὶ πῶς κάνουν τὸ καθε-
τί. Συγκεντρωθῆτε τώρα. Τὴν ὥρα ποὺ
ἤσαστε ἐκεῖ καταλάβετε ἂν ἐξακολου-
θοῦσε νὰ βρίσκεται ὁ ἄνθρωπος στὸ
διαμέρισμα τῆς κυρίας Σίντεν;»

«Ἀκουσα φωνές. Ἕνας ἄντρας φώ-
ναζε, τὸ ραδιόφωνο ἔπαιζε μουσικὴ χο-
ροῦ καὶ ἀκούστηκε ἕνας θόρυβος σὰν
νὰ ἔσπαζε ποτήρι.»

«Ἦταν ἡ ἴδια φωνὴ μὲ τοῦ ἀνθρώ-
που ποὺ σὰς εἶχε ἀπευθύνει τὰ εὐγενικὰ
λόγια ἐκεῖνο τὸ πρωῒ;»

«Δὲν μπορῶ νὰ τὸ πῶ. Ἴσως ναί, ἴ-
σως καὶ ὄχι.»

«Ἀκούσατε συγκεκριμένες λέξεις;»

«Φοβοῦμαι πῶς θὰ εἶναι ἀπρεπεῖς.»

«Πῆτε ἀμέσως τί ἀκούσατε καὶ δυ-
νατά.»

«Ἀκουσα κάτι σάν: ἂν βγάλῃς ἄ-
χνα θὰ σὲ κάνω θρύψαλλα, κάτι τέτοιο.»

«Τὴ δική της φωνὴ τὴν ἀκούσατε;»

«Γελούσε μόνο. Γελούσε συνέχεια,
ὥσπου ἔφυγα.»

«Καὶ ὅταν ἀκούσατε τὸ ποτήρι νὰ
σπάξῃ;»

«Νόμισα πῶς κάποιος τόρριξε χά-
μω.»

«Μήπως ἦταν θόρυβος ποτηριοῦ ποὺ
σπάζει ἐπειδὴ κάποιος τὸ πετάει σὲ
κάποιον ἄλλον καὶ βρίσκει τὸ στόχο
του;»

«Δὲν ἀκουσα ποτὲ τίποτα τέτοιο νὰ
γίνεται καὶ δὲν ξέρω.»

«Ὅταν φύγατε εἶδατε ἀπ' ἔξω κα-
νένα ὄχημα σταματημένο;»

«Τώρα θυμῶμαι ὅτι κάτι παιδιὰ παί-
ζανε μπάλλα καὶ ἡ μπάλλα κύλισε κά-
τω ἀπὸ ἕνα αὐτοκίνητο. Τὸ ἕνα παιδί

χάθηκε ἀπὸ κάτω νὰ τὴν πάρῃ καὶ τοῦ
εἶπα νὰ προσέξῃ γιατί αὐτὸ εἶναι ἐπι-
κίνδυνο. Κοίταξα μάλιστα μήπως ὁ ὀ-
δηγὸς ἦταν στὴ θέση του καὶ ἐτοιμα-
ζόταν νὰ ξεκινήσῃ.»

«Πόσων χρονῶν ἦταν τὸ παιδί;»

«Δέκα, ἢ δώδεκα, ἴσως δεκατεσσά-
ρων. Δὲν καταλαβαίνω καλὰ τὶς ἡλι-
κίες τῶν παιδιῶν. Μὰ αὐτὸ κάπνιζε.»

«Μὰ ἕνα παιδί ποὺ καπνίζει εἶναι ἀρ-
κετὰ μεγάλο καὶ δὲν χωράει κάτω ἀπὸ
ἕνα μικρὸ αὐτοκίνητο.»

«Ὅα ἦταν μεγάλου αὐτοκίνητο.»

«Ὅταν κοιτάξατε γιὰ τὸν ὁδηγὸ σκύ-
ψατε;»

«Ὅχι σηκώθηκα στὶς μύτες τῶν πο-
διῶν μου.»

«Μὰ τότε θὰ ἦταν φορηγὸ. Τίποτε
ἄλλο θυμάστε;»

«Τώρα ναί... θυμάμαι μιὰ φωτογρα-
φία... μιὰ διαφήμιση... μιὰς κοπέλλας
σχεδὸν γυμνῆς... ποὺ κρατοῦσε μιὰ
χρωματιστὴ μπάλλα... ἦταν κολλημένη
στὸ τζάμι... μπροστὰ στὸν ὁδηγό...»

«Θυμάμαι ποὺ σκέφθηκα πῶς ἡ ἀστυ-
νομία ἐπέτρεπε αὐτὸ τὸ ἀηδὲς πράγ-
μα... ἐπάνω στὸ τζάμι ποὺ ἔχει μπρός
τοῦ ὁδηγός. Ἦταν ἐπικίνδυνο.»

«Παρ' ὅλο ποὺ ὅλα αὐτὰ δὲν ἦταν
καμιὰ τρανὴ ἀπόδειξη, ὁ Ὅχος πετά-
χτηκε ἐπάνω καὶ πέταξε μιὰ βρυσιὰ
στὸν Ἐντγουν ποὺ εὐτυχῶς ἐκεῖνος
δὲν τὴν κατάλαβε.»

«Ὁ εἰσαγγελέας ἔβαλε κάτω τὰ χαρ-
τιά του μὲ μιὰ δραματικὴ χειρονομία.
Ὁ πρόεδρος κοίταξε τὸν Ἐντγουν καὶ
εἶπε κοφτά:

«Καλημέρα σας Μις Ἄλσοπ, ὅτι φο-
ράτε πράσινα σήμερα. Καὶ καφεὶ πα-
ποῦτα καρφίτσα καμέο. Καὶ καφεὶ παποῦτα
ἔντάξει: εὐχαριστῶ.»

Καὶ τὰ σημείωνε ὅλα στὸ διβλάνο
κι του. Καὶ τὸ ἴδιο γινόταν παντοῦ.
Παρατηροῦσε γύρω του, στὸ λεωφορεῖο
στὸ δρόμο, μήπως δὴ καμιὰ ὑποπ-
κίνηση καὶ ὅλα τὰ κατὰγραφε μὴν-
ποτὲ τοῦ χρειαστοῦν.

Καὶ κάποτε μὲ ἀληθινὴ λύπη, ἡ ὕ-
πνιστος Παιδικὴν Ἐκπομπὴν τοῦ Μπὶ-
Μπὶ-Σὶ ἀναγκάστηκε νὰ ἀποχωρήσῃ
στὸν Ἐντγουν καὶ τὰ ναυουρίσῃ.
τά του γιατί τὰ λάθη του στὶς ἐκπομπ-
ὲς ἦταν πολλὰ καὶ ὁ τρόπος του γινώ-
σκειν ὅλο καὶ πιὸ παράξενος. Μὲ ἀθε-
σκληρότητα τοῦ χάρισαν γιὰ ἐνθου-
σιαστικὴν ἐπιτραπέζιον ρολοῖ καὶ ὁ Ἐντ-
γουν πέρασε πολλὰς ἐνοχλητικὰς ὥρας
παθώντας νὰ ταιριάξῃ τὸ ρολοῖ σὲ
μὲ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ΜακΡάσαν περι-
εργάζετο τὸν Ἐντγουν μὲ ἕνα κα-
κὸν βλέμμα καὶ τὸν ἔβλεπε ὡς
ἐπὶ τοῦ χεριοῦ του καὶ νὰ βγάλῃ συμ-
ράσματα ποῖο ἔδινε σωστὴ ὥρα.

«Ἄν σὰς ξανατύχῃ νὰ κληθῇ
τυράς σὰς συμβουλευῶ νὰ εἰσ-
παρητηρητικὸς καὶ πιὸ σαφής. Ση-
στὴν ἀρχὴ δώσατε μιὰ ρόδινη ἐπι-
τοῦ θύματος καὶ ἔπειτα τῆς ἀποδο-
τε ἕνα χαρακτήρα τόσο διαφορε-
ῶστε θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ σὰς
πτευθῇ ὅτι τὸ κάματε μὲ κάποια
σθοβουλία. Δὲν τὸ πιστεύω γιατί
φανερὸ ὅτι δὲν ἔχετε συνηθίσει νὰ
ταθέτετε στὸ δικαστήριον καὶ ὅτι
στεύετε στὸ δικαίωμα τῆς ἀμφοτε-
'Αλλὰ αὐτὸ μπορεῖ νὰ ὁδηγήσῃ σὲ
θασμένη μαρτυρία καὶ σὲ παραπλ-
ση τῆς δικαιοσύνης. Σκεφθῆτε τὰ
για μου γιατί ἡ σημερινὴ σας κατα-
ση ἦταν ἡ πιὸ ἀσυνάρτητη καὶ ἡ
παραπλανητικὴ ποὺ ἄκουσα σ' ὅλη
τὴ ζωὴ. Ὁ ἐπόμενος μάρτυς παρα-
λῶ.»

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα ὅτι εἶχε πει ψέμματα γιὰ τὸ ἔλ-
θι του καὶ ἡ ἀστυνομία βρῆκε δακτυ-
λὰ ἀποτυπώματα καὶ γράμματα ποὺ
πέδειξαν τὴν ἐνοχὴ του.

Ὁ Ἄχος καταδικάστηκε σὲ ἰσο-
δεσμά, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐντγουν
λά γιατί ἡ ἀδελφὴ του ὠμολόγησε
πειτα

ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Ιανουάριος

ΕΧΕΙ χιλιογραφη ότι οι Γερμανοί σήμερα, έπειτα από τόσες καταστροφές που υπέστησαν, δεν θέλουν να ξανακούσουν τη λέξη πόλεμος. Αυτό είναι αλήθεια, όταν ένας Γερμανός συλλογίζεται μόνος του. Άλλα όταν συνομιλούν δύο Γερμανοί παραδέχονται ότι ο κόσμος θα ήταν καλύτερος, αν αυτοί δεν είχαν ήττη. Και τρεις Γερμανοί μαζί αρχίζουν να τραγουδούν έμβατήρια: Όλαρία, ω λαλά.

Μια ήττα δεν μεταβάλλει εύκολα τον χαρακτήρα ενός λαού ούτε είναι δυνατόν να του καταπνίξει το αίσθημα της ανωτερότητας που τρέφει απέναντι όλων των λαών της γης. Χάρη στο αίσθημα αυτό ο σημερινός Γερμανός δεν διατηρεί καμία μνησικακία προς τους νικητές του πολέμου, ούτε προς τους άλλους, γιατί τους οποίους είναι βέβαιος ότι δεν θα βρίσκονταν μεταξύ των νικητών, αν οι νικηταί δεν ήταν τόσο πολλοί.

Τώρα ο γερμανικός λαός δεν πιστεύει ότι ολος ο κόσμος είναι εχθρός του, αλλά μόνον ο μισός. Ξέρει ότι αυτοκρατορίες χωρίς έندoxωρα γίνονται, αλλά χωρίς θάλασσα δεν γίνονται, ότι έλλείπει δικής του θάλασσας έχασε τον πόλεμο και ότι με αυτή την όλιγη που είχε ανέκαθεν δική του μπορεί να κερδίσει την ειρήνη ανάμεσα σε δύο κόσμους: αυτόν που έπρεπε να τον είχε ανέκαθεν φύσει φίλο του, και αυτόν που έχει γίνει εχθρός του.

Κάθε Γερμανός λοιπόν, που βλέπει στον χάρτη την μικρή του πατρίδα, και τα μεγαλύτερα λιμάνια του όχι καν σ' αυτή την παραλία αλλά στα ποτάμια, ξέρει ότι για να επικοινωνήσει με τον υπόλοιπο κόσμο, πρέπει να περάσει ειρηνικά προς τη Δύση. Από την ελεύθερη θάλασσα του έρχονται το 'Αβραάμ και το 'Ισαάκ τα καλά χωρίς να έχη αποικίες. Αυτές δεν χρειάζονται πια. Θα ήταν μάλλον μελάς. 'Η έποχή της 'Αποικιοκρατίας περνά. Κάθε χώρα θα κερδίσει τη ζωή της με τον μόχθο της. Και στο κεφάλαιο αυτό οι Γερμανοί είναι άσσοι. Πουθενά άλλου ή ελληνική έκφραση «πώς τα πολεμάς», με την έννοια του «πώς πας στις δουλειές σου» δεν εφαρμόζεται τόσο καλά, όσο εδώ. Οι Γερμανοί εργάζονται όπως πολεμούν. Πέφτουν στη δουλειά όλοι με τα μούτρα, όλοι μαζί, όπως σ' ένα πόλεμο, επιστρατεύοντας δυνάμεις και την αλκή του 'Εθνους. Φιλοξενήθηκαν σ' ένα από τα είκοσιτέσσερα διαμερίσματα μίας έξαυρης νεοχτισμένης πολυκατοικίας. 'Απέναντί μου ένα άλλο επιπλωμένο διαμέρισμα δύο δωματίων είχε ξενοικιαστή. Μία κυρία

ήλθε πρωί-πρωί, έβγαλε τις καρέκλες στο μπαλκόνι, σκούπισε, ξεσκόνισε, συγύρισε, μάς είπε «ντάνκε σέν, αουφ βίντερζεέν» (αυτό είναι το μαστίχι που έχει κάθε Γερμανός στο στόμα του: Εύχαριστώ πολύ, να ξαναϊδωθούμε), έπηρε το αυτοκίνητό της και έφυγε. Ήταν ή σύζυγος του ιδιοκτήτη της πολυ-

κατοικίας. Μου είπαν ότι και μία άλλη απέναντί είναι δική τους. Οι ίδιοι κατοικούν σε μία έπαυλη σ' ένα προάστιο.

Κάτω από τέτοιες συνθήκες προκοπής, οι Γερμανοί έχουν, τι θέλουν. 'Η συγκομιδή των εύκρατων και των θερμών κλιμάτων έντεθεν και εκείθεν του 'Ισημερινού, φθάνει άφθονη στα μπαλκόνια και του πιο μικρού γερμανικού χωριού. Μπανάνες από τη Βόρεια 'Αφρική και ανανάδες από τη Νότια, άλλοι ανανάδες από την Κίνα του Τσαγκ Κάι Σεκ και άλλες μπανάνες από τη Γουατεμάλα, καβούρια από την 'Απω Ανατολή και σολομοί από την 'Απω Δύση, σαρδέλλες από τις χώρες του 'Ατλαντικού, λαχανικά και φρούτα από τις χώρες της Μεσογείου, καρύδες από τα νησιά του Ειρηνικού. Θα πή κανείς ότι όλα αυτά υπάρχουν και στην 'Ελλάδα. Μάλιστα υπάρχουν, αλλά τα περισσότερα είναι μάλλον είδη μουσειού στις βιτρίνες. 'Ο κόσμος τα βλέπει μόνον. 'Η γερμανική αγορά τροφίμων είναι ή πλουσιώτερη του κόσμου. Πλάτος μίας αγοράς δεν είναι ή στατική άφθονία της, αλλά ή ευκινησία της. 'Υπερεπάρκεια τροφίμων στην αγορά δεν σημαίνει πάντοτε και έπαρεια στα σπίτια. Μπορεί μάλιστα να συμβαίνει και το αντίθετο. 'Εδώ τα μαγαζιά είναι γεμάτα το ένα πρωί και πρέπει να ξαναγεμίσουν το άλλο. Τα τρόφιμα κινούνται πολύ εύκολα, άκωμη και κείνα που δεν είναι πρώτης ανάγκης. 'Ολοι αγοράζουν απ' όλα.

Άλλα ή αγοραστική κίνηση δεν περιορίζεται μόνο στα τρόφιμα. Τη γερμανική μαγειρική μπορεί να τη χαλάει κάποτε ή θάρβαρη εκείνη γεύση και όσμη του σύγγραφέζικου γκούλας, αλλά κατ' αρχήν, τα πέντε-έξι έθνικά φαγητά της γερμανικής κουζίνας είναι υγιει-

νά, εύγευστα και απλά, μόνον που έργαλεία της είναι πολύπλοκα. Άλλα, τα μαγειρικά έργαλεία είναι μεγάλη άδυναμία της Γερμανίδας κοκυράς. Τώρα μάλιστα που είναι ηλεκτροκίνητα, με τις πρίζες και τα δόνια και τις μεζούρες, θα έδιναν έντύπωση χημικού εργαστηρίου, αν ήταν κλεισμένα σε ντουλάπια και τυρτάρια.

Οι ηλεκτρικές συσκευές της κουζίνας είναι το όνειρο κάθε Γερμανίδας και λαϊκό αυτοκίνητο το όνειρο κάθε Γερμανού — έννοω Δυτικού Γερμανού. Τι ό 'Ανατολικός δεν βλέπει όνειρα; Τον τον κατατρέπει ένας εφιάλτης: οι κίνδυνοι θα τον απειλήσουν όταν θρή την ευκαιρία να δραπέτευση στην ελεύθερη πατρίδα. 'Ολοι έχουν τον νου τους αυτή την απόπειρα, αλλά εκατόν πενήντα δύο χιλιάδες κατοίκων σαν να διαφύγουν το 1959.

Το γερμανικό προσφυγικό πρόβλημα συνίσταται πρώτα-πρώτα σε ζητήματα στεγάσεως. Δουλειά υπάρχει άφθονη για όλους. Άλλα για την άνετη στέγη χρειάζονται λογικές προθεσμίες. Γερμανοί δεν είναι όπαδοί της εύμετορότητος. Είναι δάσκαλοι της εύμετορας. Δεν μπορούν να διανοηθούν, τη δική μας προσφυγική παράγκα, ξε όσο θέλεις, σε οποιαδήποτε υπαίθρια πόλη. Ξύλινα παραπήγματα χουν. Τρώγλη όμως δεν θα βρης θενά. Ούτε τρώγλη στις πόλεις, καλύβες στην ύπαιθρο. 'Υπάρχει μία στενότης χώρου, την οποία παραμένει θα έθεωρούσαμε άπλοχωρία.

Όταν είχαν πρωτοέλθει οι πρόσφυγες στην 'Ελλάδα, είχε δημιουργηθεί μεμψιμοιρία, εχθρότης κάποτε, έκαρους μερικών γηγενών. Το θυμώ τους τώρα που ακούω κάπου-κάπου και δώ παράτονα, για τα πολλά προσφυγικά μέτρα που παίρνει ή γερμανική Κυβέρνηση υπέρ των προσφύγων, λοι οι άνθρωποι έχουν ένστικτα συντηρήσεως. Συχνά τα παράτονα γάζουν απ' αυτά. Άλλα οι Γερμανοί όταν τους μιλήσει ή λογική, εύκολα γίνουν τα ένστικτα και τα παράτονα γενναιοφροσύνη τους.

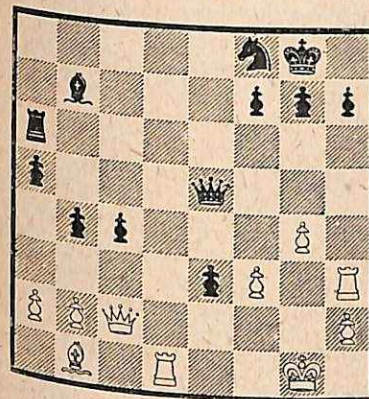
Με μια που εύτυχ ή ίσως έξαιτίας τις 'Ανσεατικές πολιτείες του 'Αμδούργο, Λυβέκκη, Κίελο — καθώς και τον γερμανικό βορρά — καθώς και την σημερινή Γερμανία έμφανιζόταν μια υποτονία όσον αφορά τον ρον της για τις Καλές Τέχνες. Τη γε κανείς ότι ο σημερινός Γερμανός πολυαμβάνει τα αγαθά του οίκου του θαύματος με μία άμεριμνησία που εντύπωση. Τη στάση αυτού του θρώπου απέναντι στη ζωή έκφραζε ρακτηριστικώτατα ο γερμανικός κινηματογράφος σήμερα. 'Από την όδον χαμογελά, ή παρυσιάζει όψεις γεγ μέν αλλά σπάνια δραματικές.

ΣΚΑΚΙ

Άσκησις άρ. 12

(Από μίαν παρτίδα)

MAYRA

ΛΕΥΚΑ

Λευκά (10): Ρη1. Βγ2. Πδ1. θ3. Αβ1. Σα2. β2. ζ3. η4. θ2. Μαύρα (12): Ρη8. Βε5. Πα6. Αβ7. Ιζ8. Σα5. β4. γ4. ε3. ζ2. η2. θ2. Είς αυτήν την θέση είναι ή σειρά των Λευκών να παίξουν. Τά Λευκά πρέπει να παίξουν έτσι ώστε ο Πύργος δ1. να μπορεί να δώσει κάποτε ένα σάχ στο δ8. Πώς επιτυγχάνεται αυτό; Εάν παίξουν σωστά πρέπει να κερδίσουν.

Άσκησις άρ. 13 (Από μίαν παρτίδα) Λευκά (11): Ρθ1. Βθ4. Πζ1. η3. Ιζ6. Σα3. β2. γ2. ζ4. η2. θ2. Μαύρα (12): Ρθ8. Βδ6. Πδ8. ε7. Αβ7. Σα6. β5. ε4. ε6. ζ7. η7. θ6. Είς ή σειρά των Λευκών να παίξουν. Η σωστή συνέχεια εξασφαλίζει την νίκη εις τά Λευκά. Πώς πρέπει να παίξουν;

Έξω από τους κινηματογράφους του Σάλτσμπουργκ χαμογελά ή Ρόμυ Σνάιντερ, λίγο δυτικώτερα, στο Μόναχο, ή Κατερίνα Βαλέντε σκορπάει το κέφι της. Συχνά, ο σεναριογράφος βρίσκει και σε δυσκολία να δικαιολογήσει τις δυστυχίες των ήρώων μέσα στην εμάς Γερμανία. 'Οσοι θα πάνε όμως στη Γερμανία, πρέπει να έχουν υπ' όψη τους, ότι τα γερμανικά πανεπιστήμια και πολυτεχνεία δεν παίζουν. Θεωρούν τους φοιτητάς τους ελεύθερους ακαδημαϊκούς πολίτες, μόνον μέχρι της στιγμής που θα έλθουν ενώπιον ενώπιος με τους καθηγητάς τους, στις εξετάσεις. 'Εκεί το κοσκίνισμα είναι φοβερό. Σκάρτος φοιτητής δεν περνά με κανένα τρόπο. Άλλοιώς δεν θα είχαν αποκτήσει τόση φήμη τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματά αυτής της χώρας. Είναι φήμη δικαία.

Άσκησις άρ. 14. (Από μίαν παρτίδα) Λευκά (13): Ργ1. Βθ6. Πδ1. θ2. Αδ3. Ιζ3. Σα2. β2. γ3. δ4. ζ2. η2. θ5. Μαύρα (13): Ρθ8. Βδ8. Πα8. η8. Αγ8. η7. Σα7. β7. γ6. ε6. ζ7. η6. θ7. Αυτή είναι μιά άσκηση, δι' αρχαίους μάλλον. Είναι ή σειρά των Λευκών να παίξουν. Πώς πρέπει να συνεχίσουν διά να κερδίσουν;

Άσκησις άρ. 15. (Από μίαν παρτίδα). Λευκά (12): Ρη1. Βθ5. Πα1. ζ5. Αγ1. Ιθ3. Σα2. β2. γ3. δ4. η2. θ2. Μαύρα (12): Ρη8. Βδ8. Πα8. η8. Αδ6. Ιη6. Σα7. β7. γ7. ζ6. ζ7. θ7. Είς αυτήν την θέση είναι ή σειρά των Λευκών να παίξουν. Ποιος βλέπει πώς επιτυγχάνεται έδω ή νίκη σε ... τέσσερες μόνον νικήσεις;

Άσκησις άρ. 16. (Από μίαν παρτίδα) Λευκά (15): Ρθ1. Βδ2. Πα1. η1. Αδ1. Ιη3. θ2 Σα2. β2. γ3. δ3. ε4. ζ2. η2. θ2. Μαύρα (14): Ρθ8. Βθ6. Πα8. η4. Αα5. ε6. Ιζ4. Σα7. β7. γ6. ε5. ζ6. ζ7. θ7. Είς αυτήν την θέση είναι ή σειρά των Μαύρων να παίξουν. 'Η τελευταία κίνηση των Λευκών ήτο 1) Ιζ3. - θ2; Με την κίνηση αυτήν εκλείσθηκαν τά Λευκά έρμητικώς αντί να παίξουν καλύτερα Ιζ3-ε2 διά να διώξουν τον επικίνδυνον 'Ιππον ζ4. Πώς εκμεταλλεύθηκαν τά Μαύρα την κίνηση αυτήν; Εάν παίξουν σωστά πρέπει ή να κερδίσουν την Βασίλισσαν ή να κάνουν μάτ σε 4 κινήσεις.

Άσκησις άρ. 17 (Από μίαν παρτίδα) Λευκά (12): Ρζ2. Βα3. Πα1. ε1. Αγ1. Ιε4. ζ3. Σα2. β2. γ2. η2. θ2. Μαύρα (14): Ρη8. Βδ5. Πα8. θ8. Αβ6. γ8. Ιβ8. Σα7. β7. γ7. δ4. ζ7. η7. θ7. Είς την θέση αυτήν παίζουν τά Λευκά πρώτα.

Με έναν υπέροχον συνδυασμόν τεσσάρων κινήσεων επιτυγχάνεται έδω ή νίκη των Λευκών. Ποιές είναι οι κινήσεις αυτές;

Άσκησις άρ. 18. (Από μίαν παρτίδα) Λευκά (12): Ρθ1. Βη3. Πζ1. θ3. Αβ2. δ3. Σα2. β3. γ2. ε5. η2. θ2. Μαύρα (12): Ρη7. Βδ7. Πγ8. ζ8. Αε7. Ιε6. Σα6. γ5. δ5. ζ7. η6. θ7. Είς αυτήν την θέση είναι ή σειρά των Λευκών να παίξουν. 'Ο καλός παίκτης κερδίζει έδω την παρτίδα αυτήν — εις την θέση των Λευκών — μέσα σε λίγες κινήσεις! Πώς πρέπει να παίξει;

Άσκησις άρ. 19. Πρόβλημα. G. W. Jensch. Λευκά (7): Ρδ1. Βδ8. Πβ6. ε3. Αγ2. θ8. Ιγ6. Μαύρα (7): Ργ4. Αγ3. Ια6. Β5. Σγ5. ε4. ζ7.

Τά Λευκά παίζουν και κάνουν μάτ σε δύο κινήσεις. Το πρόβλημα αυτό καθώς και τά άλλα πέντε που ακολουθούν παρακάτω, είναι όλα βραβευθέντα το 1954 από το τουρνουά που διοργάνωσε το γνωστό περιοδικό «Das Schach-Echo».

Άσκησις άρ. 20. Πρόβλημα H. Ahves. Λευκά (8): Ρη7. Βθ6. Πα6. δ4. Αα7. θ3. Ιε4. Σβ4.

Μαύρα (10): Ρε5. Βα4. Πγ6. Αθ7. Ιζ1. Σγ3. δ5. ε7. ζ7. η6. Τά Λευκά παίζουν και κάνουν μάτ σε δύο κινήσεις.

Άσκησις άρ. 21. Πρόβλημα C. Groeneweld. Λευκά (6): Ρα1. Βε2. Πβ8. η6. Αγ7. Ιγ2.

Μαύρα (6): Ργ5. Αθ6. Ια7. Σγ4. δ5. ε5. Τά Λευκά παίζουν και κάνουν μάτ σε δύο κινήσεις.

ΜΙΑ ΠΑΡΤΙΔΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΤΟΥ 1958.

Λευκά: BRONSTEIN

Μαύρα: BOLES LAVSKI

1. ε4. γ5. 2. Ιζ3. ε6. 3. δ4. γδ4. 4. ΙΧδ4. α6. 5. γ4. Ιζ6. 6. Ιγ3. Αβ4. 7. Αδ3. Ιγ6. 8. Αγ2. Βγ7. 9. 0-0. ΙΧΙ. Ιδ4. 10. ΒΧΙ. Ιη4. 11. ε5! θ5. 12. Αζ4. Αγ5. 13. Βδ2. η5. 14. ΑΧη5. ΒΧε5. 15. Αζ4. Βδ4. 16. ΒΧΒ. ΑΧΒ. 17. θ3. Ιθ6. 18. Πζ-ε1. Ρζ8. 19. Αδ6+. Ρη8. 20. Πα-δ1. ΑΧΙγ3. 21. βΧΑ. ζ5. 22. γ5. Πθ7. 23. γ4. Ιζ7. 24. Αζ4. α5. 25. Αα4. Ιδ8. 26. Αδ6. Ιγ6. 27. Πε3. Ρζ7. 28. α3. Πα6. 29. Πη3. Πθ8. 30. θ4. Ρζ6. 31. ζ4. Ρζ7. 32. Πη5. Ιε7. 33. Πδ3. Ιη8. 34. Πδ-η3. Ιζ6. 35. Πη7+. Ρε8. 36. Πη3-η6. Ιε4. 37. ΠΧε6+. Ρδ8. 38. ΠΧΙε4. ζΧΠ. 39. ζ5. ε3. 40. ζ6. ε2. 41. Ρζ2. Πε8. και ταυτοχρόνως έγκατέλειψαν τά Μαύρα.

-B. Σ.

I.X.

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΡΕΣΙΤΑΛ

ΜΕΝΑ ΠΟΛΥ ΑΙΣΙΟΔΟΞΟ για την ελληνική μουσική οiwό, εγκαινιάστηκε το μουσικό 1960. 'Η Κρατική 'Ορχήστρα, με διευθυντή τον κ. 'Ανδρέα Παρίδη, έπαιξε σε πρώτη έκτελεση την όριστική, συμφωνική, μορφή μιας σουίτας μπαλλέτου του Γιώργου Σισιλιάνου, επάνω στις «Βάκχες» του Εύριπίδου. Πιστεύοντας δίκαια πως κάθε εποχή πλησίασε με το δικό της τρόπο το αρχαίο ελληνικό πνεύμα, ο Γιώργος Σισιλιάνος χρησιμοποίησε στην περίπτωση αυτή φόβος και θαρρετά τη μουσική γλώσσα του καιρού του. Δόθηκε μ' όλη τη μουσικώτατη ψυχή του σε μια άσκηση ευγλωττίας, τραγουδώντας τα πιάνα των αρχαίων τραγικών ήρώων με τη γλώσσα ενός Προκόφιεφ, ενός Στραβίνσκυ, ενός Σάμουελ Μπάρμπερ ή ενός Ουώλτερ Πίστον. Κάτι τέτοιο μίπως, δεν είχε κάμει πριν από τρεις αιώνες ο μεγάλος Μοντεβέρνι γράφοντας το περίφημο «λαμέντο» της 'Αριάδνης; 'Η παρτιτούρα του κ. Σισιλιάνου είναι πλούσια σ' ενδιαφέροντα σημεία και ή ένορχήστρωση, καταστάλαγμα βαθύτατης πείρας και γνώσεως, πραγματικά συναρπαστική. Όσο για τις καθαρά μουσικές και δραματικές αρετές του κειμένου αυτού είναι από κείνες που σπάνια άπαντούμε εδώ στην 'Ελλάδα.

Στην ίδια συναυλία, είχαμε την τύχη να ακούσουμε ένα μεγάλο σολίστ της άρπας, τον 'Ισπανό Νικάνωρα Θαμπά-λέτα, πασίγνωστο από τις θαυμασίες ήχογραφήσεις που έχει γυρίσει με έκλεκτα συμφωνικά συγκροτήματα του Παλαιού και του Νέου Κόσμου. 'Ο Θαμπά-λέτα δεν είναι από εκείνους τους κυνηγούς του εύκολου δεξιοτεχνισμού που εύτυχώς γίνονται όλο και πιο σπάνιοι, αλλά μάλλον από εκείνους τους γνήσιους μουσικούς που εύχαριςτος θα πέρναγαν τη ζωή τους μέσα σε βιβλιοθήκες μουσικών κολλεγίων, προκειμένου ν' ανασύρουν από τη λήθη λησμονημένα άριστουργήματα. Και πόσους μουσικούς θησαυρούς κρύβει ακόμη μέσα στις βιβλιοθήκες της ή 'Ισπανία! Πόσο λίγο έχει εκτιμηθεί ή τεράστια συμβολή της πατρίδας ενός Μίλαν, ενός Βιττόρια, ενός Καμπεθόν, ενός Σολέρ, στην Εύρωπαϊκή μουσική. 'Ο σολίστ άρχισε το πρόγραμμά του με το Κοντσέρτο σε σι ύφεση μείζονα του Χαίντελ, που έχουμε συνηθίσει να το ακούμε περισσότερο από κλαβισέν ή έκκλησιαστικό όργανο. Το έργο αυτό, γραμμένο σαν ίντερλούδιο για το ορατόριό του «Οί γιορτές του 'Αλεξάνδρου», σύμφωνα με τη μόδα της εποχής, μπορεί να έκτελεσθή από πολλά όργανα, και θα μπορούσε να το παραλληλίστη κανείς με ώρισμα κωντσέρτα του Βιβάλντι, γραμμένα για

φλάουτο ή και φαγκόττο. 'Η γραφή του για άρπα, το έκανε να φαίνεται αρχαιότερο από ότι πραγματικά ήταν. Μαέστρος και σολίστ, πρέπει να συνεργασθούν με απόλυτη σύμπνοια, προκειμένου να αποφύγουν μια δυσάρεστη αισθητική αντίθεση μεταξύ άρπας και όρχηστρας. 'Η όρχήστρα αν και με περισσότερα έγχροδα από όσα θα έπρεπε να έχη, εργάστηκε πολύ καλά. Όσο για το κοντσέρτο αυτού του Ε.Ραίσι-Αλβας, με το

όποιο ο σολίστ θέλησε να κάμει επίδειξη των δεξιοτεχνικών του ικανοτήτων, ήταν ένα έργο γραμμένο περί το 1830, άναίκα, άνούσιο και στερούμενο ενδιαφέροντος. Πόσο πιο πολύ συνήρπασε το κοινό του ο 'Ισπανός σολίστ, μ' εκείνο το μικρό κομμάτι του Ματτέο 'Αλμπένι (18ος αιών) σε στυλ Σκαρλάτι, που τα χειροκροτήματα των ακροατών υποχρέωσαν να παίξει σε «μπίς».

Μέγα καλλιτεχνικό και σχεδόν κοσμικό γεγονός, στάθηκε ή εμφάνιση του μεγάλου πιανίστα 'Αλεξάνδρου Μπραϊλόφσκυ, σ' ένα μοναδικό ρεσιτάλ με έργα Σοπέν στην αίθουσα του «'Ορφέως». 'Ηταν μια μεγάλη έκπληξη, που άφησε τους «επαίοντες» τελείως διχασμένους. 'Ο Μπραϊλόφσκυ έρμήνευε τον Σοπέν κατά ένα τρόπο τελείως άνορθόδοξο, άπογυμνώνοντας το μουσικό κείμενο από κάθε γνώριμο και τετριμμένο συναισθηματισμό, από κάθε γλυκερότητα. Κατόπιν, προβαίνοντας σε μεγαλειώδεις καινοτομίες όσον άφορα τους χρωματισμούς - πάντοτε βέβαια μέσα στα πλαίσια των όσων ο συνθέτης είχε σημειώσει πάνω στο χειρόγραφο του - άνεδείκνυε με μεγαλείο που θα ήταν δύσκολο να φαντασθή κανείς έστω και σαν μιάν άπλη δυνατότητα, προκειμένου περί του Σοπέν, τις καθαρά μουσικές μάλλον, παρά τις ποιητικές αρετές του κειμένου.

Πολύ ενδιαφέρον, αν και ζήτημα είναι αν το παρακολούθησαν καμιά διακοσάρια άτομα, ήταν και το ρεσιτάλ ενός νέου 'Ιταλού πιανίστα, του Μαρτσέλλο 'Αμπάντο, στην αίθουσα του 'Ιταλικού 'Ινστιτούτου. Σπάνια ακούμε σε ρεσιτάλ προγράμματα τόσο ενδιαφέροντα. 'Ο Μαρτσέλλο 'Αμπάντο μάς παρουσίασε τρία μικρά έργα των δύο Σκαρλάτι, πατέρα και γιού, και είχε την

έξοχη έμπνευση να παρουσιάσει για τη φορά μαζί, τις τέσσερις φασόνες του Μότσαρτ για πιάνο. Το δεύτερο μέρος του προγράμματός του, περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, τους «Σαρκοσάβαν» του Προκόφιεφ, για πιάνο, και πάλι αυτούς τους άριστουργηματικούς «μορφασμούς», ο 'Αμπάντο έξε πώς διέθετε τα άτσάλινα δάκτυλά του άπαιτεί ο συνθέτης από τον νευτή. Στα κλασικά έργα, ο ήχος ήταν ήδύς και σταθερός, το πνεύμα σεμνό, διακριτικό και πρό πάντων τατα μουσικό.

Ερχόμαστε τώρα στην τρισαρχία Γαμπωνέζα πιανίστρια Γίοκο Κόνε. Κοντσέρτο για πιάνο σε σόλ σόλ του Μότσαρτ με την Κρατική 'Ορχήστρα, υπό τον Θ. Βαβαγιάννη. Το ξιμό της χαρακτηριζόταν από όλες τις αρετές που άπαιτεί κανείς τον μεγάλο πιανίστα της αιώνας ήχος σταθερός, με ποιότητα κρουστών μάλλον. Φροντίδα της όμως ήταν ή ξεφύγη διόλου από εκείνο που θισαν να άποκαλούν «μοτσάρτεια» που δεν είναι παρά το άπλο «κοντσέρτο» του Μότσαρτ, τόσο στο σούργημα αυτό, όσο και σε άλλα λαϊότερα έργα του, άρχίζοντας από το έκεينو το σπαρτακτικό άργό της Συμφωνίας Κοντσερτάντε για άρπα και βιολόνι, τείνει όλο και περισσότερο να γίνη άνθρωπινος, να ξεφύγη από το ύψος.

Στην ίδια συναυλία, ο κ. Βαβαγιάννης μάς έδωσε σε μια λαμπρή έκφραση, μια άκρως ενδιαφέρουσα σύνοψη του 'Ιωάννου Χριστιανού Μπάχ και το συμφωνικό ποίημα του Φραντς Ψυχρή. Για μια ακόμη φορά άπασ' ένα ακροατήριο πρό πολλού άποσμένο περί αυτού, πώς έχει το χάρμα να μπαίνει στο πνεύμα των τετριμμένων τεχνοτροπιών και έποχων την ίδια άνεση και εύσυνεδησία. Καταπρογράμματα των δύο αυτών συνθετών της Κ.Ο.Α. για τις όποιες μιλάμε από τα πιο ενδιαφέροντα.

Δεν θα έπρεπε, τέλος, να μνημονεύουμε μια «βραδυά Σοπέν» που γάνωσε στον Παρνασσό ο 'Ελληνικός Σύνδεσμος, με σύμπραξη 'Αθηνάς Σπανοδής που μίλησε για μουσουργό, και της έκλεκτής πιανίστας κ. Μαρίας Χαιρογιώργου - Σαβίττα που έδωσε τον κάλλιστον έαυτό μνηνώντας βάλα, πολωνέζες, κες, σπουδές και νυχτερινά του νου συνθέτη και ίδιως δώδεκα σειρά των 24 πρελούδιων για πιάνο όλην την εύαισθησία και την ποιότητα διεκδικούν από τον έρμηνευτή έξαισιες μουσικές μινιατούρες.

-SAGITTA

ΠΕΘΑΝΕ ΣΑΝ ΚΥΡΙΑ

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

του CARTER DICKSON

Περίληψις από τα προηγούμενα: 'Η Ρίτα Γουαινράιτ, 38 ετών, ζή στο Λένκομπ, σ' ένα έξοχικό σπίτι, παντρεμένη με τον 'Αλεκ, καθηγητή των μαθηματικών, πολύ μεγαλύτερό της. Γνωρίζεται με τον 'Αμερικανό νεαρό ήθοποιό Μπάρον Σάλλιβαν και τον έρωτεύεται. 'Εχει κληροθήσει ο πόλεμος, αλλά στη Ρίτα κυριαρχεί το μαρτύριο που της δημιουργεί ο έρωτάς της για τον Μπάρον και ή συμπλόνια της για τον 'Αλεκ. 'Ενα πρωί επισκέπτεται τον γέρο οικογενειακό φίλο τους γιατρό Λιούκ και του έξομολογείται το μαρτύριό της. «'Αν τουλάχιστον πέθαινε ο 'Αλεκ» λέει κάποια στιγμή ή Ρίτα. Άλγες μέρες αργότερα ο δρ Λιούκ συναντά σ' έναν περίπατό του τον 'Αλεκ, που μιλάει πολύ παράξενα, ίσως έπηρεασμένος από τον πόλεμο που τον έχει αναστατώσει. 'Από τον 'Αλεκ μαθαίνει ότι ο Μπάρον πρόκειται να φύγη με τους 'Αμερικανούς δπηκόους για την 'Αμερική. Πριν χωρίσουν ο 'Αλεκ τον καλεί για το ίδιο βράδυ για χαριτιά λέγοντάς του ότι θα είναι και ο ένοργος Φερράρ και ή γειτόνισσά του Μόλνυ. Φθάνοντας ο δρ Λιούκ μαθαίνει ότι κάποιος έκοψε τα σύρματα του τηλεφώνου. Προχωρώντας για να μπη στο σπίτι το μάτι του παίρνει τη Ρίτα με τον Σάλλιβαν στη σέρρα. Τέλος, μαζεύονται όλοι στο σαλόνι και όλοι είναι έννευρισμένοι, ιδίως ή Ρίτα και ο Σάλλιβαν. Σε μια στιγμή ή Ρίτα βγαίνει από το δωμάτιο και σε λίγο την ακολουθεί ο Σάλλιβαν. 'Ο 'Αλεκ όμολογεί πώς τα ξέρει όλα για τις σχέσεις της γυναίκας του με τον νεαρό, αλλά δεν μπορεί να κάνει τίποτα. 'Ο δρ Λιούκ του λέει ότι φοβάται μήπως σχεδιάζουν να τον σκοτώσουν. «'Απονοήσιες» λέει ο 'Αλεκ. 'Αλλά ξαφνικά νιώθουν ένα κρύο (στο δωμάτιο, σαν να άνοιξε κάποια πόρτα. 'Ο δρ Λιούκ πληγαίνει στην κουζίνα και δεν βρίσκει κανέναν εκεί. 'Η πόρτα όμως είναι άνοιχτή, και πάνω στο τραπέζι ένα σημείωμα. Με ένα ήλεκτρικό φανό που βρήκε πάνω στο ψυγείο ο δρ Λιούκ βγαίνει έξω και ακολουθώντας δυο ζευγάρια πατήματα φτάνει στο «Πήδημα των 'Εραστών», τα φτάνει στο βράχο, πάνω από την ένα άπότομο βράχο, πάνω ως την ά-θάλασσα. Με τρόπο σύρθηκε ως την άκρη του βράχου γιατί ζαλιζόταν και δεν διέκρινε παρά κηλίδες άσπρου άφρου. 'Εκεί είχαν πάει οι δύο έραστές αλλά τα πατήματα δεν γυροούσαν πίσω. 'Όταν γύρισε στο σπίτι, αυτό που έκανε εντύπωση στον 'Αλεκ ήταν τα λασπωμένα του ρούχα.

Γ'

«Καλύτερα να στο πω κατ' εύθειαν» του είπα. «Τρελλάθηκαν φαίνεται και πήγαν και έπεσαν από τον βράχο.» Σιγή.

'Ο 'Αλεκ χρειάστηκε άρκετη ώρα για να άφομοίωση τα λόγια μου... Συχνά μου έφερναν παιδιά και τους έλεγαν: «'Ελα κουτό, μην κάνεις τόση φασαρία, ο δόκτωρ Λιούκ δεν θα σε πονέσει.» Κ' έπειδή το παιδί μου είχε έμπιστοσύνη, ήξερε πώς άληθινά δεν θα το πονούσα. 'Αλλά πολλές φορές δεν είναι δυνατών να μην πονέσεις τον άρρωστο όσο κι αν προσπαθήσεις. Τότε, το κάτω χέλι του παιδιού κρεμιέται, και σου ρίχνει ένα κατάπληκτο βλέμμα ένα δευτερόλεπτο πριν βάλει τα κλάματα. Μ' όλο που δεν ήταν παρά ένας μεθυσμένος και σχεδόν γέρος, ο 'Αλεκ Γουαινράιτ μου φάνηκε άκριβώς το ίδιο.

«'Οχι» φώναξε όταν επί τέλους κατάλαβε τί του είχα πει. «'Οχι, όχι, όχι!»

«Λυπούμαι βαθύτατα, αλλά είναι ά-άληθεια.»

«Δεν το πιστεύω», ούρλιαξε σχεδόν ο 'Αλεκ. Ξαφνικά, άκούμπησε το ποτήρι του πάνω στο γυαλισμένο τραπέζι.

«Πώς το ξέρεις;» με ρώτησε. «'Εγώ έξω και κοίταξε τ' άχνάρια. Τα δικά του και τα δικά της. Φτάνουν ως την άκρη του Πηδήματος των 'Εραστών και εκεί σταματούν. Δεν γυρίζουν πίσω. 'Υπάρχει κ' ένα σημείωμα επάνω»

στο τραπέζι της κουζίνας, αλλά δεν το διάβασα.»

«Δεν λες άλήθεια», είπε ο 'Αλεκ. «Είναι... Για στάσου ένα λεπτό.»

Ξαφνικά μ' άφησε μόνο, άνοιξε την πόρτα και βγήκε στο χάλ. Τον άκουσα ν' ανεβαίνει γρήγορα γρήγορα τις σκάλες, να κινείται στα επάνω δωμάτια άνοίγοντας και κλείνοντας πόρτες και συρτάρια.

Στο άναμεταξύ, πήγα στην κουζίνα, όπου έτρεχε ζεστό νερό, κ' έπλυνα τα χέρια μου. 'Από ένα άγκίστρι πίσω από τη σόμπα, κρεμόταν μια βούρτσα. 'Η-

ταν βούρτσα των παπουτσιών αλλά εκείνη τη στιγμή δεν το πρόσεξα και προσπάθησα να καθάρω μ' αυτήν τα ρούχα μου. 'Όταν ο 'Αλεκ ξαναγύρισε, έγώ συνέχιζα ύπομονετικά το βούρτσισμα.

«Τα ρούχα της είναι επάνω», είπε με χείλη σφιγμένα. «'Αλλά...»

Κρατούσε ένα κλειδί, κάνοντας χειρονομίες που δεν έπειθαν διόλου. 'Ηταν ένα παράξενο κλειδί, τύπου Γαίηλ, αλλά πολύ μικρότερο. 'Επάνω στο χρώμα διακρινόταν χαραγμένη ή λέξη «Μαργαρίτα».

«Μη βγαίνεις έξω», φώναξα άπότομα καθώς ο 'Αλεκ κινήθηκε άναποφάσιστα προς την πίσω πόρτα.

«Γιατί όχι;»

«Δεν πρέπει να χαλάσης τα ίχνη, 'Αλεκ, θα πρέπει να είδοποιήσουμε την άστυνομία.»

«'Αστυνομία», επανέλαβε σά χαμένος ο 'Αλεκ, σά να μην είχε άκούσει καλά τη λέξη. Μηχανικά κάθησε σε μια άσπρη καρέκλα, κοντά στο τραπέζι της κουζίνας.

«'Αστυνομία», ξαναδοκίμασε και πάλι τη λέξη, και άμέσως, όπως θα περίμενε κανείς, τον έπιασε πανικός.

«Πρέπει να κάνουμε κάτι. Ξέρεις... Δεν μπορούμε να κατέβουμε εκεί κάτω;»

«Πώς; Κανείς δεν θα μπορούσε να κρεμαστή άπ' αυτό το βράχο. Κ' έπειτα τα νερά σηκώνονται. Θα πρέπει να περιμένουμε ως το πρωί.»

«Στάσου», είπε ο 'Αλεκ. «Στάσου. Δεν μπορεί να καθώμαστε έτσι.» (Ξαφνικά όμως συνήλθε). «'Εχεις δίκιο. 'Η άστυνομία ξέρει τη δουλειά της. Τηλεφωνήσε τους. 'Η μάλλον άσε, τηλεφωνά έγώ.»

«Πώς να τηλεφωνήσουμε στην άστυνομία άφου τα σύρματα είναι κομμένα;»

Σαν να το καλοσυλλογίστηκε εκείνη μόλις τη στιγμή, πέρασε το χέρι του πάνω στο μέτωπό του. Το ύψος του - χάρη στη συγκίνησή του και στο ούτσκυ - είχε κάτι το πολύ δυσάρεστο για ένα έμπειρο μάτι, ιδίως μάτι γιατρού.

«'Εχουμε όμως το αυτοκίνητο. 'Εχουμε δυο αυτοκίνητα μάλιστα», θυμήθηκε.

«Αυτό άκριβώς έλεγα να κάνουμε, αν αισθάνεσαι πώς μπορείς.»

Τη στιγμή εκείνη το ήλεκτρικό ψυγείο άρχισε να κάνει ένα παράξενο θόμβο. 'Ο 'Αλεκ, καθώς προσπάθησε να διαπιστώση τί έτρεχε, διέκρινε για πρώτη φορά, το φύλλο το σκισμένο από τον ήμεροδείκτη της κουζίνας, και το ανασήκωσε από το ποτήρι που το στήριζε, πάνω στο τραπέζι.

«'Εγώ είμαι εντάξει. 'Αλλά ακόμη δεν μπορώ να το πιστέψω...»

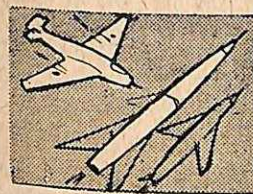
Τα μάτια του είχαν γεμίσει δάκρυα.

ΟΛΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΙΣ «ΕΙΚΟΝΕΣ»

ΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΙΑΤΡΙΚΗ - ΥΓΙΕΙΝΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

«Άγνωστα όπλα» είναι
γνωστά στους τακτικούς
αναγνώστες των ΕΙΚΟΝΩΝ

Νέα φάρμακα και μέθοδοι
προλήψεως και θεραπείας
εδώ και σ' όλο τον κόσμο

«Άρθρα πολιτικών αρχηγών
και έρευνες στα επίκαιρα
κοινοβουλευτικά μας θέματα

ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

«Όλα τα παγκόσμια πολιτικά
γεγονότα, με έγκυρα σχόλια,
ώλοκληρωμένα και άκριβη.

ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ

«Ένα δίκτυο ανταποκριτών
σε όλα τα μέρη της γής
με τακτικώτατη συνεργασία

ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

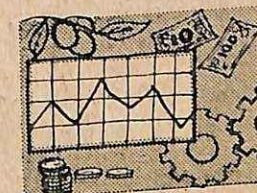
Οι ζωγράφοι και έκθετες
— μιά διαρκής πινακοθήκη
που κατατοπίζει στην τέχνη

ΥΠΟΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

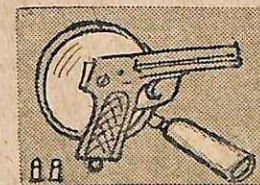
«Αντιπροσωπευτικά έργα
της παγκοσμίου παραγωγής
σε συνέχειες ή αυτοτελώς

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Παραστατικά διαγράμματα
πίνακες και στατιστικές
βαρυσήμαντες πληροφορίες

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ

Με αυθεντικές φωτογραφίες
άποκαλυπτικά ντοκουμέντα
και συναρπαστικό κείμενο

ΘΕΑΤΡΟ - ΗΘΟΠΟΙΟΙ

«Η «ζωή του θεάτρου» μας
κάθε εβδομάδα — και κάθε
νέο καλλιτεχνικό γεγονός

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

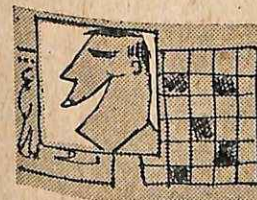
Οι διαλεχτοί λογοτέχνες
παρουσιάζουν την Ελλάδα
με σπάνιες φωτογραφίες

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ

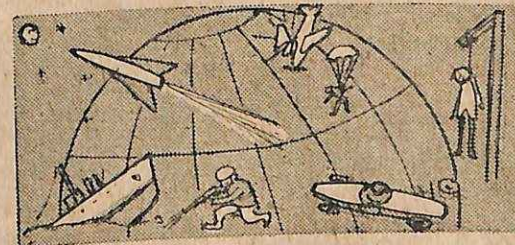
Οι ΕΙΚΟΝΕΣ εμφανίζουν
πάντα πρώτες τα μεγάλα
σχέδια των μεγάλων έργων

ΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

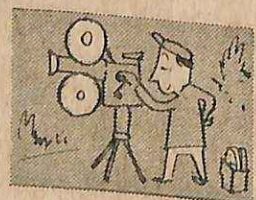

«Ψυχαγωγία κι' άσκηση
κουμπού και σταυρόλεξα
— ζαγκ και «διαφορές»

Και πρό παντός
οτιδήποτε και αν
συμβή όπουδήποτε
και αν συμβή
οι ΕΙΚΟΝΕΣ
βρίσκονται εκεί.

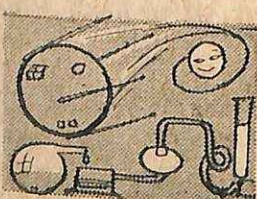

Η ΕΒΔΟΜΗ ΤΕΧΝΗ

«Η ζωή του κινηματογράφου
— ελληνικού και διεθνούς —
οι ταινίες και τα άστρα

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Χημεία - φυσική - βιολογία
οι έφευρέσεις και θεωρίες
που αλλάζουν τις γνώσεις

ΙΣΤΟΡΙΑ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

«Έρευνες που ζωντανεύουν
ολόκληρες εποχές — άρθρα
για τα έθνη μας κειμήλια

ΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

ΟΝΟΜΑΤΑ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς κληρώσεως τοῦ Διαγωνισμοῦ τοῦ τεύχους 171 ἦταν τὰ ἑξῆς: 5 ΠΡΩΤΟΙ: Μᾶης Ἀντώνιος, Ἀνεστόπουλος Γ., Κουτσούκος Δ., Καστριώτη Οὐρανία, Λατίνη Ἑλένη. 5 ΔΕΥΤΕΡΟΙ: Ἀποστολοπούλου Ντίνα, Τουλῆς Γεώργιος, Παπαδόπουλος Δημήτριος, Ἀνεστοπούλου Ἰωάννα, Παπαγιαννακόπουλος Τάκης. 5 ΤΡΙΤΟΙ: Λεκάτου Εὐδοκία, Βαρβιτσιώτης Κώστας, Τοπουλίδου Ἑλένη, Μαρνέρος Χρήστος καὶ Λιάσκου Κική.

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΩΝ

Οἱ πέντε πρῶτοι

1) Ὀντέντ Πρόκου, Τοσίτσα 11α (βαθμοὶ 60), 2) Χρήστος Λογοθέτης, Χατζηκώστα 5 (6. 60), 3) Ὀδυσσεύς Ζαηραΐδης (6. 60), 4) Κρούσκας Ἀλέκος (6. 60), 5) Οὐρανία Καστριώτη, Ἡρακλέους 51 (6. 60).

Οἱ πέντε δεύτεροι

1) Λένα Καλφαρέντζου (6. 59), 2) Νίκος Μελάς (6. 59), 3) Φαίδρα Δημητρίου (6. 59), 4) Ἑλένη Παπαιοκονόμου (6. 59), 5) Γεώργιος Τουλῆς (6. 59).

Οἱ πέντε τρίτοι

1) Νιόβη Μπούμπουλη (6. 58), 2) Λυκοῦργος Βασιλόπουλος (6. 58), 3) Σταύρος Μαρνέρος (6. 58), 4) Ἀνδρέας Φωτόπουλος (6. 58), 5) Ἑλένη Τοπουλίδου (6. 58).

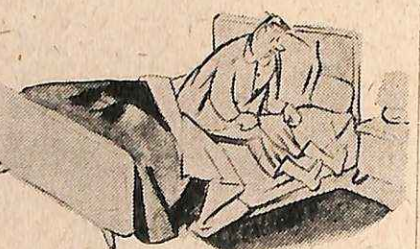
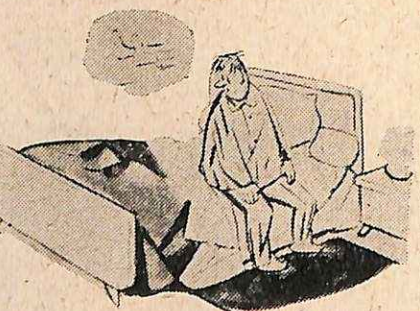
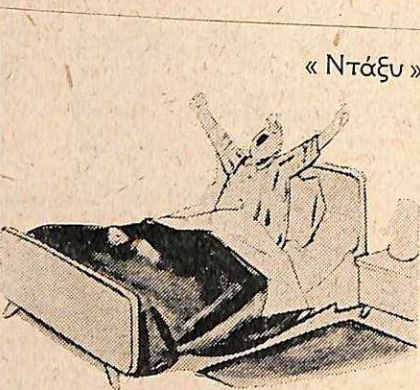
Γιὰ λίγους βαθμοὺς

1) Στάθης Σκλαβουνάκος, 2) Βασίλειος Ἀποστόλου, 3) Νικ. Καβαλλάκος, 4) Βασίλειος Παπασπύρου, 5) Ντίνα Ἀποστολοπούλου, 6) Σπύρος Μπίκος, 7) Λεωνίδας Μπίκος, 8) Πολυτίμη Χαρίτου, 9) Σταυρούλα Παπαγεωργίου, 10) Γεώργιος Βλάχος, 11) Καίτη Ἰωάννου, 12) Κική Σεργίου, 13) Καίτη Ρούσου, 14) Κική Λιάσκου, 15) Θεόδωρος Κουτρούτσος, 16) Λιλή Ἀραπογιάννη, 17) Κατίνα Βλαχοχρήστου, 18) Λία Ψαλλίδα, 19) Δημήτριος Νεζερίτης, 20) Στέλιος Βλαχοχρήστος, 21) Ἰωάννης Μαρκάτος, 22) Νίκος Πίπας, 23) Κ.Α. Ντελόπουλος, 24) Γιώργος Ντελόπουλος, 25) Γιώργος Γιαννακάκης, 26) Στέλιος Βαλσαμάς, 27) Δήμητρα Ζαχαροπούλου, 28) Κώστας Βαρβιτσιώτης, 29) Γιάννης Δέτσας, 30) Παναγιώτης Κόλλιας, 31) Εὐάγγελος

Μπούμης, 32) Μάριος Μιχαηλίδης, 33) Αἰκατερίνη Ἠλία, 34) Γιώργος Ἀνεστόπουλος, 35) Εὐδοκία Λεκάτου, 36) Θεόδωρος Κάντζιας, 37) Δέσποινα Ἀλεβιζοπούλου, 38) Παναγιώτης Τσιμπιρίδης.

Πάνω ἀπὸ τὸ μισό τῆς βαθμολογίας

1) Διονύσιος Ἀλιμπράντης, 2) Θεόδωρος Παναγόπουλος, 3) Ἰωάννης Στεφανής, 4) Μιλτιάδης Λειβαδέας, 5) Ἀγγελική Παπαδοπούλου, 6) Ἰωάννης Δά-

ρας, 7) Λάμπρος Γαϊτάνος, 8) Γεώργιος Μάλιος, 9) Δημ. Πρωτοπαπῆς, 10) Ἠλίας Ἀποστολίδης, 11) Πάνος Ρασάς, 12) Μάρω Κουστοβέργη, 13) Ἀμβρόσιος Κολοκυθόπουλος, 14) Τριαντ. Κουδάρης, 15) Ἄννη Κέντρο, 16) Θεμιστοκλῆς Σκοτίδας.

ΛΥΣΕΙΣ

(Ἀπὸ τὸ τεῦχος 172)

Σταυρόλεξο

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1. ΠΡΩΙΝΟ — ΟΡΙΑ 2. ΟΛΙΓΟΡΙΑΣ 3. ΒΑΘΥΣΚΑΦΟΣ 4. ΕΜΠΙΣΤΟΤΗΤΑ 5. ΛΙΛ — ΤΣΟΥ 6. ΙΡΑΝΗ — Σ.Σ. (Σωτήρης) 7. ΚΑΚΑΒΑΣ — ΝΑΝΙ — ΟΜ 8. ΚΑΚΑΒΑΣ — ΝΑΝΙ — ΟΜ 9. ΚΙΝΙΝΟ — ΝΑΝΙ — ΟΜ 10. ΟΗ — ΝΙΚΗΤΑΣ 11. ΑΣ — ΦΙΤΑ 12. ΟΣΑΚΙΣ 13. ΚΑΜΥ — ΕΣ.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. ΠΑΒΕΛΙΚ — Α.Ι.Κ 2. ΑΜΙΛΙΟΣ 3. ΩΘΥΛΑΚΙΝΗ 4. ΙΑΥΣ ΝΑΝΙ — ΣΟΥ 5. ΝΙΣ — ΤΗΒΕΝΝΑ 6. ΟΓΚΟΣ — ΑΛΟΙΦΑΣ 7. ΩΑ — ΟΣΣΑ — ΚΙΚΙ 8. ΟΡΦΕΥΣ — ΤΙΣ 9. ΡΙΟΝ — ΝΩΝΤΑΣ 10. ΣΙΜΟΙ — ΤΑ 11. ΑΣ — ΧΩΣΤΟΣ.

Ποιά είναι;

1) Ἡ Σύμη, 2) Ἡ Κοζάνη, 3) Πάτρα.

Ὁ Σκορπιός

Ὁ εἰκονιζόμενος σκορπιός εἶναι ἑνὶ στρολογικῷ σύμβολο. Ἐξ ἄλλου ὁ σκορπιός ἔχει ἀκόμη ἓνα ζευγάρι ἄκρα.

Ποιὸς εἶναι ὁ ζωγράφος;

Τὸ ἔργο «Ἡ δεσποινὶς Κασσιανό» εἶναι τοῦ Βὰν Γκόγκ.

Γάμοι Καλλιτεχνῶν

1) Ζὰν Λουὶ Μπαρὼ — Μεννέ Ρενώ, 2) Ἀλέκα Στρατηγοῦ — Μπαρκόπουλος, 3) Κριστιάν Ζάκ — Ντιν Καρόλ, 4) Ντιριντάουα — Χρήστος, 5) Ζὰν Πιέρ Ὁμόν — Ζα Παβάν, 6) Ἀνρὺ Βιντάλ — Μοργκάν, 7) Στιούαρτ Γκρέντζερ — Τζήν Σίμμονς, 8) Τόνυ Κέρτις — Λή, 9) Πιέρ Φρεναί — Ὑβὼν Μονρό, 10) Ἀρθουρ Μίλλερ — Μονρό, 11) Κάρλο Πόντι — Λόρεν, 12) Ὑβ Μοντάν — Σιμόν νιορέ, 13) Λουλου Γκάστ — Βίβιαν νώ, 14) Λώρενς Ὀλίβιερ — Βίβιαν νώ, 15) Τζώρτζ Μάρσαλ — Ντάνυ Ρό-

μιλήσουμε ἰδιαίτερως, κύριε;» τὸν ρώτησε μὲ τὴν συρτὴ τοῦ φωνή. Ὑστερα σταμάτησε, δίστασε, ἔστρεψε τὸ νεκρὸ τοῦ μάτι ἀπάνω μας καὶ πρόσθεσε. «Βρήκαμε τὰ πτώματα.»

VI

Οἱ μας μείναμε ἀτάραχοι πάνω στὸν ἥσυχο δρόμο. Ἐκανε ζέστη. Ἀκουμπώντας πάνω στὸ δεκανίκι τοῦ ὁ σὲρ Χένρυ ἀνασκήθηκε ἄκεφα.

«Θεὸς νὰ πῆς ἐκείνους τοὺς δυὸ ποὺ ἔπεσαν ἀπὸ τὰ βράχια, τὸ Σάββατο τὸ βράδυ;»

«Ἀκριβῶς.»

«Καὶ τότε τί θέλεις νὰ μὲ δῆς; Ἐχουν πεθάνει, δὲν εἶναι ἔτσι;»

«Μάλιστα κύριε, καὶ μάλιστα γιὰ τὰ καλά. Ὑπάρχουν ὅμως μερικὲς μικρο-αμφιβολίες.»

Ὁ Κράφτ γύρισε καὶ κοίταξε κ' ἐμένα. «Θὰ ἤθελα νὰ μιλήσω καὶ μὲ σὰς γιὰτὲ ἂν εἶναι δυνατόν, μὲ τὸ γερό τοῦ μάτι ἔγνεψε στοὺς ἄλλους. «Μήπως μποροῦμε νὰ καθήσουμε πουμενὰ γιὰ νὰ τὰ ποῦμε μὲ ἡσυχία;»

«Γιὰτὶ δὲν περνάτε μέσα; Ἡ ἀκόμη καλύτερα, στὸ πίσω μέρος τοῦ κήπου;»

«Δὲν ἔχω καμιὰ ἀντίρρηση, γιὰτὲ. Ἄν βεβαίως συμφωνῇ καὶ ὁ σὲρ Χένρυ.»

Ὁ σὲρ Χένρυ ἔκαμε ἀπλῶς ἓνα μικρὸ μούγκρισμα. Ὁ Φερρὰρ ποὺ εἶχε δγάλει μιά πίπα καὶ τὴν γέμιζε ἀπὸ μιά καπνοσακκούλα ἀπὸ κηρόπανο, τοὺς κοίταξε καὶ τοὺς δυὸ μὲ ἀπροσποίητη περιέργεια.

«Ὑποθέτω πὼς δὲν πρέπει νὰ εἶναι κι ἄλλοι μπροστά, δὲν εἶναι ἔτσι;»

«Λυτοῦμαι πολὺ κύριε...» Ὁ Κράφτ δὲν ἤξερε τὸ ὄνομα τοῦ Φερρὰρ καὶ προφανῶς οὐτε ἤθελε νὰ τὸ μάθῃ. «Λυτοῦμαι. Εἶναι ἐπαγγελματικὴ ὑπόθεσις...»

Ὁ Φερρὰρ δὲν ἔδειξε νὰ τὸν νοιάζῃ. «Τότε, ἂν δὲν ἔχετε ἀντίρρηση» εἶπε, «θὰ σπρώξω τὸν Μεγάλο Ἀρχηγὸ ὡς τὸν πῖσω μέρος τοῦ κήπου καὶ θὰ περά-τιμένη βέβαια νὰ θάλλῃ μπροστά αὐτὴ τὴν καταραμένη μηχανή, ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ τὸν ἐμποδίσω. Ἀλλὰ θὰ τὸν ξανα-πῶ στὸ κτήμα ἂν ξαναδοκιμάσῃ νὰ διακρισθῇ. Ποὺ βρήκατε, ἂν δὲν εἶναι ἀ-»

Ὁ ἀστυνομικὸς δίστασε. «Τὰ ξέβρα-σε τὸ κύμα νωρὶς τὸ πρωὶ στὸ Χάππυ Χόλλου, πάνω στὴν ἀκρογιαλιά. Λοι-»

«Ἡ Μόλλυ ἔκαμε μεταβολὴ καὶ ἐφυ-γε δίχως νὰ πῇ λέξη. Θυμώμουν πὼς κατὶ ἤθελε νὰ μοῦ δείξῃ, ἀλλὰ προφα-νῶς αὐτὸ τὸ κατὶ μπορούσε νὰ περιμέ-νη. Γκρινιάζοντας πάντα, ὁ σὲρ Χένρυ Μερριβαίηλ, ἄφησε νὰ τὸν σπρώξουν στὸν κήπο. Ὁ ἥλιος ἦταν ζεστὸς κ' ἔτσι πέταξε πίσω του τὸ ἀναπνευστικὸ του σάλι. Ὑστερα, ὁ Κράφτ, ἐκείνος κ' ἐγὼ καθήσαμε κάτω ἀπὸ τὴν μηλιά, ἐνῶ ὁ

Κράφτ ἔβγαλε τὸ σημειωματάριό του.

«Ἀκούστε κατὶ», εἶπε ὁ Μερριβαίηλ μὲ ἐξαιρετικὴ ἡπιότητα. «Θὰ ἤθελα νὰ ὁμολογήσω κατὶ.»

«Σὰν τί;»

«Στὸ Λονδίνο δὲν μὲ θέλουν. Πουθε-νὰ δὲν μὲ θέλουν, εἶμαι σὰν χαμένος, δὲν ἔχω ποῦ νὰ πάω.» (Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀναρωτήθηκα γιὰτὶ τὸ λέει αὐτὸ ἐπειδὴ κάποιος εἶχε πῆ πὼς εἶχε μιά πολὺ σπουδαία θέση στὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Ἀμύνης).

«Ἄν ἔχῃς λοιπὸν νὰ μοῦ πῆς κατὶ ἐνδιαφέρον, εἶμαι ὁλος αὐτιά. Μόνο πρὶν ἀρχίσῃς, θὰ ἤθελα νὰ σὲ ρω-τήσω κατὶ, παιδί μου. Καὶ πρόσθεσε πολὺ πὼς θὰ μοῦ ἀπαντήσῃς.»

«Μάλιστα κύριε» ἀπάντησε ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Τί τὸ ἀστεῖο βλέπετε σὲ ὅλα αὐτὰ τέλος πάντων;» ρώτησε ὁ Μερριβαίηλ.

«Τίποτε. Ἀπεναντίας εἶναι ἐνδιαφέ-ρον αὐτὸ ποὺ λέτε. Καὶ θὰ ταίριαζε μιά χαρὰ σ' ἓνα μυθιστόρημα. Ἄν μπο-ρῶ νὰ σὰς πῶ κατὶ μὲ βεβαιότητα εἶ-ναι πὼς μόνον αὐτὸ ποὺ λέτε δὲν ἔγι-νε.»

Ξαφνικὰ ὁ Κράφτ ἔγινε πολὺ σο-βαρὸς.

«Νὰ σὰς πῶ πὼς ἔχουν τὰ πράγμα-τα, εἶπε. Δὲν θέλω νὰ λέω κουβέντες δίχως βάση, ἀλλὰ τὰ ἀποτυπώματα τῶν ποδιῶν, ἀποτελοῦν ἓνα κλάδο τῆς ἐγκληματολογίας ποὺ ἔχει τελειῶς με-λετηθῇ. Ὁ Γκρὸς ἀφιερώνει σ' αὐτὰ ἓνα ὁλόκληρο κεφάλαιο. Ἀντίθετα κα' ἐκεῖ-νο ποὺ πιστεύει ὁ κόσμος, τὰ ἀποτυπώ-ματα τῶν ποδιῶν παραποιοῦνται δυ-σκολώτερα ἀπὸ κάθε τι. Εἶναι σχεδὸν ἀδύνατο νὰ τὰ παραποιοῦν κανεὶς καὶ εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατο νὰ τὰ κάμῃ ὅ-πως μὲς εἶπατε. Αὐτὸ τὸ «περπατών-τας πρὸς τὰ πίσω σὰν τὸν κάβουρα», τὸ ἔχουν δοκιμάσει πολλοί. Φαίνεται ὅ-μως ὅταν εἶναι ψεύτικο, ἀπὸ μίλια μα-κριά.

«Ἐνας ἄνθρωπος ποὺ περπατᾷ ἔτσι, δὲν μπορεῖ νὰ μὴν ἀφήσῃ κανένα ση-μάδι ποὺ νὰ προδίδῃ τί ἔκαμε. Πρῶτα πρῶτα τὰ βήματα εἶναι μικρότερα. Ἡ φτέρνα εἶναι γυρισμένη πρὸς τὰ μέ-σα. Τὸ βάρος μοιράζεται κατὰ ἓνα τρό-πο τελειῶς διαφορετικὸ, ἀπὸ τὰ δάχτυ-λα πέφτει στὴ φτέρνα. Κ' ἔπειτα εἶναι καὶ τὸ ζήτημα τοῦ θάρους δύο ἀνθρώ-πων διαφορετικόν. Θὰ ἤθελα νὰ σὰς δείξω μερικὰ ἐκμαγεῖα τῶν ἀποτυπω-μάτων αὐτῶν, ποὺ τὰ πήραμε τὸ Σάβ-βατο τὸ βράδυ. Εἶναι ἀποτυπώματα γνήσια. Δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἀπάτη. Ὁ ἄντρας εἶχε ὕψος πέντε πόδια καὶ ἐντε-ἀπὸ τὴν πίσω πόρτα.

«Τί εἶδους ἀπάτη;»

«Νά, ἂς ὑποθέσουμε πὼς γιὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλο λόγο, αὐτοὶ οἱ δυὸ τους θέλησαν νὰ φανῇ μόνον πὼς πέθαναν. Ἐντάξει λοιπόν. Ἡ γυναίκα στέκεται μιά στιγμὴ πάνω στὰ σκαλοπάτια, ἔξω ἀπὸ τὴν πίσω πόρτα. Προχωρεῖ μόνη

«Δικηγόρος: Ἐνας ἄνθρωπος ποὺ βάζει δύο ἀνθρώπους νὰ μαλλώσουν καὶ μετὰ φεύγει παίρνοντας μαζί του τὰ ρούχα τους.»

ΟΥΓΙΛΙΑΜ ΜΑΚ ΦΗ

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

«Ἐντάξει, ἔτσι ἔχει ὁ Κράφτ. Ὁ Μερριβαίηλ ἔβγαλε πρῶτα ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἀφήνον-

κα ίντσες, ζύγιζε 184 λίμπρες και φορούσε παπούτσια νούμερο πέντε. Και κάτι για το οποίο μπορούμε να είμαστε σίγουροι είναι τουτο: Η κυρία Γουαίτη και ο κ. Σάλλιβαν περπάτησαν ως την άκρη του δρόμου, και δεν γύρισαν πίσω!»

Στο σημείο αυτό ο Κράφτ σταμάτησε και ξερόβηξε.

Και πραγματικά, όπως αποδείχθηκε, όσα έλεγε ήταν απολύτως σωστά.

«Χμ... χμ... Άσα...» έκαμε ο Μέρρι-βαιλ λοξοκοιτάζοντας μέσα από τον καπνό του πούρου του. «Παίρνεις πολύ στή σοβαρά την έγκληματολογία σου, αλήθεια...»

«Και βέβαια», είπε ο αστυνομικός.

«Μόνο που δεν μου δίνεται συχνά ή ευκαιρία να την εφαρμόσω.»

«Κ' έχεις τη γνώμη πως μπορείς να την εφαρμόσεις εδώ;»

«Επιτρέψτε μου να σας εξηγήσω τί έγινε», συνέχισε ο Κράφτ. «Ο αστυνομικός έρριξε μια ματιά γύρω και ύστερα χαμήλωσε τη φωνή του. «Όπως σας είπα, η θάλασσα ξέδρασε τα κορμιά τους στο Χάππου Χόλλου σή-μερα το πρωί. Είχαν πεθάνει και βρισκόντουσαν στο νερό από νωρίς το Σάββατο το βράδυ - δεν χρειάζεται εδώ να σας πω όλες τις αηδιαστικές λεπτομέρειες. Θα νομίζετε πως πέθαναν από πνιγμό ή επειδή τσακίστηκαν πάνω στα δρόμα. Άλλα δεν πέθαναν έτσι.

Στο πρόσωπο του Μέρριβαιλ ζωγραφίστηκε μια παράξενη έκφραση.

«Όχι. Τους είχαν πυροβολήσει και τους δυο στην καρδιά, από πολύ κοντά, σχεδόν έξ επαφής, με κάποιο όπλο μικρού διαμετρήματος.»

Στον κήπο έκανε τόση ήσυχία, ώστε μπορούσαμε σχεδόν ν' ακούσουμε κάποιον που κουδέντιαζε δυο σπίνια πάρα πάνω.

«Λοιπόν;» έκαμε ο σέρ Χένρυ, παρ' όλο που φαινόταν να τον βασανίζει μια ύποψία, κάνοντάς τον να φυσά απότομα τον καπνό του πούρου του. «Αφού επιμένεις τόσο πολύ να είσαι επισημικός και να ακολουθής την τεχνική, μπορώ να σου πω πως δεν υπάρχει σ' όλα αυτά τίποτε το παράξενο και το έκπληκτικό. Μ' αυτόν τον τρόπο γίνονται ένα σωρό αυτόκτονίες και μάστιχα διπλές. Θέλουν να είναι 100% σίγουροι πως θα πεθάνουν. Στέκονται ως πούμε, σε μια ακροποταμιά. Ό άντρας πυροβολεί την κοπέλλα κ' εκείνη πέφτει στο ποτάμι. Τότε εκείνος αυτόκτονεί με τη σειρά του και πέφτει κι αυτός. Αυτό είναι!»

«Ο Κράφτ κούνησε καταφατικά το κεφάλι.

«Αυτό που λέτε είναι σωστό», συμφώνησε. «Επί πλέον, τα τραύματα ήταν χαρακτηριστικώτατα τραύματα αυτόκτονίας. Φυσικά, δεν μπορούσα να πιστοποιήσω τίποτε πριν πάρω στα χέ-

ρια μου τη νεκροψία. Άλλα τηλεφώνησαν στον δόκτορα Χάνκινς και ο δόκτωρ Χάνκινς έκαμε τη νεκροψία σήμερα το πρωί. Και τα δύο θύματα είχαν σκοτωθώ με σφαίρα των 32. Είχαν πυροβοληθώ, καθώς σας είπα, σχεδόν έξ επαφής. Τα ρούχα τους ήταν καμμένα από το μπαρούτι. Γύρω από τα τραύματα υπήρχαν καψίματα, μαυρίλες και στίγματα. Έπειτα μέσα στο δέρμα έχουν χωθή μικρά κομμάτια από μπαρούτι. Έτσι είναι σίγουρο πως οι πυροβολισμοί ήταν έξ επαφής. Διπλή αυτόκτονία.»

«Τότε λοιπόν, τί σκοτίζεσαι;» είπε ο σέρ Χένρυ. «Τί το θέλεις αυτό το σημειωματάριο; Έχεις όλοκληρη τη μαρτυρία σου.»

Και πάλι ο Κράφτ έγνεψε μεγαλόπρεπα.

«Ναι, αγαπητέ κύριε, έχω τη μαρτυρία που μου χρειάζεται.» Στο σημείο αυτό σταμάτησε. «Μόνο, βλέπετε, που δεν ήταν διπλή αυτόκτονία. Ήταν διπλή δολοφονία.»

Βέβαια, σείς που διαβάσετε αυτό το κείμενο, το περιμένετε. Περιμένετε τη λέξη «δολοφονία» και αναρωτιόσαστε τότε θα την απαντούσατε για πρώ-

τη φορά. Για σάς ήταν κάτι άλλο, μως όταν εγώ άκουσα τον Κράφτ ξεστομίση τη λέξη αυτή, πάγωσα κληρος.

Μου ήταν τρομερό ν' ακούω γι' αυτά τα κομμάτια την πυρίτιδα που είχαν χωθή μέσα στο κρέας της Ρίτα. Καθώς καθόμασταν στον κήπο κάτω από τη μηλιά, η Ρίτα δεν ήταν τίποτε παρά ένας σωρός από σάρκες πάνω μάρμαρο ενός νεκροτομείου. Άλλω-ταν άπίστευτο να γίνεται λόγος για δολοφονία. Ποιός θα μπορούσε να σή τόσο άγρια τη Ρίτα και τον Κράφτ, λιβαν ώστε να τους σκοτώσει;

«Ο Μέρριβαιλ κοίταξε τον Κράφτ σχεδόν με δέος, αλλά δεν έκαμε να σχολίο.

«Τώρα άς εξετάσουμε το όπλο», σκέφ-χισε ο αστυνομικός. «Για να είμαστε ακριβείς, έπρόκειτο για ένα αυτόματο Μπράουνινγκ των 32. Άν ο κ. Σάλλι-βαν σκότωσε τη Ρίτα, και κατόπιν σκό-τώθηκε - ή ακόμη κι αν έγινε το θέτο τότε το πιστόλι θα έπρεπε να πεσε, φυσικά, μαζί τους στη θάλασσα. Δεν είν' έτσι;»

(Συνεχίζεται)

Παρκέ
Καθρέφτης

Χωρίς κόπο
Χωρίς νέφτι
Χωρίς βενζίνη
Χωρίς ούρμο

OVERLAY

ΥΓΡΟΝ-ΛΕΥΚΟΝ

Γυαλίζει - Καθαρίζει.
Δέν γλυστρά - Δέν άφινει
άποτυπώματα.
Ένα κουτί 250 γραμμ. γυαλίζει
έπιφάνεια 40 τετρ. μέτρων και
διατηρείται 4 μήνες.
Γι' αυτό είναι ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ.

ΕΠΙΣΗΣ ΓΥΑΛΙΖΕΙ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΖΕΙ ΤΑ ΕΠΙΠΛΑ ΣΑΣ
ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ: ΔΑΝΙΗΛ Σ. ΓΚΑΤΕΝΙΟ
Αιόλου 78 - Τηλ. 26.383

Ο ΕΞΑΔΕΛΦΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ (ΖΕΡΑΡ ΜΠΛΑΙΝ)

Ο ΕΞΑΔΕΛΦΟΣ Ο ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ (ΖΑΝ-ΚΛΩΝΤ ΜΠΡΙΑΝ)

ΠΡΟΣΕΧΩΣ:

“ΤΑ ΕΞΑΔΕΛΦΙΑ”

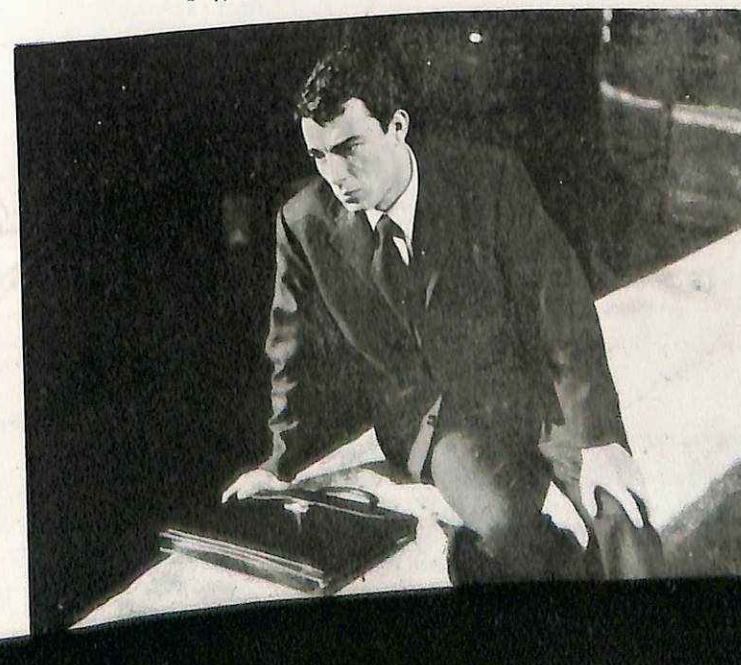
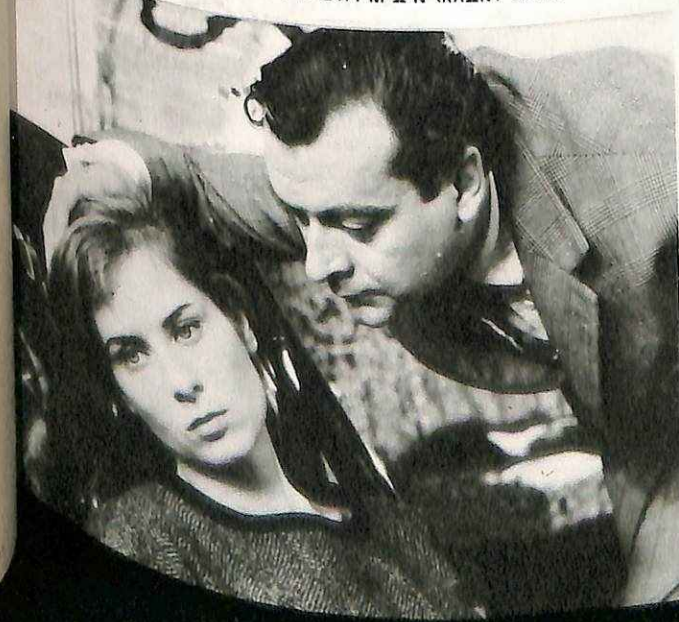
Τò περίφημο έργο του
Κλώντ Σαμπρόλ που εί-
κονίζει την άγωνία της
νεότητας.

Έκμετάλλευσις:
ΣΚΟΥΡΑΣ ΦΙΛΜ

Υ Α Μ Ε Ν Ε Σ Ε Λ Π Ι Δ Ε Σ

ΤΟ ΝΕΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΠΟΥ ΖΗ ΚΟΝΤΑ ΤΟΥΣ (ΖΥΛΙΕΤ ΜΑΨΝΙΕΛ)

ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΑΙ Ο ΚΑΚΟΣ ΔΑΙΜΩΝ (ΚΛΩΝΤ ΣΕΡΒΑΛ)

Πάντοτε εἰς τὴν διαθεοὶν θὰς
μὲ τὴν καλλιτέραν ἐξυπορέτησιν

ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως 1960

Comet 4B

Ἀπευθυνθῆτε εἰς τὸν Πράκτορα Ταξειδίων
τῆς προτιμῆσεώς σας ἢ εἰς τὴν ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΝ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΝ, ὁδὸς Ὁδῶνος 9, τηλ. 30-991-99,
ΑΘΗΝΑΙ

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ